
Προγραμματική Περίοδος 2007 – 2013

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Τίτλος: **ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ**
Κωδικός Ε.Π.: **4**
CIS: **2007GR161PO002**

ΕΠΙΣΗΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ

Αθήνα, Σεπτέμβριος 2007

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή.....	4
1. Ανάλυση της Κατάστασης κατά την Έναρξη της Προγραμματικής Περιόδου	10
1. Ανάλυση της Κατάστασης κατά την Έναρξη της Προγραμματικής Περιόδου	10
1.1 Διαρθρωτικά Χαρακτηριστικά Περιφερειών	10
1.2 Ανάλυση Εξωτερικού Περιβάλλοντος.....	14
1.3 Ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος	17
1.3.1 Η Συνεισφορά των ΤΠΕ στην Αύξηση της Παραγωγικότητας.....	18
1.3.2 Η Συνεισφορά των ΤΠΕ στη Βελτίωση της Ποιότητας της Ζωής του Πολίτη	28
1.3.3 Η Συνεισφορά των ΤΠΕ στην Ανταγωνιστικότητα	37
1.4 Αποτίμηση των Αποτελεσμάτων της Τρέχουσας Προγραμματικής Περιόδου	41
1.5 Ανάλυση Δυνατών και Αδύναμων Σημείων (Ανάλυση SWOT).....	48
1.6 Συμπεράσματα: Αναπτυξιακά Προβλήματα & Ανάγκες, Περιφερειοποίηση και Ιεράρχηση τους	63
2. Αναπτυξιακή Στρατηγική για την Περίοδο 2007 - 2013	67
2.1 Αναπτυξιακό Όραμα και Στρατηγική σε Εθνικό Επίπεδο	67
2.2 Εξειδίκευση Οράματος και Στρατηγικής στις Περιφέρειες	67
2.3 Ανάλυση Στρατηγικής σε Γενικούς και Ειδικούς Στόχους	70
2.4 Συνάφεια με τις Αντίστοιχες Παρεμβάσεις στις Περιφέρειες Μεταβατικής Στήριξης	76
2.5 Τεκμηρίωση Επιλογής Προτεινόμενης Στρατηγικής & Προτεραιοτήτων	77
2.5.1 Συνάφεια της Στρατηγικής του ΕΠ με Εθνικές και Ευρωπαϊκές Πολιτικές.....	77
2.5.2 Σύνοψη των Πορισμάτων της εκ των Προτέρων Αξιολόγησης	89
2.5.3 Σύνοψη των Πορισμάτων της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης	108
2.5.4 Ενσωμάτωση της Οριζόντιας Διάστασης της Ισότητας των Φύλων και της Αρχής της μη-διάκρισης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	111
2.5.5 Διαδικασία Σχεδιασμού στο Πλαίσιο της Εταιρικής Σχέσης	113
2.5.6 Οι Πόλοι Ανάπτυξης ως Μέσο Προώθησης της Στρατηγικής της Λισαβόνας	116
3. Άξονες Προτεραιότητας	120
3.1. Άξονας Προτεραιότητας 1: Βελτίωση της Παραγωγικότητας με Αξιοποίηση των ΤΠΕ	120
3.1.1. Στόχοι του Άξονα – Γενική Επισκόπηση.....	120
3.1.2. Δράσεις – Ενδεικτικές Κατηγορίες Πράξεων.....	120
3.1.3. Αναμενόμενες Επιπτώσεις - Στόχευση (σε Όρους Ομάδων – Στόχων / Δικαιούχων / Τομέων / Περιοχών / Ειδικών Εδαφικών Μονάδων)	127
3.1.4. Ποσοτικοποιημένοι Στόχοι και Δείκτες	129
3.1.5. Λοιπά Ειδικά Ζητήματα (Ρήτρα Ευελιξίας 10% ΕΚΤ/ΕΤΠΑ, Διαχωρισμός Πράξεων Επιλέξιμων δυνάμει ΕΓΤΑΑ/ ΕΤΑ).....	130
3.1.6. Χρηματοδότηση του Άξονα Προτεραιότητας 1 και Πεδία Παρέμβασης Εφαρμοστικού Κανονισμού	132
3.2. Άξονας Προτεραιότητας 2: ΤΠΕ και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής.....	133
3.2.1. Στόχοι του Άξονα – Γενική Επισκόπηση.....	133
3.2.2. Δράσεις – Ενδεικτικές Κατηγορίες Πράξεων.....	133
3.2.3. Αναμενόμενες Επιπτώσεις - Στόχευση (σε όρους Ομάδων – Στόχων / Δικαιούχων / Τομέων / Περιοχών / Ειδικών Εδαφικών Μονάδων)	137
3.2.4. Ποσοτικοποιημένοι Στόχοι και Δείκτες	138
3.2.5. Λοιπά Ειδικά Ζητήματα (Ρήτρα Ευελιξίας 10% ΕΚΤ/ΕΤΠΑ, Διαχωρισμός Πράξεων Επιλέξιμων δυνάμει ΕΓΤΑ/ ΕΤΑ).....	140
3.2.6. Χρηματοδότηση του Άξονα Προτεραιότητας 2 και Πεδία Παρέμβασης Εφαρμοστικού Κανονισμού	141
3.3. Άξονας Προτεραιότητας 3: Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής	142
3.3.1 Χρηματοδότηση του Άξονα Προτεραιότητας 3 και Πεδία Παρέμβασης Εφαρμοστικού Κανονισμού	142
3.4. Συγκεντρωτικός Πίνακας Εφαρμοστικού Κανονισμού	143
3.5. Συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων με αυτές που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης(ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ) - Κριτήρια Διαχωρισμού των Παρεμβάσεων των Ταμείων με το ΕΓΤΑΑ και ΕΤΑ.	144
3.5.1 Γενικά	144
3.5.2 Ειδικά Κριτήρια Διαχωρισμού	146
3.5.3 Ανθρώπινο δυναμικό	149
3.5.4 Περιβάλλον.....	151
3.5.5 Παρεμβάσεις στο Παραγωγικό περιβάλλον	159
3.5.6 Κριτήρια διαχωρισμού δράσεων, που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 (ΠΑΑ) και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013 (ΕΠΑΛ). 163	

3.5.7	Οριζόντια Διάταξη.....	163
4.	Διατάξεις Εφαρμογής.....	164
5.	Χρηματοδοτικοί Πίνακες.....	210
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ-ΠΙΝΑΚΕΣ.....		212
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ.....		218
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ Ε.Π. «ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ».....		235
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΣΠΑ ΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ.....		239
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΝ ΕΡΓΩΝ.....		242
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΟ ΕΠ «ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ».....		244
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ: ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΟΡΜΟΥ (CORE INDICATORS).....		246
ΛΙΣΤΑ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ.....		248

Εισαγωγή

Το παρόν κείμενο αποτελεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Ψηφιακή Σύγκλιση της Ελλάδας για την προγραμματική περίοδο 2007-2013. Στόχος του είναι να αναδείξει τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις και να εξειδικεύσει τη στρατηγική, τα μέσα και τις παρεμβάσεις για την αποδοτική και βιώσιμη αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην Ελληνική οικονομία και κοινωνία.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα λαμβάνει υπόψη του τις στρατηγικές κατευθύνσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και τις ειδικότερες στρατηγικές επιλογές και τις κατευθύνσεις της Ψηφιακής Στρατηγικής 2006-2013 της Ελλάδας. Το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση ενσωματώνει την αναπτυξιακή στρατηγική στον χώρο των ΤΠΕ και στις 13 Περιφέρειες της χώρας, ενώ χρηματοδοτικά εστιάζεται στις 8 Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης.

Η στρατηγική της Ψηφιακής Σύγκλισης για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 καταρτίστηκε τόσο βάσει της διάγνωσης που περιλαμβάνεται σε αυτή όσο και βάσει των αναγκών της χώρας όπως προκύπτουν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης.

Σύμφωνα με το **ΕΣΠΑ 2007-2013**, η θέση της Ελλάδας στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, συγκρινόμενη τόσο με τις χώρες της ΕΕ-25 όσο και παγκοσμίως, κινείται σε χαμηλότερα επίπεδα από τα επιθυμητά. Κατά την τελευταία δεκαετία, οι νέες τεχνολογίες δεν συνέβαλαν σε μεγάλο βαθμό στη βελτίωση της παραγωγικότητας της ελληνικής οικονομίας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Παρόλα αυτά, εκφράζεται μία σημαντική δυναμική στη συμβολή των ΤΠΕ στο ΑΕΠ (οι συνολικές επενδύσεις στον κλάδο πληροφορικής και επικοινωνιών βρίσκονται στο 80 % του μέσου όρου ΕΕ) και στη διείσδυση των ευρυζωνικών δικτύων, αν και τα τελευταία κινούνται σε χαμηλούς βαθμούς (0,7% το 2005 έναντι περίπου 7% του μέσου όρου της ΕΕ-25). Η απασχόληση σε τομείς υψηλής τεχνολογίας είναι ακόμη χαμηλή (30% της ΕΕ). Ωστόσο, οι επιδόσεις στην εκπαίδευση των νέων και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι ικανοποιητικές και προσεγγίζουν τον μέσο όρο ΕΕ (θετικό στοιχείο για το μέλλον).

Η **εθνική αναπτυξιακή στρατηγική 2007-2013** εστιάζεται στη διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας, στην επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής

μεγέθυνσης και στην αύξηση της παραγωγικότητας σε επίπεδα υψηλότερα του μέσου κοινοτικού όρου, για την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς.

Η **Ψηφιακή Σύγκλιση** κατά κύριο λόγο συμβάλει στον 6^ο Γενικό Στόχο του ΕΣΠΑ, εντάσσεται στη 2^η θεματική προτεραιότητα που αφορά στην Κοινωνία της Γνώσης και Καινοτομίας και στοχεύει στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Το χαμηλό σημείο εκκίνησης για τις νέες τεχνολογίες αποτελεί την κύρια αιτία για την οποία απαιτείται η επίτευξη «Ψηφιακού Άλματος», προκειμένου να ανακτηθεί ο χαμένος χρόνος και να αξιοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών δυναμικά. Λαμβάνοντας υπόψη το παραπάνω όραμα ο Στρατηγικός Στόχος για το Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» για την περίοδο 2007 – 2013 περιγράφεται από **«Ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με την ΕΕ αξιοποιώντας τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ)»**. Ο στρατηγικός στόχος αναλύεται σε γενικούς και ειδικούς στόχους και υποστηρίζεται από δύο Άξονες Προτεραιότητας, οι οποίοι εξειδικεύουν τις παρεμβάσεις του Προγράμματος σε εθνικό επίπεδο.

Το **Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» 2007-2013** έχει προϋπολογισμό συνολικής δημόσιας δαπάνης της τάξης των **1,147 εκ €**, (κοινοτική συνδρομή Κ.Σ. της τάξη **860,0 εκ €**), τα οποία κατανέμονται ανά Άξονα ως εξής:

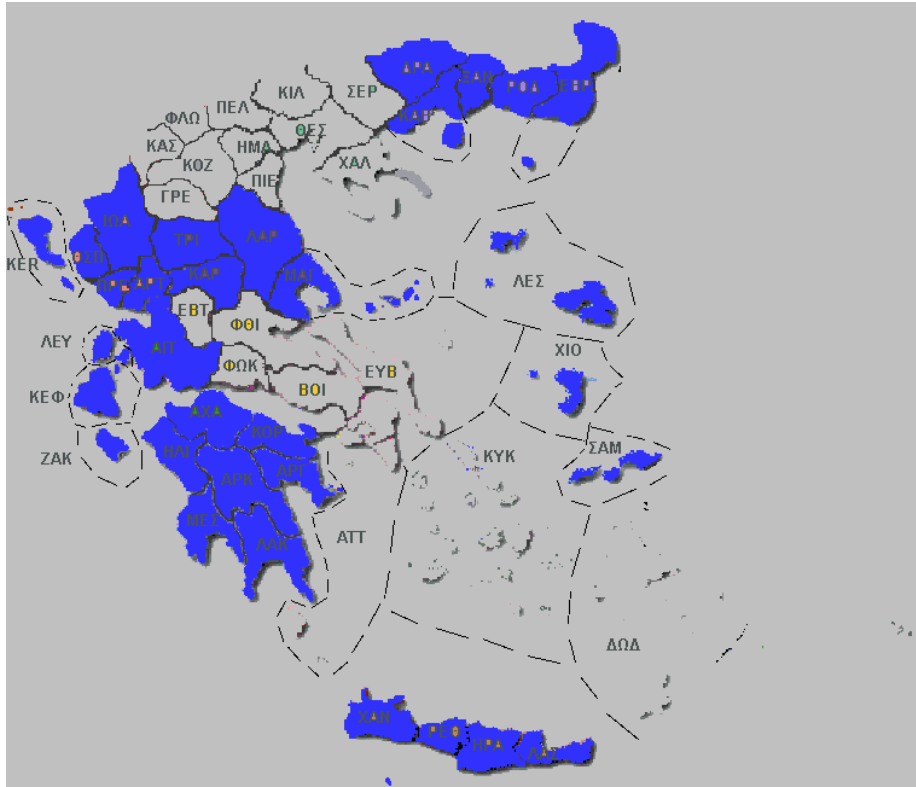
ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Κ.Σ. (εκ. €)	%
1. Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ	402,00	46,70%
2. ΤΠΕ και βελτίωση της ποιότητας ζωής	442,00	51,40%
3. Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής	16,00	1,90%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση	860,00	100,00%

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα συμβάλλει κατ' εξοχήν στην επίτευξη των Στόχων της Λισσαβόνας

Κεντρικό στοιχείο της αναπτυξιακής στρατηγικής για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 αποτελεί η **χωρική / περιφερειακή διάσταση** και εξειδίκευση των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, η οποία αντικατοπτρίζεται και στο παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, πέραν της σχετικής αρχιτεκτονικής του ΕΣΠΑ 2007-2013. Η ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών Περιφερειών με τη χρήση των ΤΠΕ συνδέεται άμεσα με την κοινωνία της γνώσης και τις επενδύσεις σε κλάδους παραγωγής που είναι εκτεθειμένοι στον εθνικό και διεθνή ανταγωνισμό για τη δημιουργία και διατήρηση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων.

Συνεκτικά, το Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» αποτελεί Επιχειρησιακό Πρόγραμμα με εθνικό χαρακτήρα που αντανάκλα την Ψηφιακή Στρατηγική της χώρας, θα συγχρηματοδοτήσει παρεμβάσεις με πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και εθνικούς πόρους στις 8 Περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης οι οποίες παρουσιάζονται στον χάρτη που ακολουθεί.

Εν κατακλείδι, το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» ενσωματώνει αναπτυξιακή και χωρική διάσταση, ενώ η εθνική στρατηγική που εκφράζει επιβάλλει συνέργειες με τις 5 περιφέρειες μεταβατικής στήριξης. Για τη διασφάλιση της συνεκτικότητας και συμπληρωματικότητας αντίστοιχων παρεμβάσεων που υλοποιούνται από τα Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας θα εφαρμοστούν σχετικά κριτήρια διαχωρισμού.

Υπόμνημα: :

Περιφέρειες Αμιγούς στόχου Σύγκλισης:

▪ Ανατολική Μακεδονία – Θράκη (GR11)	▪ Πελοπόννησος (GR25)
• Θεσσαλία (GR14)	▪ Ιόνια Νησιά (GR22)
• Ήπειρος (GR21)	▪ Κρήτη (GR43)
• Δυτική Ελλάδα (GR23)	▪ Βόρειο Αιγαίο (GR41)

Το κείμενο του Επιχειρησιακού Προγράμματος διαρθρώνεται σε πέντε (5) ενότητες. Στην **ενότητα 1** πραγματοποιείται αποτύπωση των διαρθρωτικών χαρακτηριστικών των επιλέξιμων περιφερειών του Προγράμματος, ενώ αναλύεται διεξοδικά η υφιστάμενη κατάσταση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), με επιμέρους ανάλυση σε δύο συνιστώσες: α) τη βελτίωση της παραγωγικότητας και β) τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πολίτη. Στη συνέχεια, αποτυπώνεται η θέση της Ελλάδας στις ΤΠΕ, ιδιαιτέρως σε σύγκριση με την Ε.Ε. και αναφέρονται οι Ελληνικές και Ευρωπαϊκές προοπτικές βάσει:

- α) της Στρατηγικής της Λισσαβόνας με ορίζοντα το 2010,
- β) της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής i2010 για τις νέες τεχνολογίες,

- γ) των Κοινοτικών Στρατηγικών Κατευθύνσεων για τη Συνοχή,
- δ) του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007 – 2013,
- ε) της Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής 2006 – 2013, και
- στ) του 7^{ου} Προγράμματος Πλαισίου για την καινοτομία.

Στην ίδια ενότητα, παρουσιάζεται η ανάλυση SWOT για τις ΤΠΕ στην Ελλάδα, σε συνδυασμό με ανάγκες και προβλήματα που θα πρέπει να αντιμετωπισθούν από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Στην **ενότητα 2**, αξιοποιείται η ανάλυση προβλημάτων-αναγκών-ευκαιριών και παρουσιάζεται η στρατηγική και οι βασικές Προγραμματικές κατευθύνσεις της Ψηφιακής Σύγκλισης, με εξειδίκευση σε γενικούς και ειδικούς στόχους. Στην ίδια ενότητα τεκμηριώνεται η συνάφεια του Προγράμματος και αξιολογείται η συνέπεια της στρατηγικής με το ΕΣΠΑ 2007-2013, τη Στρατηγική της Λισσαβόνας και τις κατευθύνσεις για τη Συνοχή 2007-2013.

Στην **ενότητα 3**, γίνεται ανάλυση των Αξόνων Προτεραιότητας. Περιλαμβάνεται εξειδίκευση των Ειδικών Στόχων σε προτεινόμενες παρεμβάσεις καθώς και αναμενόμενους ωφελούμενους. Κάθε Άξονας Προτεραιότητας ποσοτικοποιείται από πλέγμα δεικτών εκρών και αποτελέσματος οι οποίοι αναλύονται ως προς τον ορισμό, την τιμή βάσης, τη μεθοδολογία μέτρησης και τις πηγές τους.

Στην **ενότητα 4**, περιγράφονται οι διατάξεις εφαρμογής του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση», ενώ στην **Ενότητα 5** αναπτύσσονται οι χρηματοδοτικοί πίνακες ετήσιας κατανομής, κοινοτικής συνδρομής και χρηματοδοτικού σχήματος ανά Άξονα Προτεραιότητας. Στα **Παραρτήματα** του παρόντος Επιχειρησιακού Προγράμματος περιλαμβάνονται αναλυτικά στατιστικά στοιχεία που σχετίζονται με την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και την περιγραφή των εθνικών και κοινοτικών πολιτικών στις οποίες βασίστηκε ο προγραμματικός σχεδιασμός.

Δεδομένης της έμφασης του Προγράμματος στην υλοποίηση άυλων λειτουργικών παρεμβάσεων που σχετίζονται με τη βελτίωση της παραγωγικότητας και της ποιότητας ζωής μέσω της χρησιμοποίησης ΤΠΕ, το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» θα υλοποιηθεί σε πλαίσιο το οποίο δεν αναμένεται να έχει περιβαλλοντικές επιπτώσεις αντίστοιχες με

αυτές των έργων υποδομών, ειδικότερα αυτών που συμπεριλαμβάνονται στο Παραρτήματα Ι και ΙΙ της Κοινοτικής Οδηγίας 85/337/ΕΕC, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί από τις Οδηγίες 97/11/ΕC και 2003/35/ΕC. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, συντάχθηκε φάκελος Περιβαλλοντικού Προελέγχου του εν λόγω Επιχειρησιακού Προγράμματος κατά τον οποίο αξιολογήθηκε ότι οι προτεινόμενες παρεμβάσεις δεν ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Ο φάκελος προωθήθηκε στην Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ (ως «αρμόδια αρχή»), η οποία **αποφάσισε αρνητικά επί της υποχρέωσης υποβολής σε διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ).**

1. Ανάλυση της Κατάστασης κατά την Έναρξη της Προγραμματικής Περιόδου

1.1 Διαρθρωτικά Χαρακτηριστικά Περιφερειών

Από το σύνολο του πληθυσμού των Περιφερειών Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης, το ποσοστό πληθυσμού των ανδρών υπερτερεί ελαφρά του αντίστοιχου των γυναικών, σε αντίθεση με τον εθνικό μέσο όρο. Αξιοσημείωτο είναι ότι η τάση αυτή αντιστρέφεται στις Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης, όπου το ποσοστό των γυναικών υπερτερεί εντονότερα αυτού των ανδρών. Ενώ αντίθετα, στις Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου, το ποσοστό των ανδρών υπερτερεί εντονότερα αυτού των γυναικών.

Ο δείκτης αντικατάστασης του παραγωγικού πληθυσμού στη χώρα και στις Περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης ανέρχεται σε 0,91, ενώ στις Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου σε 0,90¹. Το Ν. Αιγαίο και η Κρήτη έχουν αντίστοιχα τον υψηλότερο πληθυσμιακό δυναμισμό, ενώ το Βόρειο Αιγαίο το χαμηλότερο.

Ο δείκτης κοινωνικών βαρών παρουσιάζει εν γένει τη δυσμενή θέση της χώρας και των περιφερειών της όσον αφορά στη γήρανση του πληθυσμού. Οι τιμές του δείκτη δεν εμφανίζουν ουσιώδεις διαφορές. Η γήρανση επηρεάζει σημαντικά όχι μόνο το εθνικό σύστημα συνταξιοδότησης, αλλά και το σύστημα απασχόλησης, ιδιαίτερα στο τοπικό επίπεδο. Οι δαπάνες για σύνταξη αυξάνονται στο βαθμό που αυξάνεται και ο αριθμός των συνταξιούχων, αλλά και η περίοδος καταβολής των συντάξεων. Το σύστημα απασχόλησης επηρεάζεται αφού αυξάνεται ο αριθμός των οικονομικά μη ενεργών σε σχέση με τον αριθμό των απασχολούμενων, οπότε αλλάζει και η σχέση ανάμεσα σε αυτούς που παράγουν και δημιουργούν εισόδημα και σε αυτούς που είναι οικονομικά εξαρτημένοι. Με βάση αυτόν το δείκτη υπολογίζεται -μεταξύ άλλων- και η «ελκυστικότητα» των Περιφερειών ως τόπου εγκατάστασης επιχειρήσεων και επιλογής τόπου εγκατάστασης για εργασία, παράγοντες που επηρεάζουν εξωγενώς την εξέλιξη και τη σύνθεση του πληθυσμού. Από αυτή την άποψη πάντως οι Περιφέρειες του Στόχου 2 εμφανίζονται ως οι πλέον ευνοημένες.

¹ Στη συγκεκριμένη περίπτωση σημαίνει ότι για κάθε άτομο που αποχωρεί από τον παραγωγικό πληθυσμό, αντικαθιστάται από 0,91 νέα άτομα

Όσον αφορά στο ΑΕΠ, οι Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης διαμορφώνουν το 31,6% του ΑΕΠ της χώρας. Οι Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης διαμορφώνουν το 58,0% του ΑΕΠ ενώ οι Σταδιακής Εισόδου το 10,4%. Από την άλλη πλευρά, οι Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου έχουν το υψηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα. Η συγκριτική θέση των Περιφερειών (και της χώρας) στο κατά κεφαλήν προϊόν βελτιώνεται σημαντικά με όρους Μονάδων Αγοραστικής Δύναμης (ΜΑΔ), οι οποίοι λαμβάνουν ευνοϊκά υπόψη το χαμηλότερο επίπεδο τιμών που γενικώς ισχύει σε λιγότερο ανεπτυγμένα συστήματα και επομένως και στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα ήδη το 2002 οκτώ ελληνικές Περιφέρειες να προκύπτει ότι υπερβαίνουν το 75% του μέσου όρου της Ε.Ε.-25.

Όσον αφορά στο επίπεδο εκπαίδευσης ανά Περιφέρεια, διαπιστώνεται ότι το 65% των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης συγκεντρώνεται στις δύο μητροπολιτικές Περιφέρειες, Αττική και Κεντρική Μακεδονία, με συνέπεια να δημιουργείται ένα έντονο πρότυπο χωρικής εγκατάστασης του ανθρωπίνου κεφαλαίου της χώρας. Στις υπόλοιπες 11 Περιφέρειες της χώρας, σχεδόν τα 2/3 του ανθρωπίνου δυναμικού εντάσσονται στην κατηγορία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης χωρίς να είναι σαφές, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, εάν στερούνται ακόμη και των βασικών γνωστικών δεξιοτήτων. Οι Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης συγκεντρώνουν μόλις το 28% των αποφοίτων τριτοβάθμιας και το 31% των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας.

Η τομεακή διάρθρωση της ακαθάριστης αξίας παραγωγής δείχνει πως, σε γενικές γραμμές, αποδυναμώνεται ο πρωτογενής τομέας. Στο δευτερογενή τομέα εμφανίζουν ένα δυναμισμό οι Περιφέρειες του Β. Αιγαίου, της Δ. Μακεδονίας και της Θεσσαλίας. Όμως, παρατηρείται σημαντική συγκέντρωση σε 3 Περιφέρειες (Αττική, Κεντρική Μακεδονία και Στερεά Ελλάδα). Από πλευράς εξειδίκευσης μόνο δύο Περιφέρειες, η Στερεά Ελλάδα και η Πελοπόννησος, παρουσιάζουν ιδιαίτερα υψηλή συμμετοχή (άνω του 30%) του δευτερογενούς τομέα στην περιφερειακή Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (ΑΑΠ), ενώ οι λοιπές κυμαίνονται σε επίπεδα κοντά στον εθνικό μέσο όρο αλλά και αρκετά κατώτερα αυτού (ιδίως οι νησιωτικές Περιφέρειες). Στον τριτογενή τομέα είναι και πάλι εμφανής η βαρύτητα στη συμβολή της εθνικής ΑΑΠ των Περιφερειών της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας, η οποία ανέρχεται αθροιστικά στο 59% του εθνικού συνόλου. Το υπόλοιπο 41% της εθνικής ΑΑΠ του τριτογενούς τομέα διαχέεται με μικρές

διαφοροποιήσεις στις λοιπές 11 ελληνικές Περιφέρειες. Γενικά, όλες οι Περιφέρειες, πλην της Στερεάς Ελλάδας, έχουν υψηλά ποσοστά (άνω του 50%) εξειδίκευσης της οικονομίας τους στον τριτογενή τομέα, ενδεικτικό των ευρύτερων τάσεων που επικρατούν τόσο στην εθνική, όσο και στην παγκόσμια οικονομία. Η χαμηλή επίδοση του τριτογενούς στη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας θα πρέπει ίσως να αναζητηθεί στην επίδραση της Περιφέρειας Αττικής.

Συνοψίζοντας τα περιφερειακά χαρακτηριστικά της παραγωγικής διάρθρωσης, διαπιστώνεται ότι ο πρωτογενής τομέας υπολείπεται – πλην δύο οριακών εξαιρέσεων - στις ελληνικές Περιφέρειες σε ποσοστό συμμετοχής έναντι των άλλων δύο τομέων και είναι διεσπαρμένος παντού στη χώρα με μοναδική εξαίρεση την Περιφέρεια Αττικής, ο δευτερογενής τομέας παρουσιάζει μεν υψηλό βαθμό συγκέντρωσης στις δύο μητροπολιτικές Περιφέρειες και τη Στερεά Ελλάδα αλλά είναι καθοριστικός για την παραγωγή της τοπικής ΑΑΠ σε περισσότερες από τις μισές Περιφέρειες, ενώ ο τριτογενής τομέας συγκεντρώνεται στις δύο πλέον πυκνοκατοικημένες και αστικοποιημένες Περιφέρειες, αλλά αποτελεί παράλληλα τον κυρίαρχο τομέα παραγωγής σε κάθε Περιφέρεια της χώρας.

Πέραν του βαθμού αξιοποίησης του ανθρωπίνου δυναμικού που εκφράζεται με το ποσοστό απασχόλησης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, στο επίπεδο του κατά κεφαλήν ΑΕΠ συντελεί η παραγωγικότητα της εργασίας ανά απασχολούμενο. Το επίπεδο της παραγωγικότητας της εργασίας αποτιμάται με δύο τρόπους: παραγόμενο προϊόν (ΑΕΠ σε ΜΑΔ) ανά απασχολούμενο και παραγόμενο προϊόν (ΑΕΠ σε ΜΑΔ) ανά σύνολο εργατωρών έτους. Διαπιστώνεται ότι το τρέχον επίπεδο παραγωγικότητας ανά απασχολούμενο σε επίπεδο χώρας και στις Περιφέρειες, πλην της Στερεάς Ελλάδας, υπολείπεται σημαντικά του μέσου όρου της Ε.Ε. των 15 αλλά και των 25. Επίσης, η ύπαρξη έντονων αποκλίσεων, θετικών ή αρνητικών, από το μέσο όρο της χώρας καταγράφεται σε περιφερειακό επίπεδο, ενδεικτικό και πάλι των ενδογενών παραμέτρων που διαμορφώνουν τα επίπεδα παραγωγικότητας ανά Περιφέρεια. Οι διαφοροποιήσεις αυτές μεταξύ Περιφερειών δεν μεταβάλλονται ουσιαστικά όταν εξετασθεί η ωριαία παραγωγικότητα της εργασίας, στοιχείο που παραπέμπει σε άλλες παραμέτρους-συντελεστές της αποδοτικότητας των ανθρωπίνων πόρων, μεταξύ των οποίων η μάθηση και χρήση εργαλείων ΤΠΕ. Η ανεργία δεν παρουσιάζει έντονες διακυμάνσεις στα

υποσύνολα των 3 κατηγοριών των περιφερειών. Αντίθετα, παρατηρούνται έντονες διακυμάνσεις μεταξύ των 13 Περιφερειών (Δ. Μακεδονία 18,4%, Κρήτη 7,32%).

Όσον αφορά στη διάρθρωση της απασχόλησης, διαπιστώνεται κατ' αρχήν ότι σε εθνικό επίπεδο το ποσοστό απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα ανέρχεται σε 12,6% το οποίο είναι διπλάσιο του ποσοστού της ΑΑΠ που παράγει ο τομέας, το ποσοστό απασχόλησης του δευτερογενούς τομέα ανέρχεται σε 22,2% και είναι σχεδόν ίσο με το ποσοστό της ΑΑΠ του Τομέα, ενώ το ποσοστό απασχόλησης του τριτογενούς τομέα είναι 61,3% και είναι σχεδόν 10 ποσοστιαίες μονάδες μικρότερες του ποσοστού της ΑΑΠ. Οι αναλογίες αυτές υποδηλώνουν ότι σε εθνικό επίπεδο η παραγωγικότητα της εργασίας του πρωτογενούς τομέα είναι σε σχετικές τιμές η μικρότερη, ενώ του τριτογενούς τομέα η μεγαλύτερη. Η εικόνα αυτή αποκτά πιο ακραίες τιμές στις Περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης.

Οι Περιφέρειες που παρουσιάζουν σχετικά μεγάλη εξάρτηση απασχόλησης από τον πρωτογενή τομέα είναι η Πελοπόννησος, η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, η Κρήτη, η Θεσσαλία και η Δυτική Ελλάδα. Και οι πέντε αυτές Περιφέρειες παρουσιάζουν αρνητική απόκλιση από τον εθνικό μέσο όρο της παραγωγικότητας της εργασίας.

Οι Περιφέρειες που έχουν σχετική εξειδίκευση στο δευτερογενή τομέα είναι η Δυτική Μακεδονία, η Στερεά Ελλάδα, η Κεντρική Μακεδονία και η Αττική. Με εξαίρεση την Αττική, οι λοιπές 3 προαναφερθείσες Περιφέρειες συγκαταλέγονται σε εκείνες με θετική απόκλιση από τον εθνικό μέσο όρο της παραγωγικότητας της εργασίας.

Τέλος, οι Περιφέρειες που εξειδικεύονται στον τριτογενή τομέα (σε όρους απασχόλησης), είναι η Αττική, το Νότιο Αιγαίο, τα Ιόνια Νησιά και το Βόρειο Αιγαίο. Με εξαίρεση την Αττική, οι 3 λοιπές προαναφερθείσες Περιφέρειες συγκαταλέγονται επίσης σε εκείνες με θετική απόκλιση από τον εθνικό μέσο όρο της παραγωγικότητας της εργασίας. Η σχετική σύγκριση της Αττικής με τις υπόλοιπες περιφέρειες αφορά στη διάρθρωση του τριτογενή τομέα και, κυρίως, στη συμβολή της απασχόλησης του τουρισμού στη συνολική απασχόληση του τριτογενή τομέα, ιδιαίτερα στις περιφέρειες των Ιονίων και του Ν. Αιγαίου.

Στο Παράρτημα Β παρατίθενται αναλυτικοί πίνακες και στοιχεία των δημογραφικών και διαρθρωτικών χαρακτηριστικών των Περιφερειών.

1.2 Ανάλυση Εξωτερικού Περιβάλλοντος

Το εξωτερικό περιβάλλον από το οποίο επηρεάζονται οι ΤΠΕ στην Ελλάδα διαμορφώνεται από το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο και τις ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές, οι οποίες αφορούν στις αναπτυξιακές στρατηγικές στο χώρο των τεχνολογιών, της πληροφορικής και επικοινωνίας. Οι παράγοντες οι οποίοι διαμορφώνουν το εξωτερικό περιβάλλον συγκροτούνται από:

- τη Στρατηγική της Λισσαβόνας,
- τις Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις για τη Συνοχή,
- την Ευρωπαϊκή Στρατηγική i2010 για τις νέες τεχνολογίες,
- το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 – 2013,
- το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων,
- την Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική 2006 – 2013 και
- το 7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης.

Αναλυτική περιγραφή των ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών που επηρεάζουν το χώρο των ΤΠΕ στην Ελλάδα παρατίθεται στο Παράρτημα Β.

Η Στρατηγική της Λισσαβόνας

Η **Στρατηγική της Λισσαβόνας** αποτελεί μία δέσμευση–συμφωνία των Ευρωπαϊκών κυβερνήσεων, με σκοπό να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους σε έναν ενιαίο στόχο. Ο στόχος αυτός είναι να γίνει η Ε.Ε. η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης παγκοσμίως, μία οικονομία που θα χαρακτηρίζεται από ανάπτυξη, κοινωνική συνοχή, σεβασμό προς το περιβάλλον και πλήρη απασχόληση. Η Στρατηγική της Λισσαβόνας αποτυπώνει τις προτεραιότητες και προτείνει κατευθύνσεις στις οποίες θα πρέπει να κινηθούν οι μεταρρυθμίσεις, σύμφωνα με τις ανάγκες και τα ειδικότερα προβλήματα του κάθε κράτους μέλους.

Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις για τη Συνοχή

Σύμφωνα με τις ενοποιημένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση του ανανεωμένου θεματολογίου της Λισσαβόνας, τα προγράμματα που υποστηρίζονται από την πολιτική συνοχής θα πρέπει να επιδιώκουν τη διάθεση πόρων για τις ακόλουθες τρεις προτεραιότητες:

1. Να γίνουν η Ευρώπη και οι περιφέρειές της πιο ελκυστικοί τόποι για επενδύσεις και απασχόληση,
2. Βελτίωση των γνώσεων και της καινοτομίας με στόχο την ανάπτυξη, και
3. Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας.

Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική i2010

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε στη **Στρατηγική i2010** για την προώθηση των ΤΠΕ. Η συγκεκριμένη στρατηγική έχει ως στόχο την παροχή μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης σε επίπεδο πολιτικής για την Κοινωνία της Πληροφορίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία θα καλύπτει το θεσμικό πλαίσιο καθώς και την έρευνα και την ανάπτυξη, προωθώντας την πολιτισμική διαφοροποίηση.

Ειδικότερα, η στρατηγική που απορρέει από την Στρατηγική i2010 προσανατολίζεται σε τρεις προτεραιότητες:

1. Δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου της πληροφορίας,
2. Επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογική καινοτομία για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ε.Ε. , και
3. Δημιουργία μιας κοινωνίας της πληροφορίας χωρίς αποκλεισμούς που προάγει την ποιότητα ζωής.

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 – 2013

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 – 2013 (ΕΣΠΑ) αποτελεί την αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας για τη νέα προγραμματική περίοδο και εστιάζει στην ανάγκη άσκησης πολιτικής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Στόχος είναι «η διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας, η επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και η αύξηση της παραγωγικότητας σε επίπεδα υψηλότερα του μέσου κοινοτικού όρου, για την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς». Η αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας έχει έντονη περιφερειακή διάσταση και αποβλέπει στην ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των περιφερειών της χώρας.

Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων

Με βάση το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, το κάθε κράτος-μέλος προχώρησε στην προσαρμογή των γενικών κατευθύνσεων στα εθνικά δεδομένα με βάση τις ιδιαιτερότητες και τις επικρατούσες συνθήκες σε κάθε κράτος-μέλος. Με αυτόν τον τρόπο εκπονήθηκαν τα Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων, τα οποία εγκρίθηκαν και δημοσιεύθηκαν σαν Ολοκληρωμένες Κατευθυντήριες Γραμμές² που συμφωνήθηκαν και εγκρίθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Στόχος του **Ελληνικού Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων** είναι η ενίσχυση της Απασχόλησης, της Ανάπτυξης και της Κοινωνικής Συνοχής.

Η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013

Η **Ψηφιακή Στρατηγική 2006 – 2013** αποτελεί μια συνεκτική και ολοκληρωμένη στρατηγική για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη χώρα. Έχει ως στόχο να ενεργοποιήσει πολίτες και επιχειρήσεις και να απελευθερώσει το δυναμικό καθενός εξ' αυτών, προς όφελος όλων, σε ορατό χρονικό ορίζοντα. Η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013 επιδιώκει την ενίσχυση των κοινωνικών δομών με πλήθος νέων ευκαιριών με χαμηλό κόστος στην παιδεία, τον πολιτισμό, την απασχόληση, την υγεία, την επιχειρηματικότητα και αλλού.

² COM 2005/141

Στο πλαίσιο αυτό, αναγνωρίζεται η συμβολή των ΤΠΕ στην ανταγωνιστικότητα των οικονομιών είτε σε αμιγώς τεχνολογικούς κλάδους, είτε δευτερογενώς σε κλάδους που ωφελούνται από την αξιοποίηση της πληροφορικής και της γνώσης.

Το 7^ο Πρόγραμμα – Πλαίσιο Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης της Ε.Ε.

Οι ΤΠΕ αποτελούν έναν από τους εννιά θεματικούς τομείς του σκέλους «συνεργασία» του **7^{ου} Προγράμματος – Πλαισίου Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης της Ε.Ε.** Το 7^ο ΠΠ είναι ένα φιλόδοξο σχέδιο για την επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας με βασικές αρχές του τη διεξαγωγή έρευνας αιχμής, την παραγωγή καινοτόμων ερευνητικών αποτελεσμάτων καθώς και την ανάδειξη της αριστείας που διαθέτουν τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα.

1.3 Ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος

Η μεγάλη έμφαση που δίνεται σε θέματα ΤΠΕ από το σύνολο των αναπτυγμένων χωρών οφείλεται στην ουσιαστική συμβολή της τεχνολογίας και στην επίτευξη διαρκούς οικονομικής ανάπτυξης. Μεταξύ άλλων, η συμβολή των τεχνολογιών της πληροφορίας και επικοινωνίας εστιάζεται σε δύο σημεία:

- Στη βελτίωση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων και των οργανισμών μέσω της χρήσης των ΤΠΕ και των συνακόλουθων αναδιοργανώσεων, και
- Στη βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών με πρακτικούς τρόπους.

Η παραγωγικότητα ως κλειδί της ανταγωνιστικότητας αποτελεί βασικό μέρος της στρατηγικής ανάπτυξης των σύγχρονων οικονομιών. Η συμβολή των ΤΠΕ στη βελτίωση της παραγωγικότητας συνδέεται με τη δυνατότητα νέων τρόπων του «επιχειρείν», τη δημιουργία καινοτομικών προϊόντων και υπηρεσιών, την άμεση και πρακτική εφαρμογή των αποτελεσμάτων της τεχνολογικής προόδου, τη βελτίωση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και τις νέες μορφές οργάνωσης.

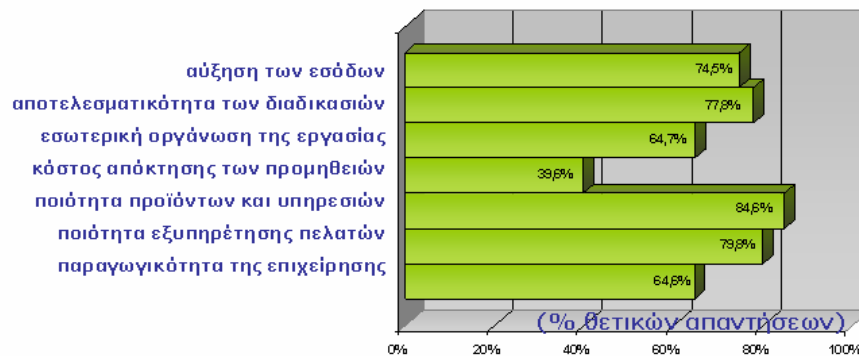
Επιπλέον, οι ΤΠΕ αποτελούν πρωταρχικό στοιχείο της κοινωνίας της γνώσης και της βιώσιμης ανάπτυξης και συνεπώς οδηγούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του

πολίτη, αφού καθιστούν δυνατές τις κρίσιμες αλλαγές που απαιτούνται στη Δημόσια Διοίκηση για την παροχή αποτελεσματικών υπηρεσιών προς τους πολίτες.

1.3.1 Η Συνεισφορά των ΤΠΕ στην Αύξηση της Παραγωγικότητας

Η βελτίωση της παραγωγικότητας καταδεικνύεται με τιμές διαρθρωτικών δεικτών όπως «διείσδυση ευρυζωνικότητας», «δαπάνες για ΤΠΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ», «ποσοστό κύκλου εργασιών επιχειρήσεων από ηλεκτρονικό εμπόριο, e-commerce», «ποσοστό κύκλου εργασιών επιχειρήσεων από ηλεκτρονικό εμπόριο σε άλλα δίκτυα», «συνεισφορά των επενδύσεων ΤΠΕ στην αύξηση του ΑΕΠ» και «συνεισφορά της προστιθέμενης αξίας των ΤΠΕ στη συνολική προστιθέμενη αξία του τριτογενή τομέα», οι οποίοι αναλύουν και καταγράφουν τη διείσδυση των ΤΠΕ στην ελληνική οικονομία και κοινωνία, ενώ συγχρόνως παρέχουν σημαντικές πληροφορίες συγκριτικής αξιολόγησης. Ειδικότερα για τις ελληνικές επιχειρήσεις, η συνεισφορά στην αύξηση παραγωγικότητας εμφανίζεται ως μια από τις 7 θετικότερες επιδράσεις των ΤΠΕ στην λειτουργία των εταιρειών.

Διάγραμμα 1.1: Επίδραση ΤΠΕ στις Επιχειρήσεις³

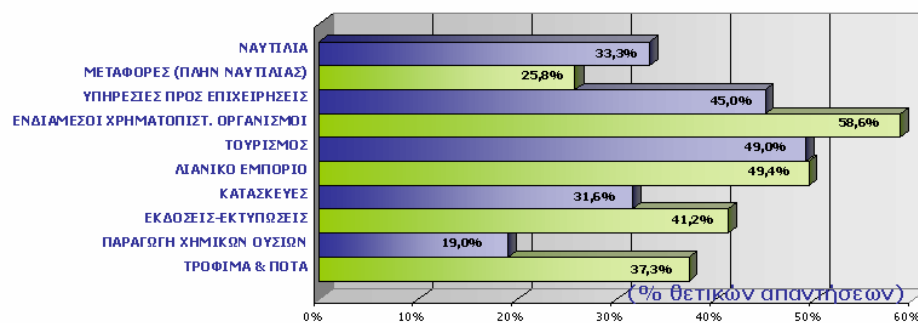
Πηγή : Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας (2005)

Η υιοθέτηση των ΤΠΕ διαφαίνεται να επιδράει θετικά σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας. Συγκεκριμένα, ένα μεγάλο ποσοστό (43%) των ελληνικών επιχειρήσεων αντιλαμβάνεται ότι η ανταγωνιστική τους θέση αυξάνεται σημαντικά με την υιοθέτηση ΤΠΕ, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων (77%) αποκρίνεται ότι η ανταγωνιστικότητα βελτιώνεται

³ Έρευνα 2005 σε σύνολο ≈ 1650 επιχειρήσεων

με την υιοθέτηση ΤΠΕ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους κλάδους των υπηρεσιών (χρηματοπιστωτικών και μη), του τουρισμού και του λιανικού εμπορίου αντιλαμβάνονται ιδιαίτερα θετικές επιδράσεις από την υιοθέτηση ΤΠΕ στην λειτουργία τους.

Διάγραμμα 1.2: Επίδραση ΤΠΕ στην Αντγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων (ανά κλάδο)

Πηγή : Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας (2005)

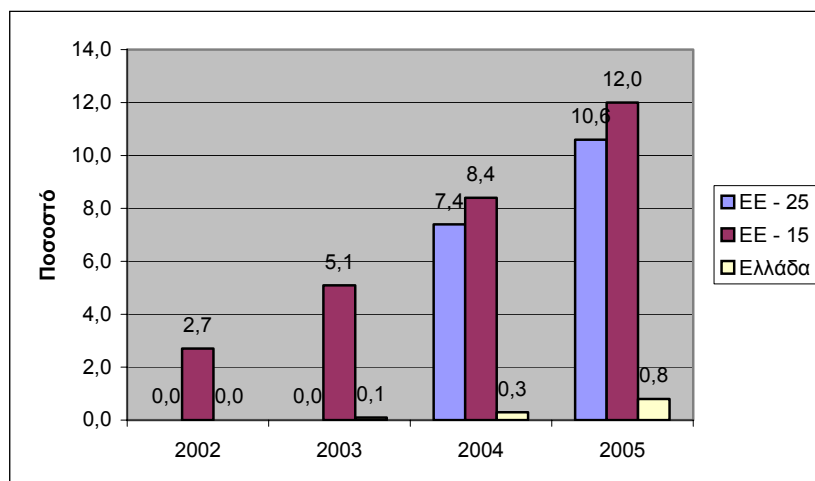
Συγκεκριμένα, σχετικά με τους προαναφερθέντες διαρθρωτικούς δείκτες, η ευρυζωνικότητα εξαπλώνεται με ραγδαίους ρυθμούς σε διεθνές επίπεδο, καθώς η ανάπτυξη των υποδομών ευρυζωνικότητας και η χρήση ευρυζωνικών υπηρεσιών αναπτύσσεται διαρκώς. Η σημασία που έχει αποκτήσει η ευρυζωνικότητα στις μεγαλύτερες σύγχρονες οικονομίες, καθώς και η δυναμική της, αποδεικνύεται από το μεγάλο αριθμό των συνδρομητών αντίστοιχων υπηρεσιών, αλλά κυρίως από τη ραγδαία αύξηση τους. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με στοιχεία του 2005⁴, οι συνδρομητές ευρυζωνικών υπηρεσιών ξεπερνούν τα 48 εκατομμύρια, εμφανίζοντας αύξηση κατά 60% σε σχέση με το 2004. Στις ΗΠΑ, οι συνδρομητές ευρυζωνικών υπηρεσιών υπολογίζονται σε 38 εκατομμύρια, εμφανίζοντας αύξηση κατά 32% σε σχέση με το 2004. Τέλος, στην Ιαπωνία, ο αντίστοιχος αριθμός είναι 20 εκατομμύρια, αυξημένος κατά 21% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Η σημασία της ευρυζωνικότητας στην παραγωγικότητα φαίνεται και από το ποσοστό των επιχειρήσεων με σύνδεση ευρυζωνικών υπηρεσιών το οποίο ανέρχεται σε 92% στην ΕΕ-15 και 91% στην ΕΕ-25, με μικρές μεταβολές ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης.

⁴ Information Society Benchmarking Report, 2005

Η ιστορική εξέλιξη της πορείας του ποσοστού διείσδυσης της ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα σε σχέση με το συνολικό πληθυσμό στην ΕΕ-15 και ΕΕ-25, φαίνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί. Είναι προφανές πως το ποσοστό διείσδυσης της ευρυζωνικότητας είναι ακόμα πολύ χαμηλό (μόλις 0,1% το 2003, 0,3% το 2004 και 0,8% το 2005) σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσοστά στην ΕΕ-15 (5,1% το 2003, 8,4% το 2004 και 12% το 2005) και ΕΕ-25 (7,4% το 2004 και 10,6% το 2005). Παρόλα αυτά, διαφαίνεται μια σημαντική αυξητική τάση στο ποσοστό διείσδυσης της ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα, η οποία ξεπερνά την αντίστοιχη ποσοστιαία αύξηση που παρατηρείται στις ΕΕ-15 και ΕΕ-25 για τα έτη 2004 και 2005.

Διάγραμμα 1.3: Ποσοστό Διείσδυσης της Ευρυζωνικότητας

Πηγή : Eurostat

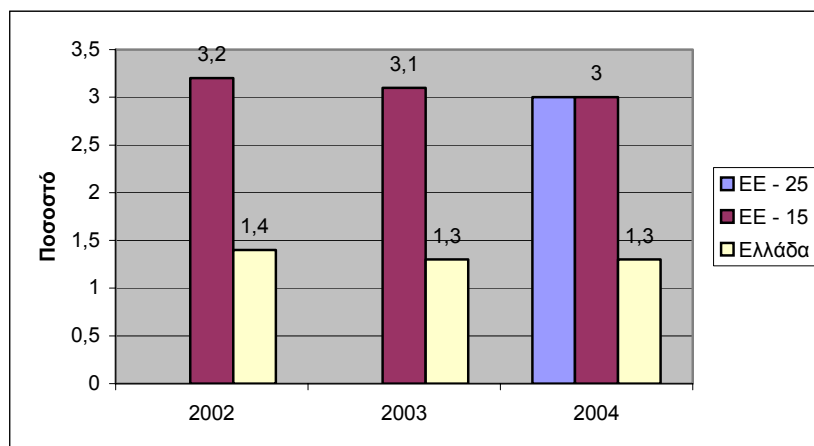
Αναφορικά με το κόστος πρόσβασης, παρατηρήθηκε από το Σεπτέμβριο του 2005, έντονη αύξηση του ανταγωνισμού και αντίστοιχη μείωση των λιανικών τιμών για την πρόσβαση στο ευρυζωνικό Διαδίκτυο. Από την περίοδο αυτή και μετά, ο εντεινόμενος ανταγωνισμός οδηγεί τις αιτήσεις για νέες συνδέσεις ADSL σε αύξηση με υψηλούς ρυθμούς. Ειδικότερα, το Μάρτιο του 2006 ο αριθμός των συνδέσεων ADSL ανήλθε σε 223.603 αντί 160.113 που ήταν στο τέλος του 2005⁵ (αύξηση 40%). Η διατήρηση της λιανικής ζήτησης στα επίπεδα αυτά θα συμβάλλει σε απόλυτη αύξηση του βαθμού

⁵ Στοιχεία EETT

διείσδυσης κατά περίπου 2% μέχρι το τέλος του 2006, ήτοι εκτιμάται ότι θα ανέλθει τουλάχιστον στο 4% του πληθυσμού.

Οι δαπάνες για τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών ως ποσοστού του ΑΕΠ αποτελούν μια άλλη επίδραση των ΤΠΕ στην παραγωγικότητα των χωρών. Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται και από το διάγραμμα που ακολουθεί, οι δαπάνες για τεχνολογίες πληροφοριών ως ποσοστό του ΑΕΠ σε επίπεδο ΕΕ-15 παρουσιάζουν μια ελαφριά φθίνουσα πορεία για τα έτη 2002 έως και 2004 (από 3,2% το 2002 σε 3% το 2004). Σε επίπεδο ΕΕ-25, στοιχεία είναι διαθέσιμα μόνο για το 2004 όπου οι δαπάνες για τεχνολογίες πληροφοριών ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι 3%. Η ίδια φθίνουσα τάση παρατηρείται και στην Ελλάδα για τα ίδια έτη (από 1,4% το 2002 σε 1,3% το 2003 και 2004) ενώ επιπλέον στην Ελλάδα οι δαπάνες για τεχνολογίες πληροφοριών ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι κατά πολύ μικρότερες από τις αντίστοιχες σε επίπεδο ΕΕ-15 και ΕΕ-25.

Διάγραμμα 1.4: Δαπάνες για Τεχνολογίες Πληροφοριών ως % του ΑΕΠ

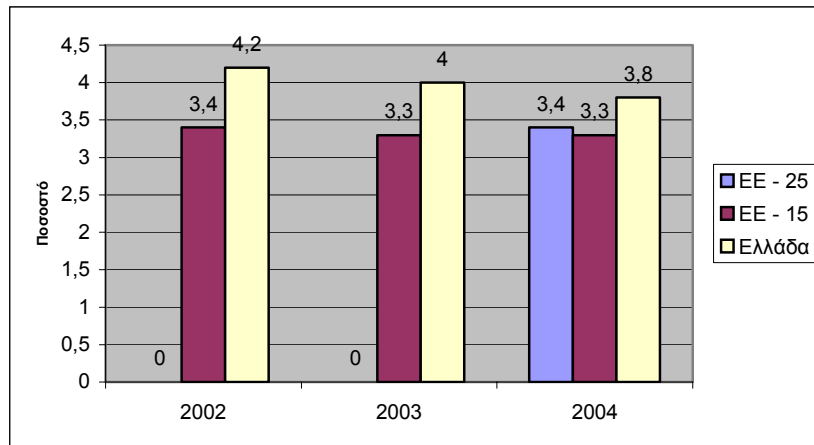

Πηγή : Eurostat

Διαφορετική είναι η κατάσταση σχετικά με τις δαπάνες για τεχνολογίες επικοινωνιών ως ποσοστό του ΑΕΠ, όπου η Ελλάδα ξεπερνά κατά πολύ το μέσο όρο τόσο σε επίπεδο ΕΕ-15 όσο και ΕΕ-25 σε όλα τα έτη από το 2002 έως και το 2004 (στην Ελλάδα οι δαπάνες τεχνολογίας επικοινωνιών το 2002 έφτασαν το 4,2% ως ποσοστό του ΑΕΠ ενώ σε επίπεδο ΕΕ-15 ήταν 3,4%). Ομοίως, το 2004 το ποσοστό των δαπανών σε τεχνολογίες επικοινωνιών σε επίπεδο ΕΕ-15 και ΕΕ-25 ήταν 3,3% και 3,4% αντίστοιχα

ενώ στην Ελλάδα ήταν 3,8%. Γενικά, οι δαπάνες για τεχνολογίες επικοινωνιών ως ποσοστό του ΑΕΠ στην Ελλάδα ακολούθησαν τη φθίνουσα πορεία που παρατηρείται και σε επίπεδο ΕΕ-15 και ΕΕ-25 κατά τα έτη 2002 έως και 2004.

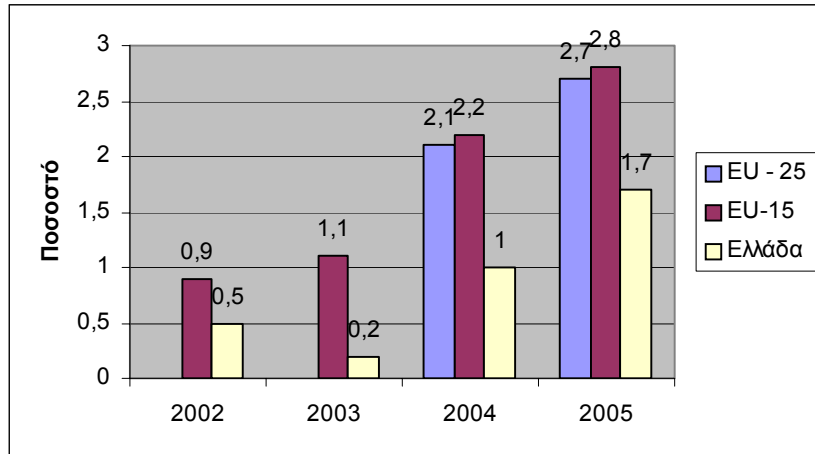
Διάγραμμα 1.5: Δαπάνες για Τεχνολογίες Επικοινωνιών ως % του ΑΕΠ

Πηγή : Eurostat

Ο κύκλος εργασιών επιχειρήσεων από ηλεκτρονικό εμπόριο είναι ένας δείκτης που συνδέεται με την παραγωγικότητα. Ο εν λόγω δείκτης αναφέρεται σε επιχειρήσεις με προσωπικό πάνω από δέκα (10) άτομα⁶ και καταγράφει τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων από ηλεκτρονικό εμπόριο. Τόσο σε επίπεδο ΕΕ-15 όσο και ΕΕ-25 (στοιχεία διαθέσιμα μόνο για τα έτη 2004 και 2005) παρατηρείται μια σταθερή ανοδική πορεία του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων από το ηλεκτρονικό εμπόριο από το 2002 έως και το 2005. Στην Ελλάδα παρατηρείται μια πτώση του συνολικού κύκλου εργασιών από ηλεκτρονικό εμπόριο το 2003 (από 0,5% το 2002 στο 0,2% το 2003) ενώ αξιοσημείωτη άνοδος παρατηρείται για τα έτη 2004 και 2005 (1% και 1,7% αντίστοιχα). Η αντίστοιχη τιμή για το ποσοστό κύκλου εργασιών από ηλεκτρονικό εμπόριο για επιχειρήσεις με προσωπικό λιγότερο από δέκα (10) άτομα είναι 0,04% για το 2005.

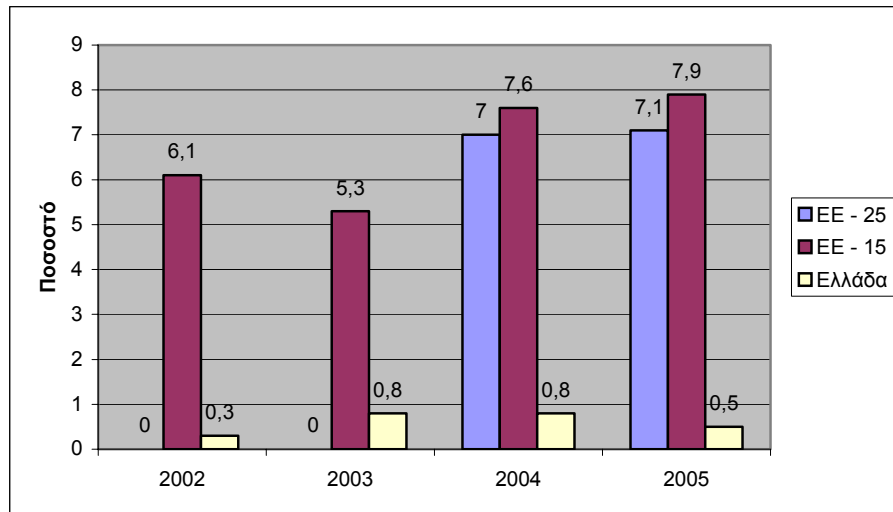
⁶ Η αναφορά σε δείκτη που καταγράφει τιμές για επιχειρήσεις με προσωπικό πάνω από δέκα (10) άτομα γίνεται για λόγους συγκρισιμότητας με αντίστοιχους δείκτες της Eurostat.

Διάγραμμα 1.6: Ποσοστό Κύκλου Εργασιών Επιχειρήσεων από Ηλεκτρονικό Εμπόριο, e-commerce

Πηγή : Eurostat

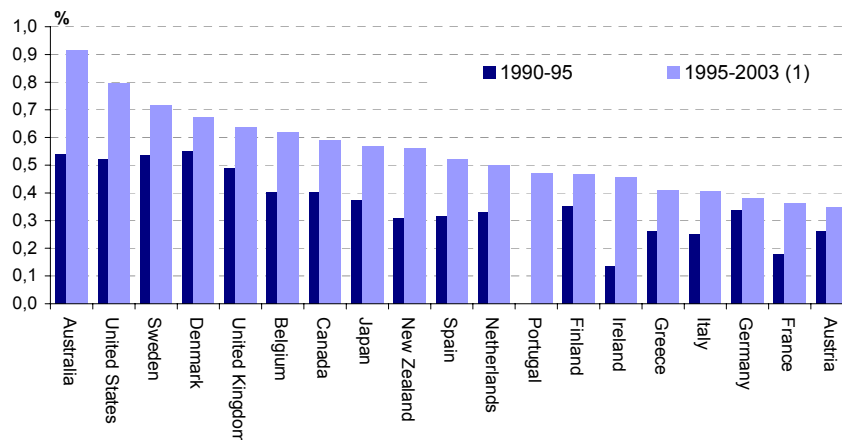
Ο κύκλος εργασιών επιχειρήσεων από ηλεκτρονικό εμπόριο σε άλλα δίκτυα⁷ είναι ένας ακόμα δείκτης που συνδέεται με την παραγωγικότητα. Στο συγκεκριμένο δείκτη η Ελλάδα παρουσιάζει χαμηλές τιμές σε σχέση με την ΕΕ-15 και ΕΕ-25 αντίστοιχα. Συγκεκριμένα, το 2002 το ποσοστό του κύκλου εργασιών επιχειρήσεων από ηλεκτρονικό εμπόριο σε άλλα δίκτυα στην Ελλάδα ήταν μόλις 0,3% σε σχέση με τις ΕΕ-15 όπου το ποσοστό ήταν 6,1%. Βελτιωμένη παρουσιάζεται η εικόνα της Ελλάδας για τα έτη 2003 και 2004 (με ποσοστό 0,8% αντίστοιχα και για τα δύο έτη).

⁷ Με τον όρο «κύκλος εργασιών επιχειρήσεων από ηλεκτρονικό εμπόριο σε άλλα δίκτυα» γίνεται αναφορά σε πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου που εφαρμόζονταν πριν την εμφάνιση του Διαδικτύου, όπως η EDI.

Διάγραμμα 1.7: Ποσοστό Κύκλου Εργασιών Επιχειρήσεων από Ηλεκτρονικό Εμπόριο σε Άλλα Δίκτυα

Πηγή : Eurostat

Ενδεικτικές είναι και οι τιμές του δείκτη «συνεισφορά των επενδύσεων ΤΠΕ στην αύξηση του ΑΕΠ». Σύμφωνα με τελευταία στοιχεία του OECD, παρατηρήθηκε αύξηση στη συνεισφορά των επενδύσεων ΤΠΕ στην αύξηση του ΑΕΠ της Ελλάδας, από 0,3% την πενταετία 1990-1995 σε 0,4% από το 1995 έως το 2003. Από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Σουηδία και η Δανία παρουσίασαν τις υψηλότερες τιμές στη συνεισφορά των επενδύσεων ΤΠΕ στην αύξηση του ΑΕΠ. Η Ελλάδα κατατάσσεται στην ίδια θέση με την Ιταλία για τα έτη 1995 - 2003, ενώ προηγείται της Γερμανίας και Γαλλίας για τα ίδια έτη.

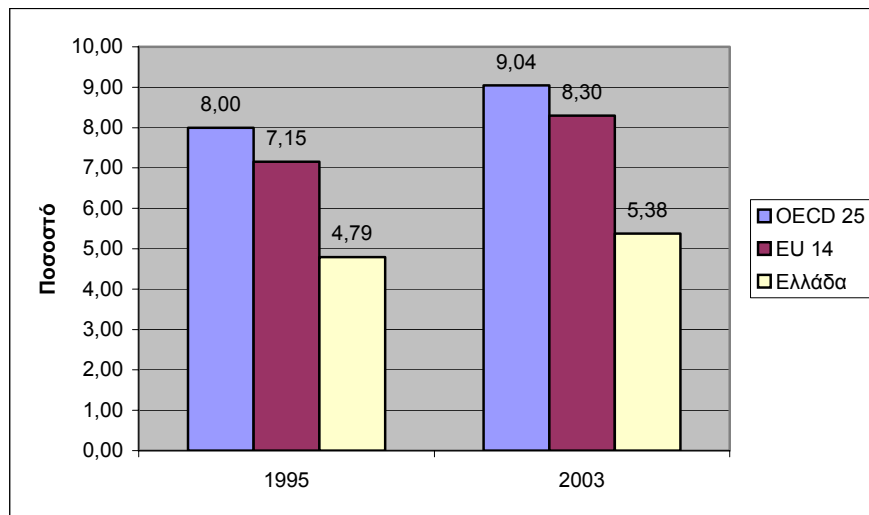
Διάγραμμα 1.8: Συνεισφορά των Επενδύσεων ΤΠΕ στην Αύξηση του ΑΕΠ

(1) 1995-2002 για Αυστραλία, Γαλλία, Ιαπωνία, Νέα Ζηλανδία και Ισπανία.

Πηγή : OECD, Key ICT Indicators

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο δείκτης της συνεισφοράς της προστιθέμενης αξίας των ΤΠΕ στη συνολική προστιθέμενη αξία του τριτογενή τομέα. Γενικά, οι τιμές σε επίπεδο ΕΕ-14 και ΟΕCD 25 σε σχέση με τις τιμές της Ελλάδας παρουσιάζουν, τηρουμένων των αναλογιών, παρόμοια εικόνα για τα έτη 1995 και 2003. Η σημασία της συνεισφοράς της προστιθέμενης αξίας των ΤΠΕ στη συνολική προστιθέμενη αξία του τριτογενή τομέα αποδεικνύεται στην αυξητική τάση των ποσοστών τόσο σε επίπεδο ΕΕ-14 και ΟΕCD 25 όσο και στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 1.9: Συνεισφορά της Προστιθέμενης Αξίας των ΤΠΕ στη Συνολική Προστιθέμενη Αξία του Τριτογενή Τομέα

Πηγή : OECD, Key ICT Indicators

Εκτός από τους προαναφερθέντες διαρθρωτικούς δείκτες, οι οποίοι συνδέονται άμεσα με την παραγωγικότητα, υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία και δείκτες τα οποία παρέχουν σημαντική πληροφόρηση για την επίδραση και συνεισφορά των ΤΠΕ στην παραγωγικότητα της Ελλάδας.

Συγκεκριμένα, σχετικά με τις ελληνικές επιχειρήσεις και τη χρήση των ΤΠΕ, το 93% των επιχειρήσεων με προσωπικό περισσότερο από 10 άτομα διαθέτει πρόσβαση στο Διαδίκτυο, ενώ το 56% της ίδιας κατηγορίας επιχειρήσεων διαθέτει ιστοσελίδα. Αντίστοιχα για τις επιχειρήσεις με προσωπικό κάτω των δέκα (10) ατόμων, οι προαναφερθέντες δείκτες παρουσιάζουν σαφώς χαμηλότερες τιμές (38% και 10%). Σε

ό,τι αφορά όμως στο απασχολούμενο προσωπικό, μόνο το 28% των υπαλλήλων χρησιμοποιεί ηλεκτρονικούς υπολογιστές συνδεδεμένους στο Διαδίκτυο για τη διεκπεραίωση των καθημερινών τους καθηκόντων⁸. Αντίστοιχη τιμή παρουσιάζει ο εν λόγω δείκτης και για τις επιχειρήσεις με προσωπικό κάτω των δέκα ατόμων (26,9%).

Σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο (e-commerce), σχεδόν το 10% του συνολικού κύκλου εργασιών των εμπορικών επιχειρήσεων στα κράτη-μέλη της ΕΕ-15 προέρχεται από σχετικές δραστηριότητες. Το ποσοστό αυτό είναι σημαντικά υψηλότερο στην περίπτωση των μεγάλων επιχειρήσεων (12%) από ότι στην περίπτωση των μικρομεσαίων (6%). Σε ό,τι αφορά στη δυνατότητα διεξαγωγής ηλεκτρονικών συναλλαγών, το 15% επί των συνολικών επιχειρήσεων πραγματοποιούν ηλεκτρονικές πωλήσεις. Και σε αυτή την περίπτωση το μέγεθος της επιχείρησης παίζει καθοριστικό ρόλο, καθώς στην περίπτωση των μεγάλων επιχειρήσεων το προαναφερόμενο ποσοστό υπερδιπλασιάζεται (32%)⁹.

Σε αντίθεση με τις επιχειρήσεις στα κράτη-μέλη της ΕΕ-15 και παρά το γεγονός ότι οι Ελληνικές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) βελτιώνονται σταδιακά στη χρήση ΤΠΕ, εντούτοις δεν έχουν εντάξει στη λειτουργία τους σε μεγάλο βαθμό εφαρμογές ηλεκτρονικού εμπορίου. Κατά το 2005, μόνο 0,2% του συνολικού κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων (με προσωπικό περισσότερο από 10 άτομα) προέρχεται από ηλεκτρονικό εμπόριο, ενώ η αντίστοιχη τιμή για επιχειρήσεις με λιγότερα από δέκα άτομα είναι 0,04%. Επίσης, 12% των επιχειρήσεων (με προσωπικό περισσότερο από 10 άτομα) πραγματοποίησε ηλεκτρονικές αγορές, ενώ η αντίστοιχη τιμή για τις επιχειρήσεις με λιγότερα από δέκα άτομα είναι σαφώς μικρότερη (1,3%). Αντίθετα, έχει ήδη δημιουργηθεί μια κρίσιμη μάζα καταναλωτών που αντιστοιχεί στο 5% του πληθυσμού, οι οποίοι δηλώνουν ότι πρόσφατα αξιοποίησαν το Διαδίκτυο για την αγορά ή την παραγγελία αγαθών και υπηρεσιών¹⁰.

Σε Περιφερειακό επίπεδο, ο μεγαλύτερος όγκος εμπορικών συναλλαγών μέσω διαδικτύου πραγματοποιείται στην Περιφέρεια Αττικής. Στο σύνολο του δείγματος, στην Αττική πραγματοποιείται το υψηλότερο ποσοστό (2,21%) του όγκου των ηλεκτρονικών εμπορικών συναλλαγών ενώ το χαμηλότερο εμφανίζεται στην Πελοπόννησο (0,08%).

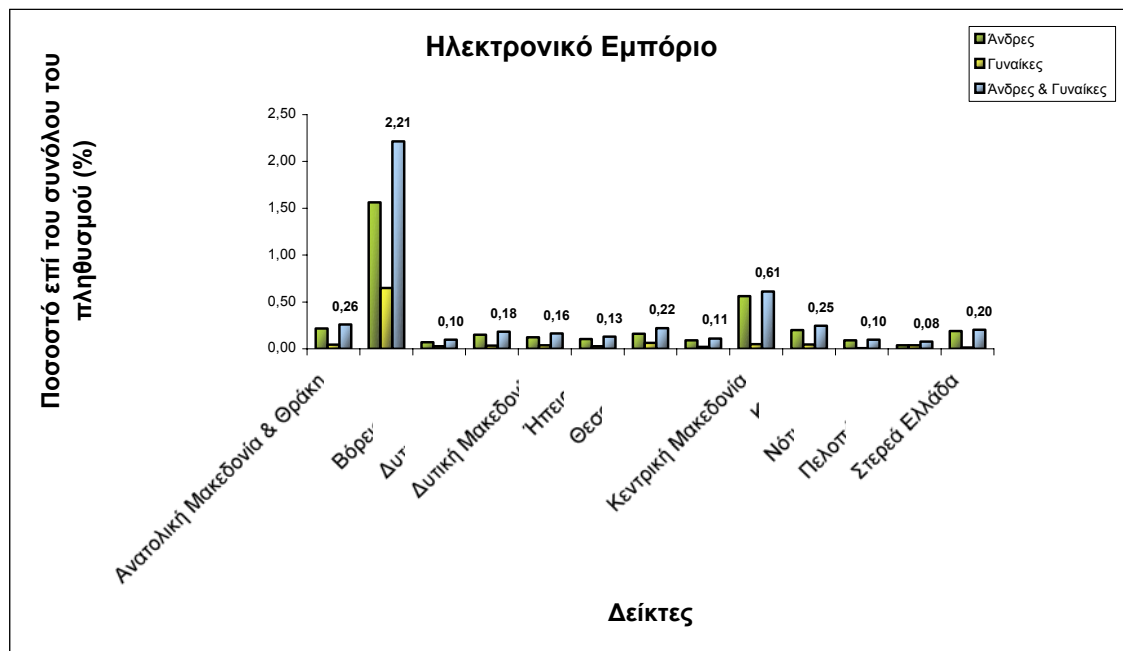
⁸ Information Society Benchmarking Report, 2005

⁹ "Web Based Survey on Electronic Public Services" CapGemini, Μάρτιος 2005

¹⁰ Έρευνα Δεικτών e-Europe, Παρατηρητήριο για την «Κοινωνία της Πληροφορίας», Οκτώβριος 2005

Σχετικά με τον προαναφερθέντα δείκτη, ενδιαφέροντες είναι οι τιμές που εμφανίζουν διαφορετικές πληθυσμιακές ομάδες. Στους άνδρες, το μεγαλύτερο ποσοστό κατέχει η Αττική (1,56%) και το χαμηλότερο η Περιφέρεια Πελοποννήσου (0,04%). Στις γυναίκες, η Περιφέρεια Αττικής κατέχει πάλι την πρώτη θέση (0,65%) ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά εμφανίζονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας (0,01%). Ειδικότερα, στις Περιφέρειες αναφοράς¹¹ οι άνδρες που ασχολούνται με το ηλεκτρονικό εμπόριο έχουν το προβάδισμα έναντι των γυναικών. Το υψηλότερο ποσοστό ανδρών με ενασχόληση με το ηλεκτρονικό εμπόριο παρατηρείται στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (0,22%) και το μικρότερο στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (0,04%). Οι γυναίκες που ασχολούνται με το ηλεκτρονικό εμπόριο παρουσιάζουν αξιοσημείωτη απόκλιση από τους άνδρες καθώς το ανώτερο ποσοστό γυναικών, το οποίο σημειώνεται στη Περιφέρεια Θεσσαλίας, είναι μόλις 0,06% ενώ τα μικρότερα ποσοστά παρατηρούνται στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου (0,03%).

Διάγραμμα 1.10: Ηλεκτρονικό Εμπόριο

Πηγή: Παρατηρητήριο για την «Κοινωνία της Πληροφορίας» (2005)

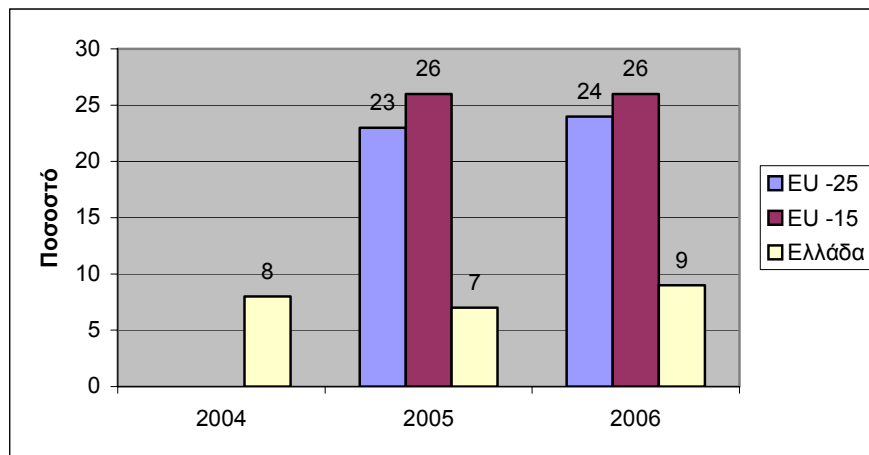
¹¹ Περιφέρειες αναφοράς: Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Θεσσαλία, Ήπειρος, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος, Ιόνια Νησιά, Κρήτη, Βόρειο Αιγαίο.

1.3.2 Η Συνεισφορά των ΤΠΕ στη Βελτίωση της Ποιότητας της Ζωής του Πολίτη

Η συνεισφορά των ΤΠΕ στη βελτίωση της ποιότητας των ζωής του πολίτη είναι αναγνωρισμένη και αποδεδειγμένη διεθνώς. Η εφαρμογή ΤΠΕ από Δημόσιους φορείς και οργανισμούς με στόχο την παροχή υπηρεσιών για τη εξυπηρέτηση των πολιτών αυξάνει με ραγδαίους ρυθμούς. Δείκτες όπως «ποσοστό ανδρών / γυναικών που χρησιμοποίησαν το Διαδίκτυο τους 3 τελευταίους μήνες για αλληλεπίδραση με δημόσιες υπηρεσίες», και «ποσοστό δημοσίων υπηρεσιών με διαθεσιμότητα ΤΠΕ» δείχνουν την επίδραση των ΤΠΕ στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πολίτη.

Συγκεκριμένα, στην Ελλάδα, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα που ακολουθεί, το ποσοστό των ατόμων που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για αλληλεπίδραση με δημόσιες υπηρεσίες παραμένει χαμηλό σε σχέση με την ΕΕ-15 και ΕΕ-25. Ενδεικτικά, τους τελευταίους τρεις μήνες του 2004, το 8% του πληθυσμού χρησιμοποίησαν το Διαδίκτυο για αλληλεπίδραση με δημόσιες υπηρεσίες. Αξιοσημείωτη βελτίωση παρατηρείται στην χώρα για τα έτη 2005 και 2006 (7% και 9% αντίστοιχα). Όμως, παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα ακολουθεί τη γενικότερη ανοδική τάση που παρατηρείται τόσο στην ΕΕ-25 όσο και ΕΕ-15, υπολείπεται αισθητά σε ότι αφορά στο σύνολο των ατόμων που έχουν χρησιμοποιήσει το Διαδίκτυο για αλληλεπίδραση με δημόσιες υπηρεσίες καθώς τα ποσοστά των ΕΕ-15 και ΕΕ-25 για το 2005 είναι 26% και 23% ενώ για το 2006 είναι 26% και 24% αντίστοιχα.

Διάγραμμα 1.11: Ποσοστό Ατόμων που Χρησιμοποίησαν το Διαδίκτυο τους 3 Τελευταίους Μήνες για Αλληλεπίδραση με Δημόσιες Υπηρεσίες

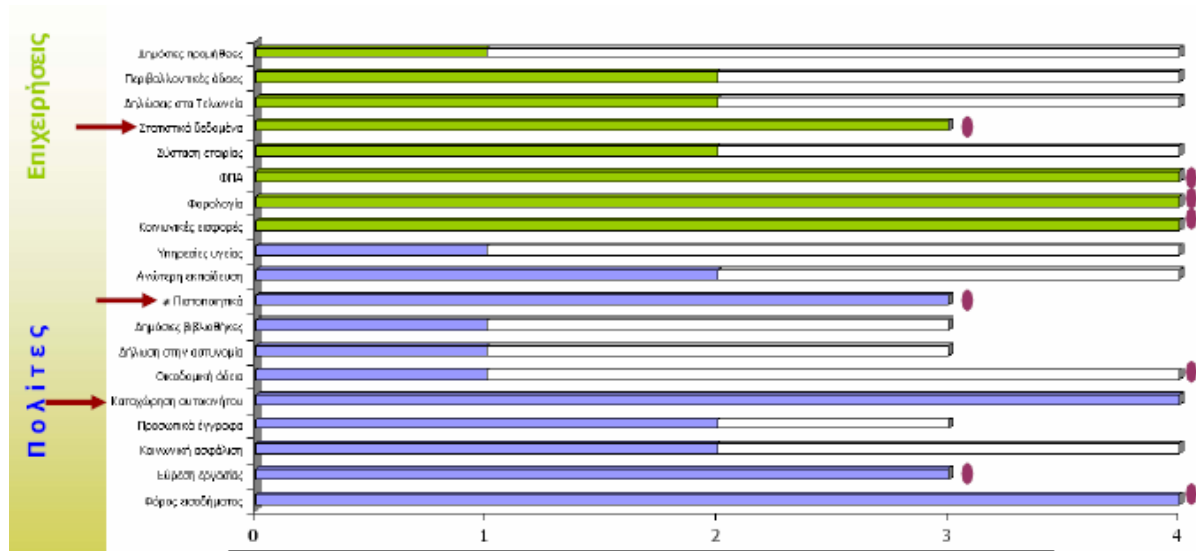
Πηγή : Eurostat

Ένας σημαντικός δείκτης για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πολίτη μέσω της χρήσης των ΤΠΕ είναι το ποσοστό Δημόσιων υπηρεσιών με διαθεσιμότητα ΤΠΕ. Η εξοικονόμηση χρόνου αποτελεί το βασικό λόγο για τη χρήση αυτών των υπηρεσιών τόσο στην περίπτωση των επιχειρήσεων όσο και στην περίπτωση των πολιτών. Η ικανοποίηση από τη χρήση των ηλεκτρονικά παρεχόμενων Δημοσίων υπηρεσιών κινείται σε αρκετά υψηλά επίπεδα, καθώς η συγκεκριμένη εμπειρία αξιολογείται ως πολύ ικανοποιητική σε ποσοστό 62% επί του συνολικού αριθμού των χρηστών (επιχειρήσεις και πολίτες)¹².

Γενικά, για τα έτη 2002 έως και 2005, η Ελλάδα παρουσιάζει τα μικρότερα ποσοστά δημοσίων υπηρεσιών με διαθεσιμότητα ΤΠΕ σε επίπεδο ΕΕ-15 και ΕΕ-25. Στην Ελλάδα το 2005 ήταν διαθέσιμες πλήρως ηλεκτρονικά πέντε (5) βασικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες από σύνολο είκοσι (20). Το 2006, στις πέντε (5) διαθέσιμες ηλεκτρονικές υπηρεσίες, προστέθηκαν τρεις (3), ανεβάζοντας το ποσοστό των διαθέσιμων υπηρεσιών στο 40%¹³. Χαρακτηριστικό είναι ότι μισές από τις διαθέσιμες υπηρεσίες είναι για επιχειρήσεις, ενώ οι υπόλοιπες είναι διαθέσιμες για πολίτες. Σε επίπεδο ΕΕ-15 και ΕΕ-25 είναι εμφανής η σταθερή τάση βελτίωσης των ποσοστών αυτών (το 2002 το ποσοστό στην ΕΕ-15 ήταν 36% και έφτασε στο 56% το 2005. Αντίστοιχα, για την ΕΕ-25 το 2004 το ποσοστό ήταν 41% και αυξήθηκε στο 50% το 2005).

¹² “Web Based Survey on Electronic Public Services”, Capgemini, Μάρτιος 2005

¹³ Οι υπηρεσίες αυτές είναι οι ακόλουθες: Στατιστικά Δεδομένα, ΦΠΑ, Φορολογία, Κοινωνικές Εισφορές, Πιστοποιητικά, Καταχώρηση Αυτοκινήτου, Εύρεση Εργασίας, Φόρος Εισοδήματος.

Διάγραμμα 1.12: Αριθμός Υπηρεσιών Δημοσίου Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά (2006)

Πηγή: Παρατηρητήριο για την «Κοινωνία της Πληροφορίας» (2006)

Στην Ελλάδα μόνο το 8% του συνολικού πληθυσμού χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο για συναλλαγές με το Δημόσιο. Σημαντικά υψηλότερο είναι το ποσοστό των επιχειρήσεων (με προσωπικό περισσότερο από 10 άτομα) που χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο για συναλλαγές με το Δημόσιο (81%). Μέχρι το τέλος του 2008 εκτιμάται πως τουλάχιστον έξι επιπλέον βασικές Δημόσιες υπηρεσίες (έκδοση ποινικού μητρώου, ληξιαρχείο, στρατολογική εξυπηρέτηση πολιτών, ΟΔΔΥ, Εθνικό Δημοτολόγιο, ΑΣΕΠ) θα είναι διαθέσιμες ηλεκτρονικά, ενώ και άλλες βασικές Δημόσιες υπηρεσίες θα προσεγγίσουν το σημείο πλήρους ηλεκτρονικής διαθεσιμότητας (π.χ. δηλώσεις στα τελωνεία).¹⁴ Ειδικότερα για τις υπηρεσίες προς τους πολίτες, όπως διαφαίνεται από τις δημοφιλέστερες υπηρεσίες προσφερόμενες από ΚΕΠ, καταγράφεται μεγάλη ζήτηση για υπηρεσίες όπως «χορήγηση αντιγράφου πιστοποιητικού γέννησης», «χορήγηση πιστοποιητικού οικογενειακής κατάστασης», «χορήγηση αντιγράφου φορολογικής ενημερότητας» και «χορήγηση αντιγράφου εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων»¹⁵. Αντίστοιχα για τις υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ο δημόσιος τομέας χειρίζεται

¹⁴ Βάσει δεσμεύσεων υλοποίησης των έργων από τους επιμέρους φορείς του Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας»

¹⁵ Στοιχεία ΚΕΠ 1/01/06 – 06/06/06

προμήθειες οι οποίες ξεπερνούν τα €3,5 δις ετησίως¹⁶, η παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών προμηθειών αποκτά βαρύνουσα σημασία για την εξοικονόμηση πόρων και τη βελτίωση της διαφάνειας.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να τονισθεί ότι από τις δώδεκα (12) προαναφερθείσες βασικές υπηρεσίες του Δημοσίου που προσφέρονται ηλεκτρονικά στους πολίτες και οι οποίες εμπλέκουν συνολικά εξήντα εννιά (69) φορείς, μόνο έξι (6) φορείς συμμορφώνονται με το πρότυπο WAI – A, για ΑμΕΑ ενώ άλλοι δύο με το πρότυπο WAI – AA. Χαρακτηριστικό είναι ότι από τους οκτώ (8) φορείς μόνο ένας διαθέτει αντίστοιχο εικονίδιο του προτύπου στην ιστοσελίδα του. Τα παραπάνω στοιχεία είναι ιδιαίτερα σημαντικά εάν κανείς αναλογισθεί ότι τα ΑμΕΑ στην χώρα μας αποτελούν περίπου το 9,3% του πληθυσμού της χώρας¹⁷.

Σε Περιφερειακό επίπεδο, υπάρχουν στοιχεία διαθέσιμα για επιμέρους δείκτες, οι οποίοι συνδέονται με τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πολίτη, όπως είναι οι δείκτες «χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή» και «πρόσβαση των νοικοκυριών στο Διαδίκτυο». Ο βαθμός διείσδυσης της χρήσης ηλεκτρονικού υπολογιστή παρέχει πληροφορίες για το βαθμό ανάπτυξης τεχνογνωσίας εκ μέρους των πολιτών στη χρήση νέων τεχνολογιών και συνεπακόλουθα συνδέεται με τη δυνατότητα των πολιτών να χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες για αλληλεπίδραση τους με το Δημόσιο τομέα.

Όσον αφορά στη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή ανά Περιφέρεια, η Περιφέρεια Αττικής παρουσιάζει το υψηλότερο ποσοστό (43,7%) στο σύνολο του δείγματος. Ο παραπάνω δείκτης εμφανίζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στην ανάλυση του σε επιμέρους πληθυσμιακές ομάδες. Με βάση το φύλο, το υψηλότερο ποσοστό κατέχουν οι άνδρες στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (53%) ενώ το χαμηλότερο εμφανίζεται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (24,9%). Στις γυναίκες, η Περιφέρεια Αττικής έχει το προβάδισμα στη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή με ποσοστό 36,7% ενώ τη χαμηλότερη θέση στις γυναίκες κατέχει η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (17,8%). Η μεγαλύτερη ποσοστιαία διαφορά ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες παρουσιάζεται στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (33,3 μονάδες), όπου για κάθε γυναίκα χρήστη ηλεκτρονικών υπολογιστών αντιστοιχούν 2,6 άνδρες χρήστες, ενώ η μικρότερη διαφορά σημειώνεται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

¹⁶ Ψηφιακή Στρατηγική 2006 - 2013

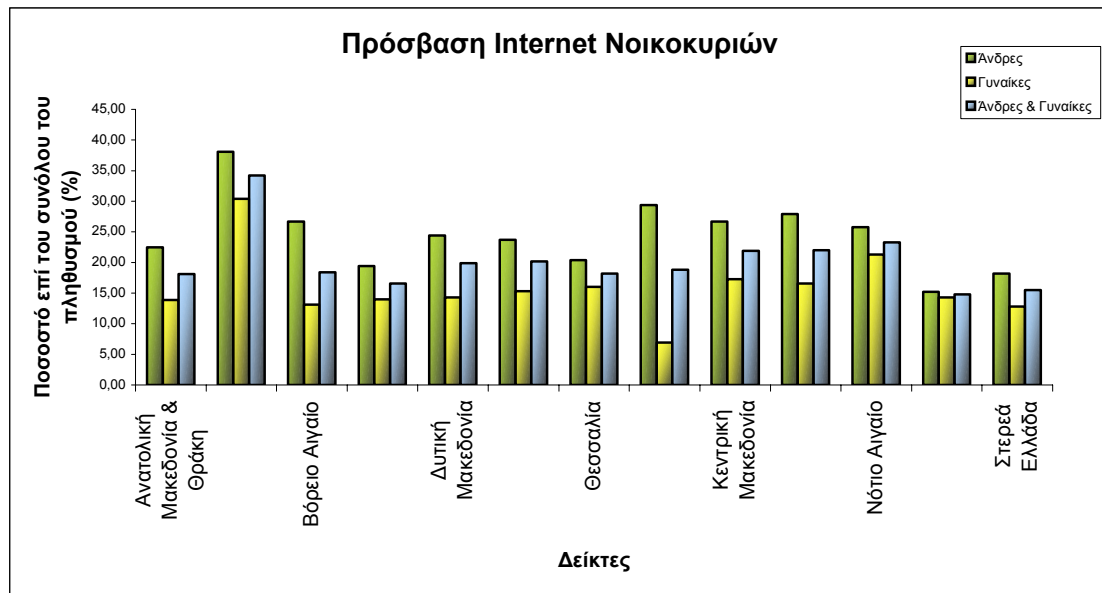
¹⁷ Παρατηρητήριο για την «Κοινωνία της Πληροφορίας» (2007)

με 4 ποσοστιαίες μονάδες (24.9% και 20,9% αντίστοιχα). Σε μορφωτικό επίπεδο ο συγκεκριμένος δείκτης παρουσιάζει ιδιαίτερα υψηλές τιμές, όπως ήταν αναμενόμενο, σε άτομα με μεταπτυχιακές σπουδές (87%), με ανώτατη και ανωτέρα εκπαίδευση (78% και 67% αντίστοιχα), ενώ το 51% των ατόμων με εκπαίδευση λυκείου εμφανίζεται να χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Ένας συμπληρωματικός δείκτης είναι η «πρόσβαση των νοικοκυριών στο Διαδίκτυο». Βάσει στοιχείων του 2005, το 24% επί του συνόλου των ελληνικών νοικοκυριών διαθέτει πρόσβαση στο Διαδίκτυο¹⁸. Παράλληλα, η χρήση του Διαδικτύου από τους Έλληνες πολίτες εστιάζεται κυρίως στην αναζήτηση πληροφοριών για προϊόντα και υπηρεσίες (84%), σε χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (70%) και σε ψυχαγωγία (60%).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όπως φαίνεται και από το διάγραμμα που ακολουθεί, όσον αφορά στο ποσοστό πρόσβασης στο Διαδίκτυο από το σπίτι, η Περιφέρεια Αττικής κατέχει την πρώτη θέση και για τις τρεις ομάδες πληθυσμού (άνδρες, γυναίκες, άνδρες και γυναίκες) ενώ η Περιφέρεια Πελοποννήσου παρουσιάζει τις χαμηλότερες τιμές στους άνδρες και στο σύνολο του δείγματος, με ποσοστά 15,20% και 14,8% αντίστοιχα. Στις γυναίκες, την τελευταία θέση καταλαμβάνει η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων με ποσοστό μόλις 6,9%. Η μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών εμφανίζεται στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, η οποία ανέρχεται στις 22,5 ποσοστιαίες μονάδες. Ειδικότερα, στις περιφέρειες αναφοράς οι άνδρες έχουν σταθερά το προβάδισμα στην πρόσβαση στο Διαδίκτυο από το σπίτι έναντι των γυναικών. Το υψηλότερο ποσοστό των ανδρών παρατηρείται στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (29,40%) ενώ το υψηλότερο ποσοστό στις γυναίκες παρατηρείται στην Περιφέρεια Κρήτης (16,60%).

¹⁸ Έρευνα Δεικτών e-Europe, Παρατηρητήριο για την «Κοινωνία της Πληροφορίας», Οκτώβριος 2005

Διάγραμμα 1.13: Πρόσβαση Internet των Νοικοκυριών ανά Περιφέρεια

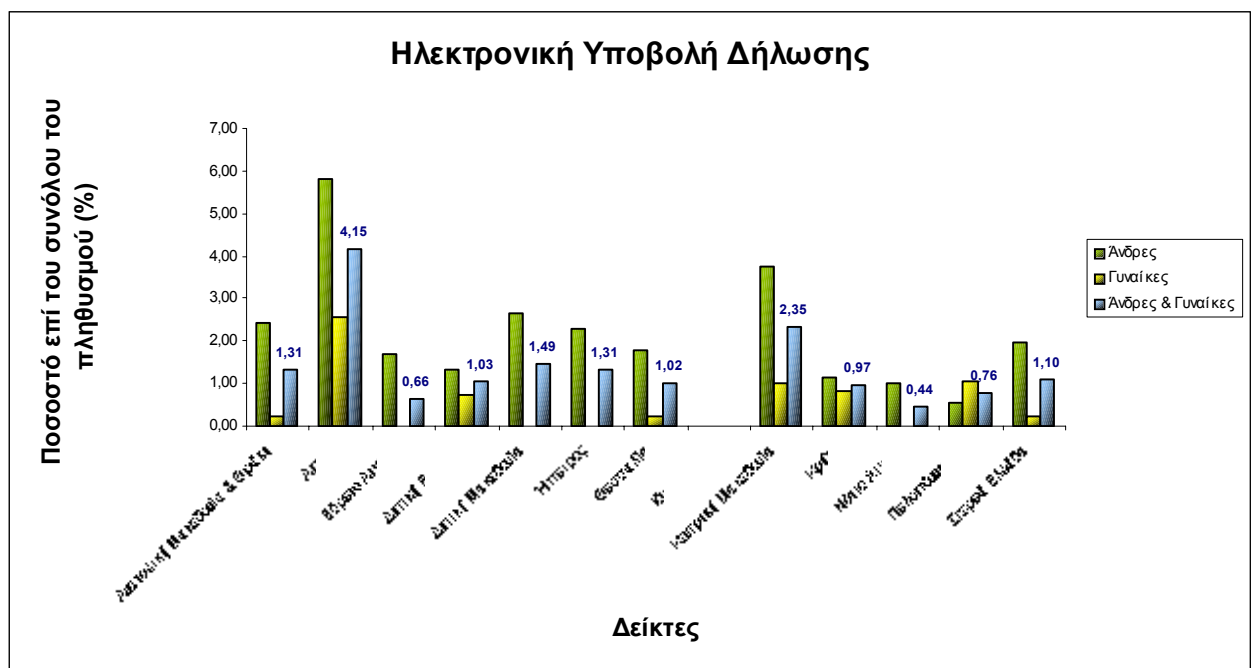
Πηγή: Παρατηρητήριο για την «Κοινωνία της Πληροφορίας» (2005)

Αναφορικά με τη χρήση Διαδικτύου, στο σύνολο του δείγματος η Περιφέρεια Αττικής καταλαμβάνει την πρώτη θέση (31,8%) και την τελευταία θέση καταλαμβάνει η Περιφέρεια Πελοποννήσου (11,6%). Στους άνδρες, η Περιφέρεια Αττικής εμφανίζεται πάλι με το υψηλότερο ποσοστό (37,4%) ενώ η Περιφέρεια Πελοποννήσου με το χαμηλότερο (11,7%). Το υψηλότερο ποσοστό των γυναικών που χρησιμοποιούν το Internet εμφανίζεται στην Περιφέρεια Αττικής (26,4) ενώ το χαμηλότερο στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (μόλις 8,8%). Σε αντιστοιχία με το δείκτη «χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή», ο δείκτης «χρήση διαδικτύου» εμφανίζει υψηλές τιμές στα ανώτερα και ανώτατα μορφωτικά επίπεδα (87% για μεταπτυχιακά, 58% για ανώτατη εκπαίδευση και 45% για ανώτερη εκπαίδευση). Χαρακτηριστικό είναι ότι και για τις τρεις προαναφερθείσες κατηγορίες, άνω του 60% των ερωτηθέντων δηλώνουν καθημερινή χρησιμοποίηση του διαδικτύου.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η εικόνα των Περιφερειών σχετικά με το δείκτη «ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης φόρου εισοδήματος», ο οποίος συνδέεται άμεσα με τη συμβολή των ΤΠΕ στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του πολίτη καθώς παρέχει σημαντικές διευκολύνσεις στην αλληλεπίδραση του με το Δημόσιο τομέα. Συγκεκριμένα, έξι (6) συνολικά περιφέρειες εμφανίζουν μηδενικά ποσοστά. Στο σύνολο του δείγματος

προηγείται η Αττική (4,15%) ενώ μηδενικά ποσοστά εμφανίζει η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. Σε επίπεδο διαφορετικών πληθυσμιακών ομάδων, η Περιφέρεια Αττικής προηγείται στους (5,81%) ενώ μηδενικά ποσοστά εμφανίζουν πάλι στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. Στις γυναίκες, η Περιφέρεια Αττικής έχει το προβάδισμα (2,56%) ενώ μηδενικά ποσοστά εμφανίζουν οι Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Ιονίων Νήσων και Νοτίου Αιγαίου. Στις υπόλοιπες Περιφέρειες αναφοράς, στους άνδρες τα υψηλότερα ποσοστά παρατηρούνται στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (2,42%) ενώ τα χαμηλότερα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (0,54%). Η Περιφέρεια Πελοποννήσου παρουσιάζει το προβάδισμα στις γυναίκες (1,05%) ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά γυναικών, αναφορικά με την ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης, παρατηρούνται στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (0,24%).

Διάγραμμα 1.14: Ηλεκτρονική Υποβολή Δήλωσης

Πηγή: Παρατηρητήριο για την «Κοινωνία της Πληροφορίας» (2005)

Η συμβολή των ΤΠΕ στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πολίτη αποδεικνύεται και από άλλες εφαρμογές των ΤΠΕ, όπως η ηλεκτρονική μάθηση και η εφαρμογή των ΤΠΕ στο χώρο της υγείας. Συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά στην ηλεκτρονική μάθηση, στα δημόσια σχολεία αντιστοιχεί ένας υπολογιστής ανά 17 περίπου μαθητές, ενώ το ποσοστό του πληθυσμού που χρησιμοποίησε το Διαδίκτυο για σκοπούς εκπαίδευσης

και κατάρτισης δεν ξεπερνά το 8%. Τέλος, το 10% των επιχειρήσεων με προσωπικό περισσότερο από 10 άτομα χρησιμοποιεί ηλεκτρονικές εφαρμογές για την εκπαίδευση και την κατάρτιση των υπαλλήλων¹⁹. Στα θέματα υγείας, το 5% του πληθυσμού χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο για αναζήτηση πληροφοριών σχετικά με την υγεία, ενώ το 27% των παθολόγων γιατρών δηλώνει ότι χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό αρχείο ασθενών.

Η προαναφερθείσα κατάσταση αναμένεται να βελτιωθεί μέχρι τη λήξη της τρέχουσας Προγραμματικής Περιόδου (2008). Ενδεικτικά, το αντίστοιχο ποσοστό που θα χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο για λόγους εκπαίδευσης και κατάρτισης εκτιμάται ότι θα αγγίξει το 13%, ενώ σε ό,τι αφορά στην ευρυζωνικότητα, αναμένεται ότι τουλάχιστον το 7% των νοικοκυριών θα διαθέτουν ευρυζωνική πρόσβαση στο Διαδίκτυο μέχρι το 2008, κυρίως μέσω του «Σχεδίου για την Ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας» που υλοποιείται στο πλαίσιο του Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας». Σε ό,τι αφορά στις επιχειρήσεις, το ποσοστό αυτών που θα χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο για συναλλαγές με το Δημόσιο αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω, κυρίως λόγω χρήσης των ψηφιακών υπηρεσιών που παρέχει το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (Taxisnet)²⁰ και άλλων υπηρεσιών που παρέχονται από φορείς του Δημοσίου. Στην ίδια περίοδο αναφοράς εκτιμάται ότι το 75% των επιχειρήσεων (με περισσότερους από 10 εργαζόμενους) θα διαθέτει ευρυζωνική πρόσβαση. Επίσης, το ποσοστό διείσδυσης της ευρυζωνικότητας στη Δημόσια Διοίκηση αναμένεται να αγγίξει το 90%, κυρίως λόγω της λειτουργίας του έργου «Σύζευξις»²¹.

Όπως προκύπτει από την ανάλυση που προηγήθηκε, η υφιστάμενη κατάσταση του κλάδου ΤΠΕ σε δια-περιφερειακό επίπεδο παρουσιάζει έντονες και σημαντικές δια-περιφερειακές ανισότητες σε δείκτες αναφοράς όπως χρήση Η/Υ, πρόσβαση των νοικοκυριών στο internet, χρήση internet, ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης και ηλεκτρονικό εμπόριο. Επίσης, αξιοσημείωτες διαφορές παρουσιάζονται και ανάμεσα στις τρεις ομάδες πληθυσμού (άνδρες, γυναίκες, άνδρες και γυναίκες), με τις γυναίκες να ακολουθούν σταθερά τους άνδρες σε όλους τους δείκτες.

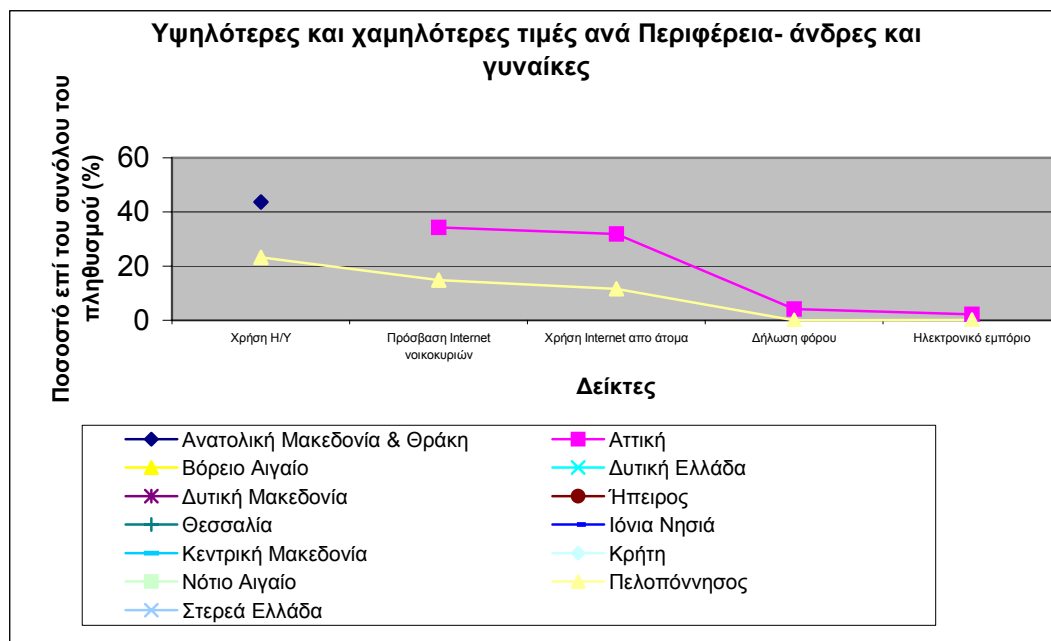
¹⁹ Έρευνα Δεικτών e-Europe, Παρατηρητήριο για την «Κοινωνία της Πληροφορίας», Οκτώβριος 2005

²⁰ 1.448.000 πιστοποιημένοι χρήστες το 2006 (αύξηση 8% και 18% από 2005 και 2004 αντίστοιχα), Στοιχεία ΓΓΠΣ, Μάιος 2006

²¹ Εκτιμήσεις ΕΥΔ ΕΠ «Κοινωνία της Πληροφορίας»

Συγκεκριμένα, η εικόνα που εμφανίζουν οι δεκατρείς Περιφέρειες²² της χώρας παρουσιάζει σημαντικές αποκλίσεις. Όπως φαίνεται και στο διάγραμμα που ακολουθεί, η Περιφέρεια Αττικής έχει το προβάδισμα στους δείκτες πρόσβαση Internet νοικοκυριών, χρήση Internet από άτομα, ηλεκτρονική δήλωση φόρου και ηλεκτρονικό εμπόριο ενώ η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης έχει το προβάδισμα στο μεγαλύτερο ποσοστό χρήσης (43,7%) ηλεκτρονικών υπολογιστών στο σύνολο του δείγματος. Το στοιχείο αυτό καταδεικνύει τη συνεπαγόμενη συγκέντρωση της γνώσης ή πρόσβασης στις νέες τεχνολογίες σε μια μόνο Περιφέρεια της χώρας. Κατά τον ίδιο τρόπο, τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες της Περιφέρειας Αττικής έχουν εμφανώς το προβάδισμα σε σχέση με τις λοιπές Περιφέρειες της χώρας. Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου εμφανίζονται σταθερά οι χαμηλότερες τιμές σε όλους τους δείκτες αναφοράς στο σύνολο του δείγματος.

Διάγραμμα 1.15: Υψηλότερες και Χαμηλότερες Τιμές ανά Περιφέρεια- Άνδρες και Γυναίκες

Πηγή: Παρατηρητήριο για την «Κοινωνία της Πληροφορίας» (2005)

²² Έρευνα Δεικτών e-Europe, Παρατηρητήριο για την «Κοινωνία της Πληροφορίας», Οκτώβριος 2005

Στον πίνακα που ακολουθεί, αποτυπώνονται οι επιδόσεις των Περιφερειών της Ελλάδας σε σχέση με τους δείκτες που αναλύθηκαν ανωτέρω και δίνουν μια συγκεντρωτική εικόνα για την υφιστάμενη κατάσταση.

Πίνακας 1.1: Πίνακας Επιδόσεων των Περιφερειών

	Πρόσβαση Νοικοκυριών στο Διαδίκτυο	Χρήση Διαδικτύου	Ηλεκτρονική Υποβολή Φόρου	Εμπορικές Δραστηριότητες	Χρήση Ηλεκτρονικού Υπολογιστή
Αττική					
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη					
Πελοπόννησος					
Στερεά Ελλάδα					
Νότιο Αιγαίο					
Κρήτη					
Κεντρική Μακεδονία					
Ιόνια Νησιά					
Θεσσαλία					
Ήπειρος					
Δυτική Μακεδονία					
Δυτική Ελλάδα					
Βόρειο Αιγαίο					

 Επιδόσεις, οι οποίες είναι καλύτερες από το μέσο όρο του συνόλου της χώρας

 Επιδόσεις, οι οποίες είναι δυσμενέστερες από το μέσο όρο του συνόλου της χώρας

1.3.3 Η Συνεισφορά των ΤΠΕ στην Ανταγωνιστικότητα

Η συνεισφορά των ΤΠΕ στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας έγκειται στις τεράστιες δυνατότητες υποστήριξης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος που προσφέρει – ιδίως στις ΜΜΕ – όπως επίσης και στο βελτιστοποιημένο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Εξαιρετικής σημασίας είναι τα στοιχεία της ετήσιας έρευνας²³ για την ανταγωνιστικότητα των οικονομιών που πραγματοποιεί το World Economic Forum

²³ Η Ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας 2005 – 2006. Ανάλυση με βάση την Έκθεση του WORLD ECONOMIC FORUM, Σεπτέμβριος 2005, ΣΕΒ

(WEF) και αξιολογεί τις επιδόσεις των χωρών στους δείκτες: ανταγωνιστικότητα για ανάπτυξη²⁴, επιχειρηματική ανταγωνιστικότητα²⁵ και ολική ανταγωνιστικότητα²⁶. Η έρευνα, από την εξέταση του δείκτη της τεχνολογικής ετοιμότητας²⁷ (επιμέρους δείκτης της ολικής ανταγωνιστικότητας), διαπιστώνεται σημαντική υστέρηση στο δείκτη της τεχνολογικής ετοιμότητας βάσει του οποίου η Ελλάδα κατατάσσεται στην 46η θέση σε σύνολο 117 χωρών αλλά και τελευταία μεταξύ των χωρών της ΕΕ-25 (Πίνακας 1.2).

Πίνακας 1.2: Κατάταξη των Χωρών της ΕΕ-25 και των προς Ένταξη Χωρών με Κριτήριο τη Βαθμολογία στον Τομέα «Τεχνολογική Ετοιμότητα»

Κατάταξη	Χώρα	Βαθμολογία
1	Δανία	5,69
2	Σουηδία	5,67
3	Μ. Βρετανία	5,42
4	Φιλανδία	5,4
5	Ιρλανδία	5,2
6	Λουξεμβούργο	5,17
7	Γερμανία	5,11
8	Ολλανδία	5,05
9	Αυστρία	5,04
10	Εσθονία	5,04
11	Γαλλία	4,86
12	Βέλγιο	4,66
13	Μάλτα	4,6
14	Τσεχία	4,56
15	Ισπανία	4,38
16	Σλοβενία	4,38
17	Σλοβακία	4,29
18	Ιταλία	4,26
19	Πορτογαλία	4,21

²⁴ Ο δείκτης ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη (Growth Competitiveness Index) διαμορφώνεται από την ποιότητα του μακροοικονομικού περιβάλλοντος, τους δημόσιους θεσμούς και την τεχνολογική ετοιμότητα της χώρας

²⁵ Ο δείκτης αξιολογεί την λειτουργία και στρατηγική των επιχειρήσεων καθώς επίσης και την ποιότητα του Εθνικού Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος

²⁶ Ο δείκτης διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη μικροοικονομικούς και μακροοικονομικούς παράγοντες (θεσμούς, υποδομές, μακροοικονομική κατάσταση, υγεία και βασική εκπαίδευση, ανώτερη εκπαίδευση και κατάρτιση, αποτελεσματικότητα των αγορών, τεχνολογική ετοιμότητα, λειτουργία και στρατηγική των επιχειρήσεων και καινοτομία)

²⁷ Ο δείκτης προσδιορίζει την ωριμότητα των νέων και υποσχόμενων τεχνολογιών πριν αυτές ενσωματωθούν σε ένα σύστημα ή υποσύστημα

Κατάταξη	Χώρα	Βαθμολογία
20	Ουγγαρία	4,07
21	Κύπρος	4,05
22	Λετονία	3,91
23	Λιθουανία	3,69
24	Πολωνία	3,65
25	Ελλάδα	3,59
26	Τουρκία	3,38
27	Ρουμανία	3,32
28	Κροατία	3,31
29	Βουλγαρία	3,18

Πηγή : ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων έρευνας WEF-ΣΕΒ 2005-2006

Στην τελική διαμόρφωση του εν λόγω δείκτη, σημαντικοί παράγοντες διαφαίνονται να είναι το ανεπαρκώς ανεπτυγμένο νομικό πλαίσιο σχετικά με τη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, καθώς επίσης και τα χαμηλά ποσοστά χρηστών Η/Υ και διαδικτύου.

Σύνοψη

Ο ρόλος των ΤΠΕ στην παραγωγικότητα των οικονομιών αλλά και στην καθημερινή ζωή των πολιτών αυξάνεται σημαντικά σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Η δυναμική που χαρακτηρίζει το συγκεκριμένο τομέα είναι προφανής, ενώ ο ανταγωνισμός ιδιαιτέρως σκληρός. Η στροφή στις ευρυζωνικές υπηρεσίες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο είναι εμφανής καθώς η δυνατότητα πρόσβασης σε τέτοιου είδους υπηρεσίες έχει απλοποιηθεί και έχει γίνει προσιτή στο ευρύ κοινό.

Επομένως, η ανάγκη προώθησης της χρήσης των ΤΠΕ σε επιχειρήσεις για τη βελτίωση της παραγωγικότητας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων είναι επιτακτική. Παρά το γεγονός πως είναι εμφανής η τάση βελτίωσης και βαθμιαίας και σταθερής υιοθέτησης των νέων τεχνολογιών και των υπηρεσιών που προσφέρουν από τις ελληνικές επιχειρήσεις, η πραγματικότητα στην Ελλάδα στο χώρο των ΤΠΕ δεν μπορεί να θεωρηθεί συγκρίσιμη με αυτή που επικρατεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα, ένα μεγάλο ποσοστό (49%) των ελληνικών επιχειρήσεων με προσωπικό λιγότερο από δέκα (10) άτομα, δεν κάνει χρήση Η/Υ ενώ 66% των Η/Υ δεν είναι σε δίκτυο. Το ποσοστό διείσδυσης της ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα είναι ακόμα

εξαιρετικά χαμηλό (μόλις 0,8% το 2005) σε σχέση με το μέσο όρο των ΕΕ-15 και ΕΕ-25 (12% και 10,6% αντίστοιχα).

Το χαμηλό ποσοστό των δαπανών για τεχνολογίες πληροφοριών στην Ελλάδα αποδεικνύει πως ο χώρος των Τεχνολογιών Πληροφορικής (ΤΠ) δεν έχει αναγνωρισθεί ακόμα πλήρως ως καθοριστικός παράγοντας οικονομικής ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της χώρας. Μόλις 1,3% του ΑΕΠ δαπανήθηκε το 2004 στην Ελλάδα για ΤΠ σε αντιδιαστολή με 3% σε επίπεδο ΕΕ-15 και ΕΕ-25. Καλύτερη εικόνα παρουσιάζει ο χώρος των Τεχνολογιών των Επικοινωνιών (ΤΕ) όπου οι δαπάνες για το 2004 στην Ελλάδα ξεπέρασαν τις αντίστοιχες σε επίπεδο ΕΕ-15 και ΕΕ-25, γεγονός που ενισχύεται από την εξέχουσα θέση των επικοινωνιών (κινητή τηλεφωνία) στην Ελλάδα.

Ο χαμηλός βαθμός διείσδυσης των ΤΠΕ στις ελληνικές επιχειρήσεις έχει ως άμεση συνέπεια και τα χαμηλά ποσοστά του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων (με προσωπικό πάνω από 10 άτομα) από το ηλεκτρονικό εμπόριο (μόλις 0,2%). Αυτό συνεπάγεται την αδυναμία της ελληνικής οικονομίας να αξιοποιήσει τις νέες τεχνολογίες και να γίνει ανταγωνιστική.

Παράλληλα, επιτακτική είναι η ανάγκη για χρήση των ΤΠΕ με στόχο τη βελτίωση της καθημερινής ζωής του πολίτη. Η ισότιμη πρόσβαση όλων των πολιτών στις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών οφείλει να ενισχυθεί περαιτέρω. Οι μεγάλες και αξιοσημείωτες δια-περιφερειακές ανισότητες που παρατηρούνται στη χρήση των ΤΠΕ αποτελούν ανασχετικό παράγοντα της ισότιμης πρόσβασης των πολιτών στις νέες τεχνολογίες. Επίσης, τα χαμηλά ποσοστά χρήσης του Διαδικτύου για σκοπούς εκπαίδευσης και κατάρτισης (8%) όπως επίσης και των ατόμων που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για την αλληλεπίδραση του με Δημόσιες υπηρεσίες δείχνουν πως οι δυνατότητες που παρέχονται από τις ΤΠΕ δεν αξιοποιούνται αναλόγως. Επιπλέον, η Ελλάδα παρουσιάζει τα χαμηλότερα ποσοστά Δημοσίων υπηρεσιών με Διαθεσιμότητα ΤΠΕ, γεγονός που κάνει τις προσπάθειες βελτίωσης της ποιότητας της ζωής του πολίτη αναποτελεσματικές.

Γενικά, η κατάσταση στην Ελλάδα σχετικά με το ρόλο των ΤΠΕ βελτιώνεται μεν, αλλά απαιτεί συνεχή εντατικοποίηση της προσπάθειας προκειμένου να επιτευχθεί η Ψηφιακή Σύγκλιση.

1.4 Αποτίμηση των Αποτελεσμάτων της Τρέχουσας Προγραμματικής Περιόδου

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, «Κοινωνία της Πληροφορίας» (ΕΠ «ΚτΠ») εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το έτος 2001 (14/03/2001). Ήταν πολυταμειακό (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ) και συνέβαλε στη διαμόρφωση μιας ενιαίας αντίληψης για την ΚτΠ. Οι γενικοί στρατηγικοί στόχοι του ΕΠΚτΠ για την περίοδο 2000-2006 είναι δύο, αντανakλώντας στις επιλέξιμες παρεμβάσεις κάθε Διαρθρωτικού Ταμείου:

1. Εξυπηρέτηση του Πολίτη και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής: βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής ζωής του πολίτη μέσα από παρεμβάσεις σε μία σειρά από κρίσιμους τομείς, όπως η Δημόσια Διοίκηση, η υγεία, η παιδεία, ο πολιτισμός, οι μεταφορές, η ευρυζωνικότητα και το περιβάλλον. Οι σχετικές παρεμβάσεις αφορούσαν κυρίως στην ένταξη σε παραγωγική λειτουργία στους παραπάνω τομείς ολοκληρωμένων συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνιών, που συμβάλλουν στη βελτίωση των προσφερομένων υπηρεσιών και την παροχή υπηρεσιών σε πραγματικό χρόνο στη Δημόσια Διοίκηση.
2. Ανάπτυξη ΤΠΕ και Ανθρώπινο Δυναμικό: δημιουργία συνθηκών κατάλληλων για την ενίσχυση μιας διαδικασίας οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης όπου η τεχνολογία και η γνώση αποτελούν τον κύριο μοχλό αύξησης της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας, των εισοδημάτων, της απασχόλησης και της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού. Οι σχετικές παρεμβάσεις αφορούσαν στην ενίσχυση της απασχόλησης με την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, τη δημιουργία ενός συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης προσαρμοσμένου στις ανάγκες του 21^{ου} αιώνα, καθώς και την προβολή του ελληνικού πολιτισμού.

Οι ειδικοί στόχοι που εξειδικεύουν τις ανωτέρω στρατηγικές επιλογές του ΕΠ ΚτΠ 2000-2006 είναι :

1. Η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών
2. Η Δημόσια Διοίκηση και η ανάπτυξη με οδηγό τις ΤΠΕ
3. Η Καθολικότητα της Πρόσβασης και η κοινωνική δικαιοσύνη
4. Δράσεις κατάρτισης και εισαγωγής των ΤΠΕ στα Σχολεία
5. Δημιουργία Υποδομών και Υπηρεσιών

Το ΕΠ «ΚτΠ» δομείται σε πέντε (5) Άξονες Προτεραιότητας, οι οποίοι αναλύονται σε είκοσι πέντε (25) Μέτρα. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Επιχειρησιακού

Προγράμματος (Νοέμβριος 2006) ανέρχεται σε 2.847.499.150 €, ενώ η δημόσια δαπάνη ανέρχεται σε 2.277.999.150 €.

Η ενεργοποίηση του Προγράμματος ξεκίνησε από τα μέσα του 2001, με βασικά προβλήματα έλλειψης εμπειρίας και τεχνογνωσίας των Τελικών δικαιούχων. Όσον αφορά στην πρόοδο εντάξεων έργων, από την αρχή του Προγράμματος έως το τέλος του 2005 έχουν ενταχθεί 5.221 έργα / πράξεις, συνολικού προϋπολογισμού 2.796,83 Μ€, ποσό που αντιστοιχεί στο 98,2% του συνολικού προϋπολογισμού του ΕΠ «ΚΤΠ»²⁸. Συγκεκριμένα, για την ίδια περίοδο αναφοράς η πορεία υλοποίησης του Προγράμματος σε επίπεδο Άξονα Προτεραιότητας έχει ως ακολούθως:

1. Ο Άξονας Προτεραιότητας 1: **«Παιδεία και Πολιτισμός»** περιλαμβάνει τόσο έργα χρηματοδότησης εξοπλισμού και δικτύωσης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης καθώς και έργα που αφορούν αφενός μεν στην εισαγωγή και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση αφετέρου στην ανάδειξη και αξιοποίηση του ελληνικού πολιτισμού. Στο πλαίσιο του εν λόγω άξονα (έως και την 31.12.2005), έχουν χρηματοδοτηθεί έργα εξοπλισμού στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, έργα κατάρτισης καθηγητών σε ΤΠΕ, έργα δικτύωσης Λυκείων και ΤΕΕ κλπ.
2. Ο Άξονας Προτεραιότητας 2: **«Πολίτης και Ποιότητα Ζωής»** περιλαμβάνει έργα που αφορούν στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πολίτη σε όλο το φάσμα της κοινωνικής ζωής. Συγκεκριμένα, εντάσσονται έργα (έως και την 31.12.2005) που αφορούν στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) σε διάφορους τομείς, όπως στη Δημόσια Διοίκηση -εξοπλισμός και δικτύωση - στην υγεία και πρόνοια και στις μεταφορές.
3. Ο Άξονας Προτεραιότητας 3: **«Ανάπτυξη και Απασχόληση»** περιλαμβάνει έργα προώθησης και ενίσχυσης για τη δημιουργία ενός ευνοϊκού ψηφιακού περιβάλλοντος για την οικονομική δραστηριότητα αλλά και έργα αναβάθμισης δεξιοτήτων και απασχόλησης στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Στο πλαίσιο του εν λόγω άξονα έχουν ενισχυθεί επιχειρήσεις (έως και την 31.12.2005) για την κατασκευή εμπορικής ιστοσελίδας στο Διαδίκτυο και την εισαγωγή πληροφοριακών συστημάτων στις εσωτερικές τους λειτουργίες.
4. Ο Άξονας Προτεραιότητας 4: **«Επικοινωνίες»** περιλαμβάνει πράξεις τριών κατηγοριών:

²⁸ Η αντίστοιχη δημόσια δαπάνη ανέρχεται σε 2.401,54 Μ€ (1.818,25 Μ€ ΕΤΠΑ και 583,30 Μ€ ΕΚΤ).

- πράξεις υποδομών, όπως έργα ανάπτυξης υποδομών δικτύων τοπικής πρόσβασης και έργα για τον εκσυγχρονισμό των ταχυδρομικών υποδομών,
- πράξεις παροχής υπηρεσιών, όπως έργα που αφορούν σε προηγμένες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες για τον πολίτη και τις επιχειρήσεις, και
- πράξεις που αφορούν στην ανάπτυξη μηχανισμών για την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου και την εφαρμογή του ανταγωνισμού.

Στο πλαίσιο του εν λόγω άξονα (έως και την 31.12.2005) έχουν δημιουργηθεί ακίνητοι και κινητοί Σταθμοί Επίβλεψης Φάσματος και 1 Αυτοματοποιημένο κέντρο διαλογής.

Στο Ε.Π. «ΚτΠ», παρουσιάστηκε το παράδοξο της υπερβάλλουσας ζήτησης από την πλευρά των Τελικών Δικαιούχων και ταυτόχρονα του ελλείμματος υλοποίησης. Σε αυτό το φαινόμενο συνετέλεσαν πολλοί παράγοντες οι οποίοι λειτούργησαν ως εμπόδια στην ομαλή υλοποίηση του προγράμματος (**bottlenecks**). Ειδικότερα, ως χαρακτηριστικότερα εμπόδια αναφέρονται τα ακόλουθα:

- η οριζόντια διάσταση του προγράμματος και η εμπλοκή πολλών φορέων που δυσκολεύει τον ενιαίο συντονισμό τους,
- ο καινοτομικός χαρακτήρας του,
- η αρχική έλλειψη τεχνολογικών υποδομών,
- η έλλειψη εμπειρίας για το σχεδιασμό, παρακολούθηση, υλοποίηση και παραγωγική αξιοποίηση έργων ΤΠΕ από τη Δημόσια Διοίκηση

Τα προαναφερθέντα εμπόδια, μεταξύ άλλων, δημιούργησαν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των διαφόρων σταδίων υλοποίησης. Σημαντικές καθυστερήσεις προέκυψαν επίσης από την καθυστέρηση της προκήρυξης των ενταγμένων έργων και τις μεγάλες καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των διαγωνισμών και την υπογραφή συμβάσεων. Για την επόμενη προγραμματική περίοδο, τα παραπάνω εμπόδια αναμένεται να ξεπεραστούν με το νέο πλαίσιο προμηθειών και υπηρεσιών έργων πληροφορικής όπως αυτό θεσμοθετείται με τον Προεδρικό Διάταγμα 60/2007 (ΦΕΚ 64/Α/16.3.2007).

Παρά τις εγγενείς αυτές δυσκολίες στην πορεία υλοποίησης του Προγράμματος, κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο έχουν υλοποιηθεί και υλοποιούνται προγράμματα, τα οποία αποτελούν καλές πρακτικές για τους ακόλουθους κυρίως λόγους:

1. Την εθνική τους εμβέλεια. Εδώ εντάσσονται έργα όπως το «ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΝΩΣΗ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ», το «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ», το ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ «ΣΥΖΕΥΞΙΣ», το «ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (POLICE ON LINE)»,
2. Το βαθμό επίπτωσης τους στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πολίτη. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται έργα όπως το «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ – TAXISNET», το «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟΥ», το «ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΩΝ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ ΕΞΙ (6) ΠΟΛΕΩΝ (ΑΘΗΝΑ, ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΠΑΤΡΑ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ, ΒΟΛΟΣ)», το «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΙΔΙΚΟΥ ΛΗΞΙΑΡΧΕΙΟΥ»,
3. Το βαθμό επίπτωσής τους στη βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων – κυρίως – επιχειρήσεων. Εδώ εντάσσονται έργα όπως το «ΑΚΕΣ-ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΛΜΑ», «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ».

Ως καλές πρακτικές του Προγράμματος θα μπορούσαν επίσης να θεωρηθούν η ίδρυση της ΚτΠ ΑΕ και του Παρατηρητηρίου ΚτΠ, δομές οι οποίες θα αξιοποιηθούν και στην νέα προγραμματική περίοδο.

Κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο κατατέθηκαν οι φάκελοι μεγάλων έργων, τα οποία αναμένεται να έχουν μεγάλο βαθμό επίπτωσης στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας, όπως το «ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΝΩΣΗ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ», το «ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ» και το «ΑΚΕΣ-ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΛΜΑ».

Στον τομέα της Παιδείας υλοποιήθηκαν ή υλοποιούνται σημαντικά έργα, που μεταβάλλουν σε σημαντικό βαθμό τη σχέση της εκπαιδευτικής κοινότητας με τις Νέες Τεχνολογίες. Εξοπλίστηκε με Η/Υ το σύνολο σχεδόν των σχολικών μονάδων και δημιουργήθηκαν εργαστήρια Πληροφορικής, αναπτύχθηκαν εκπαιδευτικά λογισμικά και δημιουργήθηκαν νέες αίθουσες τηλεεκπαίδευσης. Το Διαδίκτυο εισήχθη στην πραγματικότητα κάθε σχολικής μονάδας και περίπου 100.000 καθηγητές εκπαιδεύτηκαν στις νέες τεχνολογίες, με ειδικά προγράμματα σε ότι αφορά στους καθηγητές Πληροφορικής. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση απολαμβάνει δίκτυα υπερ-υψηλών ταχυτήτων. Ειδικές δράσεις υλοποιούνται για τα σχολεία Ειδικής Αγωγής.

Στον τομέα του Πολιτισμού, σημαντικές δράσεις υλοποιούνται στον τομέα της ψηφιοποίησης πολιτιστικού περιεχομένου, με σημαντικό τμήμα τους να αφορά εμπορικά αξιοποιήσιμο υλικό από τον ιδιωτικό τομέα.

Επίσης, υλοποιήθηκαν σημαντικά έργα υποδομών στο Δημόσιο Τομέα, όπως το έργο ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ «ΣΥΖΕΥΞΙΣ»²⁹ μέσω του οποίου καλύφθηκαν δικτυακά 1.766 φορείς της Δημόσιας Διοίκησης. Επίσης εξοπλίστηκαν με συστήματα Πληροφορικής περίπου 1000 Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ). Επίσης, σε στάδιο υλοποίησης βρίσκονται σημαντικά έργα (σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης) που αφορούν στη δημιουργία ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες, όπως το «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Υ. ΚΑΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ», το «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΠΕ ΤΟΥ Α' ΚΑΙ Β' ΠΕ.Σ.Υ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ» κ.α. Ο χώρος της κοινωνικής ασφάλισης, των μεταφορών, της οικονομίας και της τοπικής αυτοδιοίκησης σε όλες τις βαθμίδες της, κατέχει το σημαντικότερο μερίδιο των έργων των ψηφιακών υπηρεσιών. Επιπρόσθετα, μεγάλος αριθμός δημοσίων υπαλλήλων καταρτίζεται σε θέματα Πληροφορικής ενώ έργα αναδιοργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης έχουν ήδη ξεκινήσει να υλοποιούνται.

Στον τομέα της Υγείας, έχει ξεκινήσει μια σειρά από τα έργα που αφορούν στον εξοπλισμό των Νοσοκομείων, εισάγοντας στις νέες τεχνολογίες και το αντίστοιχο προσωπικό.

²⁹ Στοιχεία ΟΠΣ

Μια σειρά από έργα που αφορούν στην εκπαίδευση και στην απασχόληση σε ΤΠΕ, με έμφαση σε ειδικές ομάδες πληθυσμού, υλοποιούνται με επιτυχία. Έργα βελτίωσης των ερευνητικών δικτύων υλοποιήθηκαν, όπως επίσης και μια σειρά δράσεων που προωθούν την χρήση του ηλεκτρονικού επιχειρείν.

Στον τομέα των επικοινωνιών - μετά από χρόνια καθυστέρησης - το μεγάλο έργο των ευρυζωνικών υποδομών εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί, έχοντας ως αποτέλεσμα (σε συνδυασμό με μια σειρά από συμπληρωματικές δράσεις) να διαμορφώνεται μια αυξητική τάση διείσδυσης της ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα (από 0,5% το 2004 σε 4,5% στο μέσο του 2006, με δυναμική περαιτέρω αύξησης). Έργα για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση των ταχυδρομικών υπηρεσιών υλοποιούνται με επιτυχία.

Επιπλέον, υλοποιήθηκαν και έργα ενίσχυσης επιχειρήσεων για την εισαγωγή τους στην ψηφιακή οικονομία, όπως το έργο ΔΙΚΤΥΩΘΕΙΤΕ Ι. Μέσω του συγκεκριμένου έργου ενισχύθηκαν συνολικά 38.704 μικρομεσαίες επιχειρήσεις για την εισαγωγή τους στην Ψηφιακή Οικονομία και 5.398 μικρομεσαίες επιχειρήσεις για την κατασκευή εμπορικής σελίδας στο Διαδίκτυο. Ειδικότερα, το συγκεκριμένο πρόγραμμα αποτελεί μια από τις λίγες παρεμβάσεις της Γ' Προγραμματικής Περιόδου που απευθύνεται σε πολύ μικρές επιχειρήσεις (με λιγότερα από 10 άτομα προσωπικό και πολύ μικρό κύκλο εργασιών). Η ολοκλήρωση της υλοποίησης του έργου ανέδειξε καθυστερημένη αποδοχή των προϊόντων των τεχνολογιών πληροφορικής, και των πρακτικών «ηλεκτρονικού επιχειρείν» από τις πολύ μικρές επιχειρήσεις που συμμετείχαν στο έργο. Σε ό,τι αφορά στο έργο ΔΙΚΤΥΩΘΕΙΤΕ ΙΙ που βρίσκεται σε εξέλιξη, συνολικού προϋπολογισμού 100.000.000 €, έχουν ενταχθεί ώστε να ενισχυθούν επιχειρήσεις για την εισαγωγή τους στην Ψηφιακή Οικονομία και 8.380 επιχειρήσεις για την κατασκευή εμπορικής σελίδας στο Διαδίκτυο³⁰. Ειδικότερα για την εξέλιξη του φυσικού αντικείμενου του ΔΙΚΤΥΩΘΕΙΤΕ ΙΙ, η εμπειρία που αποκτήθηκε κατά την πρώτη περίοδο του έργου οδήγησε σε ομαλότερη αποδοχή των προϊόντων και πρακτικών από τις επιχειρήσεις – δικαιούχους του έργου με αποτέλεσμα την ταχύτερη αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη υλοποίηση του.

Αντίστοιχα, κατά το 2005 ολοκληρώθηκε ο πρώτος κύκλος προκήρυξης του έργου ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΤΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ, στο πλαίσιο του οποίου συμβασιοποιήθηκαν έργα

³⁰ Στοιχεία Συμβούλου Έρευνας Πεδίου

συνολικού προϋπολογισμού 68.980.911,59 € που αφορούσαν σε ενίσχυση 700 επιχειρήσεων, ενώ στη συνέχεια προκηρύχθηκε ο δεύτερος κύκλος του εν λόγω έργου που οδήγησε σε ένταξη έργων συνολικού προϋπολογισμού 133.541.808,57 € που αφορά σε ενίσχυση 1451 επιχειρήσεων. Σύμφωνα με στοιχεία που ήταν διαθέσιμα την 31/12/2005³¹, έως τότε 891 επιχειρήσεις ενισχύθηκαν για την εισαγωγή Πληροφοριακών Συστημάτων στις εσωτερικές τους λειτουργίες και 400 επιχειρηματικές ομάδες για την υλοποίηση δικτυακών έργων ηλεκτρονικού επιχειρείν. Αντίστοιχα με το έργο ΔΙΚΤΥΩΘΕΙΤΕ, ο δεύτερος κύκλος του έργου ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΤΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ εμφανίζει μεγαλύτερη αποδοχή και αποτελεσματικότερη υλοποίηση.

Ειδικότερα για τα θέματα των κρατικών ενισχύσεων δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στις εντάξεις, την ωρίμανση και την υλοποίηση όλων των σχεδιασμένων έργων κρατικών ενισχύσεων με τελικό δικαιούχο την ΚτΠ ΑΕ και αφορούν στα μέτρα 1.3, 2.4, 2.8, 3.2, 4.2 & 4.3. Πιο συγκεκριμένα τα έργα αυτά αφορούν στην ενίσχυση επιχειρήσεων για:

- Ανάπτυξη πολιτιστικών προϊόντων και εφαρμογών,
- Ενθάρρυνση της συμμετοχής τους στην Κοινωνία της Πληροφορίας (ΜΕΤΕΧΩ),
- Ανάπτυξη ευφυών εφαρμογών στις οδικές και θαλάσσιες μεταφορές (3 έργα),
- Ανάπτυξη εφαρμογών για την εξοικονόμηση ενέργειας,
- Υλοποίηση έργων προηγμένων τηλεπικοινωνιακών ευρυζωνικών υπηρεσιών, και
- Δημιουργία σημείων ασύρματης ευρυζωνικής πρόσβασης.

Τα έργα ΜΕΤΕΧΩ και «Ενίσχυση επιχειρήσεων για τη δημιουργία σημείων ασύρματης ευρυζωνικής πρόσβασης» βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης.

Σημαντική είναι η Περιφερειακή διάσταση του Προγράμματος. Τρεις είναι οι βασικοί συντελεστές της **περιφερειακής διάστασης του Ε.Π. ΚτΠ**:

1. τα τομεακά μέτρα του Ε.Π., των οποίων οι παρεμβάσεις αν και έχουν πανελλαδική εμβέλεια, η πλειοψηφία τους έχει Περιφερειακή κατανομή και διάσταση χρήσης (η πλειονότητα των Τελικών Δικαιούχων ανήκει στην κεντρική κυβέρνηση και βρίσκεται στην Περιφέρεια της Αττικής). Δράσεις όπως αυτές που αφορούν την εκπαίδευση και την υγεία κατανέμονται σε όλη την χώρα. Δράσεις ηλεκτρονικής

³¹ Στοιχεία Συμβούλου Έρευνας Πεδίου

διακυβέρνησης συνιστούν συστήματα τα οποία, από τον ίδιο τον χαρακτήρα της δημόσιας δράσης που υποστηρίζουν και την φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών (εξυπηρέτηση μέσω του Διαδικτύου), εξυπηρετούν τους πολίτες και τις επιχειρήσεις σε όλη την χώρα, υπό την προϋπόθεση πρόσβασης των δυνητικών χρηστών στο Διαδίκτυο. Παράλληλα, όπου οι δράσεις αυτές περιλαμβάνουν και μονάδες επιτόπιας εξυπηρέτησης (όπως είναι τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών ή τα Δημόσια Κέντρα Πληροφόρησης), οι μονάδες αναπτύσσονται στο σύνολο της χώρας. Περιφερειακή κατανομή υπάρχει, επίσης, και για τις δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων ή κατάρτισης και απασχόλησης ανέργων.

2. τα μέτρα και δράσεις με αποκλειστικά Περιφερειακή εμβέλεια, τα οποία αφορούν μια ή περισσότερες συγκεκριμένες Περιφέρειες. Πρόκειται για ορισμένες δράσεις του Ε.Π. με σαφώς οριοθετημένη εμβέλεια όπως για παράδειγμα οι δράσεις του Μέτρου 2.4, Κατηγορία Πράξεων 1 (Δράσεις ανάπτυξης εφαρμογών πιλοτικού και καινοτόμου χαρακτήρα).
3. ευρυζωνικές υποδομές και υπηρεσίες που χρηματοδοτούνται από τον Άξονα 4 του Ε.Π.

Συνολικά, με βάση στοιχεία εντάξεων (Νοέμβριος 2006), το 60% των έργων είναι εθνικής εμβέλειας ενώ το υπόλοιπο 40% έχουν τοπικό χαρακτήρα. Από τα έργα τα οποία μπορούν να κατανεμηθούν αποκλειστικά στις Περιφέρειες, περίπου το 90% υλοποιείται εκτός περιφέρειας Αττικής.

1.5 Ανάλυση Δυνατών και Αδύναμων Σημείων (Ανάλυση SWOT)

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
- Εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό & υψηλού επιπέδου επιστημονικό δυναμικό - Παρουσία ιδιαίτερα δυναμικών επιχειρήσεων του κλάδου των ΤΠΕ με δραστηριοποίηση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη - Σημαντικά αποθέματα εμπειρίας από την υλοποίηση έργων ΤΠΕ κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο. - Ολοκλήρωση σημαντικών έργων ΤΠΕ και υποδομών στο Δημόσιο Τομέα στο πλαίσιο του Γ ΚΠΣ (Σύζευξις, Δημοτολόγιο, Έργα Νομαρχιών, Police on Line κ.λ.π.) - Σημαντικός βαθμός εξοικείωσης των πολιτών με τις τεχνολογίες επικοινωνίας (κινητά τηλέφωνα) - Οι ΤΠΕ εντάσσονται πλέον στις κεντρικές αναπτυξιακές πολιτικές της κυβέρνησης (Εθνική	- Περιορισμένη ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη λειτουργία των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα στις ΜΜΕ και ΠΜΕ - Περιορισμένη επιχειρηματικότητα σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ - Περιορισμένη Αξιοποίηση των ΤΠΕ στο Δημόσιο Τομέα (Σημαντικές ελλείψεις σε ζητήματα διαλειτουργικότητας, περιορισμένος αριθμός πλήρως ψηφιακά παρεχόμενων υπηρεσιών (επίπεδο 4) του Δημοσίου Τομέα και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, απουσία ενιαίων σημείων παροχής ψηφιακών υπηρεσιών του Δημοσίου Τομέα προς τις Επιχειρήσεις και τους πολίτες) - Χαμηλός βαθμός εξοικείωσης των επιχειρήσεων και των πολιτών σε ζητήματα

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
Ψηφιακή Στρατηγική 2006 -2013) - Αύξηση της γενικότερης ευαισθητοποίησης / ενδιαφέροντος για θέματα ΤΠΕ, κυρίως «αυθόρμητα» (ιδιωτική χρήση), αλλά και περισσότερο οργανωμένα στο πλαίσιο μεγαλύτερων οργανισμών (τράπεζες, επιχειρήσεις, Δημόσιο / TAXIS, κ.α.) - Αυξητική τάση ζήτησης ευρυζωνικών συνδέσεων (από πολίτες και επιχειρήσεις) - Δυναμική προσαρμογή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ειδικότητες που αφορούν σε ΤΠΕ, κυρίως σε μεταπτυχιακό επίπεδο	ασφάλειας των ΤΠΕ - Περιορισμένη συμβολή των ΤΠΕ στην καθημερινή ζωή του πολίτη - Χαμηλός βαθμός κατοχής & χρήσης Η/Υ από τους πολίτες κυρίως εκτός των αστικών κέντρων - Καθυστέρηση ανάπτυξης υποδομών ευρυζωνικότητας - Η όποια πρόοδος παρατηρείται επικεντρώνεται περισσότερο στην κατανάλωση ΤΠΕ, ενώ στην παραγωγή απουσιάζει ο πρωτογενής εγχώριος σχεδιασμός ανταγωνιστικών προϊόντων - Πολυνομία, καθυστέρηση στην ενσωμάτωση Κοινοτικών οδηγιών - Περιορισμένη αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
- Περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς των ΤΠΕ στην Ελλάδα λόγω διεθνοποίησης (ιδιαίτερη ζήτηση στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης), η οποία ωθεί σε ταχύτερη προσαρμογή του κλάδου των ΤΠΕ στο διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον - Αξιοποίηση των κινήτρων και χρηματοδοτικών μέσων της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013 από επιχειρήσεις - Αύξηση της διείσδυσης των ΤΠΕ στην παραγωγική διαδικασία λόγω της εξυγίανσης της αγοράς και της ενίσχυσης του ανταγωνισμού - Αύξηση της ζήτησης εφαρμογών ΤΠΕ και ψηφιακού περιεχομένου λόγω των σημαντικών επενδύσεων, που έγιναν ή είναι σε εξέλιξη στις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, σε υποδομές στο Δημόσιο Τομέα - Αύξηση χρήσης ΤΠΕ από τον συνδυασμό μεγάλων επενδύσεων σε τομείς αιχμής της Ελληνικής Οικονομίας (Ενέργεια, Τουρισμός, Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, επιχειρήσεις μεταποίησης γεωργικών προϊόντων κ.λ.π.) Διάθεση πολλαπλών χρηματοδοτικών εργαλείων σε Ευρωπαϊκό και Διεθνές επίπεδο για τη δημιουργία νέων και καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ (Ανταγωνιστικότητα, EBRD, IST, CIP κ.λ.π.) - Αξιοποίηση της Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής 2006 -2013 μέσω πολλαπλών χρηματοδοτικών μέσων	- Ενίσχυση του ανταγωνισμού στον Τομέα των ΤΠΕ από χώρες της Ασίας (Κίνα, Ινδία κ.λ.π.) Ο έντονος διεθνής ανταγωνισμός, η μεγάλη κινητικότητα εργασίας και το υψηλό επίπεδο γνώσεων Πληροφορικής που παρουσιάζουν ανταγωνιστικοί λαοί (Βαλκάνιοι, Ινδοί) σε συνδυασμό με το χαμηλό κόστος εργασίας, αποτελούν τους μεγαλύτερους κινδύνους «παράκαμψης» της Ελλάδας από την Ψηφιακή Οικονομία. - Περαιτέρω διαρροή καταρτισμένου και έμπειρου επιστημονικού δυναμικού στον τομέα των ΤΠΕ σε χώρες του εξωτερικού - Καθυστέρηση στην απαιτούμενη αναδιοργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης με στόχο την πλήρη και βέλτιστη αξιοποίηση των ΤΠΕ - Διατήρηση του χαμηλού βαθμού εξοικείωσης των Δημοσίων Υπαλλήλων στην χρήση ΤΠΕ - Διατήρηση του προσανατολισμού του κλάδου των ΤΠΕ σε δημόσια έργα πληροφορικής και επικοινωνιών - Συνέχιση καθυστερήσεων στην υλοποίηση μεγάλων έργων ΤΠΕ που καταλήγει σε τεχνολογική απαξίωση των αποτελεσμάτων των έργων ΤΠΕ - Διατήρηση του αποσπασματικού σχεδιασμού έργων ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα και συνέχιση της τμηματοποίησης των παρεχομένων υπηρεσιών, με κίνδυνο την υλοποίηση αλληλοκαλυπτόμενων δράσεων

Ειδικότερα, για τις οχτώ Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης, η παραπάνω ανάλυση SWOT εξειδικεύεται ακολούθως:

Ανατολική Μακεδονία - Θράκη

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
• Κομβική θέση της Περιφέρειας για διασυνοριακές συνεργασίες • Καλή διάρθρωση ηλικιακής πυραμίδας πληθυσμού • Συγκριτικά υψηλό ποσοστό πληθυσμού ασχολείται με το ηλεκτρονικό εμπόριο • Σημαντική τεχνογνωσία ΤΠΕ σε εκπαιδευτικά ιδρύματα • Ταχύς εκσυγχρονισμός υποδομών τηλεπικοινωνιών	• Χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ • Χαμηλή παραγωγικότητα - χαμηλή επιχειρηματικότητα • Υψηλό ποσοστό ανεργίας • Εξάρτηση από τον πρωτογενή τομέα • Χαμηλά ποσοστά γυναικών που χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές υπηρεσίες • Χαμηλό ποσοστό γυναικών με πρόσβαση στο διαδίκτυο • Χαμηλό ποσοστό νοικοκυριών με πρόσβαση στο διαδίκτυο • Χαμηλό ποσοστό στην χρήση Η/Υ και χρήση διαδικτύου • Ύπαρξη δύσκολα προσβάσιμων κοινωνικών και οικονομικών ομάδων • Μορφωτική και πολιτισμική ανισότητα του πληθυσμού

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
• Ενίσχυση υπηρεσιών και δράσεων που σχετίζονται με την κομβική θέση της Περιφέρειας (συστήματα διαχείρισης διαμεταφορών, ανάπτυξη σχετικών υπηρεσιών) • Ολοκλήρωση σημαντικών δημοσίων επενδύσεων στον τομέα της ενέργειας και των μεταφορών θα μετατρέψουν την Περιφέρεια σε κομβικό σημείο • Σημαντικός αριθμός συμπληρωματικών ευρυζωνικών υποδομών υλοποιείται στο μητροπολιτικό δίκτυο της Περιφέρειας	• Μεταφορά παραγωγικής δραστηριότητας δευτερογενούς τομέα σε γειτονικές χώρες • Ενδεχόμενη αδυναμία τοπικών δομών να ανταποκριθούν στην υιοθέτηση εξωστρεφών εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης εντοπίζονται ανάγκες υποστήριξης προσβασιμότητας και χρήση διαδικτύου και Η/Υ από τον τοπικό πληθυσμό. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν παρεμβάσεις που μπορούν να υποστηρίξουν τον τομέα μεταφορών (πχ συστήματα και υπηρεσίες διαχείρισης διαμεταφορών), καθώς και παρεμβάσεις που μπορούν να αξιοποιήσουν τις συμπληρωματικές ευρυζωνικές υποδομές που ήδη υλοποιούνται στο μητροπολιτικό δίκτυο της Περιφέρειας. Σημαντικές εκτιμώνται και παρεμβάσεις (ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών) που θα αντιμετωπίσουν την μορφωτική και πολιτισμική ανισότητα του πληθυσμού της Περιφέρειας.

Θεσσαλία

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
- Υψηλό ποσοστό πληθυσμού που έχει ολοκληρώσει τριτοβάθμια εκπαίδευση - Η Περιφέρεια αποτελεί κομβικό σημείο στον εθνικό άξονα ανάπτυξης ("S") - Γεωγραφική συνοχή χώρου Περιφέρειας - Ύπαρξη σημαντικών υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης και δομών στήριξης της απασχόλησης - Ύπαρξη σημαντικών παραγωγικών και ερευνητικών υποδομών	- Χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ - Υψηλή συμμετοχή του πρωτογενούς τομέα στην παραγωγική βάση και ανεπαρκής προσαρμογή στην αγορά - Χαμηλό ποσοστό νοικοκυριών με πρόσβαση στο διαδίκτυο - Χαμηλό ποσοστό στην χρήση Η/Υ και χρήση διαδικτύου - Χαμηλό ποσοστό ενασχόλησης με ηλεκτρονικό εμπόριο - Χαμηλό επίπεδο κατάρτισης του εργατικού δυναμικού στις νέες τεχνολογίες - Σχετικά μικρό μέγεθος πρωτοβάθμιων ΟΤΑ και έλλειψη ενιαίων διοικητικών ενοτήτων σε αστικά κέντρα - Σημαντικές ενδο-περιφερειακές αναπτυξιακές ανισότητες - Συγκριτικά χαμηλοί δείκτες καινοτομίας, περιορισμένος βαθμός σύνδεσης έρευνας με παραγωγή - Περιορισμένη διάδοση των υποδομών και τεχνολογιών ΤΠΕ

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
- Ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα, με άξονες τον τουρισμό, και τις δραστηριότητες που απαιτούν ισχυρά αστικά κέντρα (υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, κοινωνικές υπηρεσίες, κλπ) - Σημαντικές δυνατότητες αξιοποίησης του επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού της Περιφέρειας σε δράσεις σύνδεσης της έρευνας και της τεχνολογίας με την παραγωγή, την καινοτομία και τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων - Η συνεχής τεχνολογική πρόοδος και η μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας	- Περιθωριοποίηση του αγροτικού πληθυσμού, με οικιστική και κοινωνικο-οικονομική πίεση στα αστικά κέντρα - Μη έγκαιρη αντιμετώπιση του διαδεδομένου ψηφιακού και τεχνολογικού «αναλφαριθμητισμού»

Αντίστοιχα με την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας εντοπίζονται ανάγκες υποστήριξης προσβασιμότητας και χρήση διαδικτύου και Η/Υ από τον τοπικό πληθυσμό. Η περιορισμένη διάδοση υποδομών και τεχνολογιών ΤΠΕ που παρουσιάζεται στην Περιφέρεια μπορεί να αντιμετωπισθεί με την ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών με άξονες τον τουρισμό και δραστηριότητες που απαιτούν ισχυρά αστικά κέντρα (υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, κοινωνικές υπηρεσίες, κλπ).

Ήπειρος

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
- Δραστήριος τριτογενής τομέας - Επιτυχημένη υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών τηλεματικής σε τομείς όπως η ιατρική, η εκπαίδευση και η εργασία - Εκπαιδευτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στον χώρο της έρευνας και τεχνολογίας (δυναμική ανάπτυξη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων) - Η ανάπτυξη «εμβρυακών» πολιτικών στον τομέα της καινοτομίας (Regional Information Society, Entrepreneurship innovation in Epirus) - Σημαντικές δημόσιες επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών (π.χ. Εγνατία Οδός) - Η συνεχής τάση βελτίωσης του μορφωτικού - εκπαιδευτικού επιπέδου του εργατικού δυναμικού στην Περιφέρεια	- Γεωγραφική απομόνωση - Χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ - Χαμηλή παραγωγικότητα - Υψηλός ρυθμός γήρανσης πληθυσμού - Υψηλό ποσοστό ανεργίας - Χαμηλά ποσοστά εκπαίδευσης πληθυσμού (σε όλες τις βαθμίδες) - Χαμηλό ποσοστό νοικοκυριών με πρόσβαση στο διαδίκτυο - Χαμηλό ποσοστό στην χρήση Η/Υ και χρήση διαδικτύου - Χαμηλό ποσοστό ενασχόλησης με ηλεκτρονικό εμπόριο - Το χαμηλό επίπεδο υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, ο μικρός βαθμός διασύνδεσης και συνεργασίας των επιχειρήσεων με Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ, Τεχνολογικό Πάρκο, Ινστιτούτα, κλπ. - Η έλλειψη διείσδυσης των ΤΠΕ και η απουσία σύνδεσης έρευνας και επιχειρηματικής εφαρμογής - Η περιορισμένη μέχρι σήμερα διάχυση της τεχνογνωσίας και των υποδομών αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών, της κοινωνίας της πληροφορίας και της γνώσης.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
- Ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα, με άξονες τον τουρισμό και τις δραστηριότητες που απαιτούν ισχυρά αστικά κέντρα (υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, κοινωνικές υπηρεσίες, κλπ) - Σημαντικές δυνατότητες αξιοποίησης του επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού της Περιφέρειας σε δράσεις σύνδεσης της έρευνας και της τεχνολογίας με την παραγωγή, την καινοτομία και τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων - Δυνατότητες παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε άτομα απομονωμένων περιοχών - Η δημιουργία Περιφερειακού Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης, στην Ήπειρο	- Καθυστέρηση ολοκλήρωσης δημοσίων επενδύσεων στον τομέα των μεταφορών (πχ Ιόνια Οδός) - Υψηλότερη δυσκολία ευρυζωνικής κάλυψης λόγω γεωγραφικών μορφολογιών - Η απροθυμία αλλά και η δυσκολία προσαρμογής στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας (νέες δεξιότητες), ατόμων που αντιμετωπίζουν την ανεργία σε προχωρημένη ηλικία.

Οι αδυναμίες της Περιφέρειας που σχετίζονται με το χαμηλό επίπεδο υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, καθώς και με την περιορισμένη διάχυση της τεχνογνωσίας και των υποδομών αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών της κοινωνίας της πληροφορίας και της

γνώσης, μπορούν να αντιμετωπισθούν με την ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών για δραστηριότητες που απαιτούν ισχυρά αστικά κέντρα (υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, κοινωνικές υπηρεσίες, κλπ), καθώς και με παρεμβάσεις ανάπτυξης ηλεκτρονικών υπηρεσιών για άτομα απομονωμένων περιοχών. Ιδιαίτερου ενδιαφέροντος κρίνονται υποδομές που θα αναπτυχθούν για την υποστήριξη της σύνδεσης έρευνας και επιχειρηματικής εφαρμογής.

Ιόνια Νησιά

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
- Χαμηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών και ειδικά στην κατηγορία μακροχρόνια ανέργων - Υψηλή παραγωγικότητα - Ισχυρός τριτογενής τομέας - Συγκριτικά υψηλά ποσοστά χρήσης Η/Υ - Σημαντικές δημόσιες επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών που έμμεσα επηρεάζουν την περιφέρεια	- Υψηλός ρυθμός γήρανσης πληθυσμού - Χαμηλά ποσοστά εκπαίδευσης στην χώρα (σε όλες τις βαθμίδες) - Δυσκολίες στην ενδοπεριφερειακή διασύνδεση (λόγω νησιωτικού χώρου) - Χαμηλό ποσοστό νοικοκυριών με πρόσβαση στο διαδίκτυο - Χαμηλό ποσοστό στην χρήση διαδικτύου - Χαμηλό ποσοστό ενασχόλησης με ηλεκτρονικό εμπόριο - Τριτογενής τομέας τείνει να εστιάζεται στον τουρισμό - Σχετικά υψηλά ποσοστά ανεργίας συνολικά και στην κατηγορία των ανέργων νέων

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
- Ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα, με άξονες τον τουρισμό, και τις δραστηριότητες που απαιτούν ισχυρά αστικά κέντρα (υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, κοινωνικές υπηρεσίες, κλπ) - Δυνατότητες παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε άτομα απομονωμένων περιοχών - Πλούσιο πολιτιστικό υλικό προς ψηφιοποίηση - Αξιοποίηση της πλήρους λειτουργίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας	- Καθυστέρηση ολοκλήρωσης δημοσίων επενδύσεων στον τομέα των μεταφορών (πχ Ιόνια Οδός) - Η τάση συγκέντρωσης του πληθυσμού στα μεγάλα περιφερειακά ή και σε εξωπεριφερειακά αστικά κέντρα

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων εντοπίζονται ανάγκες ψηφιοποίησης πολιτιστικού υλικού το οποίο αναμένεται να συνεισφέρει στη ανάπτυξη του τομέα του τουρισμού, ενώ η αδυναμία που παρουσιάζεται στην ενδοπεριφερειακή διασύνδεση μπορεί να αντιμετωπισθεί με την ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε άτομα απομονωμένων

περιοχών. Επίσης, έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην αντιμετώπιση της χαμηλής προσβασιμότητας και χρήσης του διαδικτύου από τον πληθυσμό της Περιφέρειας.

Δυτική Ελλάδα

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
• Διαθέτει σημαντικούς φορείς γνώσης που αποτελούν βασικούς πυρήνες παραγωγής αλλά και διάθεσης τεχνογνωσίας στις ΤΠΕ (ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα) • Σημαντικός αριθμός δομών κατάρτισης σε Νέες Τεχνολογίες • Καλή διάρθρωση ηλικιακής πυραμίδας πληθυσμού • Υψηλά ποσοστά εκπαίδευσης πληθυσμού (σε όλες τις βαθμίδες)	• Χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ • Υψηλό ποσοστό ανεργίας (συνολικά, γυναίκες, νέοι, μακροχρόνια) • Χαμηλή παραγωγικότητα • Γεωγραφικό ανάγλυφο δημιουργεί προϋποθέσεις κοινωνικού και οικονομικού αποκλεισμού • Ανεπαρκείς υποδομές μεταφορών • Αργός ρυθμός ενσωμάτωσης ΤΠΕ από Περιφερειακή και τοπική διοίκηση • Χαμηλό ποσοστό νοικοκυριών με πρόσβαση στο διαδίκτυο • Χαμηλό ποσοστό στην χρήση Η/Υ και χρήση διαδικτύου • Χαμηλό ποσοστό ενασχόλησης με ηλεκτρονικό εμπόριο • Ανισότητα διείσδυσης ΤΠΕ μεταξύ Νομού Αχαΐας και υπολοίπων νομών • Ενδοπεριφερειακές ανισότητες σε υποδομές υψηλής τεχνολογίας, πληροφορικής και επικοινωνίας. • Ελλιπής διάχυση των αποτελεσμάτων των ερευνητικών προγραμμάτων στην παραγωγική διαδικασία.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
• Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους τομείς υγείας, ναυσιπλοΐας, πολιτισμού και παιδείας	• Καθυστέρηση ολοκλήρωσης δημοσίων επενδύσεων στον τομέα των μεταφορών

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ιδιαίτερο ενδιαφέρον επιδεικνύουν παρεμβάσεις που θα υποστηρίξουν την ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους τομείς υγείας, ναυσιπλοΐας, πολιτισμού και παιδείας, καθώς και παρεμβάσεις που θα αντιμετωπίσουν τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες (μεταξύ Νομού Αχαΐας και υπολοίπων νομών) σε υποδομές υψηλής τεχνολογίας, πληροφορικής και επικοινωνίας. Σε αντιστοιχία με τις υπόλοιπες Περιφέρειες Στόχου Σύγκλισης, ιδιαίτερη βαρύτητα αναμένεται να δοθεί στην

αντιμετώπιση τοπικών αδυναμιών σε θέματα πρόσβασης και χρήσης διαδικτύου και ενασχόλησης με ηλεκτρονικό εμπόριο.

Πελοπόννησος

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
- Υψηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ - Γειτνίαση με την μητροπολιτική περιφέρεια και αγορά της Αττικής - Πλούσια πολιτισμική κληρονομιά (1η θέση στη χώρα σε προστατευόμενα μνημεία) και φυσικό περιβάλλον - Σχετικά χαμηλά ποσοστά ανεργίας (συνολικά, γυναίκες) και υψηλά ποσοστά απασχόλησης (συνολικά, γυναίκες, ηλικιωμένοι)	- Υψηλό ποσοστό ανεργίας νέων και μακροχρόνια ανέργων - Υψηλός ρυθμός γήρανσης πληθυσμού - Παραγωγικότητα κάτω από τον εθνικό μ.ο. - Υψηλό ποσοστό ενασχόλησης στον πρωτογενή τομέα - Χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα και μορφολογία Περιφέρειας δημιουργεί προϋποθέσεις κοινωνικού και οικονομικού αποκλεισμού - Χαμηλό ποσοστό νοικοκυριών με πρόσβαση στο διαδίκτυο - Χαμηλό ποσοστό στην χρήση Η/Υ και χρήση διαδικτύου - Χαμηλό ποσοστό ενασχόλησης με ηλεκτρονικό εμπόριο - Αδυναμία συγκράτησης του τοπικού παραγωγικού και επιστημονικού ανθρώπινου δυναμικού - Χαμηλό επιχειρηματικό πνεύμα στο σύνολο του κοινωνικο-οικονομικού ιστού της Περιφέρειας

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
Μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης του τουρισμού με εκμετάλλευση της μεγάλης παράκτιας ζώνης, του εναλλακτικού και ορεινού τουρισμού και της πολιτισμικής κληρονομιάς	Εγγύτητα με Αθήνα ενδέχεται να επηρεάσει προοπτικές ανάπτυξης τριτογενούς τομέα

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου εντοπίζονται ανάγκες ψηφιοποίησης πολιτιστικού υλικού, καθώς και παρεμβάσεις που αναμένεται να υποστηρίξουν την ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα με έμφαση τον τουρισμό και ειδικότερα εξειδικευμένες μορφές τουρισμού όπως ο εναλλακτικός και ορεινός τουρισμός. Επίσης, ιδιαίτερη βαρύτητα αναμένεται να δοθεί στην αντιμετώπιση τοπικών αδυναμιών σε θέματα πρόσβασης και χρήσης διαδικτύου και ενασχόλησης με ηλεκτρονικό εμπόριο.

Βόρειο Αιγαίο

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
- Υψηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ - Υψηλή παραγωγικότητα - Ισχυρός τριτογενής τομέας - Σχετικά χαμηλό ποσοστό ανεργίας (συνολικά) - Ενσωμάτωση στον κοινωνικό ιστό της πανεπιστημιακής και σπουδαστικής κοινότητας	- Υψηλό ποσοστό ανεργίας σε γυναίκες, νέους και μακροχρόνια ανέργους - Υψηλός ρυθμός γήρανσης πληθυσμού - Χαμηλά ποσοστά εκπαίδευσης πληθυσμού (σε όλες τις βαθμίδες) - Δυσκολίες στην ενδοπεριφερειακή διασύνδεση (λόγω νησιωτικού χώρου) - Χαμηλό ποσοστό νοικοκυριών με πρόσβαση στο διαδίκτυο - Χαμηλό ποσοστό στην χρήση Η/Υ και χρήση διαδικτύου - Χαμηλό ποσοστό ενασχόλησης με ηλεκτρονικό εμπόριο - Χαμηλό επίπεδο τεχνολογικού εξοπλισμού - Αδυναμία συγκράτησης του τοπικού παραγωγικού και επιστημονικού ανθρώπινου δυναμικού

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
Ανάπτυξη τεχνολογίας στους τομείς πληροφορικής και επικοινωνιών που μπορούν να μειώσουν το βαθμό απομόνωσης	- Υψηλότερη δυσκολία ευρυζωνικής κάλυψης λόγω γεωγραφικής μορφολογίας - Προσκόλληση τριτογενούς τομέα στον τουρισμό

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ενώ η αδυναμία που παρουσιάζεται στην ενδοπεριφερειακή διασύνδεση μπορεί να αντιμετωπισθεί με την περαιτέρω ανάπτυξη του ευρυζωνικού δικτύου για μεγαλύτερη κάλυψη της Περιφέρειας, καθώς και με την ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε άτομα απομονωμένων περιοχών. Σε αντιστοιχία με τις υπόλοιπες Περιφέρειες Στόχου Σύγκλισης, ιδιαίτερη βαρύτητα αναμένεται να δοθεί στην αντιμετώπιση τοπικών αδυναμιών σε θέματα πρόσβασης και χρήσης διαδικτύου και ενασχόλησης με ηλεκτρονικό εμπόριο.

Κρήτη

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
- Υψηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ - Χαμηλή ανεργία - Υψηλή παραγωγικότητα - Καλή διάρθρωση ηλικιακής πυραμίδας πληθυσμού - Ισχυρός τριτογενής τομέας - Υψηλά ποσοστά εκπαίδευσης πληθυσμού (σε όλες τις βαθμίδες) - Ικανοποιητικά επίπεδα κατάρτισης των ανέργων - Ολοκληρωμένες υποδομές ΤΠΕ - Τεχνογνωσία & εμπειρία στην καθολική πρόσβαση ΤΠΕ – ύπαρξη δραστήριων ερευνητικών ιδρυμάτων - Σημαντική και πολυποίκιλη πολιτιστική κληρονομιά - Υψηλό ποσοστό νοικοκυριών με πρόσβαση στο διαδίκτυο - Υψηλός βαθμός διείσδυσης ΤΠΕ στην τριτοβάθμια εκπαίδευση - Ύπαρξη υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικού και ερευνητικού ιστού με δυνατότητες ανάπτυξης και διάχυσης καινοτομιών - Σημαντική υποδομή ευρέος φάσματος υψηλών τεχνολογιών διεθνώς ανταγωνιστικών, σχετικά αυτόνομη λειτουργία, κινητικότητα και ανταλλαγή επιστημονικού προσωπικού στην παραγωγή και προσφορά τεχνολογίας.	- Χαμηλό ποσοστό στην χρήση Η/Υ και χρήση διαδικτύου - Χαμηλό ποσοστό ενασχόλησης με ηλεκτρονικό εμπόριο - Έλλειψη δεξιοτήτων στην χρήση ΤΠΕ στο ανθρώπινο δυναμικό - Ανεπαρκής αξιοποίηση των ΤΠΕ για την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς - Χαμηλού βαθμού εισαγωγή καινοτομίας στον πρωτογενή τομέα και τον τουρισμό - Σχετικά χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισης των απασχολούμενων ως προς τον μέσο όρο της χώρας

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
- Αξιοποίηση της γεωγραφικής θέσης για εδραίωση της Περιφέρειας ως τηλεπικοινωνιακού κόμβου στη ΝΑ Μεσόγειο - Ανάπτυξη τεχνολογικών συστημάτων για την προστασία του περιβάλλοντος - Παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών στον αγροτικό, πολιτιστικό και τουριστικό τομέα - Ενίσχυση επιχειρηματικότητας και οργάνωσης των επιχειρήσεων σε σύγχρονη βάση	- Ελλιπής σύνδεση των αποτελεσμάτων έρευνας με ΜΜΕ - Μειωμένη απόκριση στην χρήση ΤΠΕ από μη ευαισθητοποιημένες ομάδες πληθυσμού

Στην Περιφέρεια Κρήτης παρουσιάζονται ανάγκες για ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών στον αγροτικό, πολιτιστικό και τουριστικό τομέα, καθώς και για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και οργάνωσης των επιχειρήσεων σε σύγχρονη βάση. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν παρεμβάσεις ανάπτυξης τεχνολογικών συστημάτων για την

προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και δράσεις ευαισθητοποίησης του πληθυσμού της Περιφέρειας για χρήση ΤΠΕ. Τέλος, παρουσιάζεται ανάγκη για παρεμβάσεις που θα συμβάλουν στην αύξηση της χρήσης του διαδικτύου.

Αντίστοιχα, για τις Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης (phasing out), η ανάλυση SWOT εξειδικεύεται ακολούθως:

Κεντρική Μακεδονία

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
- Υψηλά ποσοστά εκπαίδευσης πληθυσμού (σε όλες τις βαθμίδες) - Υψηλή παραγωγικότητα - Υψηλή συμμετοχή του πληθυσμού στη Δια Βίου Μάθηση - Υψηλή ενεργειακή ένταση της οικονομίας - Πληθυσμιακός δυναμισμός (υψηλός δείκτης αντικατάστασης πληθυσμού) - Υψηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ - Δυναμικός τριτογενής τομέας - Υψηλή χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή	- Υψηλό ποσοστό ανεργίας - Ασθενής παρουσία υπηρεσιών στην Περιφέρεια - Φθίνουσες βιομηχανικές περιοχές - Χαμηλή χρήση του Διαδικτύου

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
- Ολοκλήρωση έργων υποδομών (οδικοί και ενεργειακοί άξονες) - Δραστηριοποίηση στο ηλεκτρονικό εμπόριο - Αξιοποίηση προσφερόμενων ηλεκτρονικών υπηρεσιών - Αξιοποίηση γεωγραφικής θέσης για ενίσχυση εξωστρέφειας επιχειρήσεων στην ΝΑ Ευρώπη	- Πιθανή αδυναμία αναδιάρθρωσης της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας προς κλάδους υψηλής προστιθέμενης αξίας - Αύξηση της διαρροής επιστημονικού δυναμικού υψηλού επιπέδου στο εξωτερικό

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας παρουσιάζεται ανάγκη ενίσχυσης της χρήσης του Διαδικτύου από τους κατοίκους της Περιφέρειας ενώ ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι δράσεις ενίσχυσης της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον χώρο. Θα πρέπει επίσης να αξιοποιηθεί η δυναμική που επιδεικνύει η Περιφέρεια στην χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών, καθώς και στο ηλεκτρονικό εμπόριο.

Δυτική Μακεδονία

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
- Υψηλή παραγωγικότητα - Ικανοποιητική χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή - Χρήση διαδικτύου υψηλότερη από το μ.ο. της χώρας - Μέσος ρυθμός ανάπτυξης μεγαλύτερος του αντίστοιχου της ΕΕ-25	- Υψηλό ποσοστό ανεργίας - Χαμηλή χρήση ηλεκτρονικού εμπορίου - Χαμηλές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη - Περιορισμένο εύρος κλαδικής εξειδίκευσης και μικρό μερίδιο προϊόντων τεχνολογικής έντασης ή έντασης γνώσης υψηλής προστιθέμενης αξίας - Ελλιπής διασύνδεση με κεντρική και νότια Ελλάδα - Υστέρηση δημιουργίας παραγωγικών δικτύων σε συνδυασμό με την φθίνουσα πορεία της βιομηχανικής δραστηριότητας

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
- Αξιοποίηση προσφερόμενων ηλεκτρονικών υπηρεσιών - Αξιοποίηση γεωγραφικής θέσης για ενίσχυση εξωστρέφειας επιχειρήσεων στην ΝΑ Ευρώπη - Ενσωμάτωση στον κοινωνικό ιστό της πανεπιστημιακής και σπουδαστικής κοινότητας - Ενίσχυση πολιτικών ένταξης της καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία	- Εξαρτήσεις σε κρίσιμους τομείς (οικονομική δραστηριότητα, υγεία, παιδεία) από την μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης - Εντεινόμενος ανταγωνισμός λόγω σταδιακής άρσης των περιορισμών στο διεθνές εμπόριο

Στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας παρουσιάζονται ανάγκες ενίσχυσης της χρήσης ηλεκτρονικού εμπορίου, ενώ η ικανοποιητική χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή από τους κατοίκους της Περιφέρειας αναδεικνύει ευκαιρίες αξιοποίησης ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

ΑΤΤΙΚή

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
- Κεντρική γεωγραφικά και διοικητικά περιφέρεια με μητροπολιτικό χαρακτήρα ισχυρή σε Ευρωπαϊκό επίπεδο - Βασική πύλη συνεργασίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και πόλος του εθνικού αναπτυξιακού άξονα προς Βορρά και Νότο - Διαθέτει υψηλότερη παραγωγικότητα εργασίας σε όλους τους τομείς σε εθνικό επίπεδο - Διαθέτει υψηλότερο επίπεδο τεχνολογικής εξέλιξης (50% του εθνικού δικτύου τεχνικής υποδομής) - Παρουσιάζει το μεγαλύτερο όγκο υπηρεσιών στους τομείς της εφηρμοσμένης έρευνας και ανάπτυξης (Ε&Α) σε Εθνικό Επίπεδο - Εξωστρεφής τριτογεντοποιημένη οικονομία - Παράγει περίπου το 40% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας και διατηρεί την κυρίαρχη θέση της στην εθνική οικονομία. - Συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μέρος του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας και της απασχόλησης. - Πρώτη περιφέρεια στη χώρα όσον αφορά την αναλογία νοικοκυριών με σύνδεση στο Διαδίκτυο αλλά και σε όλους τους δείκτες ΤΠΕ - Υψηλή συγκέντρωση Ερευνητικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων Ε&Α - Υψηλό ποσοστό αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε επίπεδο χώρας - Υψηλή συγκέντρωση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού σε τομείς ΤΠΕ	- Αδυναμία δημιουργίας θέσεων εργασίας και απορρόφησης του πλεονάζοντος εργατικού δυναμικού - Χαμηλή ανάπτυξη, σε επίπεδο ΕΕ, των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), σε πεδία όπως : χρήση του Διαδικτύου και διείσδυση της ευρυζωνικότητας στα νοικοκυριά - Ενδοπεριφερειακές ανισότητες σε εκπαιδευτικό επίπεδο - Υστέρηση στην αξιοποίηση ΤΠΕ από επιχειρήσεις - Αδυναμία επιχειρήσεων να αξιοποιήσουν και να ενσωματώσουν την έρευνα και τεχνολογία στην παραγωγική διαδικασία - Ελλιπής αξιοποίηση των ΤΠΕ από τη Δημόσια Διοίκηση - Συνεχιζόμενες ελλείψεις υποδομών ΤΠΕ σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
- Άσκηση «αναπτυξιακών επιρροών», ακόμη και σε όλο τον εθνικό χώρο - Νέες Χρηματοδοτήσεις ΕΕ, για ΤΠΕ, Έρευνα Τεχνολογία και Καινοτομία - Συμμετοχή στον Ευρωπαϊκό χώρο έρευνας - Συγκέντρωση λειτουργιών (οικονομικών & διοικητικών) που ισχυροποιεί το ρόλο της σε εθνικό και ευνοεί την ανάδειξή της ως Μητρόπολη και τη δικτύωση διεθνώς - Αξιοποίηση μη ελλήνων εργαζομένων και ενσωμάτωση της τεχνογνωσίας τους - Συνεχιζόμενη Κοινοτική Χρηματοδότηση - Νέα Χρηματοδοτικά εργαλεία - Συγκέντρωση έργων και τεχνογνωσίας από την υλοποίηση έργων ΤΠΕ στο Γ' ΚΠΣ - Αποτελεί ανταγωνιστικό χώρο για τους μεγάλους παρόχους ηλεκτρονικών υπηρεσιών - Η πλειονότητα των Τελικών Δικαιούχων των «Τομεακών Προγραμμάτων» ανήκει στην	- Μειωμένη ελκυστικότητα για την προσέλκυση επενδύσεων - Μεγέθυνση του ψηφιακού χάσματος σε σχέση με άλλες χώρες της ΕΕ που αναπτύσσονται σε γοργούς ρυθμούς - Αδυναμία προσέλκυσης επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας - Ισχυρός ανταγωνισμός από γειτονικές χώρες στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων και στην προσφορά εργασίας χαμηλού κόστους - Καθυστέρηση στην απαιτούμενη αναδιοργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης με στόχο την πλήρη και βέλτιστη αξιοποίηση των ΤΠΕ - Ανάλωση της δραστηριότητας του κλάδου των ΤΠΕ σε έργα της Δημοσίας Διοίκησης - Περιορισμένη παραγωγή προϊόντων ΤΠΕ και καινοτομίας

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
κεντρική κυβέρνηση και βρίσκεται στην Περιφέρεια της Αττικής	

Στην Περιφέρεια Αττικής διαφαίνονται ανάγκες ενίσχυσης της χρήσης του διαδικτύου, καθώς και ενίσχυσης της διείσδυσης της ευρυζωνικότητας. Η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης ανέδειξε ελλείψεις στην αξιοποίηση ΤΠΕ από επιχειρήσεις, καθώς και καθυστέρηση στην αξιοποίηση των ΤΠΕ από τη Δημόσια Διοίκηση. Εκτιμάται ότι συγκεκριμένες παρεμβάσεις θα πρέπει να εστιασθούν στην ανάπτυξη υποδομών ΤΠΕ για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.

Τέλος για τις Περιφέρειες Στατιστικής Εισόδου (phasing in), η ανάλυση SWOT εξειδικεύεται ακολούθως:

Νότιο Αιγαίο

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
• Συνεχής πληθυσμιακή αύξηση • Υψηλό ποσοστό απασχολούμενων (χαμηλή ανεργία) • Διαθέσιμο επιστημονικό και επιχειρηματικό δυναμικό • Ικανοποιητική κάλυψη σε υποδομές εκπαίδευσης • Τάση επιχειρηματικότητας του γηγενούς δυναμικού • Ύπαρξη πιστοποιημένων φορέων για κατάρτιση • Η νέα διοικητική διάρθρωση των ΟΤΑ • Ελκυστικό περιβάλλον • Δυνατότητες εύκολης μετατόπισης της καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων	• Ισχυρή διαφοροποίηση οικονομικής ανάπτυξης μεταξύ των νησιών • Υστέρηση στη χρήση νέων τεχνολογιών (διαδίκτυο, ηλεκτρονικός υπολογιστής) • Ελλείψεις σε σύγχρονο εξοπλισμό εκπαίδευσης • Έλλειψη καταρτισμένου και εξειδικευμένου απασχολούμενου προσωπικού σε όλους τους τομείς • Χαμηλή εκμετάλλευση των δυνατοτήτων της πληροφορικής και νέων τεχνολογιών (χαμηλή χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών, πχ ηλεκτρονική υποβολή φόρου, εμπορικές δραστηριότητες) • Ελλιπής πληροφόρηση • Χαμηλός βαθμός απόκρισης (έλλειψη κατάρτισης, δυσχέρεια προσαρμογής σε νέες μεθόδους) • Χαμηλός βαθμός αποκέντρωσης • Ελλιπές στελεχιακό δυναμικό προώθησης των παραγωγικών δυνατοτήτων

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
- Αξιοποίηση των μέσων και ευκαιριών που παρέχονται από τις νέες τεχνολογίες της επικοινωνίας - Αναθεώρηση επενδυτικών κινήτρων - Εφαρμογές πληροφορικής - Εξοικείωση στη χρήση τηλεκατάρτισης, τηλε-εκπαίδευσης και τηλε-εργασίας - Χρήση νέων τεχνολογιών αποτροπής κινδύνων (τηλεπισκόπηση, παρατηρητήρια κλπ) - Διεύρυνση εφαρμογών νέων τεχνολογιών και μεθόδων διοίκησης - Προοπτικές αύξησης της ζήτησης, προϊόντων υψηλής τεχνολογίας - Αξιοποίηση διαθέσιμων κοινοτικών πόρων για έρευνα και τεχνολογία - Αξιοποίηση νέων επιστημόνων - Δυνατότητες διακρατικής συνεργασίας με μεσογειακές χώρες σε τομείς έρευνας	- Ανάπτυξη ανταγωνιστικών περιοχών με χαμηλότερο κόστος προϊόντων και υπηρεσιών στον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου - Δυσμενείς πολιτικές συγκυρίες στην ευρύτερη περιοχή - Διεύρυνση του αποκλεισμού των μικρών νησιών από τα κέντρα πληροφόρησης και παροχής υπηρεσιών - Εγκατάλειψη νησιών ή οικισμών από τις παραγωγικές ηλικίες

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου εντοπίζονται ανάγκες ενίσχυσης της χρήσης ηλεκτρονικού υπολογιστή, καθώς και διαδικτύου. Ειδικότερα για το τελευταίο σημείο θα πρέπει να αξιοποιηθεί η ικανοποιητική πρόσβαση στο διαδίκτυο που έχουν να επιδείξουν τα νοικοκυριά της περιφέρειας.

Στερεά Ελλάδα

Δυνατά Σημεία (εσωτερικό περιβάλλον)	Αδυναμίες (εσωτερικό περιβάλλον)
- Κεντρική γεωγραφική-χωροταξική θέση στον ελληνικό χώρο - Αυξητικός ρυθμός κατά κεφαλή ΑΕΠ - Υψηλότερο επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα - Σχετικά ικανοποιητικό επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού³² - Σχετικά ικανοποιητική κατάσταση βασικών υποδομών εκπαίδευσης - Υψηλό επίπεδο παραγωγικότητας της εργασίας	- Έλλειψη εξειδίκευσης ανθρώπινων πόρων. - Υψηλά ποσοστά ανεργίας (συνολικά, γυναικών, νέων, μακροχρόνια). - Μη ύπαρξη υποδομών για επαγγελματική εξειδίκευση σε τεχνολογίες αιχμής. - Μικρό μερίδιο τομέων και προϊόντων τεχνολογικής έντασης - Ψηφιακό χάσμα - Χαμηλό ποσοστό νοικοκυριών με πρόσβαση στο διαδίκτυο - Χαμηλό ποσοστό στην χρήση Η/Υ και χρήση διαδικτύου

³² σύμφωνα με τα στοιχεία που παρατίθενται στο ΠΕΠ η ΠΣτΕ εμφανίζει πολύ χαμηλά ποσοστά εκπαίδευσης στις κατηγορίες ανώτατης εκπαίδευσης και άνω, όχι μόνο σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και σε εθνικό

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)	ΑΠΕΙΛΕΣ (εξωτερικό περιβάλλον)
• Ολοκλήρωση του Διευρωπαϊκού Δικτύου καθώς και των τροφοδοτικών αξόνων του και των συνδέσεων με τις κύριες πύλες της χώρας • Ανάπτυξη δραστηριοτήτων που συνδέονται με την διαχείριση, λειτουργία και συντήρηση των δικτύων. • Προτεραιότητα για την χρήση ΑΠΕ από ΕΕ – επενδυτικές ευκαιρίες • Διαθεσιμότητα πόρων αναπτυξιακών προγραμμάτων	• Μείωση ανταγωνιστικότητας δευτερογενή τομέα σε σχέση με νέες και υπό ένταξη χώρες – Ασία. • Μείωση ανταγωνιστικότητας τομέων • Εξάρτηση από ενισχύσεις, μείωση ανταγωνιστικής θέσης χώρας στον πρωτογενή τομέα. • Κίνδυνος η Στερεά να αποτελέσει "σήραγγα" του άξονα Αθήνα - Θεσσαλονίκη, κίνδυνος μεγαλύτερης συσσώρευσης δραστηριοτήτων στα όρια με την Αττική.

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αναμένεται να αναπτυχθούν παρεμβάσεις που θα ενισχύσουν την πρόσβαση των νοικοκυριών της Περιφέρειας στο διαδίκτυο, καθώς και την χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή και διαδικτύου από τους κατοίκους της περιφέρειας.

1.6 Συμπεράσματα: Αναπτυξιακά Προβλήματα & Ανάγκες, Περιφερειοποίηση και Ιεράρχηση τους

Η ανάλυση της Υφιστάμενης Κατάστασης των ΤΠΕ στην Ελλάδα οδηγεί στον εντοπισμό και στην κωδικοποίηση συγκεκριμένων εμποδίων και αναπτυξιακών κενών που καλείται να αντιμετωπίσει το Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» στη Νέα Προγραμματική Περίοδο 2007-2013. Ειδικότερα, τα εμπόδια (**bottlenecks**) που εντοπίστηκαν στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και που αφορούν τον καινοτόμο χαρακτήρα του προγράμματος της παρούσας προγραμματικής περιόδου, τις οργανωτικές ελλείψεις που σχετίζονται με τον οριζόντιο χαρακτήρα του προγράμματος και τον συντονισμό πολλών διαφορετικών φορέων, καλείται να ξεπεράσει το Προεδρικό Διάταγμα 60/2007 (ΦΕΚ 64/Α/16.3.2007) το οποίο θεσμοθετεί το νέο πλαίσιο προμηθειών και υπηρεσιών έργων πληροφορικής.

Αναφορικά με τις ανάγκες που εντοπίστηκαν στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, αυτές συνοψίζονται ακολούθως:

- Περαιτέρω ενσωμάτωση ΤΠΕ στη λειτουργία των επιχειρήσεων με έμφαση στις ΜΜΕ,

- Αύξηση της ασφάλειας κατά τη χρήση των νέων τεχνολογιών,
- Επέκταση των παρεχόμενων ψηφιακών υπηρεσιών του Δημόσιου τομέα προς επιχειρήσεις,
- Ενίσχυση της αξιοποίησης των ΤΠΕ στο Δημόσιο τομέα,
- Ενοποίηση των παρεχόμενων ψηφιακών υπηρεσιών του Δημόσιου τομέα προς τις επιχειρήσεις,
- Αξιοποίηση του δυναμισμού του κλάδου των ΤΠΕ προς ενίσχυση της Ελληνικής Οικονομίας,
- Δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για ανάληψη επιχειρηματικών δράσεων που αξιοποιούν ΤΠΕ,
- Ενίσχυση Ισότιμης πρόσβασης όλων των πολιτών στις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών (Ευρυζωνικότητα νοικοκυριών - Η/Υ σε πολίτες - Προσβασιμότητα σε ΑΜΕΑ),
- Ενίσχυση συμβολής των νέων τεχνολογιών στην Εκπαιδευτική διαδικασία (Τηλεκπαίδευση - Εκπαίδευση με ψηφιακό περιεχόμενο - Ψηφιακά Προγράμματα «Δια Βίου μάθησης»),
- Εξασφάλιση των όρων εμπιστοσύνης και ασφάλειας κατά τη χρήση των νέων τεχνολογιών,
- Ενίσχυση της συμβολής των νέων τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή του πολίτη (portals, info kiosks, digital TV, εικονική πραγματικότητα κλπ),
- Αύξηση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας στις συναλλαγές μεταξύ Δημοσίου τομέα και πολιτών, και
- Αύξηση του αριθμού των ψηφιακά διαθέσιμων Δημόσιων υπηρεσιών με εξασφάλιση της αδιάλειπτης υψηλής ποιότητας και ασφαλούς παροχής ψηφιακών υπηρεσιών του δημόσιου τομέα προς τους πολίτες (μηχανισμός αυθεντικοποίησης).

Οι παραπάνω ανάγκες μπορούν να ομαδοποιηθούν σε δύο ευρύτερες κατηγορίες που αφορούν στην αξιοποίηση των ΤΠΕ αφενός για τη βελτίωση της παραγωγικότητας και αφετέρου για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του πολίτη:

Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ανάγκες υψηλής προτεραιότητας που σχετίζονται με τη βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ είναι οι ακόλουθες:

- Περαιτέρω ενσωμάτωση ΤΠΕ στη λειτουργία των επιχειρήσεων με έμφαση στις ΜΜΕ,
- Επέκταση των παρεχόμενων ψηφιακών υπηρεσιών του Δημόσιου τομέα προς επιχειρήσεις,
- Ενίσχυση της αξιοποίησης των ΤΠΕ στο Δημόσιο τομέα,
- Ενοποίηση των παρεχόμενων ψηφιακών υπηρεσιών του Δημόσιου τομέα προς τις επιχειρήσεις,

Έμφαση θα δοθεί και στην ικανοποίηση των ακόλουθων αναγκών:

- Αξιοποίηση του δυναμισμού του κλάδου των ΤΠΕ προς ενίσχυση της Ελληνικής Οικονομίας, και
- Δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για ανάληψη επιχειρηματικών δράσεων που αξιοποιούν ΤΠΕ.
- Αύξηση της ασφάλειας κατά τη χρήση των νέων τεχνολογιών,

Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής με αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ανάγκες υψηλής προτεραιότητας που σχετίζονται με τη βελτίωση της ποιότητας ζωής με αξιοποίηση των ΤΠΕ είναι οι ακόλουθες:

- Ενίσχυση Ισότιμης πρόσβασης όλων των πολιτών στις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών (Ευρυζωνικότητα νοικοκυριών - Η/Υ σε πολίτες - Προσβασιμότητα σε ΑΜΕΑ),
- Ενίσχυση συμβολής των νέων τεχνολογιών στην Εκπαιδευτική διαδικασία (Τηλεκπαίδευση - Εκπαίδευση με ψηφιακό περιεχόμενο - Ψηφιακά Προγράμματα «Δια Βίου μάθησης»),

- Αύξηση του αριθμού των ψηφιακά διαθέσιμων Δημόσιων υπηρεσιών με εξασφάλιση της αδιάλειπτης υψηλής ποιότητας και ασφαλούς παροχής ψηφιακών υπηρεσιών του δημόσιου τομέα προς τους πολίτες.

Έμφαση θα δοθεί και στις ακόλουθες ανάγκες:

- Εξασφάλιση των όρων εμπιστοσύνης και ασφάλειας κατά τη χρήση των νέων τεχνολογιών,
- Ενίσχυση της συμβολής των νέων τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή του πολίτη (portals, info kiosks, digital TV, εικονική πραγματικότητα κλπ),
- Αύξηση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας στις συναλλαγές μεταξύ Δημοσίου τομέα και πολιτών, και

2. Αναπτυξιακή Στρατηγική για την Περίοδο 2007 - 2013

2.1 Αναπτυξιακό Όραμα και Στρατηγική σε Εθνικό Επίπεδο

Το όραμα της Ψηφιακής Σύγκλισης για την Ελλάδα αποτελεί τον πυρήνα της νέας στρατηγικής για τις ΤΠΕ που υιοθετείται για τη νέα Προγραμματική Περίοδο 2007-2013. Το όραμα αυτό είναι να πραγματοποιηθεί στην χώρα ένα:

Ψηφιακό άλμα στην παραγωγικότητα, Ψηφιακό Άλμα στην ποιότητα ζωής

Το χαμηλό σημείο εκκίνησης για τις νέες τεχνολογίες αποτελεί την κύρια αιτία για την οποία απαιτείται ένα «Ψηφιακό Άλμα» και όχι μια περισσότερο ήπια προσέγγιση. Το άλμα πρέπει να πραγματοποιηθεί προκειμένου να ανακτηθεί ο χαμένος χρόνος και να αξιοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών δυναμικά. Κάθε παρέμβαση που θα συμβάλλει στην επίτευξη του παραπάνω οράματος θα σχεδιαστεί με βάση τις ανάγκες των επιχειρήσεων και των πολιτών και θα δομηθεί ώστε τόσο το σημείο εκκίνησης, όσο και το όφελός της να εντοπίζεται στους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη το παραπάνω όραμα ο Στρατηγικός Στόχος για το Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» για την περίοδο 2007 – 2013 είναι ο ακόλουθος

Η Ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με την ΕΕ αξιοποιώντας τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ)

2.2 Εξειδίκευση Οράματος και Στρατηγικής στις Περιφέρειες

Η στρατηγική της Περιφερειακής ανάπτυξης στη χώρα για την περίοδο 2007-2013, όπως αυτή διαμορφώνεται από το Όραμα και τον Στρατηγικό Στόχο, εστιάζει στη διαμόρφωση ευρύτερων και ανταγωνιστικότερων χωρικών ενοτήτων, με την εφαρμογή προσαρμοσμένης αναπτυξιακής στρατηγικής και τη δημιουργία ενός μικρού αριθμού

βιώσιμων ανταγωνιστικών πόλων ανάπτυξης σε αυτές³³, σε τομείς με ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα (λ.χ. τουρισμός, πολιτισμός, ναυτιλία, αθλητικές υποδομές κ.ο.κ.).

Στο πλαίσιο αυτό, το όραμα του ψηφιακού άλματος στην παραγωγικότητα και στην ποιότητα ζωής αποκτά χωρική διάσταση και συνδέεται με συγκεκριμένες παρεμβάσεις. Η νέα αρχιτεκτονική του ΕΣΠΑ 2007-2013 με 5 Περιφερειακά Προγράμματα σε ευρύτερες χωρικές ενότητες, επιβάλλει ένα συγκεκριμένο πλαίσιο διαλειτουργικότητας με τις αντίστοιχες περιφερειακές πολιτικές (βλ. ενότητα 2.4).

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το παρόν πρόγραμμα έχει εθνικό χαρακτήρα και ότι αντανakλά την Ψηφιακή Στρατηγική της χώρας αναπτύσσοντας παρεμβάσεις που αφορούν και τις 13 περιφέρειες της χώρας, το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» επικεντρώνεται χρηματοδοτικά στις 8 περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης. Όπως έχει διαφανεί από την ανάλυση της αναπτυξιακής τυπολογίας και των βασικών διαρθρωτικών τους χαρακτηριστικών (Ενότητα 1), η παραγωγική διάρθρωση αυτών των περιφερειών τείνει να είναι ομοιογενής, με κοινό χαρακτηριστικό την τάση αύξησης του τριτογενή σε βάρος των δύο άλλων τομέων της οικονομίας. Η συνεισφορά των ΤΠΕ στις περιφέρειες αυτές είναι χαμηλότερη του εθνικού μέσου όρου (βλ. συγκεντρωτικά Πίνακα 1.9). Σε σχέση με την παραγωγική τους διάρθρωση, οι 8 Περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης διατηρούν ένα δυναμικό πρωτογενή τομέα, στον οποίο σχεδιάζονται εστιασμένες παρεμβάσεις στήριξης της διείσδυσης και χρήσης ΤΠΕ από το Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας. Επιπρόσθετα, στα αντίστοιχα ΠΕΠ θα προβλεφθούν συνοδευτικές παρεμβάσεις ΤΠΕ, με συνολικό στόχο τη στήριξη της ελκυστικότητάς τους και την άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων (προληπτικές, σταθεροποιητικές και διαρθρωτικές πολιτικές). Με γνώμονα την ύπαρξη των προαναφερθέντων διαρθρωτικών χαρακτηριστικών και για την αποφυγή ανάπτυξης της στρατηγικής του προγράμματος σε περιοχές «δύο ταχυτήτων», το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» θα συμπεριλάβει κριτήρια επιλογής παρεμβάσεων τα οποία θα λαμβάνουν υπόψη τις τοπικές ιδιαιτερότητες (π.χ. χαμηλή συγκέντρωση επιχειρήσεων). Ειδικότερα για τις 8 περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης τα κριτήρια αυτά ενδέχεται να είναι ελαστικότερα από τις υπόλοιπες 5 περιφέρειες.

³³ ΕΣΠΑ 2007-2013, ενότητα 4.1, ΥΠΟΙΟ, Οκτώβριος 2006

Στις περιφέρειες μεταβατικής στήριξης, το ψηφιακό άλμα στην παραγωγικότητα και στην ποιότητα ζωής συνδέεται με διακριτές παρεμβάσεις στήριξης της διείσδυσης και χρήσης ΤΠΕ αντίστοιχες με αυτές του παρόντος επιχειρησιακού, οι οποίες εστιάζουν στην αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων με την ταυτόχρονη αντιμετώπιση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων (επιταχυντικές, σταθεροποιητικές και διαρθρωτικές πολιτικές).

Το «ψηφιακό άλμα στην παραγωγικότητα και στην ποιότητα ζωής» μέσω εστιασμένων παρεμβάσεων και συνεργιών με τα ΠΕΠ, καλύπτει επίσης τους τρεις στρατηγικούς στόχους του ΕΣΠΑ 2007-2013 που προσδιορίζουν το περιεχόμενο της χωρικής ανάπτυξης:

- Ανάπτυξη ισόρροπου και πολυκεντρικού αστικού συστήματος και διαμόρφωσης νέας σχέσης πόλης – υπαίθρου,
- Εξασφάλιση της ισότητας πρόσβασης στις υποδομές και στη γνώση και,
- Αειφόρος ανάπτυξη και ορθολογική διαχείριση και προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η προαναφερθείσα στρατηγική αναμένεται να αξιοποιήσει δύο διαφορετικές προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών ανισοτήτων που παρατηρούνται σε εθνικό επίπεδο. Αναλυτικότερα, για αντιμετώπιση αναπτυξιακών αναγκών σε περιφέρειες που δεν παρουσιάζουν μεγάλες διαρθρωτικές αποκλίσεις, το πρόγραμμα θα ακολουθήσει μια από «επάνω προς το κάτω» (top-down) προσέγγιση, σχεδιάζοντας και υλοποιώντας ολοκληρωμένες δράσεις εθνικής εμβέλειας³⁴. Αντίθετα, για την αντιμετώπιση τοπικών αναπτυξιακών αναγκών, το πρόγραμμα θα ακολουθήσει προσέγγιση από «κάτω προς τα πάνω» (bottom-up). Ειδικότερα, οι προσκλήσεις του προγράμματος θα λαμβάνουν υπόψη τα τοπικά χαρακτηριστικά και τις αντίστοιχες αναπτυξιακές προτεραιότητες σύμφωνα με πρωτογενή στοιχεία που θα έχει συλλέξει, συνθέσει και αναλύσει η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος σε συνεργασία με το Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας και τις αντίστοιχες Περιφέρειες.

"Στο πλαίσιο του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση θα υλοποιηθούν πράξεις όπως οι κόμβοι ψηφιακών υπηρεσιών, οι υπηρεσίες και εφαρμογές για το πολίτη και τα business gateways, τα οποία, λόγω της οριζόντιας φύσης τους, θα ωφελήσουν το σύνολο των

³⁴ Όπως ενδεικτικά τα έργα TAXISNET, POLICE ONLINE και ΣΥΖΕΥΞΙΣ της παρούσας προγραμματικής περιόδου

περιφερειών. Ο επιμερισμός των δαπανών τέτοιων πράξεων ανά περιφέρεια και στόχο μπορεί να γίνει με βάση το μερίδιο των πόρων που κατανέμονται ενδεικτικά σε κάθε περιφέρεια στο πλαίσιο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου 2005. Η ακολουθούμενη κατανομή δίνεται στο Παράρτημα Ε."

2.3 Ανάλυση Στρατηγικής σε Γενικούς και Ειδικούς Στόχους

Βάσει της ανάλυσης του εσωτερικού και του εξωτερικού περιβάλλοντος, το αναπτυξιακό όραμα και την στρατηγική σε εθνικό επίπεδο και την εξειδίκευση της στρατηγικής αυτής στις επιλέξιμες περιφέρειες, η νέα στρατηγική για τις ΤΠΕ αντανάκλα τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Συνεπώς, εξειδικεύεται σε **δύο Γενικούς Στόχους**, ως εξής:

Γενικός Στόχος 1	Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ
Γενικός Στόχος 2	ΤΠΕ και βελτίωση της ποιότητας ζωής

Ειδικότερα:

- **Γενικός Στόχος 1: Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ**

Στοχεύεται η ενίσχυση της διείσδυσης των νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία σε συνδυασμό με την ανάπτυξη επιχειρηματικών καινοτομιών, ως των στρατηγικών μέσων βελτίωσης της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, με έμφαση στις ΜΜΕ, μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων. Μέσω των παρεμβάσεων αυτών, το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» θα συμβάλλει στην επίτευξη του αντίστοιχου στόχου της Ψηφιακής Στρατηγικής που αναφέρεται στην παροχή αναβαθμισμένων ψηφιακών βασικών δημόσιων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις οι οποίες εκτιμάται ότι θα συμβάλλουν και στην εξοικονόμηση του μέσου χρόνου που απαιτείται για την πραγματοποίηση συναλλαγών έναντι παραδοσιακών μεθόδων³⁵. Επίσης, οι προαναφερθείσες παρεμβάσεις αναμένεται να συμβάλλουν στην επίτευξη του αντίστοιχου στόχου της Ψηφιακής Στρατηγικής για αύξηση της μεσοσταθμικής συμβολής των επενδύσεων σε ΤΠΕ στην ανάπτυξη του ΑΕΠ³⁶

³⁵ Εξοικονόμηση 18 ανθρωποημερών ημέρων ετησίως από 5 (2005) - η αναφορά δεν αποτελεί δεσμευτικό στόχο του προγράμματος

³⁶ Συμβολή σε 0,55% (2005 – 2013) έναντι 0,41% (1995 – 2003) – η αναφορά δεν αποτελεί δεσμευτικό στόχο του προγράμματος

Ειδικότερα, οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αναμένεται να συμβάλλουν στην μείωση του κόστους προμηθειών για το δημόσιο τομέα, την ενίσχυση της διαφάνειας, αλλά και στην ώθηση των προμηθευτών του δημοσίου στην υιοθέτηση νέων τεχνολογιών για την διεύρυνση του πελατολογίου τους μέσω της παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών στον δημόσιο τομέα. Συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται και στην Ψηφιακή Στρατηγική, απώτερος εθνικός στόχος είναι η διενέργεια σημαντικού ποσοστού της συνολικής αξίας των δημοσίων προμηθειών καθ' ολοκληρία με ηλεκτρονικά μέσα μέχρι το 2013.³⁷

Αντίστοιχα, το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» αναμένεται να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Ψηφιακής Στρατηγικής για την αύξηση των ποσοστών των επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο στις συναλλαγές τους με το δημόσιο με απώτερο σκοπό την εξοικονόμηση χρόνου και την αύξηση παραγωγικότητας³⁸.

Ειδικότερα για τον Άξονα Προτεραιότητας 1 προγραμματίζονται στοχευμένες παρεμβάσεις στον τομέα των ΤΠΕ αποσκοπώντας στην προώθηση της καινοτομίας μέσω της ανάπτυξης ΜΜΕ. Η συγκεκριμένη πρακτική έχει εντοπισθεί ως βέλτιστη πρακτική σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την προώθηση της καινοτομίας στον τομέα των ΤΠΕ³⁹.

Θα δοθεί επίσης έμφαση στην κινητοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων, είτε μέσω ανάπτυξης ψηφιακού περιεχομένου εκπαιδευτικού χαρακτήρα (προσβάσιμου από στελέχη επιχειρήσεων), είτε μέσω ανάπτυξης εφαρμογών επιχειρηματικού περιεχομένου (Business Gateways), είτε δράσεων επικοινωνίας και οδηγιών χρήσης των υφιστάμενων υπηρεσιών δίνοντας έμφαση στην αξία των ΤΠΕ για την επιχειρηματική λειτουργία των επιχειρήσεων. Θα προβλεφθούν θετικές δράσεις υπέρ των γυναικών, ενώ θα προβλεφθεί και η «αρχή της μή διάκρισης» (συμπεριλαμβανομένων των ΑμΕΑ).

³⁷ 10% της συνολικής αξίας – η αναφορά δεν αποτελεί δεσμευτικό στόχο του προγράμματος

³⁸ Συγκεκριμένα, το Πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλλει μέχρι το 2013 στην αύξηση σε 90% του ποσοστού των ελληνικών επιχειρήσεων (+10) που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για πλήρως ηλεκτρονικές συναλλαγές με το δημόσιο (από 78% το 2005). Για τις επιχειρήσεις με λιγότερα από 10 άτομα ο αντίστοιχος στόχος είναι 35% (από 12% το 2005) - η αναφορά δεν αποτελεί δεσμευτικό στόχο του προγράμματος.

³⁹ "The Role of ICT in Innovation & Growth", Ομιλία Επιτρόπου Reading, "Forum de la Nouvelle Economie", Μάιος 2006

Ο Γενικός Στόχος 1 θα συμβάλει:

- Στις θεματικές προτεραιότητες 1, 2, 3 και 4 και τους Γενικούς Στόχους 1, 2, 4, 6, 7, 8 και 9 του ΕΣΠΑ
- Στις προτεραιότητες 2, 3 και 4 του ΕΠΜ
- Στις 1.2.2, 1.3.2, 1.3.3 και 1.3.4 ΚΣΚΓ
- Στις 7, 8, 9, 12, 13, 14 και 15 ΟΚΓ

• **Γενικός Στόχος 2: ΤΠΕ και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής.**

Στοχεύεται η χωρίς διακρίσεις πρόσβαση των πολιτών στις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών και στη γνώση, η διαθεσιμότητα ψηφιακών υπηρεσιών, που προβλέπονται από το e-Europe 2005 και το i2010, προς τους πολίτες καθώς και η καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος σε όλες τις εκφάνσεις (γεωγραφικές, ηλικιακές, άτομα με αναπηρία κλπ.). Θα δοθεί επίσης έμφαση στον ανασχεδιασμό και την ψηφιακή διάθεση των πιο συχνά χρησιμοποιούμενων υπηρεσιών ή/και των υπηρεσιών αυτών που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο i2010, καθώς και στη στοχευμένη ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών των περιφερειών βάσει των τοπικών αναγκών. Μέσω των παρεμβάσεων αυτών, το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» θα συμβάλλει στην επίτευξη του αντίστοιχου στόχου της Ψηφιακής Στρατηγικής που αναφέρεται σε στην εξοικονόμηση ανθρωποημερών ετησίως από κάθε πολίτη λόγω της πραγματοποίησης ψηφιακών συναλλαγών με τις υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης⁴⁰.

Αντίστοιχα, οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αναμένεται να συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου της Ψηφιακής Στρατηγικής για χρησιμοποίηση του Διαδικτύου για συναλλαγές με το δημόσιο από σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού μέχρι το 2013 ⁴¹.

Στοχεύεται επίσης η αξιοποίηση τεχνολογιών που ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες σε συνεργασία με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), ενώ θα δρομολογηθούν καινοτόμες παρεμβάσεις προβολής του εθνικού πολιτιστικού αποθέματος αλλά και την αξιοποίηση της μεγάλης διασποράς του Ελληνικού στοιχείου ανά τον κόσμο. Επίσης το ΕΠ ΨΣ θα περιλάβει έργα εξοπλισμού

⁴⁰ Κατά 14 ανθρωποημέρες ετησίως- η αναφορά δεν αποτελεί δεσμευτικό στόχο του προγράμματος

⁴¹ 38% του πληθυσμού (από 8% το 2005) - η αναφορά δεν αποτελεί δεσμευτικό στόχο του προγράμματος

εθνικής εμβέλειας και σημασίας σε συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, (π.χ. μαθητικός υπολογιστής, εισαγωγή ηλεκτρονικών μέσων στη διδασκαλική διαδικασία), ενώ τα περιφερειακά προγράμματα θα καλύψουν αντίστοιχες τοπικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Τον συντονισμό των δράσεων αυτών μεταξύ του Ε.Π. Ψ.Σ. και των περιφερειακών προγραμμάτων θα αναλάβει η Συντονιστική για το ΕΤΠΑ που θα συσταθεί στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Η αύξηση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης θα συνδεθεί με την ολοκλήρωση υφιστάμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες με σκοπό την αποτελεσματικότερη και διαφανή χρήση των ψηφιακών υπηρεσιών από οποιονδήποτε, οπουδήποτε και οποτεδήποτε, με ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων και της «αρχής της μη διάκρισης» (συμπεριλαμβανομένων των ΑμΕΑ)

Ο Γενικός Στόχος 2 θα συμβάλει:

- Στις θεματικές προτεραιότητες 2, 3 και 5 και τους Γενικούς Στόχους 5, 7, 10 και 12 του ΕΣΠΑ
- Στην προτεραιότητα 4 του ΕΠΜ
- Στις 1.2.3 και 1.3.1 ΚΣΚΓ
- Στις 9, 23 και 24 ΟΚΓ

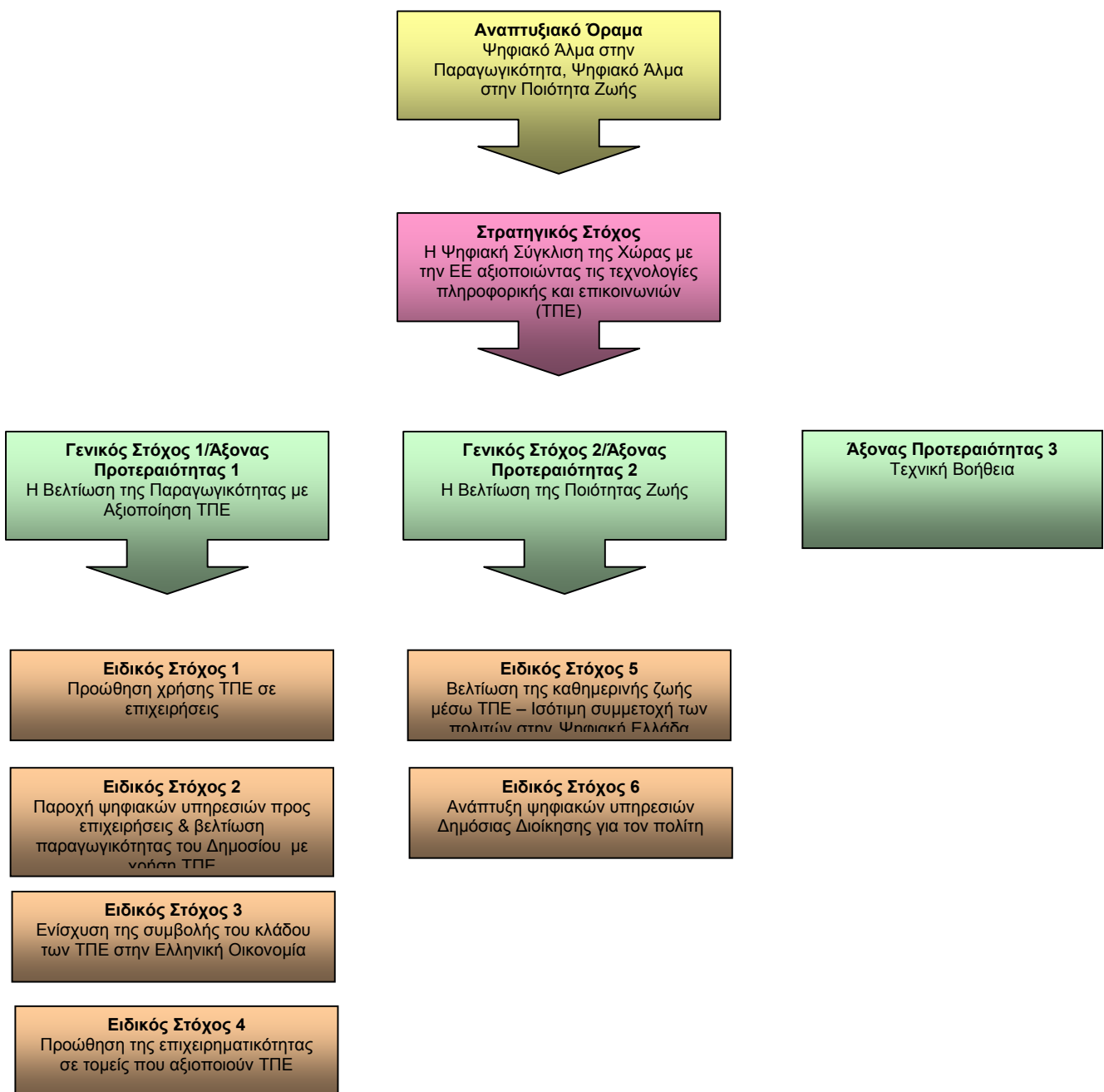
Οι ανωτέρω Γενικοί Στόχοι εξυπηρετούνται από 6 **Ειδικούς Στόχους**, η επίτευξη των οποίων θα εξασφαλίσει αφενός τη διάχυση των ΤΠΕ τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στους πολίτες και, αφετέρου θα μεγιστοποιήσει τις ωφέλειες από τη χρήση των ΤΠΕ, προσαρμόζοντας τις αντίστοιχες εφαρμογές στις εκάστοτε ανάγκες των χρηστών.

Ειδικός Στόχος 1	Προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις
Ειδικός Στόχος 2	Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις & βελτίωση της παραγωγικότητας του Δημοσίου τομέα με την χρήση ΤΠΕ
Ειδικός Στόχος 3	Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην Ελληνική Οικονομία
Ειδικός Στόχος 4	Προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ
Ειδικός Στόχος 5	Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ – Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην Ψηφιακή Ελλάδα
Ειδικός Στόχος 6	Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης για τον πολίτη

Οι γενικοί στόχοι αντιστοιχούνται στο πλαίσιο της επιχειρησιακής μορφής του Προγράμματος σε **Άξονες Προτεραιότητας** (σε αυτούς προστίθεται ο Άξονας για την Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής).

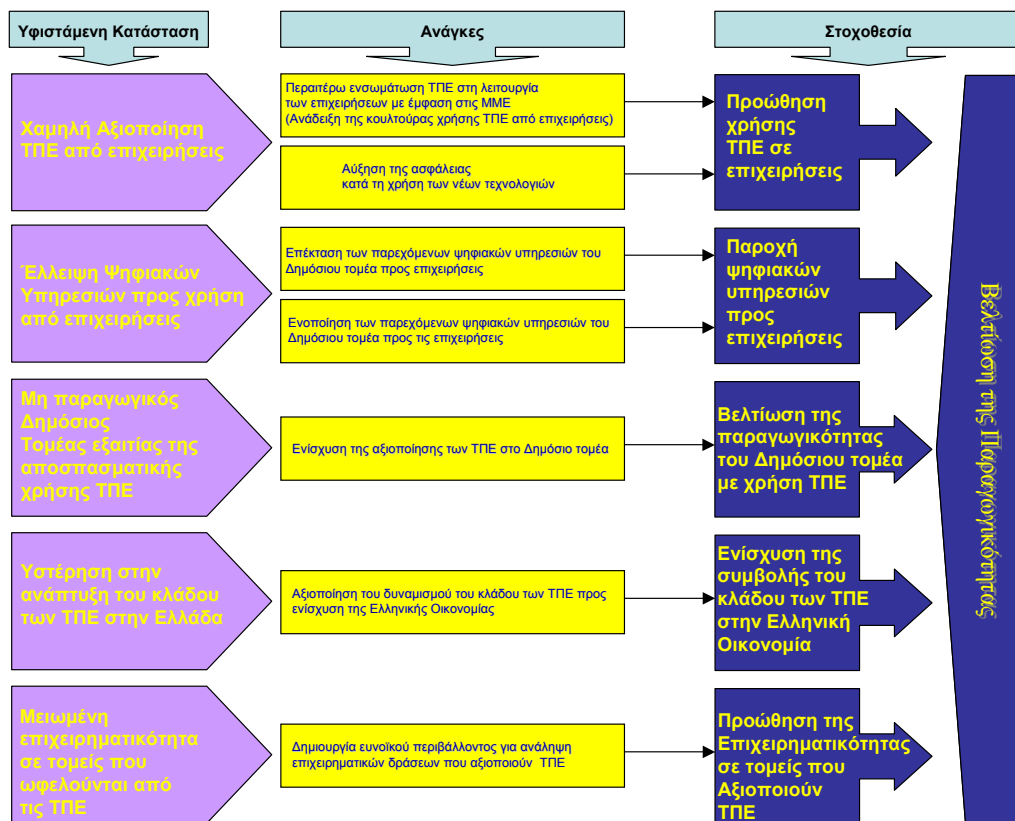
Στο ακόλουθο σχήμα αποτυπώνεται η ανάλυση του αναπτυξιακού οράματος σε Στρατηγικούς Στόχους, Γενικούς Στόχους/Άξονες Προτεραιότητας και Ειδικούς Στόχους

Σχήμα 2.1: Ανάλυση Αναπτυξιακού Οράματος σε Στρατηγικούς, Γενικούς & Ειδικούς Στόχους

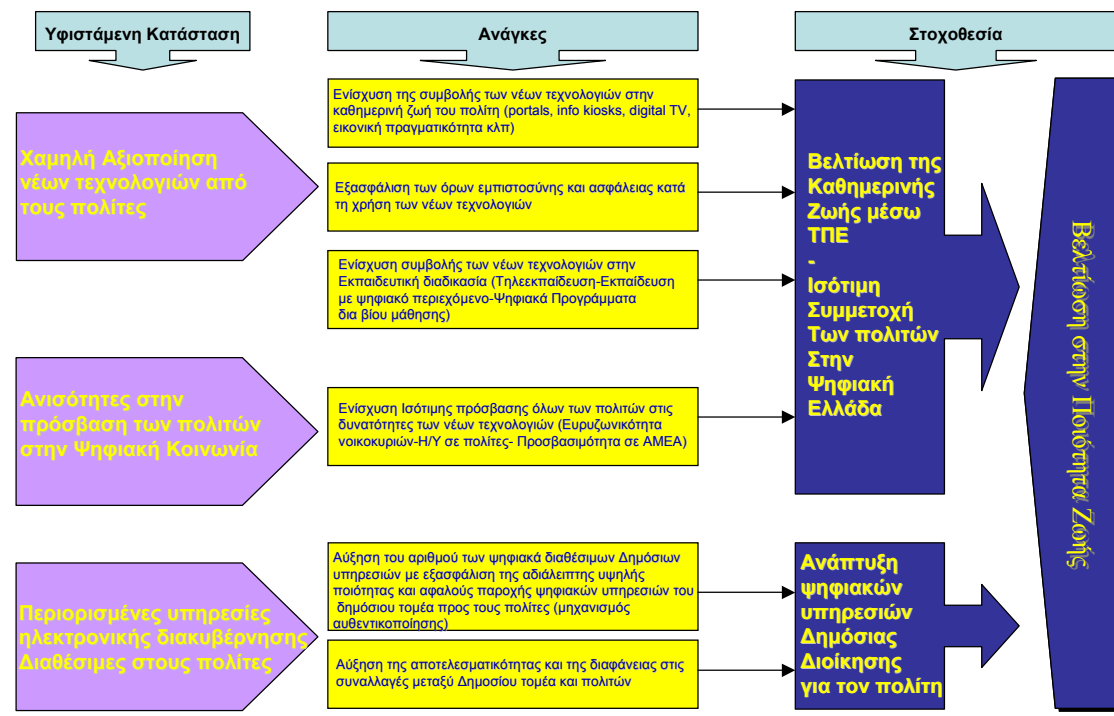

Ειδικότερα, η διασύνδεση των διαπιστώσεων της ανάλυσης υφιστάμενης κατάστασης με τους προαναφερθέντες Άξονες Προτεραιότητας, Στρατηγικούς Στόχους και Ειδικούς Στόχους, παρουσιάζονται στα ακόλουθα Σχήματα.

Σχήμα 2.2: Διασύνδεση Ανάλυσης Υφιστάμενης Κατάστασης με Στοχοθεσία Άξονα 1

Σχήμα 2.3: Διασύνδεση Ανάλυσης Υφιστάμενης Κατάστασης με Στοχοθεσία Άξονα 2

2.4 Συνάφεια με τις Αντίστοιχες Παρεμβάσεις στις Περιφέρειες Μεταβατικής Στήριξης

Όπως τονίστηκε στην ενότητα 2.2, η στρατηγική του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» εξειδικεύεται σε Περιφερειακό επίπεδο, συνδυάζεται δε με τη στρατηγική των αντίστοιχων Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των περιφερειών που αυτά καλύπτουν. Η ικανοποίηση της συνάφειας των στρατηγικών και των παρεμβάσεων που τις εξειδικεύουν έχει προβλεφθεί στα ακόλουθα επίπεδα:

- Σε επίπεδο προγραμματικού σχεδιασμού, μέσω συνεργασίας των αντίστοιχων ΟΣΠ και συντονισμού με τις Περιφερειακές πολιτικές. Στο επίπεδο αυτό, διασφαλίζεται η συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων εθνικού με εκείνες του Περιφερειακού / τοπικού χαρακτήρα,
- Σε επίπεδο προγραμματικής υλοποίησης, μέσω των προβλεπόμενων στρατηγικών οργάνων του ΕΣΠΑ, ήτοι α. της Διυπουργικής Επιτροπής (ΔΕΠ,

άρθρο 20 του Ν. 3483/2006) και, β. της Ετήσιας Διάσκεψης των Προέδρων Επιτροπών Παρακολούθησης (ΕΔΙΠ)⁴², και

- Σε επίπεδο εξειδίκευσης και διαχείρισης των παρεμβάσεων, μέσω του νέου «Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου» (ΣΔΕ), το οποίο θα καλύπτει θεσμικά το ΕΣΠΑ 2007-2013. Ειδικότερα, δυνάμει του άρθρου 59 παρ. 2 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006, προβλέπεται η δυνατότητα εκχώρησης από την Αρχή Συντονισμού (ΕΥΑΣ) της διαχείρισης συγκεκριμένων δράσεων εθνικής εμβέλειας στις ΔΑ των Τομεακών ΕΠ του ΕΣΠΑ.

2.5 Τεκμηρίωση Επιλογής Προτεινόμενης Στρατηγικής & Προτεραιοτήτων

2.5.1 Συνάφεια της Στρατηγικής του ΕΠ με Εθνικές και Ευρωπαϊκές Πολιτικές

Ακολούθως, αναλύεται η συνάφεια της στρατηγικής του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» με Εθνικές και Ευρωπαϊκές πολιτικές όπως:

- Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 – 2013,
- Το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων,
- Την Ευρωπαϊκή Στρατηγική i2010,
- Τις Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις για τη Συνοχή, και
- Τις Ολοκληρωμένες Κατευθυντήριες Γραμμές.

Αναλυτικότερα, όπως παρουσιάζεται και στον Πίνακα 2.1, η στρατηγική του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» παρουσιάζει άμεση συνέργεια με τις θεματικές προτεραιότητες «Επένδυση στον Παραγωγικό Τομέα της Οικονομίας» και «Κοινωνία της Γνώσης και Καινοτομία» του ΕΣΠΑ 2007 – 2013. Ειδικότερα, οι Ειδικοί Στόχοι «Παροχή Ψηφιακών Υπηρεσιών προς τις Επιχειρήσεις και Βελτίωση Παραγωγικότητας στο Δημόσιο τομέα με Χρήση ΤΠΕ» και «Ενίσχυση της Συμβολής του Κλάδου ΤΠΕ στην Ελληνική Οικονομία» εκτιμάται ότι θα έχουν άμεση συμβολή στην επίτευξη των Γενικών Στόχων του ΕΣΠΑ για «Αύξηση των Παραγωγικών Επενδύσεων και των Εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων» και «Ανάπτυξη Βιώσιμης Επιχειρηματικής Πρωτοβουλίας». Σχετικά με τη Θεματική Προτεραιότητα «Κοινωνία της Γνώσης και Καινοτομία» εκτιμάται ότι όλοι οι

⁴² ΕΣΠΑ 2007-2013, Κεφ. 8 Διατάξεις Εφαρμογή, ΥΠΟΙΟ, Οκτώβριος 2006. Στην ΕΔΙΠ, συμμετέχουν επίσης οι αντιπροσωπείες Οικονομικών και Κοινωνικών Εταίρων και ΜΚΟ. Η ΕΔΙΠ παρακολουθεί την εφαρμογή των ΕΠ συνολικά αλλά και σε σχέση με τη θεματική, περιφερειακή και χωρική προσέγγιση του ΕΣΠΑ

Ειδικοί Στόχοι του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» είναι συναφείς. Παράλληλα, συνέργεια των Ειδικών Στόχων του Ε.Π. επιδεικνύεται και στους Γενικούς Στόχους «Ενίσχυση της Προσαρμοστικότητας των Εργαζομένων και των Επιχειρήσεων», ιδίως μέσω των παρεμβάσεων προώθησης ΤΠΕ στις επιχειρήσεις, καθώς και με την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών. Τέλος, μέσω των δράσεων του Ε.Π. που σχετίζονται με την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης αναμένεται να υπάρχει συνέργεια και με τους Γενικούς Στόχους «Βελτίωση της Ποιότητας των Δημοσίων Πολιτικών και η Αποτελεσματική Εφαρμογή τους για τη Διευκόλυνση της Επιχειρηματικής Δράσης και την Αναβάθμιση της Ποιότητας Ζωής των Πολιτών» και «Ανάδειξη του Πολιτισμού ως Ζωτικού Παράγοντα της Οικονομικής Ανάπτυξης της Χώρας». Σχετικά με τη ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης αναμένεται να υπάρξει συνέργεια με το Ε.Π. «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης».

Σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, η στρατηγική του Ε.Π. επιδεικνύει συνέργεια με τις τρεις από τις τέσσερις προτεραιότητες. Ειδικότερα, ο Άξονας Προτεραιότητας 1 του Ε.Π. ο οποίος εστιάζεται στη βελτίωση της παραγωγικότητας παρουσιάζει ισχυρή συνέργεια με όλες τις προτεραιότητες του ΕΜΠ πλην της πρώτης προτεραιότητας, η οποία αναφέρεται στην αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας και στην εξασφάλιση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας των δημοσίων οικονομικών με άμεση προτεραιότητα τον περιορισμό του ελλείμματος κάτω από το 3% μέχρι το τέλος του 2006 και περαιτέρω τον περιορισμό του τα επόμενα χρόνια. Στην συγκεκριμένη προτεραιότητα συμβολή αναμένεται να έχουν οι παρεμβάσεις του Ε.Π. που σχετίζονται με την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης για τον πολίτη.

Όλοι οι Ειδικοί Στόχοι του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» παρουσιάζονται να έχουν άμεση συμβολή στην εκπλήρωση των στόχων της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής i2010, όπως φαίνεται στον Πίνακα 2.3. Στο πλαίσιο του άξονα 2 του Ε.Π. - ο οποίος σχετίζεται με τη βελτίωση της ποιότητας ζωής - αναμένεται να αναπτυχθεί το απαραίτητο πλαίσιο στο θέμα της Ασφάλειας, το οποίο συμπεριλαμβάνεται στην προτεραιότητα για την ανάπτυξη ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου της Πληροφορίας, καθώς και επιμέρους παρεμβάσεις που θα στοχεύουν στην παροχή ασφαλών ψηφιακών υπηρεσιών.

Σχετικά με τις Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις για τη Συνοχή, η στρατηγική του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» και ιδιαίτερα ο Άξονας 1 του Ε.Π., συμβάλει στην κατεύθυνση για «Βελτίωση των Γνώσεων και της Καινοτομίας με Στόχο την Ανάπτυξη» ειδικότερα σε ότι σχετίζεται με τη διευκόλυνση της καινοτομίας και την προώθηση της επιχειρηματικότητας και την προώθηση της κοινωνίας των πληροφοριών για όλους. Παράλληλα οι επιμέρους Ειδικοί Στόχοι του Ε.Π. διαφαίνονται να συμβάλουν στην εκπλήρωση της κατεύθυνσης για «Περισσότερες και Καλύτερες Θέσεις Εργασίας».

Τέλος, η στρατηγική του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» και ειδικότερα ο Άξονας Προτεραιότητας 1, αναμένεται να έχει άμεση συμβολή στην πλειοψηφία των Ολοκληρωμένων Κατευθυντήριων Γραμμών 2005 – 2008 και ιδιαίτερα στις Κατευθυντήριες Γραμμές που σχετίζονται με έρευνα και ανάπτυξη, καινοτομία, χρήση τεχνολογιών, εμβάθυνση εσωτερικών αγορών, ανταγωνιστικότητα αγορών, ενθάρρυνση ιδιωτικής πρωτοβουλίας, προώθηση επιχειρηματικής νοοτροπίας και επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο.

Πίνακας 2.1: Συνάφεια του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» με το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 - 2013

α/α	Θεματική Προτεραιότητα	Γενικός Στόχος		Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ				Βελτίωση της ποιότητας ζωής	
				Προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις	Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις & βελτίωση παραγωγικότητας του Δημοσίου τομέα με χρήση ΤΠΕ	Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην Ελληνική Οικονομία	Προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ	Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ – Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην Ψηφιακή Ελλάδα	Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης για τον πολίτη
1	Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας	1 ^{ος}	Αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων και των εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων	(.)	•	•	(.)		
		2 ^{ος}	Ανάπτυξη βιώσιμης επιχειρηματικής πρωτοβουλίας		•	•	(.)		
		3 ^{ος}	Αύξηση της ζήτησης και η γενική ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της χώρας και των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών σε όλα τα επίπεδα.						
		4 ^{ος}	Προβολή της χώρας στη διεθνή κοινότητα και στις αγορές στόχου ως γεωστρατηγικής πύλης εισόδου στην ΕΕ και χώρος ανάπτυξης διεθνούς επιχειρηματικότητας.			(.)			
2	Κοινωνία της γνώσης και καινοτομία	5 ^{ος}	Η βελτίωση της ποιότητας και της έντασης των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο για την αναβάθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.					(.)	
		6 ^{ος}	Η ενίσχυση της Έρευνας, Τεχνολογίας και η προώθηση της Καινοτομίας σε όλους τους κλάδους ως βασικού παράγοντα αναδιάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας και μετάβασης στην οικονομία της γνώσης.	(.)	(.)		(.)		
		7 ^{ος}	Η ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ).	•	•	•	•	•	•
3	Απασχόληση και Κοινωνική Συνοχή	8 ^{ος}	Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των εργαζόμενων και των επιχειρήσεων.	•	•				
		9 ^{ος}	Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση.		(.)				

α/α	Θεματική Προτεραιότητα	Γενικός Στόχος		Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ				Βελτίωση της ποιότητας ζωής	
				Προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις	Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις & βελτίωση παραγωγικότητας του Δημοσίου τομέα με χρήση ΤΠΕ	Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην Ελληνική Οικονομία	Προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ	Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ – Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην Ψηφιακή Ελλάδα	Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης για τον πολίτη
		10 ^{ος}	Προώθηση της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης. (Στόχος είναι η διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων στην αγορά εργασίας και η πρόληψη των φαινομένων περιθωριοποίησης και αποκλεισμού.)					(.)	
		11 ^{ος}	Δημιουργία ενός αποδοτικού και οικονομικά βιώσιμου συστήματος Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.						
		12 ^{ος}	Ανάδειξη του οικονομικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα των θεμάτων ισότητας των φύλων, με την άμεση σύνδεσή τους με τις κυρίαρχες εθνικές πολιτικές προτεραιότητες (ανάπτυξη – απασχόληση - κοινωνική συνοχή).					(.)	
4	Θεσμικό Περιβάλλον	13 ^{ος}	Βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων πολιτικών και η αποτελεσματική εφαρμογή τους για τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δράσης και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών		(.)				•
5	Ελκυστικότητα της Ελλάδας και των Περιφερειών, ως τόπου επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης.	14 ^{ος}	Ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός των φυσικών υποδομών και των συναφών υπηρεσιών του συστήματος μεταφορών της χώρας.						
		15 ^{ος}	Ενίσχυση της συμβολής του ενεργειακού τομέα στην ανταγωνιστικότητα, την εξωστρέφεια και την αειφόρο ανάπτυξη της χώρας						
		16 ^{ος}	Αειφορική διαχείριση του Περιβάλλοντος						
		17 ^{ος}	Άσκηση αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής						
		18 ^{ος}	Ανάδειξη του Πολιτισμού ως ζωτικού παράγοντα της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας.					•	

- : Εκτιμώμενη άμεση και σημαντική συμβολή – συνέργεια
- (•) : Εκτιμώμενη έμμεση συμβολή

Πίνακας 2.2: Συνάφεια του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων

	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση 2007 - 2013					
	Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ				Βελτίωση της ποιότητας ζωής	
	Προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις	Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις & βελτίωση παραγωγικότητας του Δημοσίου τομέα με χρήση ΤΠΕ	Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην Ελληνική Οικονομία	Προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ	Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ – Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην Ψηφιακή Ελλάδα	Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης για τον πολίτη
ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ						
Αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας και η εξασφάλιση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, με άμεση προτεραιότητα τον περιορισμό του ελλείμματος κάτω από το 3% μέχρι το τέλος του 2006 και περαιτέρω περιορισμό του τα επόμενα χρόνια						√
Αύξηση της παραγωγικότητας, μέσα από την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων στη λειτουργία των αγορών, τις επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο και την προώθηση της Κοινωνίας της Γνώσης	√		√	√		
Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η ενίσχυση του ανταγωνισμού, το άνοιγμα των αγορών, η αύξηση της εξωστρέφειας και η αξιοποίηση της γεωπολιτικής θέσης της χώρας ως πόλου έλξης επενδυτικών δραστηριοτήτων με προοπτικές επέκτασης στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης	√	√	√	√		

	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση 2007 - 2013					
	Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ				Βελτίωση της ποιότητας ζωής	
ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ	Προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις	Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις & βελτίωση παραγωγικότητας του Δημοσίου τομέα με χρήση ΤΠΕ	Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην Ελληνική Οικονομία	Προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ	Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ – Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην Ψηφιακή Ελλάδα	Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης για τον πολίτη
Αύξηση της απασχόλησης, η μείωση της ανεργίας, καθώς και η αποτελεσματικότερη λειτουργία των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με μια σειρά από στοχευμένες δράσεις που περιορίζουν παράλληλα τον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού			√	√	√	√

Πίνακας 2.3: Συνάφεια του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική i2010

			ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση 2007 - 2013					
			Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ				Βελτίωση της ποιότητας ζωής	
			Προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις	Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις & βελτίωση παραγωγικότητας του Δημοσίου τομέα με χρήση ΤΠΕ	Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην Ελληνική Οικονομία	Προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ	Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ – Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην Ψηφιακή Ελλάδα	Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης για τον πολίτη
i2010	Ενιαίος ευρωπαϊκός χώρος της πληροφορίας	Εξέλιξη της ευρυζωνικότητας	√			√	√	
		Πρωθυμίες ηλεκτρονικές υπηρεσίες (Διαλειτουργικότητα, πλούσιο περιεχόμενο)	√	√	√	√		
		Ασφάλεια					√	√
	Καινοτομία & Επενδύσεις στην Έρευνα	Επενδύσεις στην έρευνα ΤΠΕ				√		
		Υιοθέτηση ΤΠΕ από επιχειρήσεις	√	√		√		
	Κοινωνική Ένταξη Βελτιωμένες Δημόσιες Υπηρεσίες & Ποιότητα Ζωής	Ισότιμη πρόσβαση πολιτών σε ΤΠΕ					√	√
		Καλύτερες & αποτελεσματικότερες Δημόσιες Υπηρεσίες		√		√	√	√
		Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής		√	√		√	√

Πίνακας 2.4: Συνάφεια του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» με τις Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις για τη Συνοχή

Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις για τη συνοχή	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση 2007 - 2013					
	Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ				Βελτίωση της ποιότητας ζωής	
	Προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις	Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις & βελτίωση παραγωγικότητας του Δημοσίου τομέα με χρήση ΤΠΕ	Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην Ελληνική Οικονομία	Προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ	Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ – Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην Ψηφιακή Ελλάδα	Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης για τον πολίτη
Να γίνουν η Ευρώπη και οι περιφέρειές της πιο ελκυστικοί τόποι για επενδύσεις και απασχόληση						
i. Επέκταση και βελτίωση των μεταφορικών υποδομών						
ii. Ενίσχυση των συνεργιών ανάμεσα στην προστασία του περιβάλλοντος και στην Ανάπτυξη						
iii. Αντιμετώπιση του θέματος της εντατικής χρησιμοποίησης παραδοσιακών πηγών ενέργειας στην Ευρώπη						
Βελτίωση των γνώσεων και της καινοτομίας με στόχο την ανάπτυξη						
i. Αύξηση και βελτίωση των επενδύσεων στην ΕΤΑ						
ii. Διευκόλυνση της καινοτομίας και προώθηση της επιχειρηματικότητας	√	√	√	√		
iii. Προώθηση της κοινωνίας των πληροφοριών για όλους					√	
iv. Βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση						
Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας						

i. Προσέλκυση και διατήρηση περισσότερων ανθρώπων στην αγορά εργασίας και εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας					√	
ii. Βελτίωση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων και αύξηση της ευελιξίας της αγοράς εργασίας	√		√			
iii. Αύξηση των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο μέσω της βελτίωσης της εκπαίδευσης και της ειδίκευσης	√		√	√		
iv. Διοικητικές ικανότητες (ενίσχυση των δημόσιων διοικήσεων και των υπηρεσιών τους σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο)		√				√
v. Προστασία της υγείας των εργαζομένων						

Πίνακας 2.5: Συνάφεια του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» με τις Ολοκληρωμένες Κατευθυντήριες Γραμμές 2005 - 2008

	ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ 2005-2008	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση 2007 - 2013					
		Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ				Βελτίωση της ποιότητας ζωής	
		Προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις	Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις & βελτίωση παραγωγικότητας του Δημοσίου τομέα με χρήση ΤΠΕ	Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην Ελληνική Οικονομία	Προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ	Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ – Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην Ψηφιακή Ελλάδα	Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης για τον πολίτη
1	Να εξασφαλισθεί η οικονομική σταθερότητα με στόχο τη βιώσιμη οικονομική μεγέθυνση						
2	Να διασφαλισθεί η οικονομική και δημοσιονομική βιωσιμότητα ως προϋπόθεση της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης						
3	Να προωθηθεί η αποτελεσματική κατανομή των πόρων, με προσανατολισμό την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση						
4	Να εξασφαλισθεί ότι οι μισθολογικές εξελίξεις συμβάλλουν στη μακροοικονομική σταθερότητα και την οικονομική μεγέθυνση						
5	Να ενισχυθεί η συνοχή μεταξύ των μακροοικονομικών και διαρθρωτικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης						
6	Να καταβληθούν προσπάθειες για μια δυναμική και εύρυθμα λειτουργούσα ΟΝΕ						
7	Να αυξηθούν και να βελτιωθούν οι επενδύσεις στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης, ιδίως στον ιδιωτικό τομέα, ώστε να δημιουργηθεί ένας ευρωπαϊκός χώρος γνώσεων	✓					
8	Να διευκολυνθεί η καινοτομία σε όλες της τις μορφές	✓		✓	✓		
9	Να διευκολυνθούν η διάδοση και η αποτελεσματική χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών και να οικοδομηθεί μια κοινωνία της πληροφορίας χωρίς κανενός είδους αποκλεισμούς	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	Να ενισχυθούν τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της ευρωπαϊκής βιομηχανικής βάσης						
11	Να ενθαρρυνθεί η βιώσιμη χρησιμοποίηση των πόρων και να ενισχυθούν οι συνέργιες μεταξύ της περιβαλλοντικής προστασίας και της οικονομικής μεγέθυνσης						
12	Να αναπτυχθεί και να εμβαθυνθεί η εσωτερική αγορά	✓	✓	✓	✓		
13	Να διασφαλισθούν το άνοιγμα και η ανταγωνιστικότητα των αγορών εντός και εκτός της Ευρώπης, να αντληθούν το οφέλη της παγκοσμιοποίησης	✓	✓	✓	✓		

	ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ 2005-2008	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση 2007 - 2013					
		Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ				Βελτίωση της ποιότητας ζωής	
		Πρωώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις	Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις & βελτίωση παραγωγικότητας του Δημοσίου τομέα με χρήση ΤΠΕ	Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην Ελληνική Οικονομία	Πρωώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ	Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ – Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην Ψηφιακή Ελλάδα	Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης για τον πολίτη
1 4	Να καταστεί το περιβάλλον των επιχειρήσεων ανταγωνιστικότερο και να ενθαρρυνθεί η ιδιωτική πρωτοβουλία χάρη στη βελτίωση της νομοθεσίας	√	√	√	√		
1 5	Να προωθηθεί μια περισσότερο επιχειρηματική νοοτροπία και να δημιουργηθεί περιβάλλον ευνοϊκότερο για τις ΜΜΕ	√	√	√	√		
1 6	Να επεκταθούν, να βελτιωθούν και να διασυνδεθούν οι ευρωπαϊκές υποδομές και να ολοκληρωθούν τα διασυνοριακά έργα προτεραιότητας						
1 7	Να εφαρμοσθούν πολιτικές απασχόλησης που θα στοχεύουν στην πλήρη απασχόληση, στη βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας της εργασίας και στην ενίσχυση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής						
1 8	Να προωθηθεί προσέγγιση της εργασίας βασιζόμενη στον κύκλο ζωής						
1 9	Να δημιουργηθούν αγορές εργασίας που ευνοούν την ένταξη, να αυξηθεί η ελκυστικότητα της εργασίας, να καταστεί η εργασία οικονομικά ελκυστική για τους αιτούντες απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μειονεκτούντων και των μη ενεργών ατόμων						
2 0	Να βελτιωθεί η κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας						
2 1	Να προωθηθεί η ευελιξία σε συνδυασμό με τη ασφάλεια της απασχόλησης και να μειωθεί ο κατακερματισμός της αγοράς εργασίας, λαμβανομένου δεόντων υπόψη του ρόλου των κοινωνικών εταίρων						
2 2	Να εξασφαλισθεί ευνοϊκή προς την απασχόληση εξέλιξη του κόστους της εργασίας και των μηχανισμών καθορισμού των μισθών						
2 3	Να αυξηθούν και να βελτιωθούν οι επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο					√	
2 4	Να προσαρμοσθούν τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στις νέες απαιτήσεις ως προς τις δεξιότητες					√	

2.5.2 Σύνοψη των Πορισμάτων της εκ των Προτέρων Αξιολόγησης

Τα γενικά συμπεράσματα της διαδικασίας αξιολόγησης συνοψίζονται στα ακόλουθα:

1. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση 2007-2013» καλείται να αντιμετωπίσει με βιώσιμο τρόπο τις μέσο- και μακροπρόθεσμες ανάγκες, αρχικά σε επίπεδο χώρας και ειδικότερα στο επίπεδο των Περιφερειών Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης. Οι ανάγκες αυτές αφορούν αφενός στη διείσδυση των ΤΠΕ με έμφαση στην ποιότητα ζωής και αφετέρου στην διεύρυνση της χρήσης των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις και στην επέκταση της παραγωγικής τους βάσης. Η διεύρυνση της χρήσης των ΤΠΕ επεκτείνεται και στην αξιοποίηση του δυναμικού και της εμπειρίας που έχει συσσωρευτεί μέσω ενίσχυσης της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και του κλάδου..
2. Η στρατηγική του Προγράμματος κρίνεται ξεκάθαρη και στοχευμένη, εδράζεται δε σε δύο βασικούς πυλώνες:
 - τη βελτίωση της ποιότητα ζωής με τη χρήση ΤΠΕ και,
 - τη βελτίωση της παραγωγικότητας και τη διεύρυνση της επιχειρηματικότητας με τη χρήση ΤΠΕ
3. Οι πυλώνες αυτοί εξειδικεύονται επαρκώς σε ειδικούς στόχους και προτεραιότητες, ενσωματώνοντας την απαιτούμενη περιφερειακή τεκμηρίωση. Οι στρατηγικές και επιχειρησιακές επιλογές του Προγράμματος τεκμηριώνονται μέσω της «κρίσιμης διαδρομής» καταγραφής των αναπτυξιακών προβλημάτων, αναγκών της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και των ευκαιριών / πλεονεκτημάτων / προοπτικών της SWOT ανάλυσης.
4. Η «συνοχή» της Στρατηγικής του Προγράμματος αποδεικνύεται ανελαστική έναντι εξωγενών κινδύνων, λόγω :
 - της καθαρότητας αποτύπωσης-περιεχομένου,
 - των δεδομένων άμεσων και έμμεσων επιτευγμάτων του ΕΠ ΚτΠ,
 - καθώς και της εμπειρίας και της τεχνογνωσίας που έχει συγκεντρωθεί (αξιοποίηση επιτευγμάτων, δομών, εμπειρίας κ.λπ..
5. Η υλοποίηση της στρατηγικής προϋποθέτει διασφάλιση ωρίμανσης και ενεργοποίησης των Πράξεων, πληρότητα εξειδίκευσης και συντονισμό με

συμπληρωματικές παρεμβάσεις άλλων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, ζητήματα τα οποία αντιμετωπίζονται επιτυχώς στο επίπεδο των Συστημάτων Διαχείρισης και Ελέγχου.

6. Ικανοποιούνται οι στρατηγικές κατευθύνσεις της εθνικής ψηφιακής στρατηγικής, της ευρωπαϊκής στρατηγικής i2010, καθώς και οι Προτεραιότητες των Ευρωπαϊκών Πολιτικών, όσον αφορά στη Συνοχή και στη ΣτΛ (οι κοινοτικοί πόροι που διατίθενται ικανοποιούν κατά 98,2% τη ΣτΛ)
7. Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αναγνωρίζεται η ανάγκη για θετικές δράσεις υπέρ των γυναικών και υιοθετείται η «αρχή της μη διάκρισης» (συμπεριλαμβανομένων των ΑμΕΑ).
8. Προσδιορίζεται ένα ελάχιστο επίπεδο εννιά (9) δεικτών εκροών -ως απόρροια της στοχευμένης στρατηγικής- και έξι (6) δεικτών αποτελεσμάτων. Οι προτεινόμενοι δείκτες εκτιμάται ότι απεικονίζουν με σαφήνεια τους τιθέμενους στόχους και αποτελούν αντικειμενική βάση για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης του Προγράμματος. Πραγματοποιήθηκαν οι απαραίτητες ενέργειες συντονισμού ώστε οι δείκτες αυτοί να μπορούν να αξιοποιηθούν σε αντίστοιχες παρεμβάσεις στις περιφέρειες μεταβατικής στήριξης.
9. Συνακόλουθα, τα αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων διακρίνονται από απλότητα μέτρησης και είναι χρηστικά σε κάθε φάση υλοποίησης του Προγράμματος.
10. Οι «νέοι» μηχανισμοί της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 (Συστήματα Επιτελικής Εποπτείας και Συστήματα Διαχείρισης και Ελέγχου) δημιουργούν ένα πλήρες, ευέλικτο και ταυτόχρονα σαφές πλαίσιο εφαρμογής, παρακολούθησης, αξιολόγησης και οικονομικής διαχείρισης, ενώ αναδεικνύουν την σημασία της εταιρικής σχέσης στον προγραμματισμό και σχεδιασμό του Προγράμματος.
11. Στο πλαίσιο του Προγράμματος προβλέπονται προωθητικές πολιτικές (driving forces) για την ανάπτυξη των ΤΠΕ. Μέσω αυτών στοχεύεται η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας της οικονομίας, η αύξηση της απασχόλησης, αύξηση του ΑΕΠ κ.λπ.
12. Το Πρόγραμμα ικανοποιεί επαρκώς τη χωρική διάσταση στη δομή του, αναλύοντας τις προοπτικές των Περιφερειών και εξειδικεύοντας τις σχετικές παρεμβάσεις στους Άξονες Προτεραιότητας.

13. Αναδεικνύεται η επιχειρησιακή προστιθέμενη αξία μέσω των προβλέψεων που εισάγουν οι Διατάξεις Εφαρμογής: α) για τη Συγκρότηση των Συστημάτων Εποπτείας και Ελέγχου με στόχο το Συντονισμό του Εθνικού με τον Κοινοτικό Σχεδιασμό, β) για την συνολική αναβάθμιση της Δημόσιας Διοίκησης και των διαχειριστικών συστημάτων, αλλά και την απλοποίηση του εθνικού θεσμικού πλαισίου και γ) με την πρόβλεψη για την αξιοποίηση νέων «χρηματοδοτικών εργαλείων και τεχνικών», αλλά και την ενσωμάτωση της εταιρικής σχέσης σε αυτά.
14. Προάγεται η ποιότητα της διακυβέρνησης, μέσω της αξιοποίησης της εταιρικής σχέσης που αναπτύχθηκε τόσο στο πλαίσιο της εθνικής ψηφιακής στρατηγικής, (με την ευρεία συμμετοχή των τοπικών αρχών, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων), όσο και στις φάσεις σχεδιασμού του Προγράμματος.
15. Επιτυγχάνεται σημαντική οικονομική προστιθέμενη αξία -από την άποψη της προσθετικότητας και της αύξησης της αποδοτικότητας κεφαλαίου (μόχλευση)- η οποία –σύμφωνα με την μεθοδολογία του ΕΣΠΑ- εμφανίζει ιδιαίτερα υψηλές επιδόσεις (συνεκτιμώμενων των δαπανών για τις τηλεπικοινωνίες).
16. Η ενσωμάτωση και διάχυση της ΚΠΑ προωθείται τέλος αποτελεσματικά μέσω της καλλιέργειας της «μάθησης» και προαγωγής της καινοτομίας σε συνδυασμό με τη διάδοση νέων τεχνολογιών με στόχο την παραγωγή οικονομικού και κοινωνικού οφέλους «αξίας».

Τέλος, στο πλαίσιο του Περιβαλλοντικού προελέγχου του Προγράμματος, οριστικοποιείται η μη-ύπαρξη σημαντικών επιπτώσεων στο Περιβάλλον, καθώς οι προβλεπόμενες παρεμβάσεις εξαντλούνται στο μεγαλύτερο μέρος τους σε παροχή υπηρεσιών και υλοποίηση – λειτουργία εφαρμογών προς και από επιχειρήσεις (G2B, B2B), πολίτες (G2C) και άλλες υπηρεσίες (G2G).

Αξιολόγηση της κοινωνικοοικονομικής ανάλυσης και των προσδιορισθεισών αναγκών

Η ανάλυση της κατάστασης κατά την έναρξη της προγραμματικής περιόδου όπως αυτή περιγράφεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση» ακολουθεί την εξής δομή :

- Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, σε τρία επίπεδα:
 - ο κοινωνικοοικονομική κατάσταση των επιλέξιμων Περιφερειών (σε συνδυασμό με την αντίστοιχη κατάσταση στις 5 περιφέρειες μεταβατικής στήριξης),
 - ο ανάλυση εξωτερικού περιβάλλοντος, όπου παρατίθενται στοιχεία για το διεθνές περιβάλλον των ΤΠΕ με χρήση επιλεγμένων διαρθρωτικών και άλλων δεικτών ΤΠΕ.
 - ο Ανάλυση εσωτερικού περιβάλλοντος, όπου παρουσιάζεται αποτίμηση της κατάστασης της χώρας όσον αφορά στις ΤΠΕ, καθώς και η μεσοπρόθεσμη εκτίμηση της εξέλιξης των ΤΠΕ στην Ελλάδα.
- Αποτύπωση των Εθνικών και Ευρωπαϊκών πολιτικών, με έμφαση:
 - ο στην εθνική ψηφιακή στρατηγική, το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς για την περίοδο 2007-2013,
 - ο στη Στρατηγική της Λισσαβόνας και στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική i2010,
- Ανάλυση SWOT, προκειμένου να αποτυπωθεί η σχέση των ευκαιριών και των απειλών που συνδέονται με το εξωτερικό περιβάλλον του τομέα, σε συνδυασμό με τα εσωτερικά ισχυρά σημεία και τις αδυναμίες των ΤΠΕ να ανταποκριθεί στα κενά που διαπιστώνονται.
- Συστηματοποίηση προβλημάτων και σαφώς διατυπωμένων αναγκών, που απορρέουν τεκμηριωμένα από την προηγούμενη ανάλυση.

Η συμβολή του Σ.Α. εστιάζεται στην πληρότητα ανάλυσης και συμπερασμάτων και στην ενσωμάτωση της αρχιτεκτονικής του ΕΣΠΑ 2007-2013 (Γεν. Καν. Άρθρο 37) και των λοιπών απαιτήσεων των Κανονισμών, μεταξύ των οποίων η περιφερειακή ειδικεύση, η παρακολούθηση και η χρηματοδότηση (Γεν. Καν. Άρθρο 35, Εφαρμοστικός, άρθρο 11 και παραρτήματα II, III & XVIII). Ειδικότερα, ο Σ.Α. προχώρησε σε συγκεκριμένες επισημάνσεις που αφορούσαν :

- Στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του τομέα με γνώμονα τους στόχους της Ε.Ε. (EU objectives driven analysis) και περιγραφή της κατάστασης σε σχέση με τους στόχους αυτούς. Αυτό προϋποθέτει την περιγραφή και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης με βάση τους στόχους της Λισσαβόνας, του

- Γκέτεμποργκ και ανάλυση των ιδιαιτεροτήτων σε εθνικό/ περιφερειακό /τομεακό επίπεδο σε σχέση με αυτές τις προτεραιότητες
- Στην αποτύπωση του γενικού «αναπτυξιακού περιβάλλοντος» των περιοχών παρέμβασης (συγκριτική ανάλυση των 8 επιλέξιμων περιφερειών σε σχέση με τις 13, άρα και έμμεση εξαγωγή συμπερασμάτων για τις 5 περιφέρειες μεταβατικής στήριξης), με τη χρήση «γενικών» διαρθρωτικών δεικτών (π.χ. ΑΕΠ συνολικά, κατά κεφαλή, κατά περιφέρεια, τομεακή σύνθεση κ.λ.π., Ακαθ. Προστ. Αξία Παραγωγής, παραγωγικότητα της εργασίας, απασχόληση, μορφωτικό επίπεδο κ.λπ.), για τους οποίους ο ΣΑ παρείχε κατάλληλα δεδομένα.
 - Στη διαχρονική αποτύπωση των στοιχείων για τους χρησιμοποιούμενους ειδικούς διαρθρωτικούς δείκτες. Οι ΤΠΕ αναλύθηκαν σε βάθος με εξέταση (benchmarking) δεδομένων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
 - Στο εξωτερικό περιβάλλον, όπου παρουσιάζεται το περιεχόμενο των σχετικών Ευρωπαϊκών Πολιτικών όπως π.χ. η στρατηγική i2010, οι κατευθύνσεις για τη Συνοχή 2007-2013 και η Στρατηγική της Λισσαβόνας, ενώ διερευνήθηκαν οι τομεακές πολιτικές της χώρας ως προς την απασχόληση (κοινωνική διάσταση της ΚτΠ), τη Νέα Γεωργική Πολιτική (πολυλειτουργικότητα της υπαίθρου), την εκπαίδευση και την έρευνα και την καινοτομία (κοινωνία της γνώσης).

Η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης σε **περιφερειακή κλίμακα** (όπου ήταν εφικτό λόγω διαθεσιμότητας των στοιχείων), προσέδωσε στο Πρόγραμμα την κατάλληλη τεκμηρίωση για την εστίαση των παρεμβάσεων, τόσο στις επιλέξιμες περιφέρειες, όσο και στις περιφέρειες μεταβατικής στήριξης, ικανοποιώντας την αρχή της συνέργειας των παρεμβάσεων μεταξύ εθνικών και τομεακών πολιτικών.

Τέλος, προτάθηκε από τον Σ.Α. οι προσδιορισθείσες ανάγκες να ιεραρχηθούν με συσχέτιση της τεκμηρίωσης με την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και αντιστοίχιση με τους διαθέσιμους πόρους, ώστε να αιτιολογηθεί η χρηματοδοτική κατανομή του Προγράμματος κατά Άξονα Προτεραιότητας και η ενδεικτική κατανομή κατά κωδικό παρέμβασης ενδιαφέροντος Λισσαβόνας . Η αναλυτική αυτή προσέγγιση αποτυπώνεται συνοπτικά στο Πρόγραμμα στα σχήματα 2.2 και 2.3 κατά Γενικό Στόχο / Άξονα Προτεραιότητας.

Αξιολόγηση της συνέπειας της στρατηγικής

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης της συνέπειας / καταλληλότητας της στρατηγικής, επιβεβαιώνεται η καταλληλότητα της επιλεγείσας στρατηγικής του Προγράμματος σε σχέση με τις ανάγκες που διατυπώθηκαν στη φάση της διαγνωστικής προσέγγισης. Η επιβεβαίωση αυτή τεκμηριώνεται μέσω της επαρκούς διαδρομής αποτίμησης-αναγκών-προβλημάτων-γενικών στόχων.

Από την ανάλυση όπως παρουσιάζεται στην ενότητα, τεκμηριώνεται η σε υψηλό βαθμό εσωτερική και εξωτερική συνοχή του Προγράμματος. Οι επιμέρους προτεραιότητες δεν συγκρούονται, ενώ εμφανίζουν συμπληρωματικότητα και ουσιαστικές συνέργιες. Ειδικότερα, μέσω των πινάκων συνάφειας που προετοίμασε ο Σ.Α. και περιέχονται στην Ενότητα 2.5.1 του παρόντος επιβεβαιώνονται:

- η συνέπεια των παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στο Επιχειρησιακό Σχέδιο με τις διατυπωμένες ανάγκες και ως προς τα ευρήματα της SWOT
- η οριζόντια και κάθετη εμβέλεια των αναγκών που προσδιορίζονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα με τους στόχους και τις προτεραιότητες του.

Εξετάσθηκε η καταλληλότητα του **μείγματος πολιτικής**, το οποίο χαρακτηρίζεται από :

- Τη συγκέντρωση των στόχων και παρεμβάσεων σε δύο Άξονες Προτεραιότητας με κριτήριο, όπως διαφαίνεται από τους Ειδικούς Στόχους των Αξόνων, την παρέμβαση σε 2 κρίσιμους τομείς: Επιχειρηματικότητα/Παραγωγικότητα και Ποιότητα Ζωής, με τη χρήση ΤΠΕ. Η συγκέντρωση αυτή αναδεικνύει μεν το πλεονέκτημα της επίτευξης οικονομιών κλίμακας πόρων και μέσων, αλλά προϋποθέτει την εξειδίκευση των Πράξεων που υλοποιούν τις παρεμβάσεις.
- Την επιλογή ενσωμάτωσης παρεμβάσεων οριζόντιου χαρακτήρα σε επίπεδο μεμονωμένου Άξονα όπως π.χ. η δημιουργία ευρυζωνικών Υποδομών (ενδεικτική παρέμβαση Άξονα 1 / Ειδικού Στόχου 1.1) και μέτρα εξασφάλισης ασφαλούς πρόσβασης (ενδεικτική παρέμβαση Άξονα 2 / Ειδικού Στόχου 2.1), η οποία κρίνεται ότι δεν δημιουργεί προβλήματα.

Εφαρμόστηκε «ανάλυση ευαισθησίας» για την εκτίμηση των πιθανών κινδύνων, τόσο στο επίπεδο της συνέπειας στρατηγικής και επιλεγμένων μέσων του Προγράμματος, όσο

και στο πλαίσιο των διατάξεων εφαρμογής (σε συνδυασμό με τα δεδομένα του επόμενου μεθοδολογικού επιπέδου). Ειδικότερα:

- Δεν διαπιστώνονται ιδιαίτεροι κίνδυνοι κατά την υλοποίηση των στρατηγικών και των προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί, δεδομένης της σαφούς σχέσης επιλογών και παρεμβάσεων. Εστίες κινδύνων πιθανά να αναδειχθούν από τον χρόνο και την πληρότητα της εξειδίκευσης.

Στο πλαίσιο του γενικού στόχου που αφορά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής με τη χρήση ΤΠΕ περιλαμβάνονται παρεμβάσεις διεύρυνσης και εμβάθυνσης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Για την εξάλειψη κινδύνων, θα πρέπει να προβλεφθούν αφενός η διαλειτουργικότητα των πληροφοριακών συστημάτων (systems interoperability), ιδιαίτερα εκεί που εμπλέκονται περισσότερες Δημόσιες Αρχές και Υπηρεσίες και, αφετέρου, οι συνέργιες με το ΕΠ ΒΔΙΔΔ, προκειμένου να καταρτίζονται στοχευμένα και έγκαιρα τα στελέχη της διοίκησης που θα αποτελέσουν τους χρήστες των νέων συστημάτων και υπηρεσιών.

Εξέταση της συνεκτικότητας της στρατηγικής με τις Εθνικές πολιτικές και τις Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις

Η συνεκτικότητα της στρατηγικής του Προγράμματος αποτιμάται με:

- τη Στρατηγική της Λισσαβόνας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων
- την i2010
- τις Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις για τη συνοχή
- την Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική 2006 – 2013
- το ΕΣΠΑ 2007-2013
- Τομεακές Πολιτικές οι οποίες εκτιμάται ότι έχουν άμεση συνάφεια (Αγροτική Ανάπτυξη και Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης),

Από τις σχετικές συσχετίσεις παρατηρούνται :

- Μεγαλύτερη συμβολή μέσω των Ειδικών Στόχων του Άξονα 1 στη επίτευξη της Στρατηγικής της Λισσαβόνας.
- Οι Ειδικοί Στόχοι του Άξονα 1 συμβάλλουν σε περισσότερα σημεία στην επίτευξη του ΕΠΜ.

- Στην μήτρα διερεύνησης της συνάφειας της στρατηγικής του Προγράμματος με το i2010, επιχειρείται μια ποιοτική προσέγγιση, διατηρώντας τη συσχέτιση στο επίπεδο των ειδικών στόχων. Από την εξέταση μήτρας συνάφειας του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση 2007-2013 (ΕΠ ΨΣ) με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική i2010, προκύπτει ότι:
 - ο Οι δράσεις της i2010 που αφορούν σε «Επενδύσεις στην έρευνα ΤΠΕ» δεν περιέχονται στο ΕΠ ΨΣ και καλύπτονται από τον Άξονα 1 του ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΕ).
 - ο Οι παρεμβάσεις της i2010 που αφορούν στην ευρυζωνικότητα και εντάσσονται στην προτεραιότητα: «Ενιαίος Ευρωπαϊκός Χώρος Πληροφορίας», περιέχονται στον Άξονα 1 του Προγράμματος (Ειδικός Στόχος 1.1)
 - ο Οι δράσεις της i2010 που αφορούν στην «ασφάλεια» εξυπηρετούνται από το ΕΠ ΨΣ (Άξονας 2, Ειδικό Στόχοι 2.1 & 2.2)
- Εξυπηρετείται σε ικανοποιητικό βαθμό η επίτευξη των στόχων της Κοινότητας για την Συνοχή και ειδικότερα, όσον αφορά στη :
 - ο Στρατηγική Κατεύθυνση της «Βελτίωση των γνώσεων και της καινοτομίας με στόχο την ανάπτυξη» από όλους του Ειδικούς Στόχους του Άξονα 1 και τον Ειδικό Στόχο 2.1 του Άξονα 2.
 - ο Στρατηγική Κατεύθυνση «Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας» με έμμεσο τρόπο από τις παρεμβάσεις όλων των Ειδικών Στόχων του Άξονα 1 και πιο άμεσα από τις παρεμβάσεις όλων των Ειδικών Στόχων του Άξονα 2.
- Ο σχεδιασμός του Προγράμματος βασίστηκε και καλύπτει απόλυτα -σε επίπεδο ειδικών στόχων- τη στοχοθεσία της Ψηφιακής Στρατηγικής 2006 – 2013.
- Οι στόχοι του Προγράμματος είναι ευθυγραμμισμένοι με τους στόχους του ΕΣΠΑ (αλληλεπίδραση άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων).
- Η συνάφεια με το ΕΠ ΒΔΙΔΔ εστιάζεται, στο 2ο Άξονα του ΕΠ ΒΔΙΔΔ, ενεργοποιείται δε από Παρεμβάσεις των Ειδικών Στόχων και των δύο Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος της «Ψηφιακής Σύγκλισης».
- Η συμπληρωματικότητα του ΕΣΣΑΑ με το ΕΤΠΑ μέσω του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» εστιάζεται στον Άξονα ΙΙΙ του ΕΣΣΑΑ. Περιλαμβάνονται δράσεις σχετικές με την εισαγωγή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών, πρόσβασης στο internet, σχέδια τηλε-εργασίας και προώθηση πρωτοβουλιών σε επίπεδο κοινοτήτων που

συνδυάζουν την εισαγωγή εξοπλισμού πληροφορικής, δικτύων και ανάπτυξη ηλεκτρονικών δεξιοτήτων στο πλαίσιο της εφαρμογής υπηρεσιών για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό. Οι παραπάνω δράσεις είναι συμπληρωματικές με αυτές του Άξονα 2 του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση και ειδικότερα του Ειδικού Στόχου 2.1

Αξιολόγηση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων και επιπτώσεων

Σε επίπεδο του **οργανωτικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού**, ήτοι στην εξέταση της σχέσης παρεμβάσεων, πόρων μέσων και δεικτών, τα αναφερόμενα στο κείμενο της ex-ante συνοψίζονται :

- στην αναζήτηση από τον Σ.Α. δεικτών και στόχων στο πλαίσιο Εθνικών και Ευρωπαϊκών Πολιτικών για τις ΤΠΕ (Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013, i2010) και, στην επιλογή δέσμης καταλληλότερων δεικτών εκροών και αποτελέσματος από ένα ευρύτερο δείγμα, μέσω:
 - ο ελέγχου αντιστοιχίας δεικτών και παρεμβάσεων,
 - ο μεγιστοποίησης της ορθολογικής απεικόνισης των παρεμβάσεων του Προγράμματος.
- Προκρίθηκε εντέλει ένα «σύστημα» 15 δεικτών (9 εκροών και 6 αποτελέσματος), το οποίο στη συνέχεια συμφωνήθηκε και με το ΥΠΟΙΟ. Από αυτούς, οι 7 είναι δείκτες ΕΣΠΑ.
- Η αρχή της «αναλογικότητας» εκφράζεται από την αποτίμηση σχεδόν του συνόλου του προϋπολογισμού του Προγράμματος μέσω των δεικτών εκροών.

Οι δείκτες του Προγράμματος, η πηγή και η μεθοδολογία εκτίμησής και μέτρησής τους απεικονίζονται στον Πίνακα που ακολουθεί.

1. Οι δείκτες αποτελέσματος του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση :

- Χρηματοδοτούμενες Επιχειρήσεις με δυνατότητα αποδοχής Ηλεκτρονικών Παραγγελιών
- Χρηματοδοτούμενες Επιχειρήσεις με δυνατότητα αποδοχής Ηλεκτρονικών Πληρωμών για Πωλήσεις μέσω Διαδικτύου
- Επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν Δημιουργούμενες Υπηρεσίες του Δημοσίου που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά

παρακολουθούνται σε επίπεδο ΕΣΠΑ ως ποσοστά (όπως ορίζονται στο ΕΠ) με αντίστοιχη προσαρμογή του τίτλου τους.

2. Οι δείκτες αποτελέσματος του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση :

- Ποσοστό πολιτών που χρησιμοποιούν τις Δημιουργούμενες Βασικές Υπηρεσίες Δημόσιας Διοίκησης που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά
- Επιπρόσθετος πληθυσμός ο οποίος καλύπτεται από τις ευρυζωνικές υποδομές

«μεταφέρονται» στο ΕΣΠΑ αυτούσιοι.

3. Οι δείκτες εκροών του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση :

- Βασικές Υπηρεσίες του Δημοσίου για Επιχειρήσεις που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά
- Δημιουργούμενες Βασικές Υπηρεσίες Δημόσιας Διοίκησης για Πολίτες που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά

αθροίζονται σε επίπεδο ΕΣΠΑ σε ένα Δείκτη, ο οποίος παρακολουθείται ως ποσοστό : Ποσοστό «βασικών» δημόσιων υπηρεσιών (services) που είναι πλήρως διαθέσιμες ηλεκτρονικά

4. Οι δείκτες εκροών του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση :

- ICT projects που θα χρηματοδοτηθούν για τον 1ο και τον 2ο άξονα μεταφέρονται στο ΕΣΠΑ αυτούσιοι

Α.Π.	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΗΓΗ	ΣΤΟΧΟΣ – ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ / ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ	Δείκτης ΕΣΠΑ
1	Χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις για ενσωμάτωση ΤΠΕ στην καθημερινή τους λειτουργία	Εκρών	ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	Ο δείκτης στοχεύει στην ποσοτικοποίηση δράσεων που αφορούν στην ενίσχυση επιχειρήσεων για την ενσωμάτωση συστημάτων ΤΠΕ στην καθημερινή λειτουργία τους. Τα συστήματα αυτά θα αφορούν είτε στην εσωτερική λειτουργία της επιχείρησης είτε στην ενίσχυση της εξωστρέφειάς της μέσω e-business πλατφόρμας.	Για τον υπολογισμό μοναδιαίου κόστους και επιβεβαίωση του στόχου, των παραπάνω δράσεων ο ΣΑ διερεύνησε δράσεις ανάλογου αντικείμενου που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο εφαρμογής του ΕΠ ΚτΠ. Συγκεκριμένα από τις δράσεις «ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΤΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ» και «ΜΕΤΕΧΩ», αναζητήθηκε το μέσο κόστος ΔΔ από το σύνολο των έργων Α και Β κύκλου των παραπάνω δράσεων στο επίπεδο των επιλέξιμων Περιφερειών, το οποίο πληθωρίστηκε σε έτος βάσης 2006 και στη συνέχεια μετατράπηκε σε τρέχουσες τιμές προγραμματικής περιόδου 2007-2013.	
1	Βασικές Υπηρεσίες του Δημοσίου που απευθύνονται σε επιχειρήσεις και θα παρέχονται σε αυτές πλήρως ηλεκτρονικά, μέσα από δράσεις που θα χρηματοδοτήσει το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση». Οι υπηρεσίες που θα δημιουργηθούν ανήκουν στον κατάλογο των 20 βασικών υπηρεσιών του e-gov που πρέπει να είναι πλήρως διαθέσιμες ηλεκτρονικά (θεματική προτεραιότητα του e EUROPE 2005)	Εκρών	ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	Ο δείκτης μετρά τις βασικές υπηρεσίες του Δημοσίου που απευθύνονται σε επιχειρήσεις και θα παρέχονται σε αυτές πλήρως ηλεκτρονικά, μέσα από δράσεις που θα χρηματοδοτήσει το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση». Οι υπηρεσίες που θα δημιουργηθούν ανήκουν στον κατάλογο των 20 βασικών υπηρεσιών του e-gov που πρέπει να είναι πλήρως διαθέσιμες ηλεκτρονικά (θεματική προτεραιότητα του e EUROPE 2005)	Για τον υπολογισμό μοναδιαίου κόστους και επιβεβαίωση του στόχου των σχετικών δράσεων, ο ΣΑ εξέτασε το σύνολο των ανάλογων έργων του ΕΠ ΚτΠ τα οποία παρήγαγαν τις 3 υπηρεσίες της ΔΔ που αφορούσαν σε επιχειρήσεις και υλοποιήθηκαν στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο, αξιοποιώντας σχετικά στοιχεία από το ΟΠΣ ΕΡΓΟΡΑΜΑ.	☒
1	Υφιστάμενες & Νέες Επιχειρήσεις που παράγουν ή αξιοποιούν ΤΠΕ και χρηματοδοτούνται από venture capital και άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία	Εκρών	ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	Ο δείκτης καταγράφει το πλήθος των υφιστάμενων και νέων επιχειρήσεων σε τομείς που παράγουν ή αξιοποιούν σε σημαντικό βαθμό ΤΠΕ και χρηματοδοτούνται από venture capital και άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία. (startups)	Για τον υπολογισμό μοναδιαίου κόστους και επιβεβαίωση του στόχου, των δράσεων ο ΣΑ εξέτασε αφενός τα Ευρωπαϊκά μεγέθη (www.evca.com), την υπάρχουσα εμπειρία σε εθνικό επίπεδο (www.taneo.gr , ΕΠΑΝ, ΤΕΠΜΠΕ, Digital Leap Venture Capital Fund κ.λπ.) και, σε συνδυασμό με το νέο χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, τα δεδομένα του νέου απαλλακτικού Κανονισμού και το μέγεθος των Επιχειρήσεων στις επιλέξιμες Περιφέρειες, προσδιόρισε σε τρέχουσες τιμές ένα μέσο εύρος ενίσχυσης.	
1	Χρηματοδοτούμενοι κόμβοι παροχής ψηφιακών υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις	Εκρών	ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	Ο δείκτης μετρά το πλήθος των χρηματοδοτούμενων κόμβων παροχής ψηφιακών υπηρεσιών, όπου θα είναι δυνατή η παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις που παρέχονται μέσω διαφορετικών φορέων. Οι κόμβοι μπορεί να	Το μοναδιαίο κόστος και η επιβεβαίωση του στόχου, του δείκτη, πραγματοποιήθηκε με εκτίμηση κόστους ανάλογων προσπαθειών σε διεθνές επίπεδο και λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος της διαθεσιμότητας ηλεκτρονικών υπηρεσιών από τους φορείς που θα καλυφθούν επιχειρησιακά, οι οποίες υλοποιήθηκαν ή	

Α.Π.	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΗΓΗ	ΣΤΟΧΟΣ – ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ / ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ	Δείκτης ΕΣΠΑ
				αναπτύχθουν ανά επιχειρησιακούς (θεματικούς) τομείς όπως ενδεικτικά: Επιχειρηματικότητα, Διοικητικές Υπηρεσίες, Δικαιοσύνη, Οικονομικά, Παιδεία, Κοινωνική Ασφάλιση, Υγεία, Τουρισμός, Κυβερνητικό portal	υλοποιούνται στην τρέχουσα περίοδο.	
1	ICT projects που θα χρηματοδοτηθούν	Εκροών	ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	Καταγράφει το σύνολο των έργων που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΠ ΨΣ στις 8 Περιφέρειες του Στόχου Σύγκλισης και αφορούν σε Υποδομές, Ψηφιακές Υπηρεσίες και κόμβους παροχής ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις, ενίσχυση της χρήσης ΤΠΕ στο Δημόσιο Τομέα καθώς και τις δράσεις ενισχύσεων.	Προκύπτει από το αποτέλεσμα των δράσεων του Άξονα που περιγράφονται από αντίστοιχους δείκτες συμπεριλαμβανοντας και τις δράσεις ενισχύσεων	☒
1	Χρηματοδοτούμενες Επιχειρήσεις με δυνατότητα αποδοχής Ηλεκτρονικών Παραγγελιών	Αποτελέσματος	Παρατηρητήριο για την ΚτΠ	Ο δείκτης καταγράφει το ποσοστό των επιχειρήσεων των 8 Περιφερειών του Στόχου Σύγκλισης, που μέσω του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» χρηματοδοτήθηκαν για την ενσωμάτωση ΤΠΕ στην καθημερινή τους λειτουργία και ως αποτέλεσμα έχουν τη δυνατότητα αποδοχής ηλεκτρονικών παραγγελιών, σε σχέση με τον αριθμό των συνολικά χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων από το ΕΠ. Στην ουσία μετρά αποτέλεσμα της εκροής: «Χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις για ενσωμάτωση ΤΠΕ στην καθημερινή τους λειτουργία»	Για τη διερεύνηση της ρεαλιστικότητας της τιμής στόχου αναζητήθηκαν πληροφορίες που αφορούν διακριτά τόσο στις 8 περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης, όσο και στις 5 περιφέρειες μεταβατικής στήριξης, δεδομένου ότι για τον προσδιορισμό των τιμών βάσης και στόχου του δείκτη συνεκτιμήθηκε ο Εθνικός Δείκτης καθώς και ο μέσος Ευρωπαϊκός όρος.	☒
1	Χρηματοδοτούμενες Επιχειρήσεις με δυνατότητα αποδοχής Ηλεκτρονικών Πληρωμών για Πωλήσεις μέσω Διαδικτύου	Αποτελέσματος	Παρατηρητήριο για την ΚτΠ	Ο δείκτης καταγράφει το ποσοστό των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων των 8 Περιφερειών του Στόχου Σύγκλισης, που μέσω των δράσεων του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» ενσωμάτωσαν ΤΠΕ στην καθημερινή τους λειτουργία και ως αποτέλεσμα έχουν τη δυνατότητα να υποδέχονται ηλεκτρονικές πληρωμές για πωλήσεις που πραγματοποιούν μέσω του διαδικτύου, προς τον αριθμό των συνολικά χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων από το ΕΠ. Στην ουσία μετρά αποτέλεσμα της εκροής: «Χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις για	Για τη διερεύνηση της ρεαλιστικότητας της τιμής στόχου αναζητήθηκαν πληροφορίες που αφορούν διακριτά τόσο στις 8 περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης, όσο και στις 5 περιφέρειες μεταβατικής στήριξης, δεδομένου ότι για τον προσδιορισμό των τιμών βάσης και στόχου του δείκτη συνεκτιμήθηκε ο Εθνικός Δείκτης καθώς και ο μέσος Ευρωπαϊκός όρος.	☒

Α.Π.	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΗΓΗ	ΣΤΟΧΟΣ – ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ / ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ	Δείκτης ΕΣΠΑ
				ενσωμάτωση ΤΠΕ στην καθημερινή τους λειτουργία»		
1	Επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν Δημιουργούμενες Υπηρεσίες του Δημοσίου που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	Αποτελέσματος	Παρατηρητήριο για την ΚτΠ	Ο δείκτης καταγράφει το ποσοστό των επιχειρήσεων των 8 Περιφερειών του Στόχου Σύγκλισης, που αξιοποιούν τις νέες και χρηματοδοτούμενες μέσω των δράσεων του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση», ψηφιακές υπηρεσίες του Δημοσίου. Μέσω του δείκτη θα καταγράφεται η αξιοποίηση υπηρεσιών που θα λαμβάνονται υπόψη στον δείκτη εκροών: «Βασικές Υπηρεσίες του Δημοσίου για Επιχειρήσεις που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά»	Για τη διερεύνηση της ρεαλιστικότητας της τιμής στόχου αναζητήθηκαν πληροφορίες που αφορούν διακριτά τόσο στις 8 περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης, όσο και στις 5 περιφέρειες μεταβατικής στήριξης, δεδομένου ότι για τον προσδιορισμό των τιμών βάσης και στόχου του δείκτη συνεκτιμήθηκε ο Εθνικός Δείκτης καθώς και ο μέσος Ευρωπαϊκός όρος.	☒
1	Επιπρόσθετος πληθυσμός ο οποίος καλύπτεται από ευρυζωνικές υποδομές	Αποτελέσματος	Παρατηρητήριο για την ΚτΠ	Καταγράφει το επιπλέον ποσοστό πληθυσμιακής κάλυψης με ευρυζωνικές υποδομές που οφείλεται στις παρεμβάσεις του ΕΠ ΨΣ. Το ποσοστό υπολογίζεται στο σύνολο του πληθυσμού των Περιφερειών Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης. Ουσιαστικά αφορά το ποσοστό των πολιτών των ΠΑΣΣ που αποκτούν δυνατότητα ευρυζωνικής σύνδεσης, λόγω της επέκτασης των ευρυζωνικών υποδομών που χρηματοδοτούνται από δράσεις του ΕΠ ΨΣ.	Για τη διερεύνηση της ρεαλιστικότητας της τιμής βάσης και στόχου του δείκτη αξιοποιήθηκαν πληροφορίες που αφορούν : - Στο ποσοστό πληθυσμιακής κάλυψης ευρυζωνικών υποδομών σε επίπεδο χώρας, όπως έχει διαμορφωθεί από δράσεις του Γ'ΚΠΣ και ιδιωτικές επενδύσεις - Στον διαθέσιμο Προϋπολογισμό για δράσεις ευρυζωνικών υποδομών - Στατιστικά για τη διείσδυση της ευρυζωνικότητας - Ανάλογες παρεμβάσεις της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου	☒
2	Δημιουργούμενες Βασικές Υπηρεσίες Δημόσιας Διοίκησης για Πολίτες που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	Εκροών	ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	Ο δείκτης μετρά τις βασικές υπηρεσίες του Δημοσίου που απευθύνονται σε πολίτες και θα παρέχονται σε αυτούς πλήρως ηλεκτρονικά, μέσα από δράσεις που θα χρηματοδοτήσει το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση». Οι υπηρεσίες που θα δημιουργηθούν ανήκουν στον κατάλογο των 20 βασικών υπηρεσιών του e-gov που πρέπει να είναι πλήρως διαθέσιμες ηλεκτρονικά (θεματική προτεραιότητα του e EUROPE 2005)	Για τον υπολογισμό μοναδιαίου κόστους και επιβεβαίωση του στόχου, των παραπάνω δράσεων ο ΣΑ εξέτασε το σύνολο των ανάλογων έργων, δηλαδή έργων που παρήγαγαν τις 2 υπηρεσίες της ΔΔ που αφορούσαν σε πολίτες και υλοποιήθηκαν στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο, αντλώντας στοιχεία από το ΟΠΣ ΕΡΓΟΡΑΜΑ.	☒
2	Δημιουργούμενες Υπηρεσίες που εξυπηρετούν την καθημερινή ζωή των Πολιτών και είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	Εκροών	ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	Ο δείκτης μετρά τις υπηρεσίες που απευθύνονται σε πολίτες και θα παρέχονται σε αυτούς πλήρως ηλεκτρονικά για να εξυπηρετήσουν λειτουργίες της καθημερινής του ζωής, μέσα από δράσεις που θα χρηματοδοτήσει το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση». Οι υπηρεσίες που θα δημιουργηθούν	Για τον υπολογισμό μοναδιαίου κόστους και επιβεβαίωση του στόχου, των παραπάνω δράσεων ο ΣΑ εξέτασε ανάλογα έργα, που υλοποιήθηκαν στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο, αξιοποιώντας στοιχεία από το ΟΠΣ ΕΡΓΟΡΑΜΑ.	

Α.Π.	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΗΓΗ	ΣΤΟΧΟΣ – ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ / ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ	Δείκτης ΕΣΠΑ
				καλύπτουν τομείς όπως ο πολιτισμός, αθλητισμός, τουρισμός κ.α..		
2	Επωφελούμενοι πολίτες από χρηματοδοτούμενους εξοπλισμούς ΤΠΕ	Εκροών	ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	Ο δείκτης στοχεύει στην ποσοτικοποίηση δράσεων που θα αφορούν στην επιχορήγηση συγκεκριμένων ομάδων πληθυσμού για την απόκτηση (ή πρόσβαση στη χρήση) «εξοπλισμού» ΤΠΕ	Για τον υπολογισμό μοναδιαίου κόστους και επιβεβαίωση του στόχου, των παραπάνω δράσεων ο ΣΑ εξέτασε την πλέον παρεμφερή δράση, ως προς το φυσικό αντικείμενο, της τρέχουσας περιόδου : Πρόγραμμα «ΔΙΚΤΥΩΘΕΙΤΕ - ΚΑΛΑΘΙ 1». Αναζητήθηκε το μέσο κόστος ΔΔ από το σύνολο των ενισχύσεων Α και Β κύκλου της δράσης, το οποίο αφού πληθωρίστηκε στο έτος βάσης, μετατράπηκε σε τρέχουσες τιμές της προγραμματικής περιόδου 2007-2013	
2	ICT projects που θα χρηματοδοτηθούν	Εκροών	ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	Καταγράφει το σύνολο των έργων που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΠ ΨΣ στις 8 Περιφέρειες του Στόχου Σύγκλισης και αφορούν σε υποδομές, ψηφιακές υπηρεσίες για τους πολίτες καθώς και τις δράσεις ενισχύσεων.	Προκύπτει από το αποτέλεσμα των δράσεων του Άξονα που περιγράφονται από αντίστοιχους δείκτες συμπεριλαμβανοντας και τις δράσεις ενισχύσεων	☒
2	Ποσοστό πολιτών που χρησιμοποιούν τις Δημιουργούμενες Βασικές Υπηρεσίες Δημόσιας Διοίκησης που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	Αποτελέσματος	Παρατηρητήριο για την ΚτΠ	Ο δείκτης καταγράφει το ποσοστό των πολιτών των 8 Περιφ. του Στόχου Σύγκλισης, που αξιοποιούν τις νέες ψηφιακά παρεχόμενες υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης που χρηματοδοτούνται μέσω του ΕΠ και όχι των συνολικών διαθέσιμων ηλεκτρονικά υπηρεσιών. Ο δείκτης αφορά αποτέλεσμα της εκροής: «Δημιουργούμενες Βασικές Υπηρεσίες Δημόσιας Διοίκησης για Πολίτες που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά»	Για τη διερεύνηση της ρεαλιστικότητας της τιμής στόχου αναζητήθηκαν πληροφορίες που αφορούν διακριτά τόσο στις 8 περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης, όσο και στις 5 περιφέρειες μεταβατικής στήριξης, δεδομένου ότι για τον προσδιορισμό των τιμών βάσης και στόχου του δείκτη συνεκτιμήθηκε ο Εθνικός Δείκτης καθώς και ο μέσος Ευρωπαϊκός όρος.	☒
2	Ποσοστό πολιτών που χρησιμοποιούν τις Δημιουργούμενες Υπηρεσίες που εξυπηρετούν την καθημερινή ζωή των Πολιτών και είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	Αποτελέσματος	Παρατηρητήριο για την ΚτΠ	Ο δείκτης καταγράφει το ποσοστό των πολιτών των 8 Περιφ. του Στόχου Σύγκλισης, που αξιοποιούν στην καθημερινή τους ζωή τις νέες ψηφιακά παρεχόμενες υπηρεσίες εκτός Δημόσιας Διοίκησης. Ο δείκτης εστιάζει στην αποδοχή και χρήση μόνο των χρηματοδοτούμενων από το πρόγραμμα υπηρεσιών και αφορά το αποτέλεσμα της εκροής: «Δημιουργούμενες Υπηρεσίες που εξυπηρετούν την καθημερινή ζωή των Πολιτών και είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά»	Για τη διερεύνηση της ρεαλιστικότητας της τιμής στόχου αναζητήθηκαν πληροφορίες που αφορούν διακριτά τόσο στις 8 περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης, όσο και στις 5 περιφέρειες μεταβατικής στήριξης, δεδομένου ότι για τον προσδιορισμό των τιμών βάσης και στόχου του δείκτη συνεκτιμήθηκε ο Εθνικός Δείκτης καθώς και ο μέσος Ευρωπαϊκός όρος.	

Εξέταση των προτεινόμενων συστημάτων/διαδικασιών εφαρμογής

Τα Συστήματα Επιτελικής Εποπτείας και Διαχείρισης / Ελέγχου (ΣΕΕ και ΣΔΕ) του Προγράμματος:

- Προσδιορίζουν σαφώς τις Αρχές και τους Φορείς που θα αναλάβουν τους ρόλους της αρχής διαχείρισης, της αρχής πιστοποίησης και της αρχής ελέγχου που απαιτούνται από το άρθρο 59 του Κανονισμού 1083/2006.
- Εξειδικεύουν επαρκώς τα επιμέρους στοιχεία του συστήματος που προβλέπεται για τον συντονισμό των παρεμβάσεων του Προγράμματος με άλλα Προγράμματα και Ταμεία, καθώς και την παρακολούθηση της ποιότητας υλοποίησης και της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων του Προγράμματος.
- Αξιοποιούν υφιστάμενες δομές και μηχανισμούς που έχουν συμβάλει σημαντικά στη δημιουργία και μεταφορά τεχνογνωσίας στην ωρίμανση και διαχείριση έργων ΤΠΕ (ΕΥΔ, ΚτΠ αε, Παρατηρητήριο ΚτΠ), ενώ προβλέπουν τη δημιουργία νέων (Ψηφιακές Ενισχύσεις ΑΕ).
- Προσδιορίζουν τις διαδικασίες κινητοποίησης και κυκλοφορίας των χρηματοδοτικών ροών ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνειά τους, ενώ προβλέπουν παρεμβάσεις για την οργάνωση και επιτάχυνση των διαδικασιών πληρωμών προς τους τελικούς δικαιούχους.
- Προβλέπουν τα επίπεδα και τον προγραμματισμό των αξιολογήσεων του Προγράμματος.
- Προσδιορίζουν τη διαδικασία ανταλλαγής ηλεκτρονικών δεδομένων που απαιτούνται για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση.
- Περιγράφουν το πλαίσιο και τους μηχανισμούς πληροφόρησης και δημοσιότητας με τους οποίους θα ικανοποιηθούν οι προβλεπόμενες κανονιστικές διατάξεις για τη δημοσιότητα του Προγράμματος και την πληροφόρηση των δυνητικών δικαιούχων.
- Διασφαλίζουν και αναδεικνύουν την εταιρική σχέση.
- Προάγουν την ισότητα των δύο φύλων και προβλέπουν τη μη διάκριση (ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, της αρχής της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας, κ.λπ.).

- Προβλέπουν τη «ρήτρα ευελιξίας», σε εφαρμογή του άρθρου 34 του Καν.1083/06, ενώ επεξεργάζονται ειδικά και λοιπά θέματα (λ.χ. μηχανισμοί που απαιτούνται για την εφαρμογή των δράσεων των κοινωνικών εταίρων σε εφαρμογή του άρθρου 5, παρ.3 του Καν. 1081/06 δημόσιες συμβάσεις, κρατικές ενισχύσεις, ίσες ευκαιρίες, διαχειριστική επάρκεια των δυνητικών δικαιούχων κ.λπ.).
- Προβλέπουν νέα/σύγχρονα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής (σύμφωνα με το άρθρο 44 του Καν.1083/06).
- Θέτουν τις προϋποθέσεις για τα έργα που η εκτέλεσή τους γίνεται σε δύο προγραμματικές περιόδους (έργα γέφυρες).

Από την επισκόπηση των ΣΕΕ και ΣΔΕ διαπιστώνονται τα ακόλουθα θετικά στοιχεία:

- Προωθείται εξορθολογισμός της διάρθρωσης και των αρμοδιοτήτων των φορέων και μηχανισμών που εμπλέκονται σε όλα τα επίπεδα της διαχείρισης, με σαφή επιμερισμό αρμοδιοτήτων και πρόβλεψη συντονισμού διαδικασιών. Ως αποτέλεσμα αυτών των τομών, αναμένεται η απλοποίηση των διαδικασιών, η έμφαση στα αποτελέσματα και, εντέλει, η βελτίωση της αποδοτικότητας του Προγράμματος και των διατιθέμενων πόρων.
- Η μείωση του αριθμού των τελικών δικαιούχων του Προγράμματος με παράλληλη ενδυνάμωση της ικανότητάς τους, θεωρείται θετικό στοιχείο, που συμβάλλει σημαντικά στην αποδοτικότητα των πόρων.
- Ο προγραμματισμός δημιουργίας / λειτουργίας συντονιστικών μηχανισμών για δράσεις που άπτονται σημαντικών εθνικών και κοινοτικών πολιτικών δημιουργεί τις προοπτικές ορθολογικής και αποτελεσματικής αναπτυξιακής παρέμβασης σε όλο το φάσμα διείσδυσης και χρήσης των ΤΠΕ.
- Οι διαδικασίες σχεδιασμού, η σύνθεση και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Παρακολούθησης, καθώς και οι αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε σχέση με εκείνες του Κράτους-Μέλους ή/και της Περιφέρειας, προάγουν και ενδυναμώνουν την εταιρική σχέση.

Η συμβολή της εκ των προτέρων αξιολόγησης στην εκτίμηση της χωρικής διάστασης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Πρόγραμμα ενσωματώνει επαρκώς την «χωρική διάσταση», δεδομένου ότι προβλέπει τη «διασφάλιση της ισότητας πρόσβασης στις υποδομές και στη γνώση», ενώ η ολοκλήρωση σημαντικών παρεμβάσεων ευρυζωνικότητας στα αστικά κέντρα, συμβάλλει στην «ανάπτυξη ισόρροπου και πολυκεντρικού αστικού συστήματος και μιας νέας σχέσης πόλης– υπαίθρου» και στην «αιφόρο ανάπτυξη και ορθολογική διαχείριση και προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς». Περαιτέρω, αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο των Διατάξεων Εφαρμογής ο επιχειρησιακός διαχωρισμός των επιλέξιμων παρεμβάσεων στην ύπαιθρο και στις ορεινές περιοχές ανάμεσα στο παρόν Πρόγραμμα και στα Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας.

Μεγιστοποίηση της Κοινοτικής Προστιθέμενης Αξίας

Το ΕΠ ΨΣ ενσωματώνει όλα τα επιμέρους χαρακτηριστικά της Πολιτικής Συνοχής της Ε.Ε, αναδεικνύοντας πολύπλευρα την Κοινοτική Προστιθέμενη Αξία (ΚΠΑ). Η εκτίμηση της ΚΠΑ στο ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» μετά το έτος 2006 ικανοποιεί τα παρακάτω κριτήρια και υποκριτήρια (συνοπτική ποιοτική εκτίμηση και αναφορά):

1. Προστιθέμενη Αξία Συνοχής :

- Διαμορφώνεται μακρόπνοη αναπτυξιακή στρατηγική, σε συνέργια με την εθνική ψηφιακή στρατηγική, με διακριτούς μεσοπρόθεσμους στόχους για το τέλος της νέας επταετούς προγραμματικής περιόδου.
- Στο πλαίσιο του Προγράμματος προβλέπονται προωθητικές πολιτικές για την ανάπτυξη των ΤΠΕ, προκειμένου να επιτευχθούν η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας της οικονομίας, η αύξηση της απασχόλησης, η αύξηση του ΑΕΠ κ.λπ.
- Οι προωθητικές πολιτικές του Προγράμματος εστιάζουν:
 - ο Στη βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ μέσω συστηματικής ενίσχυσης της διείσδυσης των νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία σε συνδυασμό με την ανάπτυξη επιχειρηματικών καινοτομιών, κινητοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού των

επιχειρήσεων, ανάπτυξης ψηφιακού περιεχομένου εκπαιδευτικού χαρακτήρα (προσβάσιμοι από στελέχη επιχειρήσεων), ανάπτυξης εφαρμογών επιχειρηματικού περιεχομένου (Business Gateways), κ.ο.κ. Σε αυτή την πολιτική κατευθύνεται το 46,7% των πόρων του Προγράμματος

- ο Στη βελτίωση της ποιότητας ζωής μέσω της χρήσης ΤΠΕ, δηλαδή στην ευρεία πρόσβαση των πολιτών στις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών και στη γνώση και στην καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος σε όλες του τις πλευρές (γεωγραφικές, ηλικιακές, άτομα με αναπηρία κλπ.). Σε αυτή την πολιτική κατευθύνεται το 51,4% των πόρων του Προγράμματος
- Το Πρόγραμμα, εκ της φύσεως των επιπτώσεων των ΤΠΕ και των δράσεων που προβλέπονται, συμβάλλει ενεργά στη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων διαπεριφερειακά και ενδοπεριφερειακά.
- Τέλος, ενσωματώνεται το περιβαλλοντικό κεκτημένο, που οριοθετούν οι οδηγίες της Ε.Ε και η Στρατηγική του Γκέτεμποργκ.

2. Πολιτική Προστιθέμενη Αξία :

- Αναβαθμίζεται ποιοτικά η διακυβέρνηση, μέσω της αξιοποίησης της εταιρικής σχέσης που αναπτύχθηκε τόσο στο πλαίσιο της εθνικής ψηφιακής στρατηγικής, (με την ευρεία συμμετοχή των τοπικών αρχών, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων), όσο και στις φάσεις σχεδιασμού του Προγράμματος.
- Περαιτέρω, στο πλαίσιο της βελτίωσης της ποιότητας ζωής μέσω της χρήσης ΤΠΕ, δίδεται έμφαση στον ανασχεδιασμό και την ψηφιακή διάθεση των πιο συχνά χρησιμοποιούμενων υπηρεσιών ή/και των υπηρεσιών αυτών που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο i2010, καθώς και στη στοχευμένη ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών των περιφερειών βάσει των τοπικών αναγκών.
- Στοχεύεται επίσης η αξιοποίηση τεχνολογιών που ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες σε συνεργασία με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ),
- Η αύξηση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης θα συνδεθεί με την ολοκλήρωση υφιστάμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες με σκοπό την αποτελεσματικότερη και διαφανή χρήση των ψηφιακών

υπηρεσιών από οποιονδήποτε, οπουδήποτε και οποτεδήποτε. Προβλέπεται σχετικά η ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων.

3. Προστιθέμενη Αξία της Πολιτικής :

- Επιτυγχάνεται σημαντική οικονομική προστιθέμενη αξία -από την άποψη της προσθετικότητας και της αύξησης της αποδοτικότητας κεφαλαίου (μόχλευση)- η οποία –σύμφωνα με την μεθοδολογία του ΕΣΠΑ (Ενότητα 7.1, Πίνακας 14, Περιφέρειες του Στόχου 1), εμφανίζει ιδιαίτερα υψηλές επιδόσεις (συνεκτιμωμένων των δαπανών για τις τηλεπικοινωνίες).
- Προωθείται η δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την κινητοποίηση πρόσθετων πόρων από το ιδιωτικό κεφάλαιο μέσω της αξιοποίησης νέων χρηματοδοτικών εργαλείων.
- Προβλέπονται οριζόντιες παρεμβάσεις μεταφοράς διεθνώς επιτυχημένων πρακτικών στις εσωτερικές πολιτικές και πρακτικές.

4. Επιχειρησιακή Προστιθέμενη Αξία :

- Στην ΚΠΑ συμβάλλουν σημαντικά τα Συστήματα Επιτελικής Εποπτείας (Σ.Ε.Ε.) και τα Συστήματα Διαχείρισης και Ελέγχου (Σ.Δ.Ε.), τα οποία καλύπτουν όλα τα στάδια εφαρμογής του Προγράμματος (σχεδιασμού, ανάλυσης, διαμόρφωσης της στρατηγικής, προγραμματισμού και χρηματοδότησης, διαβούλευσης, χρηματοδοτικής κατανομής, παρακολούθησης και αξιολόγησης).
- Με τα Σ.Ε.Ε. αναδεικνύεται η εταιρική σχέση ως θεμελιώδης αρχή προγραμματισμού στο πλαίσιο των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων, η οποία εκφράζεται με ενίσχυση της διαφάνειας, της συνεργασίας, του συντονισμού στο σχεδιασμό και την εφαρμογή της πολιτικής Περιφερειακής Ανάπτυξης, με έμφαση σε ποιοτικές παρεμβάσεις και αντίστοιχα αποτελέσματα.
- Η εταιρική σχέση ενδυναμώνεται διαχρονικά στο πλαίσιο των διεργασιών επικαιροποίησης της εθνικής ψηφιακής στρατηγικής, στο πλαίσιο της Εθνικής Επιτροπής Πληροφορικής.

5. Ενσωμάτωση-διάχυση της Προστιθέμενης Αξίας :

- Διευκολύνεται η «μάθηση» και προωθείται η συνδυασμένη διείσδυση καινοτομίας και ΤΠΕ με στόχο την παραγωγή οικονομικού και κοινωνικού οφέλους «αξίας».

- Προωθούνται ανταλλαγές εμπειριών και διάδοσης καλών πρακτικών, είτε μέσω αξιοποίησης υφιστάμενων δράσεων (e-business forum), είτε μέσω νέων που συμβάλλουν στην εξωστρέφεια του κλάδου και των ωφελουμένων από τις ΤΠΕ.

2.5.3 Σύνοψη των Πορισμάτων της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης

Στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπεται από την ΚΥΑ 107017/5-9-2006 (ΦΕΚ 1225Β) εκπονήθηκε φάκελος περιβαλλοντικού προελέγχου του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση». Ειδικότερα, σύμφωνα με το παράρτημα II της προαναφερόμενης ΚΥΑ, τα Επιχειρησιακά Προγράμματα της 4ης προγραμματικής περιόδου που θέτουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων ή δραστηριοτήτων της 1ης και 2ης Υποκατηγορίας των πινάκων 1-10 του Παραρτήματος I της ΚΥΑ15393/2332/5-8-2002, θα πρέπει να υποβληθούν στη διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου, προκειμένου η αρμόδια αρχή να κρίνει εάν το εν λόγω Πρόγραμμα ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και κατά συνέπεια να υποβληθεί ακολούθως σε διαδικασία Στρατηγικής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών (ΣΠΕ) Επιπτώσεων.

Το Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση» περιλαμβάνει μεταξύ άλλων δράσεων και την επέκταση ευρυζωνικών και λοιπών υποδομών, η υλοποίηση των οποίων περιλαμβάνεται στα έργα ή δραστηριότητες της 1ης και 2ης Υποκατηγορίας των πινάκων 1-10 του Παραρτήματος I της ΚΥΑ15393/2332/5-8-2002 και ως εκ τούτου ακολουθήθηκε η προαναφερόμενη διαδικασία. Μελέτη Περιβαλλοντικού Προελέγχου απεστάλη στην Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ για να γνωματεύσει για την ανάγκη ύπαρξης ΣΠΕ ή για την απαλλαγή του Προγράμματος. Ο φάκελος Περιβαλλοντικού Προελέγχου διαβιβάστηκε από την ΕΥΠΕ στις 15/1/2007 προς διατύπωση γνώμης προς τις προβλεπόμενες Δημόσιες αρχές, από τις οποίες ανταποκρίθηκαν έγκαιρα οι αρμόδιες διευθύνσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, του Υπουργείου μεταφορών και Επικοινωνιών και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας.

Η Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ (ως «αρμόδια αρχή»), **αποφάσισε αρνητικά επί της υποχρέωσης**

υποβολής σε διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) (ΕΥΠΕ α.π.125062/12-04-2007) του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση» της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013, κατόπιν Περιβαλλοντικού Προελέγχου του εν λόγω Επιχειρησιακού Προγράμματος κατά τον οποίο αξιολογήθηκε ότι το προτεινόμενο πρόγραμμα δεν ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Αναλυτικά οι εκτιμήσεις κατά τομέα περιβάλλοντος συνοψίζονται στις ακόλουθες :

Φυσικό Περιβάλλον (Βιοποικιλότητα – Χλωρίδα – Πανίδα – Προστατευόμενες Περιοχές)	Το προτεινόμενο πρόγραμμα δεν αναμένεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του, καθώς η ενδεχόμενη κατασκευή περιορισμένου πλήθους έργων υποδομής ασύρματης τεχνολογίας ή η αναβάθμιση ή η επέκταση υφιστάμενων υποδομών για τη χρησιμοποίηση ασύρματων τοπικών δικτύων μπορούν να χαρακτηρισθούν ως έργα μικρής κλίμακας, τα οποία εφόσον υλοποιηθούν, θα λάβουν χώρα κατά το μεγαλύτερο μέρος – αν όχι εξ' ολοκλήρου – εντός του οικιστικού ιστού των αστικών κέντρων
Ατμοσφαιρικό Περιβάλλον – Κλιματικοί Παράγοντες	Το ατμοσφαιρικό περιβάλλον εκτιμάται ότι θα επηρεασθεί εμμέσως θετικά από το προτεινόμενο πρόγραμμα, αφού η εφαρμογή του αναμένεται να οδηγήσει σε μείωση των μετακινήσεων και ως εκ τούτου, αναλογικά, σε μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων και σωματιδίων. Επίσης η εφαρμογή του προτεινόμενου προγράμματος δεν έχει επιπτώσεις στο κλίμα από την κατανάλωση ενέργειας.
Έδαφος	Δεν αναμένονται επιπτώσεις στο έδαφος ως προς την ρύπανση που δυνητικά θα προκύψει από τα ηλεκτρονικά απόβλητα, καθώς η προβλεπόμενη αύξηση του αριθμού των προς χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών δεν ενδέχεται να αυξήσει σε μεγάλο βαθμό τον όγκο των απορριμμάτων, αλλά και λόγω της εφαρμογής προγράμματος εναλλακτικής διαχείρισης των αποβλήτων ηλεκτρονικών υπολογιστών.
Ύδατα	Δεν αναμένονται επιπτώσεις στα ύδατα λόγω της φύσης του προγράμματος που δεν συνεπάγεται εκπομπές υγρών αποβλήτων, ενώ αντιθέτως αναμένονται θετικές επιδράσεις λόγω της δυνατότητας διαχείρισης περιβαλλοντικών πληροφοριών για το υδατικό περιβάλλον.
Ανθρώπινη υγεία – Ακτινοβολία	Το προτεινόμενο πρόγραμμα δεν αναμένεται

	να επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία από την έκθεση σε ραδιοσυχνότητες καθώς τα έργα υποδομής ασύρματης τεχνολογίας που ενδέχεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο εφαρμογής του και σχετίζονται με την εκπομπή ακτινοβολίας (κεραίες εκπομπής ραδιοκυμάτων ασύρματων δικτύων) θα είναι περιορισμένα σε πλήθος και θεωρούνται ασφαλείς για την ανθρώπινη υγεία σύμφωνα με το Διεθνή Οργανισμό Υγείας (WHO). Επιπλέον, για τις υποδομές που ενδέχεται να προκύψουν και για τις οποίες θα απαιτείται υποβολή σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, στα πλαίσια της διαδικασίας αυτής, θα πραγματοποιηθεί εκτενής και ενδελεχής εκτίμηση των δυνητικών επιπτώσεων στην ανθρώπινη υγεία και θα τηρηθούν τα ισχύοντα όρια για την εκπομπή ακτινοβολίας σύμφωνα με διεθνή, ευρωπαϊκά ή εθνικά πρότυπα.
Πολιτιστικό – Ιστορικό Περιβάλλον, Αρχιτεκτονική – Αρχαιολογική Κληρονομιά	Λόγω της φύσης του προτεινόμενου προγράμματος δεν αναμένονται επιπτώσεις στο πολιτιστικό και ιστορικό περιβάλλον συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς
Τοπίο	Το προτεινόμενο πρόγραμμα δεν αναμένεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο τοπίο του γεωγραφικού πεδίου του, δεδομένου ότι οι ενδεχόμενες υποδομές για την ανάπτυξη Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) αφενός είναι έργα μικρής υποδομής και αφετέρου αποτελούν παρεμβάσεις που ήδη έχουν ενταχθεί στα τοπιολογικά χαρακτηριστικά των αστικών κέντρων.
Κοινωνικό – Οικονομικό Περιβάλλον	Η εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση» θα έχει ως άμεσο αποτέλεσμα τη θετική συνεισφορά στην κοινωνική και οικονομική ευημερία των κατοίκων των περιφερειών σύγκλισης με την υλοποίηση δράσεων που προάγουν τη βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Επισημαίνεται επίσης ότι η χρήση των ΤΠΕ θα συμβάλλει εμμέσως στην ορθολογικότερη διαχείριση των περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων, σύμφωνα με τις αρχές και κατευθύνσεις της αειφορίας, μέσω της δυνατότητας που παρέχεται για καλύτερη διαχείριση και των πληροφοριών περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος.

2.5.4 Ενσωμάτωση της Οριζόντιας Διάστασης της Ισότητας των Φύλων και της Αρχής της μη-διάκρισης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Η ισότητα των ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών συνδέεται στενά με την επίτευξη των στόχων των Διαρθρωτικών Ταμείων, ενώ διασφαλίζει την κοινωνική δικαιοσύνη και συνοχή. Η εφαρμογή της αρχής της ισότητας των ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες αποτελεί στρατηγική επιλογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος, η οποία συνδέεται με την αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση, τις κατευθύνσεις για την Οικονομική Μεγέθυνση και την Απασχόληση (2005-2008) και τις κατευθύνσεις για την συνοχή 2007-2013. Στο βαθμό που οι δράσεις «τύπου ΕΚΤ» του ΕΠ ΨΣ συνδέονται με την κοινωνική διάσταση της ΚτΠ (η οποία ως αρχή υιοθετείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα των Ανθρωπίνων Πόρων 2007-2013), θα προβλεφθούν θετικές δράσεις υπέρ των γυναικών στις σχετικές παρεμβάσεις του Προγράμματος.

Όσον αφορά στο ΕΣΠΑ 2007-2013, οι παρεμβάσεις του Προγράμματος συνδέονται με τη **ισότητα των φύλων και τα ζητήματα της «αρχής της μη διάκρισης»** (συμπεριλαμβανομένων των ΑμΕΑ) και ενσωματώνονται στην ανάλυση των γενικών στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Σε σχέση με την αρχή της μη διάκρισης, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα θα εκπροσωπηθεί αρμοδίως στην «Τεχνική Επιτροπή για την ένταξη του κριτηρίου της προσβασιμότητας των ΑμΕΑ και της αρχής της μη διάκρισης» που προβλέπεται στο ΕΣΠΑ 2007-2013. Ένα παράδειγμα εμβάθυνσης των παρεμβάσεων του ΕΠ «ΨΣ» 2007-2013 στα ζητήματα της ισότητας των φύλων φαίνεται στον Πίνακα 2.8.

Ειδικότερα, οι κατηγορίες παρεμβάσεων που έχουν συμπεριληφθεί στους επιμέρους Άξονες Προτεραιότητας αναμένεται να έχουν άμεσες προτεραιότητες όπως η αξιοποίηση της κοινωνίας της πληροφορίας, η προώθηση της επιχειρηματικότητας και η βελτίωση της δημόσιας διοικητικής ικανότητας, ενώ έμμεση επίδραση αναμένεται να έχουν σε προτεραιότητες όπως η ανάπτυξη και βελτίωση συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης – στρατηγικές Δια Βίου μάθησης και ενσωμάτωση δράσεων υπέρ των γυναικών, ενίσχυση της έρευνας και ανάπτυξης και της παραγωγής καινοτομίας και η περιφερειακή συνοχή και ισορροπημένη ανάπτυξη.

Πίνακας 2.8: Αναμενόμενη Επίδραση του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» στην Ισότητα των Φύλων

Βασικές Προτεραιότητες για την Ισότητα των Φύλων		Δυνητικές Συνέργιες με το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση»
1. Ενίσχυση της απασχόλησης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε αυτήν	Άμεση	Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας μέσω άμεσων ενισχύσεων προς επιχειρήσεις, στήριξης εξωστρέφειας ΜΜΕ ΤΠΕ κ.λπ.
2. Προώθηση επιχειρηματικότητας	Άμεση	Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας και επιχειρηματικότητας ειδικών ομάδων πληθυσμού
3. Ανάπτυξη και βελτίωση συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης-στρατηγικές δια βίου μάθησης και ενσωμάτωση δράσεων υπέρ των γυναικών	Έμμεση	Υπηρεσίες & εφαρμογές για τον πολίτη
4. Ενίσχυση της «έρευνας και ανάπτυξης» και της παραγωγής καινοτομίας	Έμμεση	
5. Αξιοποίηση της κοινωνίας της πληροφορίας	Άμεση	
6. Αγροτική Ανάπτυξη	Έμμεση	Θα πρέπει να καθοριστούν σχετικά κριτήρια του διαχωρισμού των Πράξεων με ΠΑΑ-ΠΑΑΛ
7. Τουριστικές και πολιτιστικές επενδύσεις και υπηρεσίες	Άμεση	Στο πλαίσιο του Αξονα 2 (ενίσχυση επιχειρήσεων, θεματική προσέγγιση)
8. Βελτίωση κοινωνικών υποδομών	Άμεση	Εφόσον εντάσσονται συστήματα και υπηρεσίες & εφαρμογές για τον πολίτη, η προσβασιμότητα σε κοινωνικές υπηρεσίες ενισχύεται από το Πρόγραμμα
9. Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης	Άμεση	Οριζόντια
10. Περιφερειακή συνοχή και ισορροπημένη ανάπτυξη της χώρας και ενίσχυση διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας	Έμμεση	Οριζόντια
11. Υγεία – Πρόνοια	Έμμεση	Ομοίως όπως α/α 8
12. Κοινωνία των πολιτών	Έμμεση	Εφόσον ενσωματώνονται δράσεις και συστήματα ενίσχυσης της θεσμικής ικανότητας των κοινωνικών εταίρων

Λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο του Άρθρου 16 του Καν. 1083/2006 αναφορικά με την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και μη διάκριση, καθώς και την προσέγγιση του Γενικού Στόχου 11 του ΕΣΠΑ, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση» διασφαλίζει:

- την προώθηση της ισότητας των φύλων με συγκεκριμένες δράσεις τις οποίες περιλαμβάνει,
- καθώς και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στο σύνολο των παρεμβάσεων του.

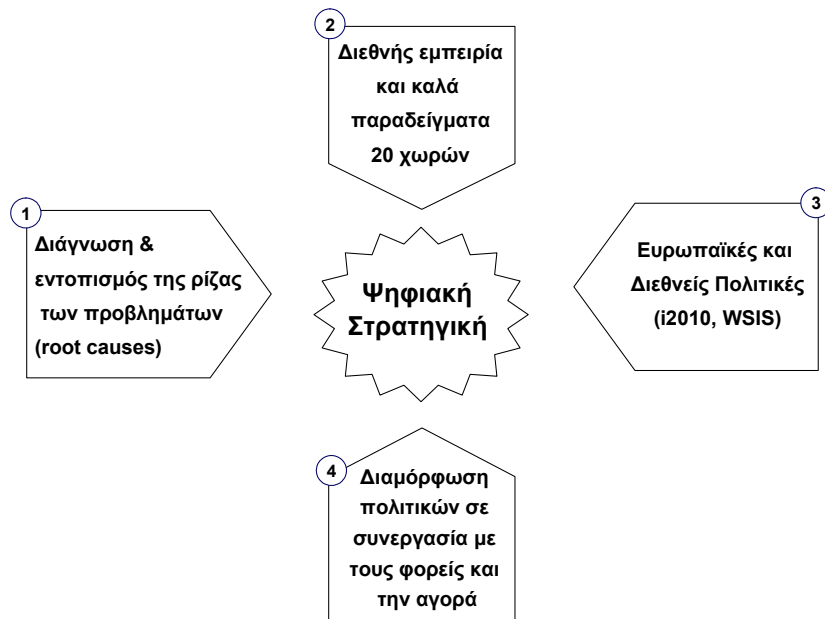
Για την προαγωγή της ισότητας των φύλων και την επίτευξη των στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος στον τομέα αυτό πρόκειται να δεσμευτεί με τον προσφορότερο δυνατό τρόπο συγκεκριμένο ποσοστό από τον προϋπολογισμό του προγράμματος. Το ποσοστό αυτό θα καθορισθεί με απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠ «ΨΣ».

2.5.5 Διαδικασία Σχεδιασμού στο Πλαίσιο της Εταιρικής Σχέσης

Η διαδικασία σχεδιασμού ξεκίνησε τον Οκτώβριο 2004 με την έναρξη κατάρτισης της Ψηφιακής Στρατηγικής για την περίοδο 2006 – 2013 από την Επιτροπή Πληροφορικής, το ανώτατο θεσμοθετημένο όργανο για τη χάραξη στρατηγικής στον τομέα της πληροφορικής. Η Ψηφιακή Στρατηγική 2006 – 2013 αποτελεί μια συνεκτική και ολοκληρωμένη στρατηγική για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην χώρα.

Η κατάρτιση της Ψηφιακής Στρατηγικής ολοκληρώθηκε ακολουθώντας τα τέσσερα βήματα που παρουσιάζονται στο Σχήμα 2.4.

Σχήμα 2.4: Διαδικασία Κατάρτισης Ψηφιακής Στρατηγικής

Η διαδικασία ξεκίνησε με τον εντοπισμό των 20 κυρίων αιτίων προβλημάτων (root causes) που εμπόδισαν στο παρελθόν την καλύτερη αξιοποίηση των ΤΠΕ στη χώρα. Στη συνέχεια, αντλήθηκε διεθνής εμπειρία σε θέματα ΤΠΕ, με σκοπό την ανάδειξη των βέλτιστων πρακτικών που μπορούν να υιοθετηθούν και από την Ελλάδα. Ακολουθώντας, λήφθηκαν υπόψη οι προτεραιότητες που έχουν τεθεί σε διεθνές και Ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω διατυπωμένων πολιτικών.

Η Ψηφιακή Στρατηγική καταρτίσθηκε με τη συμβολή στελεχών της Ειδικής Γραμματείας για την Κοινωνία της Πληροφορίας, του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας, της αγοράς, φορέων και εμπειρογνομόνων, και τέθηκε σε ευρεία διαβούλευση κατά την περίοδο Ιουλίου – Δεκεμβρίου 2005. Η Ψηφιακή Στρατηγική συζητήθηκε σε 3 ημερίδες σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, στις οποίες συμμετείχαν κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, καθώς και σημαντικός αριθμός Μη-Κυβερνητικών Οργανώσεων. Επιπρόσθετα των ημερίδων, σημαντική ήταν η συμμετοχή πολιτών και φορέων στη διαβούλευση μέσω e-mail και αλληλογραφίας. Περισσότεροι από 40 φορείς, επαγγελματικοί σύλλογοι, επιμελητήρια, ενώσεις επαγγελματιών και επιχειρήσεις από ένα ευρύ φάσμα κλάδων της οικονομίας, όσο και ιδιώτες ανταποκρίθηκαν

αποστέλλοντας εποικοδομητικές απόψεις και προτάσεις μέσω ειδικά δομημένου ερωτηματολογίου.

Η συγκεκριμένη στρατηγική αποτελεί τη βάση κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση». Ο σκοπός και οι άξονες της Ψηφιακής Στρατηγικής ταυτίζονται με το σκοπό και τους Άξονες Προτεραιότητας του Ε.Π. «ΨΣ»: α) τη Βελτίωση της Παραγωγικότητας και β) τη Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής. Κατά τη διαδικασία εξειδίκευσης της Ψηφιακής Στρατηγικής προσδιορίστηκαν δέσμες παρεμβάσεων οι οποίες εντάσσονται στους δύο άξονες και αποτελούν ένα ολοκληρωμένο στρατηγικό πλαίσιο για τις ΤΠΕ στην χώρα για την περίοδο 2006 – 2013.

Σε συνέχεια της κατάρτισης της Ψηφιακής Στρατηγικής, το Ιανουάριο 2006 συστάθηκε η Ομάδα Σχεδιασμού Προγράμματος (ΟΣΠ) για το Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση»⁴³. Στην ΟΣΠ κλήθηκαν να συμμετάσχουν στελέχη της ΕΥΔ Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας», καθώς και ιδιώτες εμπειρογνώμονες. Κατά την περίοδο Μαρτίου – Ιουνίου 2006, η ΟΣΠ προχώρησε στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και συναντήθηκε με αντίστοιχους φορείς προγραμματικού σχεδιασμού για την καταγραφή αναπτυξιακών συνεργειών σε τομεακό και περιφερειακό επίπεδο.

Κατά την ίδια περίοδο, η ΟΣΠ επεξεργάσθηκε κείμενο διαβούλευσης για το Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» το οποίο και παρουσιάστηκε σε εσωτερική ημερίδα στα στελέχη της ΕΥΔ Ε.Π. «Κοινωνίας της Πληροφορίας» στις 14 Ιουλίου 2006 και κοινοποιήθηκε σε όλες τις εν ενεργεία ΟΣΠ στις 17 Ιουλίου 2006. Το τελικό κείμενο διαβούλευσης παρουσιάστηκε σε ημερίδα στην Αθήνα, στις 26 Ιουλίου 2006. Στην ημερίδα αυτή συμμετείχαν εκπρόσωποι των ΟΣΠ Περιφερειών και Υπουργείων, εκπρόσωποι κοινωνικών και οικονομικών εταίρων και εκπρόσωποι της Πολιτείας. Το συγκεκριμένο κείμενο διαβούλευσης, μαζί με τα σχόλια και τις παρατηρήσεις που προέκυψαν από την ημερίδα αποτελούν τη βάση για το παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

⁴³Υπ' αριθμ. 2/70852/022/30-12-05 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών

2.5.6 Οι Πόλοι Ανάπτυξης ως Μέσο Προώθησης της Στρατηγικής της Λισαβόνας

Η σημασία των πόλεων για την προώθηση της Στρατηγικής της Λισαβόνας

Οι Ευρωπαϊκές Στρατηγικές Κατευθύνσεις για την Πολιτική της Συνοχής κατά τη νέα προγραμματική περίοδο αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στη συμβολή των πόλεων (αστικά κέντρα) στην ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η μεγάλη σημασία που αποδίδεται στις πόλεις συνδέεται με την αναγνώριση του ρόλου τους ως κινητήρων της ανάπτυξης των περιοχών που βρίσκονται στην άμεση επιρροή τους, της υπαίθρου που τα περιβάλλει, αλλά και των μικρότερων αστικών κέντρων που βρίσκονται στην ακτίνα επιρροής τους. Συνακόλουθα, η ανάπτυξη των αστικών κέντρων μπορεί να λειτουργήσει και ως προωθητικός μηχανισμός της πραγματικής σύγκλισης.

Το ΕΣΠΑ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην αστική ανάπτυξη στοχεύοντας στη συγκρότηση μιας συνολικής αλλά και εξειδικευμένης αναπτυξιακής πολιτικής με ιδιαίτερη έμφαση στην αναβάθμιση των πόλεων και τη συμβολή τους στην προώθηση της Στρατηγικής της Λισαβόνας.

Παράλληλα, οι στόχοι της Πολιτικής της Συνοχής υλοποιούνται μέσω της διάχυσης της ανάπτυξης στις ευρύτερες περιοχές όπου αποτυπώνεται η δυναμική των αστικών κέντρων, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό και στη μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και την ισόρροπη ανάπτυξη γενικότερα.

Οι πόλοι ανάπτυξης στη στρατηγική του ΕΣΠΑ και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για την περίοδο 2007-2013.

Έννοια των πόλων ανάπτυξης

Με δεδομένα τα παραπάνω και για το σκοπό της ενίσχυσης της οικονομικής μεγέθυνσης και της απασχόλησης των Περιφερειών της χώρας, η εφαρμογή των πόλων ως εργαλείου εδαφικής ανάπτυξης, αποτελεί σημαντικό και καινοτόμο στοιχείο της στρατηγικής του ΕΣΠΑ και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων κατά τη νέα προγραμματική περίοδο.

Ως δυνητικοί πόλοι ανάπτυξης νοούνται ιδιαίτερα δυναμικά αστικά κέντρα⁴⁴ της χώρας, μητροπολιτικής και περιφερειακής σημασίας, τα οποία, μέσα από τις επιδράσεις και επιρροές που ασκούν στην χώρα, τις περιφέρειες και τα λειτουργικά ή ημερήσια αστικά τους συστήματα, αναμένεται να συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας, με έμφαση στη δημιουργία δυναμικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, έρευνας και τεχνολογίας, καινοτομίας, και περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας, στο πλαίσιο της εφαρμογής της Στρατηγικής της Λισαβόνας .

Πεδίο εφαρμογής

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της στρατηγικής της ανάπτυξης στο ΕΣΠΑ, κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού, όλες οι πόλεις θα υποδεχθούν αναπτυξιακές δράσεις μέσα από τα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα, συγχρηματοδοτούμενες από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις στους πόλους ανάπτυξης θα εστιάσουν σε τέσσερα θεματικά πεδία, αλληλένδετα μεταξύ τους, σύμφωνα και με τις προτεραιότητες του Εαρινού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου 2006 και συγκεκριμένα: την Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, την Καινοτομία, την Επιχειρηματικότητα και την Απασχολησιμότητα.

Τα πεδία αυτά είναι σε πλήρη συμφωνία με τις Ολοκληρωμένες Κατευθυντήριες Γραμμές για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση και αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της αναθεωρημένης Στρατηγικής της Λισαβόνας.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, οι **παρεμβάσεις στους πόλους ανάπτυξης** θα στοχεύουν στη:

- Δημιουργία και μεταφορά καινοτομίας.
- Προώθηση της Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης και σύνδεσή της με την παραγωγική διαδικασία.
- Ανάπτυξη και τον προσανατολισμό της επιχειρηματικότητας σε νέες και καινοτόμες δραστηριότητες.
- Ανάπτυξη και προώθηση υπηρεσιών ΤΠΕ και ποιοτικών δημόσιων υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

⁴⁴ Όπως αυτά ορίζονται από την ΕΣΥΕ (πληθυσμός κύριου οικισμού άνω των 10000 κατοίκων) στα οποία προστίθενται και τα κέντρα με μικρότερο πληθυσμιακό μέγεθος που είναι πρωτεύουσες νομών.

- Δημιουργία και την ανάπτυξη Κέντρων Αριστείας για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση.

Οι παραπάνω αναφερόμενες παρεμβάσεις θα χρηματοδοτηθούν τόσο από τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα, Ψηφιακή Σύγκλιση, Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση, Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης) όσο και από τα Περιφερειακά (ΠΕΠ).

Διαδικασία επιχειρησιακής εξειδίκευσης της στρατηγικής των πόλων ανάπτυξης – Χρονοδιάγραμμα.

Ο καθορισμός πόλων ανάπτυξης και η εξειδίκευση της στρατηγικής σε επίπεδο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το **τέλος του 2008**. Κρίσιμη κρίνεται η συμμετοχή και η εμπλοκή της τοπικής κοινωνίας στον καθορισμό και τη διαμόρφωση του πλαισίου εφαρμογής των πόλων ανάπτυξης.

Για το σκοπό αυτό, τα **επόμενα βήματα** στο πλαίσιο της διαδικασίας είναι τα ακόλουθα:

- 1) Κατά το δεύτερο εξάμηνο **2007** θα πραγματοποιηθούν **ημερίδες διαβούλευσης σε κάθε μια από τις 13 Περιφέρειες** της χώρας, με τη συμμετοχή των τοπικών εμπλεκόμενων φορέων (Περιφέρειες, τοπική αυτοδιοίκηση, επιμελητήρια, επιχειρήσεις, επαγγελματικές οργανώσεις, Ανώτατα Εκπαιδευτικά και Ερευνητικά Ιδρύματα, κτλ). Στόχος είναι η σε βάθος διαβούλευση με τους παραπάνω φορείς για το επιχειρησιακό πλαίσιο της στρατηγικής των πόλων ανάπτυξης.
- 2) Με την ολοκλήρωση των τοπικών ημερίδων θα πραγματοποιηθεί **συνέδριο διαβούλευσης σε εθνικό επίπεδο**, με τη συμμετοχή των κοινωνικοοικονομικών εταίρων, με σκοπό την οριστικοποίηση των συμπερασμάτων των 13 περιφερειακών ημερίδων διαβούλευσης, σε ό,τι αφορά το επιχειρησιακό πλαίσιο της στρατηγικής των πόλων ανάπτυξης.
- 3) Με εκκίνηση τον Απρίλιο 2008, θα πραγματοποιηθεί η πρώτη **πρόσκληση υποβολής προτάσεων**.

Οι προτάσεις αυτές θα περιέχουν ολοκληρωμένα σχέδια που θα εστιάζουν στην ανάπτυξη και την απασχόληση μέσω παρεμβάσεων στα πεδία που αναφέρονται στην παράγραφο 2.2 του παρόντος. Θα μπορούν να υποβάλλονται από συνεργασίες ή συμπράξεις φορέων που σχετίζονται/δραστηριοποιούνται στα παραπάνω πεδία και βρίσκονται σε **πρωτεύουσες νομών ή σε σημαντικά αστικά κέντρα της χώρας**. Η επιλογή των ολοκληρωμένων σχεδίων ανάπτυξης για την ανάπτυξη και την απασχόληση της πρώτης πρόσκλησης (2008) θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος 2008. Η επόμενη πρόσκληση θα πραγματοποιηθεί

μετά από αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και των εμπειριών του πρώτου κύκλου.

3. Άξονες Προτεραιότητας

3.1. Άξονας Προτεραιότητας 1: Βελτίωση της Παραγωγικότητας με Αξιοποίηση των ΤΠΕ

3.1.1. Στόχοι του Άξονα – Γενική Επισκόπηση

Ο Άξονας Προτεραιότητας 1 περιλαμβάνει παρεμβάσεις που αναμένεται να υποστηρίξουν τη συμβολή των ΤΠΕ στη βελτίωση της παραγωγικότητας στις περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης. Οι παρεμβάσεις αυτές αφορούν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη στην παραγωγική διαδικασία: επιχειρήσεις, εργαζόμενους και φορείς του ευρύτερου Δημοσίου τομέα. Με γνώμονα τα παραπάνω, ο Άξονας Προτεραιότητας 1 εξειδικεύεται σε **4 Ειδικούς Στόχους**:

- Ειδικός Στόχος 1.1: Προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις,
- Ειδικός Στόχος 1.2: Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις & βελτίωση αποτελεσματικότητας Δημοσίου τομέα με χρήση ΤΠΕ,
- Ειδικός Στόχος 1.3: Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην Ελληνική Οικονομία, και
- Ειδικός Στόχος 1.4: Προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ.

3.1.2. Δράσεις – Ενδεικτικές Κατηγορίες Πράξεων

Ειδικός Στόχος 1.1: Προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις

Η υιοθέτηση νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία σε συνδυασμό με την ανάπτυξη επιχειρηματικών καινοτομιών, αποτελεί το κύριο μέσο βελτίωσης της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων. Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στην ενίσχυση της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών από τις ΜΜΕ, τόσο σε ό,τι αφορά σε νέες επενδύσεις σε ΤΠΕ όσο και σε κίνητρα για την τόνωση της χρήσης τους. Εκτιμάται ότι σημαντικά οφέλη θα προέλθουν από δράσεις όπως ενδεικτικά:

- Παρεμβάσεις για ενίσχυση της επιχειρηματικής κουλτούρας για νέες τεχνολογίες,

- Δράσεις στοχευμένης ανάδειξης των ωφελειών των ΤΠΕ ανά κλάδο της οικονομίας,
- Παρεμβάσεις υποστήριξης των επιχειρήσεων για τη βελτίωση της αποδοτικότητάς τους μέσω ΤΠΕ, με μετρήσιμους στόχους,
- Ενέργειες διάχυσης Ευρωπαϊκών καλών επιχειρηματικών πρακτικών σε ΤΠΕ,
- Ενέργειες διάχυσης των εθνικών καλών πρακτικών, και
- Δράσεις συγχρηματοδοτούμενης ανάπτυξης ευρυζωνικών δικτύων στην περιφέρεια.

Ειδικότερα, η ανάλυση SWOT της προηγούμενης ενότητας ανέδειξε αδυναμία μικρομεσαίων, κυρίως, επιχειρήσεων για ενσωμάτωση ΤΠΕ στη λειτουργία τους. Για την αντιμετώπιση της συγκεκριμένης αδυναμίας προτείνεται η προώθηση της χρήσης των ΤΠΕ στις επιχειρήσεις μέσω παρεμβάσεων ανάπτυξης ψηφιακού περιεχομένου με εκπαιδευτικό χαρακτήρα προσβάσιμο από στελέχη επιχειρήσεων. Επιπρόσθετα, μέσω εθνικής εμβέλειας παρεμβάσεων ανάπτυξης χρήσιμων εφαρμογών επιχειρηματικού περιεχομένου κυρίως για ΜΜΕ (π.χ. Business Gateways), ή δράσεων επικοινωνίας και οδηγιών χρήσης των υφιστάμενων υπηρεσιών δίνοντας έμφαση στην αξία των ΤΠΕ για την επιχειρηματική λειτουργία των επιχειρήσεων.

Προτείνεται η ανάπτυξη ψηφιακού περιεχομένου για προγράμματα κατάρτισης και Δια Βίου μάθησης εθνικής εμβέλειας για στελέχη ΜΜΕ, φορέων ή οργανισμών Δημοσίου ή Ιδιωτικού τομέα, για την απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων που θα συνδυαστεί με δράσεις ψηφιακής διάχυσης.

Επιπρόσθετα, προτείνεται η ανάπτυξη ευρυζωνικών εφαρμογών και υπηρεσιών, συμπληρωματικών με τις εφαρμογές και υπηρεσίες που υλοποιούνται στην παρούσα προγραμματική περίοδο, που θα διευκολύνουν τις επιχειρήσεις στη διεξαγωγή συναλλαγών με φυσικά πρόσωπα ή και άλλες επιχειρήσεις και οι οποίες αναμένεται να επιδράσουν θετικά στο χρόνο απόκρισης των επιχειρήσεων στα αιτήματα των φυσικών προσώπων / πελατών τους αλλά και στην ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών και προϊόντων τους. Ως τομείς ιδιαίτερου ενδιαφέροντος αναφέρονται ενδεικτικά οι κλάδοι του τουρισμού και των μεταφορών.

Παράλληλα προτείνονται παρεμβάσεις που θα ενισχύσουν την ενσωμάτωση ΤΠΕ στην καθημερινή λειτουργία των επιχειρήσεων όπως για παράδειγμα δράσεις ενισχύσεων για ενσωμάτωση εφαρμογών ΤΠΕ και εξοπλισμού.

Η συγκεκριμένη δέσμη παρεμβάσεων εκτιμάται ότι θα εμπεριέχει έντονη περιφερειακή διάσταση αποσκοπώντας στην ενίσχυση της χρήσης ΤΠΕ στις μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις της περιφέρειας οι οποίες επηρεάζονται περισσότερο από την φυσική τους απόσταση από εμπορικά κέντρα. Παράλληλα θα σχεδιαστούν δράσεις κατάλληλες για διαφορετικά «μεγέθη» επιχειρήσεων, δεδομένου του ιδιαίτερα μεγάλου πλήθους των ΠΜΕ στις περιφέρειες εφαρμογής του Προγράμματος . Η πληθυσμιακή αναλογία των ΠΜΕ στις ΜΜΕ θα καθορίσει πιθανά και την κατανομή του προϋπολογισμού των παρεμβάσεων. Για την υλοποίηση των παραπάνω παρεμβάσεων ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν συνολικές επιχορηγήσεις (Global Grants).

Ο Ειδικός Στόχος 1.1 θα συμβάλει:

- Στις θεματικές προτεραιότητες 1, 2, 3 και τους Γενικούς Στόχους 1, 6, 7, 8 του ΕΣΠΑ
- Στην προτεραιότητα 2 & 3 του ΕΠΜ
- Στις 1.2.2, 1.3.2, 1.3.3 ΚΣΚΓ
- Στις 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15 ΟΚΓ

Ειδικός Στόχος 1.2: Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις & βελτίωση αποτελεσματικότητας Δημοσίου τομέα με χρήση ΤΠΕ

Η αποδοτικότερη λειτουργία του Δημόσιου τομέα μέσω της εισαγωγής αποτελεσματικότερων διαδικασιών εξυπηρέτησης των επιχειρήσεων και των πολιτών συμβάλει σημαντικά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητας της χώρας για επενδύσεις. Σύμφωνα με την πλέον πρόσφατη έρευνα της World Bank, “Doing Business 2005”, η Ελλάδα κατατάσσεται στις τελευταίες δέκα θέσεις σε παγκόσμιο επίπεδο σε ό,τι αφορά στον αριθμό των διαδικασιών που σχετίζονται με την έναρξη επιχειρήσεων, το κόστος εγκατάστασής τους, τον απαιτούμενο χρόνο κλπ. Δράσεις που αποσκοπούν στη δραστηική μείωση ορθολογικά στοχευμένων και επιλεγμένων τομέων δραστηριότητας / εξυπηρέτησης του Δημόσιου τομέα θα δώσουν ώθηση στην ανταγωνιστικότητα. Όπως προκύπτει και από την ανάλυση SWOT, ο βαθμός εξοικείωσης των επιχειρήσεων και των πολιτών σε ζητήματα ασφάλειας των

ΤΠΕ είναι χαμηλός. Επομένως, εξίσου απαραίτητες είναι οι δράσεις που συμβάλλουν στη ρύθμιση θεσμικών ζητημάτων τα οποία καθυστερούν τη διάδοση νέων ηλεκτρονικών υπηρεσιών (θέματα ασφάλειας όπως: ψηφιακή υπογραφή, διαχείριση και προστασία πνευματικών δικαιωμάτων, κανονισμοί για χρηματοοικονομικές συναλλαγές μέσω νέων τεχνολογιών κινητών επικοινωνιών κ.λ.π.).

Συγχρόνως, κρίνεται αναγκαία η ανάπτυξη ολοκληρωμένων εφαρμογών για προσφορά ψηφιακών υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, ψηφιακές υπηρεσίες των οποίων η προσφορά προτείνεται να υποστηριχθεί με τη μορφή «κόμβων συναλλαγών» (π.χ. ηλεκτρονικοί ή θεματικοί κόμβοι για φορολογικές συναλλαγές, υπηρεσίες ηλεκτρονικών προμηθειών, συναλλαγές με ασφαλιστικούς φορείς, συναλλαγές με Νομαρχίες). Έμφαση θα δοθεί στην αύξηση του ποσοστού των βασικών δημοσίων υπηρεσιών που είναι πλήρως διαθέσιμες ηλεκτρονικά, ενώ όπως ανέδειξε και η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης (Ενότητα 1) ως ιδιαίτερα σημαντική αξιολογείται η , ηλεκτρονική διεκπεραίωση δημοσίων προμηθειών, καθώς και η χρήση ηλεκτρονικών μέσων στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων και υπηρεσιών. Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης, κρίνεται αναγκαία η δημιουργία δράσεων για την υποστήριξη της ανάπτυξης εφαρμογών ΤΠΕ για τον έγκαιρο εντοπισμό και την αποτροπή φυσικών καταστροφών.

Με τις παραπάνω παρεμβάσεις εκτιμάται ότι θα αντιμετωπιστεί σε εθνικό επίπεδο το πρόβλημα της αποσπασματικής χρήσης των ΤΠΕ που συναντάται ευρέως στο Δημόσιο τομέα. Παράλληλα, έντονη αναμένεται να είναι η Περιφερειακή διάσταση του συγκεκριμένου στόχου, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι προσφερόμενες ηλεκτρονικές δημόσιες υπηρεσίες ενδεχομένως θα μπορούν να καλύπτουν και τις συναλλαγές των επιχειρήσεων με φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης.

Επιπρόσθετα, από την ανάλυση SWOT έχει προκύψει η ανάγκη απλοποίησης των διαδικασιών προς όφελος των επιχειρήσεων. Για την αντιμετώπιση της παραπάνω ανάγκης σκόπιμη κρίνεται η ανάπτυξη δομών που θα συμβάλλουν στην απλούστευση των συναλλαγών των επιχειρήσεων με τις δημόσιες υπηρεσίες. Ενδεικτικά αναφέρονται εθνικής εμβέλειας δομές όπως ηλεκτρονικά κέντρα μιας στάσης (one-stop-shops) για την εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων, με παρεχόμενες υπηρεσίες που θα περιλαμβάνουν τόσο λειτουργικά ζητήματα των επιχειρήσεων (ηλεκτρονική οργάνωση των

Επιμελητηρίων, δυνατότητα ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης όλων των απαιτούμενων διαδικασιών για την έναρξη μιας νέας επιχείρησης, διεξαγωγή ηλεκτρονικών συναλλαγών μεταξύ των επιχειρήσεων κ.α.) όσο και πληροφοριακά (αναζήτηση κλαδικών πηγών πληροφόρησης, πληροφόρηση σχετικά με προγράμματα χρηματοδοτήσεων, αναζήτηση στελεχών κ.α.). Οι συγκεκριμένες δομές προτείνεται να αναπτυχθούν καλύπτοντας θεματικούς επιχειρησιακά τομείς, όπως :

1. Επιχειρηματικότητα
2. Διοικητικές Υπηρεσίες
3. Δικαιοσύνη
4. Οικονομικά
5. Παιδεία
6. Κοινωνική Ασφάλιση
7. Υγεία
8. Τουρισμός
9. Κυβερνητικό portal

Τέλος, στο πλαίσιο της επίτευξης του στόχου για τον ανασχεδιασμό διαδικασιών του Δημοσίου τομέα προτείνεται να αναπτυχθούν παρεμβάσεις που θα αξιοποιήσουν συνέργιες με το Ε.Π. «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης». Αναλυτικότερα, ο συγκεκριμένος Άξονας Προτεραιότητας προτείνεται να περιλαμβάνει παρεμβάσεις ανάπτυξης εφαρμογών και υποδομών ΤΠΕ που θα συμπληρώνουν και θα υποστηρίζουν τις παρεμβάσεις ανασχεδιασμού διαδικασιών Δημοσίου τομέα που θα συμπεριληφθούν στο Ε.Π. «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης».

Ο Ειδικός Στόχος 1.2 θα συμβάλει:

- Στις θεματικές προτεραιότητες 1, 2, 3, 4 και τους Γενικούς Στόχους 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 13 του ΕΣΠΑ
- Στην προτεραιότητα 3 του ΕΠΜ
- Στις 1.2.2, 1.3.4 ΚΣΚΓ
- Στις 9, 12, 13, 14, 15 ΟΚΓ

Ειδικός Στόχος 1.3: Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην Ελληνική Οικονομία

Για την επίτευξη του Ειδικού Στόχου 1.3 «Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην Ελληνική Οικονομία» προτείνονται παρεμβάσεις που αφορούν κυρίως στη δημιουργία και ενημέρωση ψηφιακού περιεχομένου για προγράμματα ανάπτυξης

δεξιοτήτων σε ΤΠΕ (προγράμματα επιχειρηματικότητας σε ΤΠΕ, εφαρμογές ΤΠΕ στις επιχειρήσεις). Τα προγράμματα αναμένεται να αναπτυχθούν από πανεπιστήμια και επιχειρήσεις ΤΠΕ, από κοινού ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο και τη μεταφορά τεχνογνωσίας μεταξύ του ακαδημαϊκού και επιχειρηματικού χώρου. Με την αξιοποίηση μιας κρίσιμης μάζας επιστημονικού και εργατικού δυναμικού που είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των νέων τεχνολογιών, θα δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις και βάσεις για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων σχετικών με ΤΠΕ τόσο από το Δημόσιο όσο και από τον Ιδιωτικό τομέα.

Παράλληλα, προτείνεται και η ανάπτυξη ψηφιακών μηχανισμών εθνικής εμβέλειας για τη συντονισμένη προώθηση και προβολή των ελληνικών επιχειρήσεων του κλάδου ΤΠΕ στο εξωτερικό. Στις δομές αυτές αναμένεται να συμμετέχουν φορείς του ευρύτερου Δημοσίου τομέα, εξαγωγικοί φορείς αλλά και φορείς του Ιδιωτικού τομέα. Για την υλοποίηση των παραπάνω παρεμβάσεων ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν συνολικές επιχορηγήσεις (Global Grants).

Ο Ειδικός Στόχος 1.3 θα συμβάλει:

- Στις θεματικές προτεραιότητες 1, 2 και τους Γενικούς Στόχους 1, 2, 4, 7 ΕΣΠΑ
- Στις προτεραιότητες 2, 3, 4 του ΕΠΜ
- Στις 1.2.2, 1.3.2, 1.3.3 ΚΣΚΓ
- Στις 8, 9, 12, 13, 14, 15 ΟΚΓ

Ειδικός Στόχος 1.4: Προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ

Η ανάληψη επιχειρηματικής δράσης σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ αποτελεί σημαντική παράμετρο για τη βελτίωση της παραγωγικότητας μέσω χρήσης ΤΠΕ. Από την ανάλυση SWOT προκύπτει ότι η αποστροφή προς το επιχειρηματικό ρίσκο, η επικέντρωση κυρίως στην κατανάλωση ΤΠΕ και όχι τόσο στην παραγωγή και σχεδιασμό εγχώριων ανταγωνιστικών προϊόντων σε πρωτογενές επίπεδο, η κυριαρχία μη καινοτομικών επιχειρηματικών μοντέλων και η γραφειοκρατία αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες σε θέματα προώθησης της επιχειρηματικότητας. Συνεπώς, οι σχεδιαζόμενες παρεμβάσεις θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τα συγκεκριμένα προβλήματα

δημιουργώντας τις κατάλληλες συνθήκες για ανάληψη επιχειρηματικής δράσης στον κλάδο ΤΠΕ.

Προτείνεται η ανάπτυξη εφαρμογών για την προβολή και προώθηση επιτυχημένων παραδειγμάτων επιχειρηματικότητας, την ενημέρωση επιχειρηματιών για τις διαδικασίες έναρξης, λειτουργίας και ανάπτυξης επιχειρήσεων, όπως και η ανάπτυξη δομών ενεργούς στήριξης της επιχειρηματικότητας μέσω της αξιοποίησης επιχειρηματικών ιδεών σε θέματα ΤΠΕ, εξεύρεσης χρηματοδοτικών εργαλείων, βασικής χρηματοδότησης, κατευθύνσεων επέκτασης των επιχειρηματικών ιδεών και διοικητικής υποστήριξης (π.χ. δημιουργία portals, ηλεκτρονικά one-stop shops, εφαρμογών διάθεσης ψηφιακού περιεχομένου, προϊόντων και help desks). Ενδεικτικά αναφέρονται εφαρμογές που θα ενημερώνουν τις επιχειρήσεις σχετικά με διαθέσιμες ενισχύσεις, οργανωμένες σε κατηγορίες ενδιαφέροντος, για παράδειγμα Επιχειρησιακά Προγράμματα, ενισχύσεις από EOMMEX, κλπ, που θα δραστηριοποιούνται ως ηλεκτρονική γέφυρα οικονομικών συναλλαγών μεταξύ δημοσίου τομέα, επιχειρήσεων και τραπεζών, θα παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες ελεγκτικού φορολογικού μηχανισμού και σχετικά FAQs και θα ενισχύουν τη διαλειτουργικότητα μεταξύ υπηρεσιών του δημοσίου τομέα, π.χ. συναλλαγές με ΙΚΑ, κλπ προς όφελος των επιχειρήσεων.

Ειδικότερη έμφαση αναμένεται να δοθεί στην χρησιμοποίηση συγκεκριμένων εργαλείων για τη χρηματοδότηση νεοσύστατων επιχειρήσεων (start-ups) που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ΤΠΕ ή και που αξιοποιούν ΤΠΕ. Για την ανάπτυξη κινήτρων για τη δημιουργία των προαναφερθέντων επιχειρηματικών σχημάτων, προτείνεται η ανάπτυξη εγγυοδοτικών / χρηματοδοτικών μηχανισμών για ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ΤΠΕ (π.χ. χρηματοδοτικά εργαλεία τύπου JEREMIE), καθώς και η χρήση venture capital για τη χρηματοδότηση μεγαλύτερων επενδυτικών σχεδίων. Για την υλοποίηση των παραπάνω παρεμβάσεων ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν συνολικές επιχορηγήσεις (Global Grants).

Ο Ειδικός Στόχος 1.4 θα συμβάλει:

- Στις θεματικές προτεραιότητες 1, 2 και τους Γενικούς Στόχους 1, 2, 6, 7 ΕΣΠΑ
- Στις προτεραιότητες 2, 3, 4 του ΕΠΜ
- Στις 1.2.2, 1.3.3 ΚΣΚΓ
- Στις 8, 9, 12, 13, 14, 15 ΟΚΓ

3.1.3. Αναμενόμενες Επιπτώσεις - Στόχευση (σε Όρους Ομάδων – Στόχων / Δικαιούχων / Τομέων / Περιοχών / Ειδικών Εδαφικών Μονάδων)

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις του Άξονα Προτεραιότητας 1 σχεδιάστηκαν με στόχο την ικανοποίηση αναγκών και κάλυψη αδυναμιών όπως αυτές αναδείχθηκαν από την ανάλυση SWOT της προηγούμενης ενότητας. Συγκεκριμένα, η ανάλυση SWOT ανέδειξε αδυναμία μικρομεσαίων, κυρίως, επιχειρήσεων για ενσωμάτωση ΤΠΕ στη λειτουργία τους. Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 1.1, η υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων για ανάπτυξη ψηφιακού περιεχομένου εκπαιδευτικού χαρακτήρα - αλλά και η υλοποίηση ανάλογων προγραμμάτων - αναμένεται ότι θα συντελέσει στη διατήρηση του συγκριτικού πλεονεκτήματος της διαθεσιμότητας ανθρώπινου δυναμικού υψηλής κατάρτισης καθώς και θα τεθούν οι βάσεις για τη δημιουργία κουλτούρας Δια Βίου μάθησης στον κλάδο των ΤΠΕ. Οι προαναφερθείσες παρεμβάσεις αναμένεται να αναπτυχθούν σε εθνικό επίπεδο αλλά με περιφερειακή διάθρωση.

Ωφελούμενοι των παραπάνω παρεμβάσεων αναμένεται να είναι οι ΜΜΕ των περιφερειών σύγκλισης, οι ελεύθεροι επαγγελματίες, οι επαγγελματικές ενώσεις, καθώς και τα επιμελητήρια. Επιπλέον, σημειώνεται ότι οι προαναφερθείσες παρεμβάσεις θα περιλαμβάνουν δράσεις προώθησης και ενσωμάτωσης της ισότητας των φύλων και ισότητας των ευκαιριών σε περιπτώσεις όπου παρατηρείται καταγεγραμμένη υστέρηση, ενώ στο πλαίσιο επίτευξης του συγκεκριμένου στόχου ενδέχεται να αναπτυχθούν καινοτόμες και πειραματικές παρεμβάσεις.

Σε θεσμικό επίπεδο, η ανάλυση SWOT έχει αναδείξει καθυστερήσεις σε θέματα πιστοποίησης και ασφάλειας συναλλαγών (π.χ. παρεμβάσεις όπως η εφαρμογή ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου και η θέσπιση της ηλεκτρονικής υπογραφής). Είναι σαφές πως οι δράσεις του Ειδικού Στόχου 1.2 που συμβάλλουν στη ρύθμιση θεσμικών ζητημάτων τα οποία καθυστερούν τη διάδοση νέων ηλεκτρονικών υπηρεσιών και δρομολογούν συγκεκριμένες αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο εκτιμάται ότι θα βελτιώσουν αισθητά την παροχή και χρήση ολοκληρωμένων ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις.

Ωφελοούμενοι των παρεμβάσεων που συμπεριλαμβάνονται στον Ειδικό Στόχο 1.2 αναμένεται να είναι οι ΜΜΕ των περιφερειών αμιγούς στόχου σύγκλισης, οι ελεύθεροι επαγγελματίες, οι επαγγελματικές ενώσεις, τα επαγγελματικά επιμελητήρια, η δημόσια διοίκηση, καθώς και φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στο πλαίσιο επίτευξης του συγκεκριμένου στόχου ενδέχεται να αναπτυχθούν καινοτόμες και πειραματικές παρεμβάσεις.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του Ειδικού Στόχου 1.3, τόσο το προτεινόμενο ψηφιακό περιεχόμενο όσο και οι μηχανισμοί αναμένεται να αποτελέσουν σημαντική υποστήριξη κυρίως για το ρόλο του κλάδου των ΤΠΕ στην Περιφέρεια όπου δεν παρέχονται οι ευκαιρίες για εκπαιδευτικές δραστηριότητες προώθησης επιχειρηματικότητας στο ίδιο βαθμό όσο στα μεγάλα αστικά κέντρα. Ωφελοούμενοι των παρεμβάσεων που εντάσσονται στον Ειδικό Στόχο 1.3 αναμένεται να είναι οι ΜΜΕ των περιφερειών αμιγούς στόχου σύγκλισης, τα επαγγελματικά επιμελητήρια, καθώς και συνεταιρισμοί. Επιπλέον, σημειώνεται ότι οι παρεμβάσεις που εντάσσονται στον Ειδικό Στόχο 1.3 θα περιλαμβάνουν δράσεις προώθησης και ενσωμάτωσης της ισότητας των φύλων και ισότητας των ευκαιριών σε περιπτώσεις όπου παρατηρείται καταγεγραμμένη υστέρηση.

Όλες οι προαναφερόμενες παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου 1.4 αναμένεται να εστιάσουν στην προώθηση της επιχειρηματικότητας σε περιφερειακό επίπεδο. Ωφελοούμενες αναμένεται να είναι και οι υπό-σύσταση επιχειρήσεις των περιφερειών αμιγούς στόχου σύγκλισης που δραστηριοποιούνται στον κλάδο ή που αξιοποιούν ΤΠΕ (start-ups). Αντίστοιχα με τους Ειδικούς Στόχους 1.1 και 1.3, οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου 1.4 θα περιλαμβάνουν δράσεις προώθησης και ενσωμάτωσης της ισότητας των φύλων και ισότητας των ευκαιριών σε περιπτώσεις όπου παρατηρείται καταγεγραμμένη υστέρηση.

Στο πλαίσιο ενδυνάμωσης των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων από την υλοποίηση των ανωτέρω στόχων, θα αναπτυχθούν κατά περίπτωση καινοτόμες και πειραματικές παρεμβάσεις.

Τέλος, για την υλοποίηση των παραπάνω παρεμβάσεων θα χρησιμοποιηθούν κατά περίπτωση νέα εργαλεία χρηματοοικονομικής τεχνικής, καθώς και συνολικές επιχορηγήσεις (Global Grants)⁴⁵.

3.1.4. Ποσοτικοποιημένοι Στόχοι και Δείκτες

Για την παρακολούθηση της προόδου επίτευξης των προαναφερθέντων στόχων του Άξονα Προτεραιότητας «Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ», προτείνεται πλέγμα δεικτών για τις οκτώ Περιφέρειες αναφοράς (Περιφέρειες Στόχου Σύγκλισης) όπως αυτό παρουσιάζεται στον Πίνακα 3.1. Αναλυτική περιγραφή του ορισμού και της πηγής του δείκτη περιλαμβάνεται στην έκθεση της Εκ των Προτέρων Αξιολόγησης.

Πίνακας 3.1: Δείκτες Παρακολούθησης Άξονα Προτεραιότητας 1 (Περιφέρειες Στόχου Σύγκλισης)

Δείκτες Εκρών						
Ονομασία Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης (2006)	Περιγραφή	Πηγή Δείκτη / Υπεύθυνος Μέτρησης	Στόχος 2015	% Άξονα που καλύπτει ο Δείκτης
Χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις για ενσωμάτωση ΤΠΕ στην καθημερινή τους λειτουργία	Αριθμός	2.645	Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Νέος Δείκτης / ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	13.561	19%
Υπηρεσίες του Δημοσίου για Επιχειρήσεις που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	Αριθμός		Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Επεξεργασμένος δείκτης από Ψηφιακή Στρατηγική Συμβατός με i2010 / ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	+2 ⁴⁶	20%
Δημιουργούμενες και νέες Επιχειρήσεις σε τομείς που παράγουν ή αξιοποιούν ΤΠΕ και Χρηματοδοτούνται από venture capital και άλλα	Αριθμός	0	Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Δείκτης από Ψηφιακή Στρατηγική, Συμβατός με i2010 / ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	327	13%

⁴⁵ Στο πλαίσιο του άρθρου 44, Καν. 1083/2006, προβλέπονται στο ΕΣΠΑ και προωθούνται από το ΥΠΟΙΟ εργαλεία χρηματοοικονομικής μηχανικής για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και την αστική ανάπτυξη, ενώ διασφαλίζεται η συμπληρωματικότητά τους με τα Διαρθρωτικά Ταμεία, την ΕΤΕπ και άλλες πηγές χρηματοδότησης.

⁴⁶ Η επίτευξη της τιμής στόχου προϋποθέτει την ανάλογη πρόοδο των απαιτούμενων παρεμβάσεων που θα χρηματοδοτηθούν στα πλαίσια του ΕΠ Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης 2007 – 2013. Ο Συγκεκριμένος δείκτης συνδυάζεται με αντίστοιχο δείκτη στον Άξονα Προτεραιότητας 2.

χρηματοδοτικά εργαλεία						
Χρηματοδοτούμενοι κόμβοι παροχής ψηφιακών υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις	Αριθμός	0	Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Νέος Δείκτης / ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	11	13%
ICT projects που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΠ ΨΣ	Αριθμός	0	Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Νέος Δείκτης / ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	152	41%

Δείκτες Αποτελέσματος					
Ονομασία Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης (2006)	Περιγραφή	Πηγή Δείκτη / Υπεύθυνος Μέτρησης	Στόχος 2015
Χρηματοδοτούμενες Επιχειρήσεις με δυνατότητα αποδοχής Ηλεκτρονικών Παραγγελιών	%	6,63	Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Δείκτης από Ψηφιακή Στρατηγική, Συμβατός με i2010 / Παρατηρητήριο για την ΚτΠ	8,75
Χρηματοδοτούμενες Επιχειρήσεις με δυνατότητα αποδοχής Ηλεκτρονικών Πληρωμών για Πωλήσεις μέσω Διαδικτύου	%	0,61	Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Δείκτης από Ψηφιακή Στρατηγική, Συμβατός με i2010 / Παρατηρητήριο για την ΚτΠ	1,31
Επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν Δημιουργούμενες Υπηρεσίες του Δημοσίου που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	%	72,26	Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Επεξεργασμένος δείκτης από Ψηφιακή Στρατηγική Συμβατός με i2010 / Παρατηρητήριο για την ΚτΠ	79,90
Επιπρόσθετος πληθυσμός ο οποίος καλύπτεται από ευρυζωνικές υποδομές ⁴⁷	%	0 ⁴⁸	Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Νέος Δείκτης / Παρατηρητήριο για την ΚτΠ	14,00

3.1.5. Λοιπά Ειδικά Ζητήματα (Ρήτρα Ευελιξίας 10% ΕΚΤ/ΕΤΠΑ, Διαχωρισμός Πράξεων Επιλέξιμων δυνάμει ΕΓΤΑΑ/ ΕΤΑ)

Οι προαναφερθείσες παρεμβάσεις που εντάσσονται στον Άξονα Προτεραιότητας 1 θα συγχρηματοδοτηθούν από πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), καθώς και από εθνικούς πόρους. Παράλληλα, ο προγραμματικός σχεδιασμός προβλέπει τη συγχρηματοδότηση συγκεκριμένων παρεμβάσεων τύπου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) εντός του ορίου 10% του προϋπολογισμού του παρόντος Άξονα.

⁴⁷ Στην διαμόρφωση των τιμών του δείκτη συμβάλουν και παρεμβάσεις εκτός του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση 2007- 2013

⁴⁸ Τιμή βάσης (2006) πληθυσμιακής κάλυψης από ευρυζωνικές υποδομές 55%

Πέραν αυτού, η διασφάλιση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των δράσεων του παρόντος Άξονα και ομοειδών που προβλέπονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) και στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας (ΕΠΑ), γίνεται μέσω υιοθέτησης «κριτηρίων διαχωρισμού» υπό τον συντονισμό της ΕΥΑΣ.

Ακολούθως, στο δεύτερο επίπεδο, οι ΔΑ του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση», του ΠΑΑ και του ΕΠΑ τηρούν τις κατευθύνσεις κατά τη διαδικασία επιλογής των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων. Συντάσσεται σε ετήσια βάση ειδική αναφορά για την πρόοδο και αποτελεσματικότητα των δράσεων με χρήση των κωδικών θεματικής και χωρικής διάστασης και τις γνωστοποιούν στην ΕΥΑΣ και τις αρμόδιες αρχές του ΠΑΑ και του ΕΠΑ.

3.1.6. Χρηματοδότηση του Άξονα Προτεραιότητας 1 και Πεδία Παρέμβασης Εφαρμοστικού Κανονισμού⁴⁹

Κωδικός	Άξονας Προτεραιότητας 1: Διάσταση 1 - Θέμα Προτεραιότητας	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση Κοινοτική Συνδρομή	
		Στόχος 1	Στόχος 2
10	Υποδομή τηλεπικοινωνιών (συμπεριλαμβανομένων των ευρυζωνικών δικτύων)	115.000.000 €	0 €
11	Τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (πρόσβαση, ασφάλεια, δυνατότητα λειτουργικής εναλλαγής συστημάτων, πρόληψη κινδύνου, έρευνα, καινοτομία, ηλεκτρονικά περιεχόμενο, κ.λ.π.)	15.000.000 €	0 €
12	Τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (TEN - ICT)	28.000.000 €	0 €
13	Υπηρεσίες και εφαρμογές για τον πολίτη (ηλεκτρονική υγεία, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονική εκμάθηση, ηλεκτρονική ενσωμάτωση, κ.λ.π.)	5.000.000 €	0 €
14	Υπηρεσίες και εφαρμογές για ΜΜΕ (ηλεκτρονικό εμπόριο, εκπαίδευση και κατάρτιση, δικτύωση, κ.λ.π.)	104.000.000 €	0 €
15	Άλλα μέτρα για την πρόσβαση των ΜΜΕ σε τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και στην αποτελεσματική χρήση τους	135.000.000 €	0 €
Σύνολο:		402.000.000 €	0 €

Κωδικός	Άξονας Προτεραιότητας 1: Διάσταση 2 - Μορφή Χρηματοδότησης	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση Κοινοτική Συνδρομή	
		Στόχος 1	Στόχος 2
1	Μη επιστρεπτέα ενίσχυση	347.000.000 €	0 €
2	Ενίσχυση (δάνεια, επιδότηση επιτοκίου, εγγυήσεις)	55.000.000 €	0 €
3	Επιχειρηματικά κεφάλαια (συμμετοχή, κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου)	0 €	0 €
4	Άλλες μορφές χρηματοδότησης	0 €	0 €
Σύνολο:		402.000.000 €	0 €

Κωδικός	Άξονας Προτεραιότητας 1: Διάσταση 3 - Εδαφικός Τύπος	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση Κοινοτική Συνδρομή	
		Στόχος 1	Στόχος 2
1	Αστική Περιοχή	0 €	0 €
2	Βουνά	0 €	0 €
3	Νησιά	0 €	0 €
4	Αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές	0 €	0 €
5	Αγροτικές περιοχές (εκτός από βουνά, νησιά ή αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές	0 €	0 €
6	Πρώην εξωτερικά σύνορα της ΕΕ (μετά τις 30.04.2004)	0 €	0 €
7	Ιδιαίτερα απομακρυσμένη Περιφέρεια	0 €	0 €
8	Ζώνη διασυνοριακής συνεργασίας	0 €	0 €
9	Ζώνη διακρατικής συνεργασίας	0 €	0 €
10	Ζώνη διαπεριφερειακής συνεργασίας	0 €	0 €
0	Άνευ αντικειμένου	402.000.000 €	0 €
Σύνολο:		402.000.000 €	0 €

⁴⁹ Οι παρεμβάσεις του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» αφορούν το σύνολο της χώρας και δεν διαφοροποιούνται ανάλογα με τις κατηγορίες της Διάστασης 3 «Εδαφικός Τύπος» του Εφαρμοστικού Κανονισμού

3.2 Άξονας Προτεραιότητας 2: ΤΠΕ και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής

3.2.1. Στόχοι του Άξονα – Γενική Επισκόπηση

Οι παρεμβάσεις που προτείνονται να υλοποιηθούν κατά τη νέα Προγραμματική Περίοδο έχουν ως επίκεντρο και τελικό επωφελούμενο τον πολίτη στις περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης. Η ωφέλεια του πολίτη σχετίζεται με όλες τις πτυχές της ζωής του. Συγκεκριμένα, ο Άξονας Προτεραιότητας εξειδικεύεται σε **2 Ειδικούς Στόχους**:

- Ειδικός Στόχος 2.1: Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ – Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην Ψηφιακή Ελλάδα, και
- Ειδικός Στόχος 2.2: Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας διοίκησης για τον πολίτη.

3.2.2. Δράσεις – Ενδεικτικές Κατηγορίες Πράξεων

Ειδικός Στόχος 2.1: Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ – Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην Ψηφιακή Ελλάδα

Βασική προτεραιότητα για τη νέα προγραμματική περίοδο αποτελεί η ισότιμη πρόσβαση όλων των πολιτών στις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών και στη γνώση, η διαθεσιμότητα ψηφιακών υπηρεσιών προς τους πολίτες καθώς και η καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος σε όλες του τις εκφάνσεις (γεωγραφικές, ηλικιακές, άτομα με αναπηρία κλπ.). Κατ' αυτόν τον τρόπο θα αντιμετωπιστούν οι εγγενείς σχετικές αδυναμίες που αναδείχθηκαν άμεσα ή έμμεσα από την ανάλυση SWOT, όπως, συγκεκριμένα, ο χαμηλός βαθμός εξοικείωσης των πολιτών σε ζητήματα ασφάλειας των ΤΠΕ, η περιορισμένη συμβολή των ΤΠΕ στην καθημερινή ζωή του πολίτη, ο χαμηλός βαθμός κατοχής και χρήσης Η/Υ από τους πολίτες, κυρίως εκτός των αστικών κέντρων, η περιορισμένη αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και η καθυστέρηση ανάπτυξης δομών ευρυζωνικότητας. Επίσης, έμφαση θα δοθεί σε παρεμβάσεις αξιοποίησης τεχνολογίας που ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες σε συνεργασία με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ).

Για την επίτευξη της ισότιμης πρόσβασης των πολιτών στις δυνατότητες νέων τεχνολογιών προτείνεται η περαιτέρω επέκταση ευρυζωνικών υποδομών και υπηρεσιών για τους πολίτες όλης της χώρας, με παράλληλη εξασφάλιση των όρων «εμπιστοσύνης» και ασφάλειας κατά τη χρήση νέων τεχνολογιών τόσο σε ό,τι αφορά στη σχέση πολιτών-τεχνολογίας και καταναλωτών-τεχνολογίας όσο και σε ό,τι αφορά στη διασφάλιση των συστημάτων από κακόβουλες επιθέσεις.

Παράλληλα, λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση SWOT της προηγούμενης ενότητας, προτείνονται παρεμβάσεις για τη βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών μέσω ΤΠΕ, οι οποίες αποσκοπούν στη μείωση της απαιτούμενης προσπάθειάς τους για την πραγματοποίηση καθημερινών εργασιών και τη βελτίωση των ευκαιριών που τους παρέχονται.

Με βάση την παραπάνω επιδίωξη, προτείνεται η ανάπτυξη εξειδικευμένων εφαρμογών (π.χ. μαθητικός υπολογιστής, εισαγωγή ηλεκτρονικών μέσων στη διδασκαλική διαδικασία), που θα υποστηρίξουν την ενημέρωση, θα ενισχύσουν την κατάρτιση, εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση. Οι προαναφερθείσες εφαρμογές αναμένεται να λειτουργήσουν συμπληρωματικά με αντίστοιχες παρεμβάσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Επίσης, αναμένεται να αναπτυχθούν παρεμβάσεις οι οποίες θα απλουστεύσουν τις συναλλαγές των πολιτών αξιοποιώντας ευρυζωνικές υπηρεσίες σε νευραλγικούς τομείς, όπως για παράδειγμα ο τουρισμός, οι μεταφορές, η υγεία, η γεωργία κλπ. Ενδεικτικά αναφέρονται παρεμβάσεις όπως portals τουριστικού περιεχομένου, συστήματα υποστήριξης κλινικών αποφάσεων, τηλεματικές υπηρεσίες μεταφορών προς τους πολίτες, ανάπτυξη ψηφιακών βάσεων δεδομένων αγροτικού χώρου (κλιματολογία Ελλάδος, εδαφολογικοί χάρτες, χάρτες χλωρίδας και πανίδας). Ειδικότερα για τον τομέα της Υγείας θα αναπτυχθούν παρεμβάσεις οι οποίες θα είναι απόλυτα συμβατές με τον Γενικό Στόχο 10 του ΕΣΠΑ⁵⁰ και ειδικότερα με τον στόχο «προώθηση της πληροφορικής τεχνολογία και των e-υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης – ολοκλήρωση της πολιτικής εισαγωγής ψηφιακής τεχνολογίας». Επίσης, αναμένεται να υλοποιηθεί και εθνικής εμβέλειας έργο πληροφορικής στον χώρο της υγείας. Στο πλαίσιο της διατήρησης και βελτίωσης της ποιότητας ζωής, κρίνεται αναγκαία η δημιουργία δράσεων για την υποστήριξη της

⁵⁰ «Θεμελίωση ενός αποδοτικού και οικονομικά βιώσιμου συστήματος Υγείας που θα προσφέρει ποιοτικές και εξατομικευμένες υπηρεσίες στους πολίτες και θα εστιάζει στη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών πρόληψης και φροντίδας».

ανάπτυξης εφαρμογών ΤΠΕ για τον έγκαιρο εντοπισμό και την αποτροπή φυσικών καταστροφών.

Παράλληλα προτείνεται η ανάπτυξη στοχευμένου ψηφιακού περιεχομένου στην εκπαίδευση, ώστε να ενισχυθεί η συμβολή και η χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία σε επίπεδο εθνικής εμβέλειας έτσι ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της Ψηφιακής Στρατηγικής για την τοποθέτηση της τεχνολογίας στην υπηρεσία της εκπαίδευσης κατά τρόπο αναπόσπαστο, καθώς και η ανάπτυξη παρεμβάσεων για την υιοθέτηση τεχνολογικών εφαρμογών για την ανάδειξη και αξιοποίηση του τεχνολογικού και πολιτιστικού κεφαλαίου. Προτείνεται η υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας καθώς και η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω της ενσωμάτωσης σχετικών πόρων και σεναρίων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Αντίστοιχα με τις προαναφερθείσες παρεμβάσεις Δια Βίου Μάθησης, οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις αναμένεται να συμπληρώσουν αντίστοιχες παρεμβάσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση».

Επίσης, προτείνεται η ανάπτυξη στοχευμένου ψηφιακού πολιτιστικού περιεχομένου στον άξονα ψηφιακών βιβλιοθηκών – μουσείων – αρχείων και η ανάπτυξη παρεμβάσεων για την υιοθέτηση τεχνολογικών εφαρμογών για την ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος. Επιπρόσθετα προτείνεται η ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών για την προσέλκυση των πολιτών και ιδιαίτερα των νέων στον πολιτισμό, μέσω συνδυασμένων παρεμβάσεων παιδείας – πολιτισμού αλλά και στον αθλητισμό, όπου στοχεύεται και η αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των αθλητών.

Προτείνεται, επίσης, να δοθεί έμφαση στην υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσω της επέκτασης σχολικών δικτυακών υποδομών και των εξοπλισμών που σχετίζονται με ΤΠΕ καθώς και με την ανάπτυξη καινοτομικών τεχνολογικών δράσεων που έχουν εφαρμογή στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τέλος, προτείνεται η υλοποίηση δράσεων που αφορούν στη χρηματοδοτική ενίσχυση πολιτών για την απόκτηση (ή πρόσβαση στη χρήση) «εξοπλισμού» ΤΠΕ, μέσω κουπονιών (vouchers).

Ο Ειδικός Στόχος 2.1 θα συμβάλει:

- Στις θεματικές προτεραιότητες 2, 3, 5 και τους Γενικούς Στόχους 5, 7, 10, 12 ΕΣΠΑ
- Στην προτεραιότητα 4 του ΕΠΜ
- Στις 1.2.3, 1.3.1 ΚΣΚΓ
- Στις 9, 23, 24 ΟΚΓ

Ειδικός Στόχος 2.2: Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης για τον πολίτη

Η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης προς τον πολίτη είναι εφικτή μέσω της χρήσης των ΤΠΕ. Όπως έδειξε και η ανάλυση SWOT, είναι περιορισμένος ο αριθμός πλήρως ψηφιακά παρεχόμενων υπηρεσιών (επίπεδο 4) του Δημοσίου τομέα. Επομένως, η ενσωμάτωση των ΤΠΕ στις συναλλαγές μεταξύ Δημοσίου Τομέα και πολιτών θα επιφέρει την αύξηση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας και θα ενισχύσει την εξοικείωση χρήσης των ψηφιακών υπηρεσιών από τους πολίτες.

Ειδικότερα, προτείνεται να δοθεί έμφαση στον ανασχεδιασμό και την ψηφιακή διάθεση των υπηρεσιών από τον κατάλογο των 20 βασικών που δεν είναι ακόμα πλήρως διαθέσιμες ή/και των υπηρεσιών αυτών που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο i2010, καθώς και στη στοχευμένη ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών της περιφέρειας βάσει των τοπικών αναγκών. Παράλληλα, προτείνεται η ανάπτυξη παρεμβάσεων για τη βελτίωση της ενημέρωσης, της προβολής του εθνικού πολιτιστικού αποθέματος αλλά και την αξιοποίηση της μεγάλης διασποράς του Ελληνικού στοιχείου ανά τον κόσμο μέσω της ενοποίησης υφιστάμενων διαδικτυακών τόπων, ανάπτυξης ψηφιακού περιεχομένου και συστημάτων διαχείρισης περιεχομένου. Η ανάπτυξη των εφαρμογών αυτών στοχεύει σε όλες τις διαστάσεις των πληθυσμιακών ομάδων (γεωγραφικές, ηλικιακές, άτομα με αναπηρία, κλπ) και αναμένεται να ενδυναμώσει την ενημέρωση που προέρχεται από τα ΜΜΕ (κέντρου – περιφέρειας, έντυπα – ηλεκτρονικά, ελληνικά – διεθνή).

Επιπλέον, ιδιαίτερη σημασία για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης έχει η ολοκλήρωση υφιστάμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες με σκοπό την αποτελεσματικότερη και διαφανή χρήση των ψηφιακών υπηρεσιών από οποιονδήποτε, οπουδήποτε και οποτεδήποτε. Με γνώμονα την παραπάνω διαπίστωση, κρίνεται αναγκαία η ανάπτυξη ενιαίων σημείων πρόσβασης των ψηφιακών υπηρεσιών και του ψηφιακού περιεχομένου κάθε είδους

(μέσω portals, infokiosks), η υποστήριξη με ενιαίο τρόπο εναλλακτικών καναλιών παροχής υπηρεσιών (remote, services, digital TV, συστήματα επαυξημένης και εικονικής πραγματικότητας κλπ) και η παροχή προσωποποιημένων ψηφιακών υπηρεσιών στον πολίτη (π.χ. πληροφόρηση ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα, την οικογενειακή κατάσταση, την μαθητική ή φοιτητική ιδιότητα, κ.α.). Ειδικότερα, έμφαση αναμένεται να δοθεί στην περαιτέρω εξέλιξη των ψηφιακών υπηρεσιών για προσωπικά έγγραφα (πιστοποιητικά), καθώς και ψηφιακών υπηρεσιών κοινωνικής ασφάλισης που θα φτάσουν τουλάχιστον μέχρι επίπεδο 3. Παράλληλα, προτείνεται να δοθεί έμφαση στην εξασφάλιση της αδιάλειπτης, υψηλής ποιότητας και ασφαλούς παροχής ψηφιακών υπηρεσιών του Δημόσιου τομέα εθνικής εμβέλειας προς τους πολίτες. Οι προαναφερθείσες παρεμβάσεις θα υιοθετήσουν την αρχή του «Σχεδιάζοντας για Όλους» εντάσσοντας προϋποθέσεις και όρους προσβασιμότητας σε ΤΠΕ για άτομα με αναπηρία βασιζόμενες σε διεθνώς αναγνωρισμένους κανόνες τις οδηγίες προσβασιμότητας W3C και συγκεκριμένα στα Web Content Accessibility Guidelines (WAI/WCAG).

Όπως και στον Ειδικό Στόχο 1.2 έτσι και στον Στόχο 2.2 αναμένεται να αξιοποιηθούν συνέργιες με το Ε.Π. «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης». Οι προαναφερθείσες παρεμβάσεις θα συμπληρώνουν και θα υποστηρίζουν τις παρεμβάσεις ανασχεδιασμού διαδικασιών Δημοσίου τομέα που θα συμπεριληφθούν στο Ε.Π. «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης».

Ο Ειδικός Στόχος 2.2 θα συμβάλει:

- Στις θεματικές προτεραιότητες 2, 4 και τους Γενικούς Στόχους 7, 13 ΕΣΠΑ
- Στις προτεραιότητες 1, 4 του ΕΠΜ
- Στις 1.3.4 ΚΣΚΓ
- Στην 9 ΟΚΓ

3.2.3. Αναμενόμενες Επιπτώσεις - Στόχευση (σε όρους Ομάδων – Στόχων / Δικαιούχων / Τομέων / Περιοχών / Ειδικών Εδαφικών Μονάδων)

Από την περιγραφή του Ειδικού Στόχου 2.1, γίνεται αντιληπτό πως ο συγκεκριμένος στόχος θα επιτευχθεί με την υλοποίηση εστιασμένων δεσμών παρεμβάσεων με έντονη περιφερειακή διάσταση, με έμφαση σε πληθυσμιακές ομάδες (γεωγραφικές, ηλικιακές,

άτομα με αναπηρία, πληθυσμός απομακρυσμένων περιοχών κλπ) στις οποίες το ψηφιακό χάσμα εμφανίζεται εντονότερο. Ωφελούμενοι από την υλοποίηση των προαναφερθέντων παρεμβάσεων αναμένεται να είναι οι πολίτες των περιφερειών αμιγούς στόχου σύγκλισης, καθώς και Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί (ΜΚΟ).

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 2.2 απευθύνονται τόσο στο γενικό πληθυσμό των περιφερειών αμιγούς στόχου σύγκλισης όσο και σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες που αντιστοιχούν σε περιφέρειες με ιδιαίτερα δημογραφικά χαρακτηριστικά. Ειδική μέριμνα θα ληφθεί έτσι ώστε οι προαναφερθείσες εφαρμογές να είναι διαθέσιμες και κατάλληλα προσβάσιμες για άτομα με αναπηρία.

Στο πλαίσιο ενδυνάμωσης των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων από την υλοποίηση των ανωτέρω στόχων, θα αναπτυχθούν κατά περίπτωση καινοτόμες και πειραματικές παρεμβάσεις. Τέλος, για την υλοποίηση των παραπάνω παρεμβάσεων θα χρησιμοποιηθούν κατά περίπτωση νέα εργαλεία χρηματοοικονομικής τεχνικής, καθώς και συνολικές επιχορηγήσεις (Global Grants)⁵¹.

3.2.4. Ποσοτικοποιημένοι Στόχοι και Δείκτες

Για την παρακολούθηση της εξέλιξης προόδου επίτευξης των προαναφερθέντων στόχων του Άξονα Προτεραιότητας «Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής», προτείνεται πλέγμα δεικτών για τις οκτώ Περιφέρειες αναφοράς (Περιφέρειες Στόχου Σύγκλισης) όπως αυτό παρουσιάζεται στον Πίνακα 3.3. Αναλυτική περιγραφή του ορισμού και της πηγής του δείκτη περιλαμβάνεται στην έκθεση της Εκ των Προτέρων Αξιολόγησης.

⁵¹ Στο πλαίσιο του άρθρου 44, Καν. 1083/2006, προβλέπονται στο ΕΣΠΑ και προωθούνται από το ΥΠΟΙΟ εργαλεία χρηματοοικονομικής μηχανικής για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και την αστική ανάπτυξη, ενώ διασφαλίζεται η συμπληρωματικότητά τους με τα Διαρθρωτικά Ταμεία, την ΕΤΕπ και άλλες πηγές χρηματοδότησης.

Πίνακας 3.3: Δείκτες Παρακολούθησης Άξονα Προτεραιότητας 2 (Περιφέρειες Στόχου Σύγκλισης)

Δείκτες Εκροών						
Ονομασία Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης (2006)	Περιγραφή	Πηγή Δείκτη / Υπεύθυνος Μέτρησης	Στόχος 2015	% Άξονα που καλύπτει ο Δείκτης
Δημιουργούμενες Υπηρεσίες Δημόσιας Διοίκησης για Πολίτες που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	Αριθμός		Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Επεξεργασμένος δείκτης από Ψηφιακή Στρατηγική Συμβατός με i2010 / ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	+4 ⁵²	60%
Δημιουργούμενες Υπηρεσίες για Πολίτες που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά (εκτός Δημόσιας Διοίκησης)	Αριθμός	0	Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Επεξεργασμένος δείκτης από Ψηφιακή Στρατηγική Συμβατός με i2010 / ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	29	
Επωφελοούμενοι πολίτες από χρηματοδοτούμενους εξοπλισμούς ΤΠΕ	Αριθμός	0	Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Νέος Δείκτης / ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	380.098	28%
ICT projects που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΠ ΨΣ	Αριθμός	0	Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Νέος Δείκτης / ΕΥΔ ΕΠ ΚτΠ	303	74%

Δείκτες Αποτελέσματος					
Ονομασία Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Βάσης (2006)	Περιγραφή	Πηγή Δείκτη / Υπεύθυνος Μέτρησης	Στόχος 2015
Ποσοστό πολιτών που χρησιμοποιούν τις Δημιουργούμενες Υπηρεσίες Δημόσιας Διοίκησης που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	% επί του πληθυσμού της χώρας	6	Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Επεξεργασμένος δείκτης από Ψηφιακή Στρατηγική Συμβατός με i2010	11
Ποσοστό πολιτών που χρησιμοποιούν τις Δημιουργούμενες Υπηρεσίες που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά (εκτός Δημόσιας Διοίκησης)	% επί του πληθυσμού της χώρας	5	Αναλυτική περιγραφή στο Παράρτημα Γ	Επεξεργασμένος δείκτης από Ψηφιακή Στρατηγική Συμβατός με i2010	11

⁵² Η επίτευξη της τιμής στόχου προϋποθέτει την ανάλογη πρόοδο των απαιτούμενων παρεμβάσεων που θα χρηματοδοτηθούν στα πλαίσια του ΕΠ Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης 2007 - 2013

3.2.5. Λοιπά Ειδικά Ζητήματα (Ρήτρα Ευελιξίας 10% ΕΚΤ/ΕΤΠΑ, Διαχωρισμός Πράξεων Επιλέξιμων δυνάμει ΕΓΤΑ/ ΕΤΑ)

Οι προαναφερθείσες παρεμβάσεις που εντάσσονται στον Άξονα Προτεραιότητας 2 θα συγχρηματοδοτηθούν από πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), καθώς και από εθνικούς πόρους. Παράλληλα, ο προγραμματικός σχεδιασμός προβλέπει τη συγχρηματοδότηση συγκεκριμένων παρεμβάσεων τύπου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) εντός του ορίου 10% του προϋπολογισμού του παρόντος Άξονα.

Πέραν αυτού, η διασφάλιση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των δράσεων του παρόντος Άξονα και ομοειδών που προβλέπονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) και στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας (ΕΠΑ), γίνεται μέσω υιοθέτησης «κριτηρίων διαχωρισμού» υπό τον συντονισμό της ΕΥΑΣ.

Ακολούθως, στο δεύτερο επίπεδο, οι ΔΑ του ΕΠ «Ψηφιακή σύγκλιση», του ΠΑΑ και του ΕΠΑ τηρούν τις κατευθύνσεις κατά τη διαδικασία επιλογής των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων. Συντάσσεται σε ετήσια βάση ειδική αναφορά για την πρόοδο και αποτελεσματικότητα των δράσεων με χρήση των κωδικών θεματικής και χωρικής διάστασης και τις γνωστοποιούν στην ΕΥΑΣ και τις αρμόδιες αρχές του ΠΑΑ και του ΕΠΑ.

3.2.6. Χρηματοδότηση του Άξονα Προτεραιότητας 2 και Πεδία Παρέμβασης Εφαρμοστικού Κανονισμού⁵³

Κωδικός	Άξονας Προτεραιότητας 2: Διάσταση 1 Θέμα Προτεραιότητας	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση Κοινοτική Συνδρομή	
		Στόχος 1	Στόχος 2
10	Υποδομή τηλεπικοινωνιών (συμπεριλαμβανομένων των ευρυζωνικών δικτύων)	0 €	0 €
11	Τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (πρόσβαση, ασφάλεια, δυνατότητα λειτουργικής εναλλαγής συστημάτων, πρόληψη κινδύνου, έρευνα, καινοτομία, ηλεκτρονικά περιεχόμενο, κ.λ.π.)	25.000.000 €	0 €
12	Τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (TEN - ICT)	5.000.000 €	0 €
13	Υπηρεσίες και εφαρμογές για τον πολίτη (ηλεκτρονική υγεία, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονική εκμάθηση, ηλεκτρονική ενσωμάτωση, κ.λ.π.)	402.000.000 €	0 €
14	Υπηρεσίες και εφαρμογές για ΜΜΕ (ηλεκτρονικό εμπόριο, εκπαίδευση και κατάρτιση, δικτύωση, κ.λ.π.)	5.000.000 €	0 €
15	Άλλα μέτρα για την πρόσβαση των ΜΜΕ σε τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και στην αποτελεσματική χρήση τους	5.000.000 €	0 €
Σύνολο:		442.000.000 €	0 €

Κωδικός	Άξονας Προτεραιότητας 2: Διάσταση 2 Μορφή Χρηματοδότησης	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση Κοινοτική Συνδρομή	
		Στόχος 1	Στόχος 2
1	Μη επιστρεπτέα ενίσχυση	442.000.000 €	0 €
2	Ενίσχυση (δάνεια, επιδότηση επιτοκίου, εγγυήσεις)	0 €	0 €
3	Επιχειρηματικά κεφάλαια (συμμετοχή, κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου)	0 €	0 €
4	Άλλες μορφές χρηματοδότησης	0 €	0 €
Σύνολο:		442.000.000 €	0 €

Κωδικός	Άξονας Προτεραιότητας 2: Διάσταση 3 - Εδαφικός Τύπος	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση Κοινοτική Συνδρομή	
		Στόχος 1	Στόχος 2
1	Αστική Περιοχή	0 €	0 €
2	Βουνά	0 €	0 €
3	Νησιά	0 €	0 €
4	Αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές	0 €	0 €
5	Αγροτικές περιοχές (εκτός από βουνά, νησιά ή αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές)	0 €	0 €
6	Πρώην εξωτερικά σύνορα της ΕΕ (μετά τις 30.04.2004)	0 €	0 €
7	Ιδιαίτερα απομακρυσμένη Περιφέρεια	0 €	0 €
8	Ζώνη διασυνοριακής συνεργασίας	0 €	0 €
9	Ζώνη διακρατικής συνεργασίας	0 €	0 €
10	Ζώνη διαπεριφερειακής συνεργασίας	0 €	0 €
0	Άνευ αντικειμένου	442.000.000 €	0 €
Σύνολο:		442.000.000 €	0 €

⁵³ Οι παρεμβάσεις του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» αφορούν το σύνολο της χώρας και δεν διαφοροποιούνται ανάλογα με τις κατηγορίες της Διάστασης 3 «Εδαφικός Τύπος» του Εφαρμοστικού Κανονισμού

3.3 Αξονας Προτεραιότητας 3: Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής

Στον Άξονα 3 θα ενταχθούν δράσεις προετοιμασίας, εφαρμογής, παρακολούθησης και επιθεώρησης των έργων όπως επίσης και δράσεις αξιολόγησης και μελέτες. Επιπλέον, εδώ εντάσσονται όλες οι ενέργειες πληροφοριών και επικοινωνίας.

3.3.1 Χρηματοδότηση του Άξονα Προτεραιότητας 3 και Πεδία Παρέμβασης Εφαρμοστικού Κανονισμού⁵⁴

Κωδικός	Άξονας Προτεραιότητας 3: Διάσταση 1 Θέμα Προτεραιότητας	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση	
		Κοινοτική Συνδρομή	
		Στόχος 1	Στόχος 2
85	Προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και επιθεώρηση	10.000.000 €	0 €
86	Αξιολόγηση, μελέτες, πληροφορίες και επικοινωνία	6.000.000 €	0 €
Σύνολο:		16.000.000 €	0 €

Κωδικός	Άξονας Προτεραιότητας 3: Διάσταση 2 Μορφή Χρηματοδότησης	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση	
		Κοινοτική Συνδρομή	
		Στόχος 1	Στόχος 2
1	Μη επιτρεπτέα ενίσχυση	16.000.000 €	0 €
2	Ενίσχυση (δάνεια, επιδότηση επιτοκίου, εγγυήσεις)	0 €	0 €
3	Επιχειρηματικά κεφάλαια (συμμετοχή, κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου)	0 €	0 €
4	Άλλες μορφές χρηματοδότησης	0 €	0 €
Σύνολο:		16.000.000 €	0 €

Κωδικός	Άξονας Προτεραιότητας 3: Διάσταση 3 - Εδαφικός Τύπος	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση	
		Κοινοτική Συνδρομή	
		Στόχος 1	Στόχος 2
1	Αστική Περιοχή	0,0 €	0,0 €
2	Βουνά	0,0 €	0,0 €
3	Νησιά	0,0 €	0,0 €
4	Αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές	0,0 €	0,0 €
5	Αγροτικές περιοχές (εκτός από βουνά, νησιά ή αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές)	0,0 €	0,0 €
6	Πρώην εξωτερικά σύνορα της ΕΕ (μετά τις 30.04.2004)	0,0 €	0,0 €
7	Ιδιαίτερα απομακρυσμένη Περιφέρεια	0,0 €	0,0 €
8	Ζώνη διασυνοριακής συνεργασίας	0,0 €	0,0 €
9	Ζώνη διακρατικής συνεργασίας	0,0 €	0,0 €
10	Ζώνη διαπεριφερειακής συνεργασίας	0,0 €	0,0 €
0	Άνευ αντικειμένου	16.000.000,0 €	0,0 €
Σύνολο:		16.000.000,0 €	0,0 €

⁵⁴ Οι παρεμβάσεις του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» δεν παρακολουθούν τις κατηγορίες της Διάστασης 3 «Εδαφικός Τύπος» του Εφαρμοστικού Κανονισμού

3.4 Συγκεντρωτικός Πίνακας Εφαρμοστικού Κανονισμού

Ακολουθεί ο Συγκεντρωτικός Πίνακας Εφαρμοστικού Κανονισμού για τις 8 Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης.

Συγκεντρωτικός Πίνακας Εφαρμοστικού Κανονισμού για 8 Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης

Κωδικός	Διάσταση 1 - Θέμα Προτεραιότητας	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση	
		Κοινοτική Συνδρομή	
		Στόχος 1	Στόχος 2
10	Υποδομή τηλεπικοινωνιών (συμπεριλαμβανομένων των ευρυζωνικών δικτύων)	115.000.000 €	0 €
11	Τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (πρόσβαση, ασφάλεια, δυνατότητα λειτουργικής εναλλαγής συστημάτων, πρόληψη κινδύνου, έρευνα, καινοτομία, ηλεκτρονικά περιεχόμενα, κ.λ.π.)	40.000.000 €	0 €
12	Τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (TEN - ICT)	33.000.000 €	0 €
13	Υπηρεσίες και εφαρμογές για τον πολίτη (ηλεκτρονική υγεία, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονική εκμάθηση, ηλεκτρονική ενσωμάτωση, κ.λ.π.)	407.000.000 €	0 €
14	Υπηρεσίες και εφαρμογές για ΜΜΕ (ηλεκτρονικό εμπόριο, εκπαίδευση και κατάρτιση, δικτύωση, κ.λ.π.)	109.000.000 €	0 €
15	Άλλα μέτρα για την πρόσβαση των ΜΜΕ σε τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και στην αποτελεσματική χρήση τους	140.000.000 €	0 €
85	Προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και επιθεώρηση	10.000.000 €	0 €
86	Αξιολόγηση, μελέτες, πληροφορίες και επικοινωνία	6.000.000 €	0 €
Σύνολο:		860.000.000 €	0 €
Κωδικός	Διάσταση 2 - Μορφή Χρηματοδότησης	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση	
		Κοινοτική Συνδρομή	
		Στόχος 1	Στόχος 2
1	Μη επιστρεπτέα ενίσχυση	805.000.000 €	0 €
2	Ενίσχυση (δάνεια, επιδότηση επιτοκίου, εγγυήσεις)	55.000.000 €	0 €
3	Επιχειρηματικά κεφάλαια (συμμετοχή, κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου)	0 €	0 €
4	Άλλες μορφές χρηματοδότησης	0 €	0 €
Σύνολο:		860.000.000 €	0 €
Κωδικός	Διάσταση 3 - Εδαφικός Τύπος	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση	
		Κοινοτική Συνδρομή	
		Στόχος 1	Στόχος 2
1	Αστική Περιοχή	0 €	0 €
2	Βουνά	0 €	0 €
3	Νησιά	0 €	0 €
4	Αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές	0 €	0 €
5	Αγροτικές περιοχές (εκτός από βουνά, νησιά ή αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές)	0 €	0 €
6	Πρώην εξωτερικά σύνορα της ΕΕ (μετά τις 30.04.2004)	0 €	0 €
7	Ιδιαίτερα απομακρυσμένη Περιφέρεια	0 €	0 €
8	Ζώνη διασυνοριακής συνεργασίας	0 €	0 €
9	Ζώνη διακρατικής συνεργασίας	0 €	0 €
10	Ζώνη διαπεριφερειακής συνεργασίας	0 €	0 €
0	Άνευ αντικειμένου	860.000.000 €	0 €
Σύνολο:		860.000.000 €	0 €

3.5 Συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων με αυτές που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης(ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ) - Κριτήρια Διαχωρισμού των Παρεμβάσεων των Ταμείων με το ΕΓΤΑΑ και ΕΤΑ.

3.5.1 Γενικά

Ο κύριος όγκος των παρεμβάσεων που αφορούν στη βελτίωση της προσπελασιμότητας των αγροτικών περιοχών και τις παρεμβάσεις σε υποδομές περιβάλλοντος, **θα καλυφθεί από το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)**, η ενίσχυση μεγάλης κλίμακας επενδυτικών σχεδίων, η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, η αναβάθμιση του συστήματος υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, η προώθηση της ψηφιακής σύγκλισης, καθώς και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος **θα καλυφθούν από το ΕΤΠΑ**, ενώ η αναβάθμιση της δημόσιας διοίκησης, η βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος και οι παρεμβάσεις στους ανθρώπινους πόρους, **θα καλυφθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).**

Η **θέσπιση κριτηρίων διαχωρισμού** μεταξύ των ομοειδών κατηγοριών πράξεων που δύνανται να χρηματοδοτηθούν από τα διαφορετικά Ταμεία δεν διαπνέεται από «διαχειριστική» λογική, αλλά **αντανακλά τις προτεραιότητες των επιμέρους πολιτικών** (περιφερειακή πολιτική, πολιτική αγροτικής ανάπτυξης, αλιευτική πολιτική) το σύνολο των οποίων βεβαίως επηρεάζεται από τη διάσταση του χώρου.

Η μεγάλη έκταση των αγροτικών περιοχών, το μήκος της ακτογραμμής και το πλήθος των νησιών καθιστούν απαγορευτική την υιοθέτηση ως μόνου κριτηρίου διαχωρισμού των πράξεων των Ταμείων το «χωρικό – γεωγραφικό» κριτήριο, διότι είναι δεδομένο ότι οι πόροι του ΕΓΤΑΑ και του ΕΤΑ δεν επαρκούν για να καλύψουν ικανοποιητικά τις ανάγκες στις **δύο γενικές ομάδες παρεμβάσεων**, μέσω των οποίων θα εξυπηρετηθούν **ο στόχος της διαφοροποίησης της οικονομίας των αγροτικών περιοχών και των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία και ο στόχος της βελτίωσης της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές.**

Οι δύο γενικές ομάδες παρεμβάσεων αφορούν:

- Στις παρεμβάσεις στο παραγωγικό περιβάλλον
- Στα έργα υποδομών για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των αγροτικών περιοχών και των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία.

Αναγκαιότητα θέσπισης κριτηρίων εντοπίζεται, επίσης στους ακόλουθους τομείς παρεμβάσεων:

παρεμβάσεων:

- Δράσεις κατάρτισης – Ανθρώπινο δυναμικό
- Παρεμβάσεις στον τομέα του Περιβάλλοντος.
- Παρεμβάσεις με βάση την προσέγγιση LEADER που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ
- Παρεμβάσεις για την ανάπτυξη επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών μέσω μιας τοπικής στρατηγικής, που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΑ.

Με βάση την παραπάνω προσέγγιση, τα κριτήρια διαχωρισμού των πράξεων που παρουσιάζονται στη συνέχεια, αποτελούν ένα συγκερασμό χωρικών – γεωγραφικών, οικονομικών και διοικητικών κριτηρίων.

Για τις παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στις περιοχές εφαρμογής του **Άξονα Προτεραιότητας 4 Leader του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007 -2013**, με νομική βάση τα άρθρα 61 - 64 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου, της 20/9/2005,

«για τη στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)» **κριτήριο διαχωρισμού των παρεμβάσεων αποτελεί αυτή καθ' εαυτή η προσέγγιση Leader.**

Επίσης, για τις παρεμβάσεις με στόχο την ανάπτυξη **επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών** στο πλαίσιο εφαρμογής του **άξονα Προτεραιότητας 4 του Ε.Π Αλιείας (ΕΠΑΛ) 2007 -2013**, με νομική βάση τα άρθρα 43 - 45 του Καν.(ΕΚ) 1198/2006 του Συμβουλίου, της 27/7/2006, για το «Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας», **κριτήριο διαχωρισμού των παρεμβάσεων αποτελεί αυτή καθ' εαυτή η επιλεχθείσα τοπική στρατηγική για την κάθε αλιευτική περιοχή.**

Επενδύσεις για τον **εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων** (κατεύθυνσης φυτικής και ζωικής παραγωγής) **και δασοκομικών εκμεταλλεύσεων(άξονας 1 ΠΑΑ)**, στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, **χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ.**

Επενδύσεις για την **αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών, κτηνοτροφικών και δασοκομικών προϊόντων (άξονας 1 ΠΑΑ)**, δράσεις επιχειρηματικότητας και γενικότερα **όλες οι δράσεις**, οι οποίες αφορούν στην πρώτη μεταποίηση ή/και εμπορία προϊόντων (δεν αφορά επενδύσεις στο λιανικό εμπόριο) **που καλύπτονται από το Παράρτημα Ι της Συνθήκης, καθώς και δασικών προϊόντων, χρηματοδοτούνται κατά αποκλειστικότητα από το ΕΓΤΑΑ.** Σύμφωνα με τον Καν. 1698/2005, η στήριξη από το ΕΓΤΑΑ **περιορίζεται στις πολύ μικρές, τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, κατά την έννοια της Σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής⁵⁵ καθώς και για τις επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή έχουν κύκλο εργασιών μικρότερο των 200 εκ. €.** Στην περίπτωση της δασοκομίας η στήριξη παρέχεται από το ΕΓΤΑΑ στις **πολύ μικρές επιχειρήσεις, σύμφωνα με τον Καν. 1698/2005.**

Στην περίπτωση της δασοκομίας η στήριξη παρέχεται από το ΕΓΤΑΑ στις **πολύ μικρές επιχειρήσεις, σύμφωνα με τον Καν. 1698/2005.**

Οι επενδύσεις στον τομέα της **υδατοκαλλιέργειας, της αλιείας εσωτερικών υδάτων και της θαλάσσιας αλιείας**, χρηματοδοτούνται από το ΕΤΑ μέχρι εξαντλήσεων των πόρων του ΕΠΑΛ.

Οι επενδύσεις στην πρώτη **μεταποίηση και εμπορία** ιχθύων, οστράκων κ.λ.π. χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΤΑ, μέχρι εξαντλήσεως των πόρων του ΕΠΑΛ.

Η στήριξη στην **υδατοκαλλιέργεια και στη μεταποίηση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας**, από το ΕΤΑ, **περιορίζεται στις επιχειρήσεις, όπως αυτές προβλέπονται στον Καν. 1198/2005⁵⁶.**

Υδρεύσεις, αποχετεύσεις και βιολογικοί καθαρισμοί χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΤΠΑ.

Τα κριτήρια διαχωρισμού, που παρουσιάζονται στη συνέχεια και τα οποία εκφράζονται σε χρηματοοικονομικούς όρους, αφορούν στο συνολικό προϋπολογισμό της παρέμβασης (δημόσια δαπάνη και ιδιωτική συμμετοχή).

⁵⁵ Οι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ορίζονται με βάση τον αριθμό των απασχολούμενων ατόμων και τον κύκλο εργασιών τους ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού τους. Ειδικότερα:

- ☒ Ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζόμενους και της οποίας ο κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. Ευρώ.
- ☒ Ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζόμενους και ο κύκλος εργασιών της ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. Ευρώ.
- ☒ Ως μεσαία επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 250 εργαζόμενους και της οποίας ο κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. Ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. Ευρώ.

⁵⁶ Οι ενισχύσεις επενδύσεων από το ΕΤΑ περιορίζονται σύμφωνα με τον Καν. 1198/2006 σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ομοίως, σύμφωνα με τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ, της Επιτροπής) καθώς και σε επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή των οποίων ο κύκλος εργασιών είναι μικρότερος από 200 εκ. Ευρώ.

3.5.2 Ειδικά Κριτήρια Διαχωρισμού

Έργα υποδομών που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ και ΕΤΑ

Παρεμβάσεις σε υποδομές υλοποιούνται στο σύνολο των αγροτικών περιοχών εφαρμογής του άξονα προτεραιότητας 3 του Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη (ΠΑΑ) 2007 -2013 σε Δημοτικά Διαμερίσματα έως 3000 κατοίκους και στις περιοχές εφαρμογής του ΕΠΑΛ, ως ακολούθως:

Υποδομές για την ενθάρρυνση της τουριστικής δραστηριότητας και τη διατήρηση και αναβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς (άξονας 3 ΠΑΑ)

- Τοπικά κέντρα τουριστικής πληροφόρησης (γραφεία-περίπτερα ενημέρωσης και πληροφόρησης), σήμανση αξιοθέατων, μνημείων, κ.λ.π., ποδηλατικές διαδρομές σε περιοχές της αγροτικής υπαίθρου, προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών.
- Υποδομές για τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά της αγροτικής υπαίθρου (μνημεία, γεφύρια, μύλοι, λιοτρίβια, πατητήρια, βρύσες κ.λ.π.) και το τοπίο της υπαίθρου (όπως αναβαθμίδες κ.λ.π.).

Τα ανωτέρω αφορούν σε παρεμβάσεις τοπικής κλίμακας και **δεν επιτρέπονται παρεμβάσεις σε μνημεία αρμοδιότητας του Υπουργείου Πολιτισμού.**

Ως ανώτατο ύψος συνολικού προϋπολογισμού των παρεμβάσεων αυτών είναι τα **300.000€**. Ίδιες κατηγορίες παρέμβασης, συνολικού προϋπολογισμού υψηλότερου αυτού του ορίου, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Υποδομές και Υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές (άξονας 3 ΠΑΑ)

A) Παρεμβάσεις σε κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία – συλλογές - εκθετήρια που σχετίζονται με την λαογραφική / αγροτική πολιτιστική κληρονομιά, κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, βιβλιοθήκες, ωδεία, χώροι άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων (θέατρο, κινηματογράφος).

Ως ανώτατο ύψος συνολικού προϋπολογισμού των παρεμβάσεων αυτών είναι τα 300.000 €. Ίδιες κατηγορίες παρέμβασης, συνολικού προϋπολογισμού υψηλότερου αυτού του ορίου, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

B) Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς – στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών κλπ.

Ως ανώτατο ύψος συνολικού προϋπολογισμού των παρεμβάσεων αυτών, είναι τα 300.000 €. Ίδιες κατηγορίες παρέμβασης, προϋπολογισμού υψηλότερου αυτού του ορίου, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Οι παρεμβάσεις των σημείων Α, Β, ανωτέρω δεν σχετίζονται με επιχειρηματική δραστηριότητα.

Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών (άξονας 3 ΠΑΑ).

Για την ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, θα χρηματοδοτηθούν δράσεις για τη συνολική αναβάθμιση χωριών (Δημοτικά Διαμερίσματα έως 3.000 κατοίκων κατά βάση ορεινών και μειονεκτικών στο πλαίσιο εφαρμογής του άξονα 3 του ΠΑΑ) σε **εφαρμογή συνολικής μελέτης αναβάθμισης**⁵⁷ του οικισμού. Οι επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών αφορούν τα παρακάτω:

- βελτίωση και ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων (διαμόρφωση υπαίθριων χώρων, πλακοστρώσεις, πεζοδρομήσεις, φωτισμός κ.λ.π.)
- αποκατάσταση κτιρίων για κοινωφελή χρήση
- αποκατάσταση εξωτερικών όψεων κτισμάτων με ιδιαίτερα στοιχεία αισθητικής και ιστορικής αξίας

Το μέτρο αφορά κυρίως σε **δημόσια έργα** και συνολικά για τις ανωτέρω παρεμβάσεις ο συνολικός προϋπολογισμός θα ανέρχεται έως **1.000.000 €**.

Δράσεις για την **ανακαίνιση και ανάπτυξη χαρακτηρισμένων «παραδοσιακών οικισμών»** θα συγχρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το ΕΤΠΑ.

Υποδομές πρόσβασης.

Μικρά έργα πρόσβασης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις συνολικού προϋπολογισμού **μέχρι 500.000€**, χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.

Αλιευτικά καταφύγια (Άξονας 3 ΕΠΑΛ).

Το ΕΤΑ θα χρηματοδοτεί:

(α) Την κατασκευή μόνο μικρών αλιευτικών καταφυγίων (μέχρι 50 θέσεις ελλιμενισμού και προϋπολογισμού μέχρι 1,5Μ€ στα απομακρυσμένα Ελληνικά Νησιά, όπως αυτά αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 του Ε.Π Αλιείας 2007 –2013.

(β) Τον εκσυγχρονισμό και εξοπλισμό των υφιστάμενων αλιευτικών καταφυγίων.

Υποδομές Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

⁵⁷ Ως προς αυτό το μέτρο απαραίτητη προϋπόθεση είναι η σύνταξη μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης συνολικά του οικισμού ή σύνταξη σχεδίου αναβάθμισης αυτού. Αυτή η κατηγορία παρέμβασης δεν εφαρμόζεται σε εγκαταλελειμμένους οικισμούς. Το περιεχόμενο της μελέτης θα προσδιορισθεί σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ. Κατά προτεραιότητα εντάσσονται περιοχές που έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα βασικά δίκτυα (ύδρευσης, αποχέτευσης)

Το σύνολο των παρεμβάσεων που άπτονται υποδομών, ανάπτυξης και εφαρμογών ΤΠΕ για την εξυπηρέτηση του πολίτη, χρηματοδοτούνται αποκλειστικά και μόνο από το ΕΤΠΑ.

Λοιπά έργα υποδομών

Τα λοιπά έργα υποδομών, στις αγροτικές και αλιευτικές περιοχές, χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

3.5.3 Ανθρώπινο δυναμικό

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013

Η διαφοροποίηση μεταξύ ΕΓΤΑΑ και ΕΚΤ, για δράσεις **επαγγελματικής κατάρτισης**, εξειδικεύεται, ως ακολούθως:

ΕΓΤΑΑ Το ταμείο θα καλύπτει αποκλειστικά κατάρτιση που θα αφορά στη θεματολογία και στους δικαιούχους των παρακάτω μέτρων του Άξονα 2 του ΠΑΑ 2007-2013.		ΕΚΤ Το ταμείο θα καλύπτει αποκλειστικά κατάρτιση που θα αφορά στη θεματολογία και στους δικαιούχους των παρακάτω μέτρων του άξονα 1 καθώς και των μέτρων των αξόνων 3 και 4 του ΠΑΑ 2007-2013	
211	Ενισχύσεις για φυσικά μειονεκτήματα στους γεωργούς ορεινών περιοχών	112	Εγκατάσταση Νέων Γεωργών
212	Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών.	121	Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων
213	Natura 2000	123	Αύξηση προστιθέμενης αξίας στα γεωργικά και δασοκομικά προϊόντα
214	Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις	Κατάρτιση στο πλαίσιο εφαρμογής των αξόνων 3 και 4 του ΠΑΑ (Ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας – Προσέγγιση Leader), όπως αυτοί καθορίζονται στον Καν. 1698/05.	
215	Ενισχύσεις για την καλή διαβίωση των ζώων		
216	Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις (γεωργία)		
221	Πρώτη δάσωση γεωργικών γαιών		
222	Πρώτη εγκατάσταση γεωργοδασοκομικών συστημάτων σε γεωργική γή		
223	Πρώτη δάσωση μη γεωργικών γαιών		
225	Δασοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις		
226	Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης.		

227	Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις (δάση)	
-----	--	--

Η διαφοροποίηση μεταξύ ΕΓΤΑΑ και ΕΚΤ, για δράσεις ενημέρωσης-πληροφόρησης-εκπαίδευσης, εξειδικεύεται, ως ακολούθως:

Όσον αφορά **δράσεις ενημέρωσης-εκπαίδευσης**, οι οποίες αφορούν **όλες τις στρατηγικές, πολιτικές και κατευθύνσεις για την Αγροτική Ανάπτυξη** στη νέα προγραμματική περίοδο, υλοποιούνται κυρίως στο πλαίσιο χρηματοδότησης του ΕΓΤΑΑ , μέσω του **ΠΑΑ**.

Ειδικότερα:

- ☒ Οι δράσεις ενημέρωσης για **θέματα αγροτικής ανάπτυξης, τα οποία αφορούν Περιβαλλοντικά ζητήματα** (Κοινοτική Στρατηγική Βιοποικιλότητας, Δίκτυο Natura 2000, Πλαίσιο για τα νερά, Θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους, Κοινοτικό πρόγραμμα για την κλιματική αλλαγή, Θεματική στρατηγική για τη μόλυνση του αέρα, Θεματική στρατηγική για την αειφόρο χρήση των φυτοφαρμάκων), **στρατηγική για τα δάση, καινοτομία στις στρατηγικές για την αγροτική ανάπτυξη, βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία, βιοενέργεια, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΓΤΑΑ.**
- ☒ Οι δράσεις ενημέρωσης-εκπαίδευσης για θέματα **Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων στις αγροτικές περιοχές καθώς και για Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) για γεωργική και αγροτική ανάπτυξη, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ.**

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας (ΕΠΑΛ) 2007-2013

Δεν περιλαμβάνονται δράσεις κατάρτισης στο ΕΠ Αλιείας 2007 – 2013 και οι σχετικές δράσεις θα υλοποιηθούν με συγχρηματοδότηση του ΕΚΤ.

3.5.4 Περιβάλλον

Κριτήρια διαχωρισμού ανά περιβαλλοντικό τομέα

Οι ειδικότερες περιβαλλοντικές δράσεις ομαδοποιήθηκαν ανά περιβαλλοντικό τομέα (φύση, έδαφος, ατμοσφαιρικό περιβάλλον, ακουστικό περιβάλλον, κλιματική αλλαγή, πολιτική προστασία, μηχανισμοί-εργαλεία-θεσμοί, υδατικό περιβάλλον, χωροταξία-πολεοδομία).

Για τα πεδία που μπορούν να χρηματοδοτηθούν από περισσότερα του ενός Ταμείου και για τα οποία υπάρχει αναγκαιότητα προσδιορισμού κριτηρίων διαχωρισμού και διασφάλισης συμπληρωματικότητας εφαρμόζονται τα ακόλουθα κριτήρια, τα οποία παρατίθενται ανά τομέα:

Τομέας «Φύση»:

- Η εφαρμογή **μέτρων προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων και γενικότερα τα θέματα παρεμβάσεων σε περιοχές Δικτύου Natura 2000** αποτελεί από τα σημαντικότερα πεδία εφαρμογής κριτηρίων διαχωρισμού, ιδιαίτερα μεταξύ των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (βλ. ανάλυση στον πίνακα 2 που ακολουθεί).
- **Μεταχείριση και παρακολούθηση γενετικά τροποποιημένων προϊόντων και οργανισμών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή.** Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από κάθε Ε.Π. εξειδικεύονται στις αντίστοιχες περιγραφές των προγραμματικών κειμένων. **Γενικό κριτήριο διαχωρισμού αποτελεί το Παράρτημα Ι της Συνθήκης**, όπου σχετικές δράσεις είναι επιλέξιμες μόνο στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ.
- **Πυρκαγιές: Το ΠΑΑ** θα καλύψει τον τομέα των δασικών πυρκαγιών και ειδικότερα θα χρηματοδοτήσει δράσεις αντίστοιχες αυτών που χρηματοδοτήθηκαν από τα ΠΕΠ, μέσω του ΕΓΤΠΕ-Π κατά τη Γ' προγραμματική περίοδο, όπως **έργα πρόληψης και προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές**. (Ο εξοπλισμός δασοπυρόσβεσης χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ (βλ. και πίνακα 1)).

Τομέας «Ατμοσφαιρικό περιβάλλον»:

- **Ενίσχυση ασφάλειας προστατευόμενων περιοχών από φυσικούς ή άλλους κινδύνους** (Μεταφορά, χρήση ή αποθήκευση ουσιών – πυρκαγιές).
Το ΕΓΤΑΑ συγχρηματοδοτεί δράσεις για την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών, ως ανωτέρω.

Τομέας «Κλιματική Αλλαγή »:

- **Προώθηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ):** Το ΕΓΤΑΑ (μέσω ΠΑΑ), θα συγχρηματοδοτήσει αποκλειστικά **μικρής κλίμακας** (συνολικού προϋπολογισμού έως **300.000 €**) επενδυτικά σχέδια προώθησης ΑΠΕ που αφορούν σε δικαιούχους γεωργούς και για ίδια κατανάλωση, στο πλαίσιο του **Άξονα 3, του ΠΑΑ**.

Επενδύσεις στο σύνολο της χώρας που αφορούν σε μονάδες παραγωγής ΑΠΕ για την πώληση ενέργειας στην αγορά, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Οι επενδύσεις σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης για την προώθηση των ενεργειακών καλλιέργειών θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΓΤΑΑ (από τον Άξονα Προτεραιότητας 1 του ΠΑΑ 2007 – 2013).

- **Ενίσχυση τεχνολογιών και προϊόντων για την προστασία της στοιβάδας του όζοντος:**

Οι παρεμβάσεις του ΠΑΑ στο συγκεκριμένο τομέα αφορούν αποκλειστικά σε επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (ζωικής και φυτικής παραγωγής) καθώς και των επιχειρήσεων σχετιζόμενων με την πρώτη μεταποίηση των προϊόντων του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης.

Παρεμβάσεις για την προστασία της στοιβάδας του όζοντος περιλαμβάνονται στο ΠΑΑ, μέσω της παροχής στρεμματικών ενισχύσεων, στο πλαίσιο εφαρμογής γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων.

Τομέας «Μηχανισμοί, Εργαλεία, Θεσμοί»:

Αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του ΕΤΠΑ

Τομέας «Χωροταξία – Πολεοδομία»:

- Οι παρεμβάσεις χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΤΠΑ. Όσον αφορά παρεμβάσεις σχετικές με την οριοθέτηση, καταγραφή και αποτύπωση δασών και δασικών εκτάσεων, δύναται η χρηματοδότηση να γίνει από το ΕΓΤΑΑ.

Με βάση τα σημαντικότερα πεδία δυνητικών επικαλύψεων που εντοπίστηκαν, διαμορφώθηκε ο Πίνακας 1, που ακολουθεί, στον οποίο εξειδικεύονται οι δράσεις του τομέα περιβάλλοντος που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΓΤΑΑ.

Πίνακας 1: ΕΠΙΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΟΜΕΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΤΠΑ, Τ.Σ. ΚΑΙ ΕΓΤΑΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΕΤΠΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΕΓΤΑΑ
Αντιπλημμυρικά έργα	♦	♦	
Αντιπλημμυρικά έργα, στο πλαίσιο παρεμβάσεων			♦

ορεινής υδρονομίας σε δάση			
Αρδευτικά δίκτυα ⁵⁸			♦
Δίκτυα ύδρευσης	♦	♦	
Ταμιευτήρες, Λιμνοδεξαμενές, Φράγματα για άρδευση			♦
Ταμιευτήρες, Λιμνοδεξαμενές, Φράγματα για ύδρευση	♦	♦	
Ταμιευτήρες, Λιμνοδεξαμενές, Φράγματα στα νησιά ή αγροτικές περιοχές υπό όρους (μικτής χρήσης, ύδρευση- άρδευση)			♦
Βιοποικιλότητα, παρεμβάσεις σε περιοχές Natura 2000 ⁵⁹	♦		
Βιοποικιλότητα, παρεμβάσεις σε περιοχές Υψηλής Αισθητικής αξίας, μέσω γεωργοπεριβαλλοντικών και δασοπεριβαλλοντικών μέτρων, στο πλαίσιο εφαρμογής του Καν. 1698/2005			♦
Έρευνα και τεχνολογία σε θέματα περιβάλλοντος	♦		
Δάση, πρόληψη πυρκαγιών, αναδασώσεις			♦
Μονοπάτια, ποδηλατικές διαδρομές, σήμανση, παρατηρητήρια, θέσεις θέας (αγροτικές περιοχές)			♦
Μονοπάτια, ποδηλατικές διαδρομές, σήμανση, παρατηρητήρια, θέσεις θέας (περιοχές Natura 2000)	♦		
Ύδρευση / αντικατάσταση δικτύων κλπ.	♦		
Βιολογικοί καθαρισμοί	♦	♦	
Διαχείριση απορριμμάτων	♦	♦	
Απειλούμενοι φυτικοί και ζωικοί πόροι (είδη και φυλές)			♦
Άγρια πανίδα και χλωρίδα	♦		
Προστασία άγριας πανίδας και χλωρίδας μέσω εφαρμογής γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων στο πλαίσιο εφαρμογής του Καν. 1698/2005			♦
Έργα υποδομής σε περιοχές NATURA ⁶⁰	♦		♦
Μηχανισμοί πιστοποίησης και σήμανσης (προϊόντα του παραρτήματος 1 της συνθήκης)			♦

⁵⁸ Δεν υπάρχουν μικτά δίκτυα

⁵⁹ Κατηγοριοποίηση των Παρεμβάσεων σύμφωνα με τον τεχνικό Οδηγό για τη χρηματοδότηση του Δικτύου Natura 2000 (2006)

⁶⁰ Έργα υποδομών, σε περιοχές Natura 2000 ακολουθούν την κατηγοριοποίηση ανά Ταμείο, όπως αποτυπώνονται στους πίνακες 1 και 2.

Πίνακας 1(συν.): ΕΠΙΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΟΜΕΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΤΠΑ, Τ.Σ. ΚΑΙ ΕΓΤΑΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΕΤΠΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΕΓΤΑΑ
Μηχανισμοί πιστοποίησης και σήμανσης (λοιπά προϊόντα)	♦		
Μηχανισμοί παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος	♦		
Βιοκαύσιμα μικρής κλίμακας - μονάδες παραγωγής για ίδια χρήση			♦
Βιοκαύσιμα (μεγάλες μονάδες παραγωγής)	♦		
Αξιοποίηση βιομάζας γεωργοκτηνοτροφικής και δασικής προέλευσης			♦
Εξοπλισμός δασοπυρόσβεσης	♦		

Κριτήρια διαχωρισμού για παρεμβάσεις στις περιοχές του δικτύου Natura 2000

Το Δίκτυο **Natura 2000** καλύπτει διαφορετικούς τύπους εκτάσεων και εδαφών της χώρας, στους οποίους περιλαμβάνονται γεωργικές εκτάσεις, δάση, άλλες χερσαίες εκτάσεις (όπως αλπικές, θαμνώδεις, εγκαταλελειμμένες γεωργικές εκτάσεις κλπ), εσωτερικά ύδατα, υγρότοποι, παράκτιες ζώνες και θαλάσσιες ζώνες. Ως εκ τούτου, καθίσταται προφανές ότι οι σχετικές δραστηριότητες εμπίπτουν στο πεδίο παρέμβασης τόσο των προγραμμάτων του ΕΤΠΑ όσο και των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΑ και χρήζουν διαχωρισμού.

Δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος της Κοινοτικής συγχρηματοδότησης του Δικτύου **Natura 2000** παρέχεται μέσω των υφιστάμενων Κοινοτικών πόρων που προορίζονται για την ενίσχυση της αγροτικής, περιφερειακής και θαλάσσιας ανάπτυξης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε έναν Τεχνικό Οδηγό για την καταγραφή των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων για το Δίκτυο **Natura 2000** (Τεχνικός Οδηγός για τη Χρηματοδότηση του δικτύου Natura 2000, (Ε.Ε). 2006). Ο συγκεκριμένος Τεχνικός Οδηγός αποτέλεσε χρήσιμο εργαλείο για τον προσδιορισμό της συμπληρωματικότητας και των συνεργιών που αναπτύσσονται μεταξύ των διαφορετικών χρηματοδοτικών μέσων καθώς και την αποφυγή πιθανών επικαλύψεων και επαναλήψεων, σε ότι αφορά τη χρηματοδότηση επιμέρους δραστηριοτήτων, που αναπτύσσονται στις περιοχές του δικτύου και χρηματοδοτούνται από διαφορετικά μέσα.

Ως **βασικές αρχές για το διαχωρισμό των δραστηριοτήτων** σημειώνονται οι εξής:

- Οι δραστηριότητες που αφορούν στο καθεστώς προστασίας των περιοχών (φορείς διαχείρισης, μελέτες, επιχειρησιακά σχέδια κλπ) καθώς και στην υλοποίηση πιλοτικών έργων, θα χρηματοδοτηθούν από τα προγράμματα του ΕΤΠΑ.
- Οι δράσεις που αφορούν στην εφαρμογή γεωργικών και δασικών πρακτικών μέσω της παροχής στρεμματικών ενισχύσεων, συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.
- Δράσεις προστασίας και μελέτης συγκεκριμένων ειδών θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

- Δράσεις προστασίας ειδών, μέσω της εφαρμογής γεωργοπεριβαλλοντικών και δασοπεριβαλλοντικών μέτρων, συγχρηματοδοτείται αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ, ενώ
- Υποδομές για τη διευκόλυνση της πρόσβασης, την ενθάρρυνση της επισκεψιμότητας, δράσεις για την αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων στις περιοχές του δικτύου **Natura 2000** αποτυπώνεται στον Πίνακα 2, που ακολουθεί:

Πίνακας 2: ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ / ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ NATURA 2000

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ NATURA 2000	ΕΤΠΑ	ΕΓΤΑ Α	Παρατηρήσεις
Διαχείριση της διαδικασίας επιλογής	+		
Επιστημονικές Μελέτες/ Κατάλογοι Απογραφής για τον προσδιορισμό και την κήρυξη περιοχών	+		
Προετοιμασία αρχικού Ενημερωτικού & Διαφημιστικού Υλικού	+		
Πιλοτικά Έργα	+		
Προετοιμασία Σχεδίων & Στρατηγικών Διαχείρισης	+		
Σύσταση Φορέων Διαχείρισης ή άλλων οργανωτικών σχημάτων διαχείρισης	+		
Διαβούλευση και Δικτύωση-Δημόσιες Συσκέψεις, Δικτύωση, Σύνδεσμοι με Γαιοκτήμονες	+		
Εκπόνηση και Αναθεώρηση Σχεδίων & Στρατηγικών Διαχείρισης	+		
Τρέχουσες Δαπάνες Φορέων Διαχείρισης ή άλλων οργανωτικών σχημάτων διαχείρισης	+		
Συντήρηση Εγκαταστάσεων για το Κοινό - Πρόσβαση και Χρήση Περιοχών	+		
Τρέχουσες Δαπάνες Προσωπικού	+		

Πίνακας 2: ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ/ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ NATURA 2000. (συνέχεια)

Διαχείριση Προστασίας – Εισβάλλοντα Ξενικά Είδη	+		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ NATURA 2000	ΕΤΠΑ	ΕΓΤΑ Α	Παρατηρήσεις
Διαχείριση Προστασίας - Οικοτόπιοι			
Ενισχύσεις για Φυσικά Μειονεκτήματα στους γεωργούς ορεινών περιοχών		+	
Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα, εκτός ορεινών		+	
Ενισχύσεις Natura 2000 και ενισχύσεις που συνδέονται με την Οδηγία 2000/60		+	
Αγροπεριβαλλοντικές ενισχύσεις		+	
Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις (γεωργικές εκτάσεις)		+	
Πρώτη Δάσωση Γεωργικών Γαιών		+	
Πρώτη εγκατάσταση αγροδασοκομικών συστημάτων σε γεωργική γη		+	
Πρώτη δάσωση μη γεωργικών γαιών		+	
Ενισχύσεις Natura (δάση)		+	
Δασοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις		+	
Αποκατάσταση δασοκομικού δυναμικού & δράσεις πρόληψης		+	
Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις (δάση)		+	
Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς		+	
Διαχείριση Προστασίας - Είδη	+		
Διαχείριση Προστασίας – Είδη, μέσω γεωργοπεριβαλλοντικών και δασοπεριβαλλοντικών μέτρων		+	
Υλοποίηση Σχεδίων και Συμβάσεων Διαχείρισης	+		
Παροχή Υπηρεσιών και απώλεια εσόδων από αγροτικές δραστηριότητες		+	
Παρακολούθηση και επισκόπηση	+		
Διαχείριση Κινδύνων	+		
(Συνεχιζόμενη) Επιτήρηση Περιοχών	+		
Παροχή Ενημερωτικού και Διαφημιστικού Υλικού Εθνικής και Περιφερειακής εμβέλειας	+		
Παροχή Ενημερωτικού και Διαφημιστικού Υλικού Τοπικής εμβέλειας		+	
Επιμόρφωση και Εκπαίδευση στις περιοχές Natura από τους Φορείς Διαχείρισης	+		
Εγκαταστάσεις για την ενθάρρυνση της χρήσης επισκεπτών και την εκτίμηση περιοχών Natura 2000	+		
Αγορά γαιών, περιλαμβανομένης της αποζημίωσης για δικαιώματα ανάπτυξης	+		
Υποδομή που απαιτείται για την αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών	+		
Υποδομή που απαιτείται για την αποκατάσταση οικοτόπων ή		+	

ειδών μέσω γεωργοπεριβαλλοντικών και δασοπεριβαλλοντικών μέτρων			
Υποδομή για Δημόσια Πρόσβαση	+		
Υποδομή για Δημόσια Πρόσβαση (αγροτική οδοποιία)		+	

Στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου, δημιουργείται Ειδική Υπηρεσία για το συντονισμό των δράσεων στον τομέα του Περιβάλλοντος. Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας περιγράφονται αναλυτικά στο ΕΣΠΑ. Η σύσταση της Ειδικής Υπηρεσίας αναμένεται ότι όχι μόνο θα διασφαλίσει την αποφυγή επικαλύψεων, αλλά θα συμβάλλει στην μέγιστη συνέργεια και συμπληρωματικότητα των πράξεων στον τομέα του Περιβάλλοντος, ανεξάρτητα πηγής (Ταμείου) χρηματοδότησης.

Περιβάλλον στο πλαίσιο της αλιείας

Στο βαθμό που η αιφόρος διαχείριση των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία και η προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν βασικούς στρατηγικούς στόχους της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και του ΕΣΣΑΑΛ για την Δ' προγραμματική περίοδο, σχεδόν το σύνολο των δράσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος αποτελούν δράσεις για το περιβάλλον.

Ειδικότερα, **οι δράσεις προς την κατεύθυνση του περιβάλλοντος που θα χρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το ΕΠΑΛ**, είναι αυτές που προβλέπονται από τον Κανονισμό του ΕΤΑ και περιλαμβάνουν:

- Μεθόδους υδατοκαλλιέργειας που μειώνουν τον αρνητικό αντίκτυπο ή ενισχύουν το θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον, σε σχέση με τη συνήθη πρακτική στον τομέα τα υδατοκαλλιέργειας.
- Στήριξη παραδοσιακών μεθόδων υδατοκαλλιέργειας για τη διατήρηση και ανάπτυξη του οικονομικού και κοινωνικού πλέγματος και του περιβάλλοντος.
- Μορφές υδατοκαλλιέργειας για τη βελτίωση του περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων και της γενετικής ποικιλίας καθώς και την διαχείριση των χαρακτηριστικών τοπίου και των παραδοσιακών χαρακτηριστικών των ζωνών υδατοκαλλιέργειας.
- Βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια συμβατή με συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς περιορισμούς, που προκύπτουν από το χαρακτηρισμό των περιοχών Natura 2000, σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ.
- Βιώσιμη συμβολή στην καλύτερη διαχείριση ή προστασία των αλιευτικών πόρων.
- Δράσεις που αφορούν άμεσα στις αλιευτικές δραστηριότητες για την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος στο πλαίσιο του Δικτύου Natura, εκτός λειτουργικών εξόδων.
- Προστασία του περιβάλλοντος σε μικρές αλιευτικές περιοχές για τη διατήρηση της ελκυστικότητάς τους, ανάπτυξη μικρών παράκτιων κωμοπόλεων και χωριών και προστασία και βελτίωση της φυσικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.
- Για την ανάπτυξη, αναδιάρθρωση ή την βελτίωση ζωνών υδατοκαλλιέργειας, στους φορείς διαχείρισης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ), (Νόμος 2742/1999 & αριθ Η.Π.17239 / 30.8.2002 Υπουργική Απόφαση), χορηγείται στήριξη προκειμένου να υλοποιούν ενέργειες συλλογικού χαρακτήρα, ιδίως για την προμήθεια συλλογικού εξοπλισμού για παρακολούθηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών

του νερού στις ΠΟΑΥ και για αντιμετώπιση περιστατικών έκτακτης ρύπανσης, διενέργεια σχετικών μελετών κλπ.

- Στο πλαίσιο την εφαρμογής του Κανονισμού 1967/2006, για τα μέτρα διαχείρισης στη Μεσόγειο, χορηγείται ενίσχυση, ιδίως για:
 - (i) τη συλλογή επιστημονικών πληροφοριών προκειμένου να χαρτογραφηθούν οι βιοτόποι που θα προστατευθούν (*Posidonia oceanica*) σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κανονισμού,
 - (ii) τη συλλογή επιστημονικών πληροφοριών για την επιστημονική ταυτοποίηση και χαρτογράφηση των περιοχών (Εθνικές προστατευόμενες περιοχές), οι οποίες θα προστατευθούν στο πλαίσιο του άρθρου 7 του Κανονισμού, και
 - (iii) την επιστημονική παρακολούθηση των σχεδίων διαχείρισης, σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19 του Κανονισμού.

3.5.5 Παρεμβάσεις στο Παραγωγικό Περιβάλλον

Οι παρεμβάσεις στο Παραγωγικό Περιβάλλον, **στο πλαίσιο εφαρμογής του άξονα 3 του ΠΑΑ**, που αφορά στη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές, συνδέονται με μέτρα τα οποία περιλαμβάνουν :

- διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες
- στήριξη για τη δημιουργία και ανάπτυξη πολύ μικρών επιχειρήσεων (όπως αυτές ορίζονται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής)
- ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων.

Τα κριτήρια διαχωρισμού, οι όροι και οι προϋποθέσεις, για παρεμβάσεις από γεωργούς και μη γεωργούς, στις περιοχές εφαρμογής του Άξονα 3 του ΠΑΑ, ορίζονται στα παρακάτω σημεία.

Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες - Επενδύσεις από γεωργούς

Οι γεωργοί, όπως η ιδιότητα αυτή προσδιορίζεται από το εκάστοτε Εθνικό θεσμικό πλαίσιο, οι ασφαλισμένοι στον ΟΓΑ και τα μέλη των νοικοκυριών τους, **μπορούν να χρηματοδοτηθούν μόνο από το ΕΓΤΑΑ (σύμφωνα με τον Καν. 1698/2005) για τη δημιουργία, τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση πολύ μικρών επιχειρήσεων, κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.**

Ενδεικτικές δράσεις είναι οι εξής:

- Μικρής δυναμικότητας υποδομές διανυκτέρευσης, έως 40 κλίνες
- Χώροι εστίασης και αναψυχής
- Επισκέψιμα αγροκτήματα
- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (π.χ. εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας κλπ.).
- Οικοτεχνία, χειροτεχνία, παραγωγή ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικές μονάδες
- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών
- Επιχειρήσεις παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση
- Βελτίωση επιχειρήσεων προς την κατεύθυνση προστασίας του περιβάλλοντος, εκτός των όσων προβλέπονται από τη νομοθεσία (π.χ. φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας με σκοπό την ίδια κατανάλωση ΑΠΕ, γεωθερμίας κλπ.).

Θα συγχρηματοδοτηθούν επίσης ενέργειες για την εγκατάσταση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και απόκτηση ποιοτικών σημάτων.

Όσον αφορά τις **επενδύσεις από γεωργούς στον τουρισμό**, αυτές χρηματοδοτούνται **αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ, μέχρι ύψους συνολικού προϋπολογισμού 600.000 ευρώ**. Μεγαλύτερου συνολικού προϋπολογισμού επενδύσεις στον τομέα του τουρισμού, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Επίσης, **οι παρεμβάσεις από γεωργούς στη μεταποίηση και τις υπηρεσίες** χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το **ΕΓΤΑΑ**, μέχρι ύψους συνολικού προϋπολογισμού **300.000 ευρώ**. Μεγαλύτερου συνολικού προϋπολογισμού επενδύσεις στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας / Επενδύσεις από μη γεωργούς

Βασικές αρχές που θα διέπουν τα κριτήρια διαχωρισμού για επενδύσεις **από μη γεωργούς**, όπως ορίστηκαν ανωτέρω, στους **τομείς της μεταποίησης, εμπορίας, υπηρεσιών και τουρισμού** είναι οι παρακάτω:

- ☒ **Γεωγραφικό κριτήριο.** Για τις περιοχές εφαρμογής των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ), που θα είναι ορεινές και μειονεκτικές, κατά την έννοια του Καν.1698/05 και που θα προσδιοριστούν μετά την συνεξέταση μιας σειράς παραμέτρων, η χρηματοδότηση αντίστοιχων επενδύσεων θα γίνει από το ΕΓΤΑΑ. Η χρηματοδότηση από το ΕΓΤΑΑ δεν θα αφορά σε Δημοτικά Διαμερίσματα άνω των 3.000 κατοίκων.
- ☒ **Ύψος Προϋπολογισμού.** Στις παραπάνω περιοχές, **οι παρεμβάσεις στη μεταποίηση και τις υπηρεσίες από το ΕΓΤΑΑ δεν θα υπερβαίνουν τις 300.000 €** (συνολικός προϋπολογισμός). Οι **επενδύσεις στον τουρισμό για ίδρυση και εκσυγχρονισμό με αύξηση δυναμικότητας** (με προσθήκη καθ' ύψος και κατ' επέκταση) **χρηματοδοτούνται, για τις ίδιες περιοχές, αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ και μέχρι ύψους συνολικού προϋπολογισμού 600.000€.**
- ☒ **Κλαδικό κριτήριο.** Η εξειδίκευση του κριτηρίου αυτού, στους κλάδους της μεταποίησης, εμπορίου και υπηρεσιών, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα 3, ο οποίος αφορά στους κλάδους/παρεμβάσεις που θα συγχρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ. .

Πίνακας 3: Κλάδοι που θα συγχρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ

Κωδικός ΣΤΑΚΟΔ⁶¹	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΛΑΔΟΥ
153.3	Παραγωγή ζαχαρωδών προϊόντων από φρούτα και λαχανικά
158.1	Αρτοποιία, παραγωγή νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής
158.2	Παραγωγή φρυγανιών, μπισκότων, παραγωγή διατηρούμενων ειδών ζαχαροπλαστικής
158.4	Παραγωγή κακάου, σοκολάτας και ζαχαρωτών
158.5	Παραγωγή μακαρονιών, λαζανιών, κουσκούς και παρόμοιων αλευρωδών προϊόντων
158.6	Επεξεργασία τσαγιού και καφέ
158.9	Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής μ.α.κ.
159.1	Παραγωγή αποσταγμένων αλκοολούχων ποτών

⁶¹ Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας, Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδας.

172	Υφαντήρια
175.1	Ταπητουργία
182.1	Κατασκευή ενδυμάτων εργασίας
192.0	Κατασκευή ειδών ταξιδιού, τσαντών και παρόμοιων ειδών, ειδών σελοποίησης και σαγματοποίησης
201.0	Πριόνισμα, πλάνισμα και εμποτισμός ξύλου
203.0	Κατασκευή ξυλουργικών προϊόντων για την οικοδομική
205.2	Κατασκευή ειδών από φελλό και ειδών καλαθοποίησης και σπάρτοπλεκτική
212.1	Κατασκευή κυματοειδούς χαρτιού και χαρτονιού και ειδών συσκευασίας από χαρτί και χαρτόνι.
241.4	Παραγωγή άλλων οργανικών βασικών χημικών ουσιών (παραγωγή ξυλάνθρακα)

Πίνακας 3 (συν.): Κλάδοι που θα συγχρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ

Κωδικός ΣΤΑΚΟΔ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΛΑΔΟΥ
245.1	Παραγωγή σαπουνιών και απορρυπαντικών, προϊόντων καθαρισμού και στίλβωσης
246.3	Παραγωγή αιθέριων ελαίων
261.3	Κατασκευή κοίλου γυαλιού
262.1	Κατασκευή κεραμικών ειδών οικιακής χρήσης και κεραμικών διακοσμητικών ειδών
262.5	Κατασκευή άλλων κεραμικών προϊόντων
286.1	Κατασκευή ειδών μαχαιροποίησης
286.2	Κατασκευή εργαλείων
293.9	Κατασκευή άλλων γεωργικών και δασοκομικών μηχανημάτων
361.1	Κατασκευή καρεκλών και καθισμάτων
361.2	Κατασκευή άλλων επίπλων για γραφεία και καταστήματα
361.3	Κατασκευή άλλων επίπλων κουζίνας
361.4	Κατασκευή άλλων επίπλων
362.9	Κατασκευή κοσμημάτων και συναφών ειδών
363.0	Κατασκευή μουσικών οργάνων
521.2	Παντοπωλεία
522.5	Λιανικό εμπόριο οينوπνευματωδών και λοιπών ποτών
525.5	Λιανικό εμπόριο αναμνηστικών ειδών και ειδών λαϊκής τέχνης
528.1	Επισκευή υποδημάτων κάθε είδους και άλλων δερμάτινων ειδών
923.1	Καλλιτεχνική και λογοτεχνική δημιουργία και ερμηνεία

- 923.2 Εκμετάλλευση αιθουσών θεαμάτων και συναφείς δραστηριότητες
- 923.3 Υπαίθριες ψυχαγωγικές εκδηλώσεις και πάρκα αναψυχής
- 930.1 Πλύσιμο και στεγνό καθάρισμα κλωστοϋφαντουργικών και γούνινων προϊόντων
- 930.2 Δραστηριότητες κομμωτηρίων, κουρείων
- 930.4 Δραστηριότητες σχετικές με τη φυσική ευεξία

3.5.6 Κριτήρια διαχωρισμού δράσεων, που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 (ΠΑΑ) και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013 (ΕΠΑΛ).

Παρεμβάσεις, οι οποίες στοχεύουν στην οικονομική διαφοροποίηση των αγροτικών περιοχών και των αλιευτικών περιοχών θα υλοποιηθούν μέσω του **Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 και ειδικότερα μέσω των Αξόνων Προτεραιότητας 3 και 4 αλλά και μέσω του Ε.Π Αλιεία 2007-2013, Άξονας Προτεραιότητας 4: «Αειφόρος Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών».**

Για την αποφυγή επικαλύψεων αλλά και την διασφάλιση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των Ταμείων θα χρησιμοποιηθούν τα ακόλουθα κριτήρια διαχωρισμού των δράσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των δύο Προγραμμάτων.

Άξονας Προτεραιότητας 4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 «Προσέγγιση LEADER» και Άξονας Προτεραιότητας 4: «Αειφόρος Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών» του Ε.Π. Αλιεία 2007 – 2013

Οι δύο Άξονες Προτεραιότητας υλοποιούνται μέσω **Τοπικών Στρατηγικών Ανάπτυξης** που υποβάλλονται από Ομάδες Τοπικής Δράσης, στη βάση της εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγισης (bottom up).

Οι περιοχές, οι οποίες θα ενταχθούν στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΑΑ και στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ, **θα διαφοροποιούνται γεωγραφικά.**

Άξονας Προτεραιότητας 3 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 «Ποιότητα Ζωής στις Αγροτικές Περιοχές και Διαφοροποίηση της Αγροτικής Οικονομίας» και Άξονας Προτεραιότητας 4: «Αειφόρος Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών» του Ε.Π Αλιεία 2007 – 2013.

Παρεμβάσεις του Άξονα Προτεραιότητας 3 του ΠΑΑ είναι δυνατόν να υλοποιούνται σε περιοχές, οι οποίες εντάσσονται παράλληλα και στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ. Στις περιπτώσεις αυτές η χρηματοδότηση πράξεων ακολουθεί τα παρακάτω κριτήρια διαχωρισμού:

- **Προκειμένου για δημόσια έργα**, ο Άξονας Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ χρηματοδοτεί αποκλειστικά και μόνο τα έργα, τα οποία αναφέρονται **ονομαστικά και κατά προτεραιότητα** στα Τοπικά Προγράμματα που θα υποβληθούν από τις Ομάδες Τοπικής Δράσης Αλιευτικών Περιοχών, για την ένταξή τους στον Άξονα Προτεραιότητας. Λοιπά δημόσια έργα στις ίδιες περιοχές είναι δυνατόν να χρηματοδοτηθούν από τον Άξονα Προτεραιότητας 3 του ΠΑΑ «Ποιότητα Ζωής στις Αγροτικές Περιοχές και Διαφοροποίηση της Αγροτικής Οικονομίας»
- **Οι ιδιωτικές επενδύσεις στις περιοχές αυτές** χρηματοδοτούνται από τον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ και μέχρι την εξάντληση του προϋπολογισμού του, για κάθε περιοχή παρέμβασης.

3.5.7 Οριζόντια Διάταξη

Ο όρος εφαρμογής των κριτηρίων *μέχρι την εξάντληση του διαθέσιμου προϋπολογισμού* (με βάση την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο των σχετικών προκηρύξεων) ισχύει για όλα τα κριτήρια που παρατίθενται στο παρόν κεφάλαιο του προγράμματος. Στην περίπτωση εξάντλησης του προϋπολογισμού, η αρμόδια Διαχειριστική Αρχή ενημερώνει σχετικά το μηχανισμό συντονισμού, ο οποίος με τη σειρά του μεριμνά για τη σχετική κατά περίπτωση άρση των κριτηρίων.

Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη ότι η υλοποίηση των προγραμμάτων είναι μια δυναμική διαδικασία, η οποία καλύπτει χρονική περίοδο τουλάχιστον 7 ετών, τα κριτήρια διαχωρισμού μπορούν να συμπληρωθούν ή/και να αναθεωρηθούν, όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο.

4. Διατάξεις Εφαρμογής

1. ΑΡΧΕΣ και ΦΟΡΕΙΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Καν. (ΕΚ) 1083/2006 και ειδικότερα τα όσα προβλέπονται στα άρθρα 58 έως 62 και του Καν. (ΕΚ) 1828/2006, άρθρα 12 έως 26, για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα (ΕΠ) ορίζονται η διαχειριστική αρχή, η αρχή πιστοποίησης και η αρχή ελέγχου και προσδιορίζονται οι ενδιάμεσοι φορείς που θα οριστούν για τη διαχείρισή του. Στο κοινό σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των ΕΠ του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς, εφεξής ΕΣΠΑ, ορίζεται εθνική αρχή συντονισμού για τη διασφάλιση του απαραίτητου συντονισμού της εφαρμογής των ΕΠ και την επίτευξη των στόχων του ΕΣΠΑ. Η εθνική αρχή συντονισμού συνεργάζεται με την ειδική υπηρεσία συντονισμού και παρακολούθησης δράσεων ΕΚΤ του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας για θέματα που άπτονται του ΕΚΤ. Η εξειδίκευση των αρμοδιοτήτων, η απαραίτητη διάκριση καθηκόντων και ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας αυτών των αρχών και φορέων καθορίζονται με νόμο και όπου απαιτείται θα εκδοθούν επί μέρους κανονιστικές πράξεις. Οι αρμοδιότητες διαχείρισης, πιστοποίησης και ελέγχου ασκούνται μέσω διακριτών υπηρεσιών προκειμένου να διασφαλίζεται η απαιτούμενη διάκριση καθηκόντων μεταξύ των αρχών αυτών.

Η εθνική αρχή συντονισμού, η ειδική υπηρεσία συντονισμού και παρακολούθησης δράσεων ΕΚΤ και οι διαχειριστικές αρχές των ΕΠ συνιστούν δίκτυο με στόχο τη στενή συνεργασία, την άμεση ενημέρωση και τη μεταφορά των καλών πρακτικών που αναπτύσσονται.

Αναλυτική περιγραφή του τρόπου άσκησης των αρμοδιοτήτων κάθε αρχής και φορέα στην διαχείριση και τον έλεγχο του ΕΠ θα γίνει στην περιγραφή του κοινού Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των ΕΠ που θα κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006.

Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών εκπροσωπεί τις ελληνικές αρχές έναντι της ΕΕ για θέματα που άπτονται του ΕΣΠΑ. Για θέματα που άπτονται των ΕΠ εκπροσωπεί τις ελληνικές αρχές σε συνεργασία με τα κατά περίπτωση αρμόδια Υπουργεία. Η διαχειριστική αρχή έχει την ευθύνη έναντι της Επιτροπής για θέματα του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

1.1 Εθνική αρχή συντονισμού αναπτυξιακών προγραμμάτων 2007-2013

Η εθνική αρχή συντονισμού έχει την ευθύνη του συντονισμού του προγραμματισμού και της εφαρμογής των ΕΠ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ και της καθοδήγησης των διαχειριστικών αρχών, με στόχο την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης και της εφαρμογής τους. Στο πλαίσιο αυτό η εθνική αρχή συντονισμού:

- (i) παρακολουθεί και συντονίζει τον προγραμματισμό και την εφαρμογή του ΕΣΠΑ και των ΕΠ του ΕΣΠΑ, παρέχοντας κατευθύνσεις για τη συμβατότητά τους με τις εθνικές πολιτικές και τις πολιτικές και προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- (ii) έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, την κοινοποίησή του στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Καν. (ΕΚ) 1828/06, συνοδευόμενο από τη γνώμη συμμόρφωσης του άρθρου 71 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006, την εποπτεία της αποτελεσματικής εφαρμογής του και την προσαρμογή του ώστε να διασφαλίζεται η επίτευξη των στόχων του,
- (iii) συντονίζει τις διαχειριστικές αρχές των ΕΠ του ΕΣΠΑ και εκδίδει οδηγίες και παρέχει κατευθύνσεις σχετικές με τον προγραμματισμό, τη διαχείριση, την εξειδίκευση των ΕΠ, την αξιολόγηση, τις επαληθεύσεις και κάθε δραστηριότητα που υπάγεται στην αποστολή των διαχειριστικών αρχών των ΕΠ,
- (iv) παρέχει την απαραίτητη πληροφόρηση προς τη Διυπουργική Επιτροπή κοινοτικών προγραμμάτων που συστάθηκε με το άρθρο 20 του Ν.3483/2006 και τη διάσκεψη των Προέδρων των επιτροπών παρακολούθησης των ΕΠ και μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων τους,
- (v) συνεργάζεται με τις διαχειριστικές αρχές των ΕΠ του ΕΣΠΑ, την αρχή πιστοποίησης, την αρχή ελέγχου και τον αρμόδιο για τη λειτουργία του ΟΠΣ φορέα, προκειμένου το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις διαχείρισης, παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ, καθώς και ενημέρωσης της Επιτροπής,
- (vi) παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις για τη διενέργεια των αξιολογήσεων που συνδέονται με την παρακολούθηση ΕΠ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 47 και 48 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006 και στο υποκεφάλαιο 3 του παρόντος, επεξεργάζεται τα πορίσματα των αξιολογήσεων και παρέχει κατευθύνσεις στις διαχειριστικές αρχές σχετικά με την αναθεώρηση των ΕΠ,
- (vii) ενημερώνει τις διαχειριστικές αρχές σχετικά με το κοινοτικό και εθνικό δίκαιο, παρακολουθεί και ενημερώνεται για τις σχετικές ενέργειες των διαχειριστικών αρχών για τη διασφάλιση της συμβατότητας των παρεμβάσεων με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο, ιδίως σε ό,τι αφορά την τήρηση των διατάξεων για τον ανταγωνισμό, τις δημόσιες συμβάσεις, την προστασία του περιβάλλοντος, την εξάλειψη των ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της αρχής της μη διάκρισης εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της ύπαρξης αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού και εισηγείται στη Διυπουργική Επιτροπή τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για την αποτελεσματική εφαρμογή αυτών,

- (viii) διαμορφώνει προτάσεις για τον προγραμματισμό και τη διαχείριση του εθνικού αποθεματικού απροβλέπτων, σύμφωνα με το άρθρο 51 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006,
- (ix) διαμορφώνει το πλαίσιο αρχών δημοσιότητας και πληροφόρησης για τα ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ομοιογένεια, η συνοχή και ο συντονισμός των μέτρων δημοσιότητας και πληροφόρησης των ΕΠ και του ΕΣΠΑ και μεριμνά για την παρακολούθηση και τήρηση του πλαισίου αυτού,
- (x) συμμετέχει στις ετήσιες συναντήσεις των διαχειριστικών αρχών των ΕΠ και της Επιτροπής που προβλέπονται στο άρθρο 68 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006,
- (xi) παρακολουθεί την τήρηση των δεσμεύσεων για την προσθετικότητα και παρέχει στην Επιτροπή τις απαιτούμενες πληροφορίες για την επαλήθευσή της, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 15 του Κανονισμού,
- (xii) μεριμνά για το συντονισμό του ΕΣΠΑ με τις πολιτικές του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) και υποβάλλει τα αναγκαία στοιχεία σχετικά με τη συμβολή των ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από τα Ταμεία στην εφαρμογή του ΕΠΜ, προκειμένου να συμπεριληφθούν στην ετήσια έκθεση υλοποίησής του κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 29 παρ 1 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006,
- (xiii) συντάσσει τις εκθέσεις στρατηγικής παρακολούθησης του ΕΣΠΑ που προβλέπονται στις παρ.2 και 3 του άρθρου 29 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006, σχετικά με τη συμβολή των ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από τα Ταμεία στην επίτευξη των στόχων της πολιτικής για τη συνοχή όπως ορίζεται στη Συνθήκη, των στόχων των Ταμείων όπως ορίζονται στον Κανονισμό, των προτεραιοτήτων που διατυπώνονται στις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συνοχή όπως προσδιορίζονται στο ΕΣΠΑ και του στόχου προώθησης της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης,
- (xiv) διασφαλίζει από κοινού με τις διαχειριστικές αρχές του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και του ΕΠ Αλιείας, το συντονισμό μεταξύ της συνδρομής των διαφόρων Ταμείων, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (ΕΤΑ) και το συντονισμό μεταξύ των Ταμείων και των παρεμβάσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και άλλων χρηματοδοτικών μέσων,
- (xv) έχει την ευθύνη για την τήρηση της κατανομής των πόρων των Ταμείων κατά τύπο Περιφερειών (Περιφέρειες αμιγούς στόχου 1, στατιστικής σύγκλισης, σταδιακής εισόδου)
- (xvi) μεριμνά για την υλοποίηση των αποφάσεων και κατευθύνσεων της ειδικής επιτροπής της παρ. 1.2.6 για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κρατικών ενισχύσεων και για την τήρηση του κοινοτικού θεσμικού πλαισίου σε ότι αφορά τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων,
- (xvii) διαμορφώνει το σύστημα επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων εξαιρουμένων αυτών που λαμβάνουν κρατική ενίσχυση κατά τα άρθρα 87 και 88 της συνθήκης, παρέχει οδηγίες και εποπτεύει την ορθή και ενιαία εφαρμογή του,

- (xviii) διαμορφώνει σε συνεργασία με την αρχή πιστοποίησης τους κανόνες για την επιλεξιμότητα των δαπανών και εκδίδει οδηγίες για την υποστήριξη των διαχειριστικών αρχών και των δικαιούχων,
- (xix) συγκροτεί και λειτουργεί θεματικές δικτυώσεις με στόχο τη διερεύνηση και διάχυση καλών πρακτικών και προτάσεων απλούστευσης και μείωσης της γραφειοκρατίας,
- (xx) οργανώνει και λειτουργεί την ηλεκτρονική δικτύωση όλων των διαχειριστικών αρχών, καθώς και των ειδικών υπηρεσιών συντονισμού, με στόχο την καλύτερη και ταχύτερη ενημέρωση και την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών στην αντιμετώπιση και επίλυση κοινών θεμάτων,
- (xxi) υποστηρίζει την αποστολή και τις εργασίες της διάσκεψης των Προέδρων των επιτροπών παρακολούθησης των ΕΠ
- (xxii) μεριμνά για την παρακολούθηση της προόδου/εφαρμογής των κωδικών παρέμβασης που συνδέονται με τη Στρατηγική της Λισσαβόνας (earmarking) σύμφωνα με το άρθρο 9.3 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006,
- (xxiii) παρακολουθεί την εφαρμογή των πολιτικών που σχετίζονται με τους πόλους ανάπτυξης, όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στο ΕΣΠΑ και τα ΕΠ 2007-2013.

Η εθνική αρχή συντονισμού έχει την ευθύνη του συντονισμού και της καθοδήγησης των διαχειριστικών αρχών των ΕΠ του ΕΣΠΑ και δεν τις υποκαθιστά στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

Η άσκηση των αρμοδιοτήτων που περιγράφονται ανωτέρω γίνεται μέσω ειδικών υπηρεσιών που υπάγονται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

1.2 Βασικοί μηχανισμοί συντονισμού

Πέραν της εθνικής αρχής συντονισμού, η οποία συντονίζει το σύνολο των διαχειριστικών αρχών για θέματα εφαρμογής του ΕΣΠΑ και των ΕΠ του ΕΣΠΑ, όπως ορίζεται στο υποκεφάλαιο 1.1, προσδιορίζονται μηχανισμοί συντονισμού των δράσεων σε συγκεκριμένους τομείς, με στόχο τη διασφάλιση της συνάφειας των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων με τις εθνικές πολιτικές κάθε τομέα, καθώς και μεταξύ των παρεμβάσεων του ΕΓΤΑΑ, του ΕΑΤ, της ΕΤΕπ και άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων.

Για το σκοπό αυτό οι μηχανισμοί συντονισμού:

- (i) Καθορίζουν, σε συνεργασία με την εθνική αρχή συντονισμού, προτεραιότητες και παρέχουν κατευθύνσεις για την υλοποίηση των εθνικών τομεακών πολιτικών,
- (ii) συνεργάζονται με τις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές και την εθνική αρχή συντονισμού για την ενσωμάτωση στα ΕΠ των κατευθύνσεων άσκησης πολιτικής στο τομέα αρμοδιότητάς τους,
- (iii) παρακολουθούν την πρόοδο και αποτελεσματικότητα των δράσεων και τη συμβολή τους στην επίτευξη των τεθέντων στόχων,
- (iv) προβαίνουν στις απαιτούμενες προτάσεις αναθεώρησης των κατευθύνσεων εφόσον απαιτείται.

1.2.1 Συντονισμός δράσεων ΕΚΤ

Ο συντονισμός των δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ ασκείται από την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ (ΕΥΣΕΚΤ) του Υπουργείου Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας σε συνεργασία με την εθνική αρχή συντονισμού και τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

Ειδικότερα η ΕΥΣΕΚΤ:

- (i) Ασκήει καθήκοντα συντονισμού και παρακολούθησης των δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες της υπηρεσίας καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
- (ii) Παρακολουθεί τις εθνικές, ευρωπαϊκές και διεθνείς εξελίξεις και πολιτικές στα θέματα που σχετίζονται με την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη, τη δια βίου μάθηση, την προώθηση της ισότητας των φύλων και των ίσων ευκαιριών καθώς και τις επιπτώσεις άλλων πολιτικών (εθνικών, Ε.Ε., διεθνών) και συμμετέχει στις σχετικές επιτροπές της Ε.Ε. Παρακολουθεί την εφαρμογή των πολιτικών απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης και συμβάλλει στο σχεδιασμό τους.
- (iii) Παρακολουθεί την τήρηση της περιφερειακής κατανομής των πόρων του ΕΚΤ ανά ΕΠ/δράση και τύπο Περιφερειών (Περιφέρειες αμιγούς στόχου 1, στατιστικής σύγκλισης, σταδιακής εισόδου).
- (iv) Εκπονεί το αναγκαίο θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση δράσεων συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ, όπου αυτό απαιτείται, σε συνεργασία με την εθνική αρχή συντονισμού, τις διαχειριστικές αρχές των ΕΠ και τα συναρμόδια Υπουργεία, προκειμένου να διασφαλίζεται η ενιαία υλοποίηση δράσεων ίδιου τύπου. Στο πλαίσιο αυτό, εκδίδει οδηγίες και παρέχει κατευθύνσεις σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς.
- (v) Παρακολουθεί και επεξεργάζεται τις χρηματοδοτικές ροές και τις συνολικές δεσμεύσεις των επιχειρησιακών προγραμμάτων ΕΚΤ για τον έγκαιρο εντοπισμό τυχόν προβλημάτων και σε συνεργασία με την εθνική αρχή συντονισμού εισηγείται κατάλληλα διορθωτικά μέτρα στις οικείες επιτροπές παρακολούθησης, για την αποφυγή εφαρμογής του κανόνα αυτόματης αποδέσμευσης $v+3/v+2$.
- (vi) Είναι αρμόδια για την παροχή κατευθύνσεων και την παρακολούθηση δράσεων τύπου ΕΚΤ που συγχρηματοδοτούνται μέσω της χρήσης της ρήτρας ευελιξίας του 10% (ή 15%) σε όλα τα εμπλεκόμενα ΕΠ, με στόχο την αποφυγή επικαλύψεων και την επίτευξη συνεργιών.
- (vii) Εκδίδει οδηγίες και παρέχει κατευθύνσεις για το σχεδιασμό και τις τροποποιήσεις των δεικτών και για τα θέματα αξιολόγησης γενικά, που αφορούν σε παρεμβάσεις ΕΚΤ στο επίπεδο του ΕΣΠΑ και των ΕΠ, σε συνεργασία με την εθνική αρχή συντονισμού και τους συναρμόδιους φορείς. Μεριμνά για τη συμβατότητα των παραπάνω με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση και τους συναφείς στόχους της Κοινότητας στους τομείς της Κοινωνικής Ένταξης, της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της ισότητας.

- (viii) Παρακολουθεί και συντονίζει την εκ των προτέρων αξιολόγηση και τις αξιολογήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού σε επίπεδο ΕΣΠΑ και ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, σε συνεργασία με τους συναρμόδιους φορείς.
- (ix) Συντονίζει τους αρμόδιους εθνικούς φορείς και συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εκπόνηση των αξιολογήσεων σε θέματα Ανθρωπίνων Πόρων, που πραγματοποιούνται με ευθύνη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σύμφωνα με το Άρθρο 49 του Γεν. Κανονισμού 1083/2006.
- (x) Συμμετέχει στη διαμόρφωση του σχεδίου των αξιολογήσεων της περιόδου 2007-2013 σε ό,τι αφορά θέματα ανθρωπίνων πόρων, σε συνεργασία με τις διαχειριστικές αρχές των ΕΠ του ΕΚΤ και την εθνική αρχή συντονισμού.
- (xi) Οργανώνει, συντονίζει και παρακολουθεί τις δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας για την προβολή των πολιτικών και των παρεμβάσεων του ΕΚΤ στην Ελλάδα, προκειμένου να εξασφαλίζεται η συνέργια των δράσεων επικοινωνίας μεταξύ των ΕΠ, καθώς και τη συμπληρωματικότητα αυτών με τις δράσεις επικοινωνίας του ΕΣΠΑ. Συνεργάζεται προς τούτο, κυρίως με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Γεν. Δ/σης Απασχόλησης της Ε.Ε., την εθνική αρχή συντονισμού, τις αρμόδιες εθνικές αρχές και τις διαχειριστικές αρχές για όλα τα ζητήματα που αφορούν σε δράσεις επικοινωνίας για το ΕΚΤ.
- (xii) Αναπτύσσει υποβοηθητικά εργαλεία σε συνεργασία με τις αρμόδιες εθνικές αρχές για την υποστήριξη των φορέων διαχείρισης και υλοποίησης και μεριμνά για την εκπόνηση μελετών, ερευνών, εμπειρογνωμοσυνών και αξιολογήσεων σχετικά με ζητήματα ανθρωπίνων πόρων για την εκτέλεση του έργου της.

Για την αποτελεσματικότερη άσκηση των καθηκόντων της ΕΥΣΕΚΤ, διασφαλίζεται η επαρκής στελέχωσή της. Επίσης, στις διαχειριστικές αρχές των Περιφερειακών ΕΠ, καθώς και των ΕΠ τα οποία θα υλοποιήσουν δράσεις τύπου ΕΚΤ μέσω χρήσης της ρήτρας ευελιξίας του 10% (ή 15%), ορίζονται στέλεχος /στελέχη με αποκλειστικό καθήκον τη διαχείριση πράξεων ΕΚΤ και τη συνεργασία τους με την ΕΥΣΕΚΤ και με τις διαχειριστικές αρχές των αρμοδίων υπουργείων για θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων τους.

Η ενσωμάτωση των αρχών της EQUAL κάθετα και οριζόντια (horizontal and vertical mainstreaming) θα διασφαλιστεί μέσω ειδικής υπηρεσίας, η οποία θα αποτελεί μετεξέλιξη της ειδικής υπηρεσίας διαχείρισης του Προγράμματος της Κ.Π. EQUAL του ΚΠΣ 2000-2006. Η ειδική αυτή υπηρεσία αφενός θα εντοπίζει ευκαιρίες για την ενσωμάτωση των αρχών της EQUAL στις δράσεις των ΕΠ, αφετέρου θα παρέχει την απαραίτητη τεχνογνωσία προς την κατεύθυνση αυτή με ενδεδειγμένες εμπειρογνωμοσύνες. Επίσης θα παρακολουθεί και θα παρέχει συμβουλευτική για την ορθή εφαρμογή των αρχών της EQUAL.

Οι υφιστάμενες Ειδικές Υπηρεσίες Εφαρμογής που λειτουργούν στο πλαίσιο του Γ'ΚΠΣ στα Υπουργεία Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας, Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης συνεχίζουν τη λειτουργία τους και την προγραμματική περίοδο 2007-2013.

Για την υποστήριξη της αποτελεσματικής εφαρμογής του ΕΠ «Διοικητική Μεταρρύθμιση», προωθείται ο μετασχηματισμός της ανώνυμης μη κερδοσκοπικής εταιρίας του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα «Κοινωνία της Πληροφορίας» σε «Διοικητική Αναδιοργάνωση Α.Ε.», με κύριο αντικείμενο τον περιορισμό της πολυνομίας, την αξιολόγηση και αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας των δημόσιων οργανισμών, τον οργανωτικό και λειτουργικό ανασχεδιασμό και την ανασυγκρότησή τους.

Για την υποστήριξη της αποτελεσματικής εφαρμογής του άξονα «Συστημικές Προτεραιότητες» του ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», συνιστάται στο Υπουργείο Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας, στη Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών &

άλλων Πόρων, αρμόδια δομή για το σχεδιασμό, την οργάνωση και την παρακολούθηση της εφαρμογής και αξιολόγησης των δράσεων του εν λόγω άξονα.

1.2.2 Συντονισμός δράσεων στον τομέα του περιβάλλοντος

Ο συντονισμός των δράσεων στον τομέα του περιβάλλοντος ασκείται μέσω Ειδικής Υπηρεσίας στο ΥΠΕΧΩΔΕ, η οποία θα συντονίζει, θα καθορίζει προτεραιότητες και θα παρακολουθεί σε συνεργασία με την εθνική αρχή συντονισμού, το σύνολο των περιβαλλοντικών έργων και δράσεων ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησής τους, ώστε να διασφαλιστεί η αναγκαία συνέργια και συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων στον τομέα του περιβάλλοντος. Επιπλέον θα συνεργάζεται με την εθνική αρχή συντονισμού για την ενσωμάτωση των κατευθύνσεων άσκησης περιβαλλοντικής πολιτικής στα περιφερειακά ΕΠ.

Η ειδική αυτή υπηρεσία θα υποστηρίζει και θα συντονίζει τη λειτουργία περιβαλλοντικού δικτύου (Environmental Network) σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΚΠΑΑ) και τις λοιπές Υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ και τις συναρμόδιες Κεντρικές & Περιφερειακές Αρχές, θα συντάσσει ετήσιες απολογιστικές εκθέσεις για την πρόοδο των έργων και δράσεων περιβάλλοντος τις οποίες θα αποστέλλει και προς την εθνική αρχή συντονισμού και τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΕ, θα υποστηρίζει με επεξεργασμένα στοιχεία και αναφορές την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ «Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη» και την Ετήσια Διάσκεψη των Προέδρων των Επιτροπών Παρακολούθησης (ΕΔΙΠ), θα συμμετέχει στις Επιτροπές Παρακολούθησης των ΕΠ και θα υποστηρίζει το ΥΠΕΧΩΔΕ και τις λοιπές δημόσιες αρχές στην αναγκαία διαρκή δημόσια διαβούλευση με τους Κοινωνικούς Εταίρους και τις Περιβαλλοντικές Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) για συναφή ζητήματα.

Στην ειδική αυτή υπηρεσία υποβάλλονται επίσης οι εκθέσεις που προβλέπονται στην κοινή υπουργική απόφαση έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του ΕΠ και αφορούν στην παρακολούθηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του ΕΠ.

1.2.3 Συντονισμός δράσεων στον τομέα της υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης

Ο συντονισμός των δράσεων του τομέα της υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης ασκείται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μέσω:

- (α) Διυπουργικού Οργάνου, όπως αυτό θα οριστεί από κοινή υπουργική απόφαση των εμπλεκόμενων εθνικών αρχών και υπό την προεδρία του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το οποίο θα καθορίζει σε στρατηγικό, επιτελικό επίπεδο, τις αναγκαίες παρεμβάσεις στα τομεακά και περιφερειακά ΕΠ και τις προτεραιότητες του συνόλου των έργων και δράσεων ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησής τους, ώστε να διασφαλιστεί η αναγκαία συνέργια και συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων,
- (β) ειδικής δομής που θα οριστεί με Κοινή Υπουργική Απόφαση και η οποία θα αποτελεί μετεξέλιξη της ειδικής υπηρεσίας διαχείρισης του ΕΠ «Υγεία – Πρόνοια» της προγραμματικής περιόδου 2000 – 2006. Η δομή αυτή θα υποστηρίζει αφενός το διυπουργικό όργανο για θέματα κατάρτισης της στρατηγικής και θα συντονίζει αφετέρου την εφαρμογή των δράσεων του τομέα υγείας – κοινωνικής αλληλεγγύης που θα υλοποιούνται από τα ΕΠ του ΕΣΠΑ. Στο πλαίσιο του συντονισμού θα παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις για το σχεδιασμό και τις τροποποιήσεις των παρεμβάσεων των ΕΠ με την σύμφωνη γνώμη της εθνικής αρχής συντονισμού και των εμπλεκόμενων συναρμόδιων αρχών.

Στο πλαίσιο της ειδικής αυτής δομής θα αναληφθούν επίσης καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης, ο οποίος θα οριστεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο υποκεφάλαιο 1.4.

1.2.4 Συντονισμός δράσεων ΕΤΠΑ στον τομέα της εκπαίδευσης

Ο συντονισμός των δράσεων ΕΤΠΑ στον τομέα της εκπαίδευσης θα διασφαλιστεί από την αντίστοιχη μονάδα της διαχειριστικής αρχής του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η

οποία θα αναλάβει και αρμοδιότητες συντονισμού της εφαρμογής των δράσεων ΕΤΠΑ του τομέα της εκπαίδευσης που υλοποιούνται από τα περιφερειακά ΕΠ του ΕΣΠΑ και από το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση».

1.2.5 Συντονισμός των ΕΠ «Διοικητική Μεταρρύθμιση» και «Ψηφιακή Σύγκλιση»

Για το συντονισμό της εφαρμογής των ΕΠ: «Διοικητική Μεταρρύθμιση» και «Ψηφιακή Σύγκλιση» του ΕΣΠΑ 2007-2013, συνιστάται διυπουργική επιτροπή στην οποία μετέχουν ο Γενικός Γραμματέας Εσωτερικών και ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ο Ειδικός Γραμματέας Ψηφιακού Σχεδιασμού του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, ο προϊστάμενος της εθνικής αρχής συντονισμού και οι προϊστάμενοι των οικείων ειδικών υπηρεσιών. Αποστολή της επιτροπής είναι ο συντονισμός των δύο ΕΠ στον προγραμματισμό των προσκλήσεων για τις δράσεις και την εφαρμογή των αλληλοσυμπληρούμενων παρεμβάσεων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθορίζονται η συγκρότηση και οι ειδικότερες αρμοδιότητες της επιτροπής.

1.2.6 Συντονισμός συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κρατικών ενισχύσεων, μέσω χρηματοοικονομικής τεχνικής και δανείων ΕΤΕπ

Για το συντονισμό του προγραμματισμού και της εφαρμογής των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κρατικών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τη σώρευση ενισχύσεων και την αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης της δαπάνης από άλλα κοινοτικά ή εθνικά χρηματοδοτικά μέσα ή από άλλη προγραμματική περίοδο, συνιστάται επιτροπή στην οποία μετέχουν οι προϊστάμενοι της εθνικής αρχής συντονισμού, της διαχειριστικής αρχής του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα», της διαχειριστικής αρχής του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση», της διαχειριστικής αρχής του ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» και της διαχειριστικής αρχής των ΠΕΠ. Στις συνεδριάσεις της επιτροπής δύναται να μετέχουν κατά περίπτωση και εκπρόσωποι άλλων φορέων.

Η ανωτέρω επιτροπή υποστηρίζει επίσης την εθνική αρχή συντονισμού στην εποπτεία της οργάνωσης και διαχείρισης των ταμείων που ιδρύονται και οργανώνονται και λειτουργούν σύμφωνα με το άρθρο 44 του Κανονισμού.

Ο συντονισμός των δανείων που χορηγούνται από την ΕΤΕπ για τη χρηματοδότηση μεγάλων έργων που εντάσσονται στα ΕΠ (συμπεριλαμβανομένων και των μεγάλων έργων που προωθούνται με συγχρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα) ή άλλων επενδύσεων μικρότερου μεγέθους, ασκείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών, σε συνεργασία με την ανωτέρω επιτροπή και τις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές.

1.2.7 Συντονισμός και προώθηση της Έρευνας και Τεχνολογίας

Ο συντονισμός των δράσεων και παρεμβάσεων Έρευνας και Τεχνολογίας ασκείται μέσω της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας η οποία αποτελεί τον αρμόδιο φορέα για τη χάραξη και άσκηση πολιτικής στους τομείς αυτούς.

1.2.8 Συντονισμός δράσεων στον τομέα του πολιτισμού

Ο συντονισμός των δράσεων στον τομέα του πολιτισμού θα διασφαλιστεί από την ειδική υπηρεσία του ΕΠ «Πολιτισμός» η οποία λειτουργεί στο πλαίσιο του ΚΠΣ 2000-2006 στο Υπουργείο Πολιτισμού, η οποία θα αναλάβει και αρμοδιότητες συντονισμού της εφαρμογής των δράσεων του τομέα πολιτισμού που υλοποιούνται από τα ΕΠ του ΕΣΠΑ.

1.2.9 Συντονισμός ΕΠ του ΕΣΠΑ με ΕΓΤΑΑ και ΕΤΑ

Ο συντονισμός μεταξύ των ΕΠ του ΕΣΠΑ και των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΑ, ασκείται από την εθνική αρχή συντονισμού και τις ειδικές

υπηρεσίες διαχείρισης του προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) και του ΕΠ Αλιείας (ΕΠΑ), σε συνεργασία με αρμόδιες εθνικές αρχές, κατά τον προγραμματισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης των αντίστοιχων δράσεων.

Ο συντονισμός αυτός ασκείται μέσω μηχανισμού προώθησης της συμπληρωματικότητας των δράσεων, χωρικά (περιοχή παρέμβασης) και θεματικά (τομέας παρέμβασης), που λειτουργεί σε επίπεδο α) προγραμματισμού, β) παρακολούθησης υλοποίησης (διαχειριστικές αρχές), και γ) επανεξέτασης στρατηγικής (εθνική αρχή συντονισμού και διαχειριστικές αρχές του ΠΑΑ και του ΕΠΑ).

Στο πρώτο επίπεδο, ο μηχανισμός αυτός εξειδικεύει κατευθύνσεις για τη διασφάλιση της συμπληρωματικότητας και του διαχωρισμού των δράσεων και συντονίζει το πλαίσιο εφαρμογής τους, θεματικά και γεωγραφικά.

Στο δεύτερο επίπεδο, οι διαχειριστικές αρχές των ΕΠ του ΕΣΠΑ, του ΠΑΑ και του ΕΠΑ τηρούν τις κατευθύνσεις κατά τη διαδικασία επιλογής των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων. Σε ετήσια βάση, συντάσσουν ειδική αναφορά για την πρόοδο και αποτελεσματικότητα των δράσεων με χρήση των κωδικών θεματικής και εδαφικής διάστασης και τις γνωστοποιούν στον μηχανισμό αυτό.

Στο τρίτο επίπεδο και στο πλαίσιο της ανωτέρω ειδικής αναφοράς, ο μηχανισμός, εξετάζει την πρόοδο και αποτελεσματικότητα των δράσεων, προσδιορίζει ενδεχόμενη ανάγκη αναθεώρησης των κατευθύνσεων και της κατανομής των Κοινοτικών πόρων, συνεπεία αλλαγών στις προτεραιότητες (κοινοτικές, εθνικές, περιφερειακές) ή στις συνθήκες υλοποίησής τους και εισηγείται μέτρα στην Ετήσια Διάσκεψη των προέδρων των Επιτροπών Παρακολούθησης.

1.3 Διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος

Ως διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση», σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ.1 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006, ορίζεται με κοινή απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η ειδική υπηρεσία διαχείρισης ΕΠ «Κοινωνία της Πληροφορίας» η οποία λειτουργεί στο πλαίσιο του ΚΠΣ 2000-2006 στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και η οποία μετονομάζεται σε ειδική υπηρεσία διαχείρισης επιχειρησιακού προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση».

Η διαχειριστική αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 60 του Καν. (ΕΚ) 1083/06, είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και την υλοποίηση του ΕΠ σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες :

- (i) Διασφαλίζει την επιλογή των προς χρηματοδότηση πράξεων σύμφωνα με τα κριτήρια που εφαρμόζονται στο ΕΠ καθώς και τη συμμόρφωση των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων με τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες, καθ' όλη την περίοδο υλοποίησής τους,

Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:

- Μεριμνά, μέσω πρόσκλησης, για την παροχή στους δυνητικούς δικαιούχους λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με:
 - τους όρους επιλεξιμότητας τους οποίους πρέπει να πληρούν οι προτεινόμενες πράξεις προκειμένου να ενταχθούν για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΕΠ,
 - τα τυποποιημένα έντυπα που θα χρησιμοποιηθούν για την υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης,
 - τις διαδικασίες για την εξέταση των αιτήσεων χρηματοδότησης και των σχετικών χρονικών περιόδων,
 - τα κριτήρια για την ένταξη των προς χρηματοδότηση πράξεων,

- τους αρμόδιους σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, οι οποίοι μπορούν να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το ΕΠ,
- τη δημοσιοποίηση καταλόγου στον οποίο παρατίθενται ο τίτλος των πράξεων, οι δικαιούχοι και το ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται.
- Εφαρμόζει διαδικασίες αξιολόγησης των πράξεων με βάση τα κριτήρια ένταξης που εγκρίνονται από την επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ. Οι προτάσεις που δεν έχουν αξιολογηθεί ή δεν έχουν λάβει θετική αξιολόγηση δεν δύνανται να ενταχθούν στο ΕΠ. Ως ομάδες κριτηρίων δύναται να χρησιμοποιεί τη σκοπιμότητα της πράξης, τη συμβατότητα της πράξης με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές, τη συμβολή της πράξης στους στόχους του ΕΠ, τη φύση και το είδος της πράξης στο πλαίσιο της διενεργούμενης πρόσκλησης, την πληρότητα και την ωριμότητα της πράξης. Εξετάζει τη διαχειριστική επάρκεια των δικαιούχων εξαιρουμένων αυτών που λαμβάνουν κρατική ενίσχυση κατά τα άρθρα 87 και 88 της συνθήκης σύμφωνα με το σύστημα που προσδιορίζεται στην παράγραφο (xvii) του υποκεφαλαίου 1.1, πριν ληφθεί η απόφαση ένταξης της πράξης στο ΕΠ. Στις περιπτώσεις πράξεων για τις οποίες κατά τη χρονική στιγμή υποβολής τους στο ΕΠ έχουν αναληφθεί νομικές δεσμεύσεις ή βρίσκονται σε εκτέλεση ή περατώθηκαν μετά την ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας, συνεκτιμά τυχόν αξιολογήσεις που έχουν διενεργηθεί από αρμόδιες αρχές και διασφαλίζει ότι η επιλογή των πράξεων ικανοποιεί τα κριτήρια που εφαρμόζονται για το ΕΠ.
- Γνωστοποιεί τις προς ένταξη πράξεις προϋπολογισμού άνω των πέντε εκατ. (5.000.000) ευρώ στην εθνική αρχή συντονισμού προκειμένου να διατυπώσει γνώμη εντός δέκα πέντε ημερών. Οι συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΚΤ προτεινόμενες προς ένταξη πράξεις, γνωστοποιούνται στην ΕΥΣΕΚΤ για διατύπωση γνώμης, όταν είναι προϋπολογισμού άνω των δύο εκατ. (2.000.000) ευρώ. Η απόφαση ένταξης εκδίδεται με ευθύνη της διαχειριστικής αρχής μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής. Για τα δημόσια έργα προϋπολογισμού άνω των είκοσι πέντε εκατ. (25.000.000) ευρώ στον τομέα του περιβάλλοντος και άνω των πενήντα εκατ. (50.000.000) ευρώ σε άλλους τομείς, η απόφαση ένταξης εκδίδεται μόνο μετά από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.
- Εκδίδει την απόφαση ένταξης πράξεων στο ΕΠ και ενημερώνει γραπτώς τον δικαιούχο για όλες τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει. Ενημερώνει επίσης γραπτώς με επαρκή αιτιολόγηση τους φορείς των οποίων οι προτάσεις δεν έγιναν αποδεκτές, προκειμένου να καταστεί δυνατή η βελτίωση τους σε μεταγενέστερη υποβολή τους.
- Προβαίνει σε εξέταση των σταδίων εξέλιξης δημοσίων συμβάσεων και ιδίως κατά τη διαδικασία διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης σύμβασης. Η διαχειριστική αρχή εκφράζει τη σύμφωνη γνώμη της εντός δέκα (10) εργασίμων ημερών ή εντός δέκα πέντε (15) εργασίμων ημερών σε περιπτώσεις συμβάσεων άνω των είκοσι πέντε εκατομμυρίων ευρώ η οποία και αποτελεί όρο για τη χρηματοδότηση της πράξης.

- Συνεργάζεται με την εθνική αρχή συντονισμού, την καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία συντονισμού και την Επιτροπή και παρέχει σε αυτές κάθε πληροφορία που ζητείται.
- (ii) Επαληθεύει την παράδοση των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών και την πραγματοποίηση των δαπανών που δηλώνουν οι δικαιούχοι για τις διάφορες πράξεις, καθώς και τη συμμόρφωσή τους προς τους κοινοτικούς και τους εθνικούς κανόνες.

Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:

- διενεργεί διοικητικές και επιτόπιες επαληθεύσεις, οι οποίες καλύπτουν κατάλληλα τις διοικητικές, δημοσιονομικές, τεχνικές και φυσικές πτυχές των υλοποιούμενων πράξεων. Ειδικότερα διενεργεί:
 - (α) διοικητικές επαληθεύσεις για κάθε δήλωση δαπανών που υποβάλλεται από τους δικαιούχους, κατά τις οποίες επιβεβαιώνονται με τα κατάλληλα έγγραφα, ότι:
 - η δηλωθείσα δαπάνη είναι πραγματική,
 - τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες έχουν παραδοθεί σύμφωνα με την απόφαση ένταξης,
 - οι δηλώσεις δαπανών από τους δικαιούχους είναι ακριβείς,
 - η πράξη και η δαπάνη είναι σύμφωνες με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο
 - τηρήθηκαν οι κατάλληλες διαδικασίες για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης της δαπάνης από άλλα κοινοτικά ή εθνικά χρηματοδοτικά μέσα ή από άλλη προγραμματική περίοδο.

Στην περίπτωση μεγάλου πλήθους δικαιολογητικών εγγράφων είναι δυνατόν να πραγματοποιούνται δειγματοληπτικές επαληθεύσεις βάσει μεθόδου δειγματοληψίας.

Το αργότερο κατά την πρώτη δήλωση δαπάνης του δικαιούχου, η διαχειριστική αρχή επιβεβαιώνει την εφαρμογή των όρων και προϋποθέσεων που ενδεχομένως έχει θέσει κατά την εξέταση της διαδικασίας ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων. Η διαχειριστική αρχή παρακολουθεί τη συμμόρφωση της σύμβασης με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησής της.

- (β) επιτόπιες επαληθεύσεις επιμέρους πράξεων κατά τις οποίες επαληθεύεται ότι οι πράξεις όντως εκτελούνται και τα παραδιδόμενα προϊόντα ή/και παρεχόμενες υπηρεσίες συμμορφώνονται προς τους όρους της αντίστοιχης σύμβασης ή απόφασης χορήγησης ενίσχυσης, η φυσική πρόοδος της πράξης, η τήρηση των κοινοτικών κανόνων όσον αφορά τη δημοσιότητα και η ακρίβεια των πληροφοριών που παρέχει ο δικαιούχος όσον αφορά τη φυσική και οικονομική πρόοδο της πράξης.

Για τις πράξεις που η επαλήθευσή τους επιτοπίως, γίνεται δειγματοληπτικά, η διαχειριστική αρχή τηρεί αρχεία που περιγράφουν και δικαιολογούν τη δειγματοληπτική μέθοδο που καθορίζει τις πράξεις ή τις συναλλαγές που επιλέγονται προς επαλήθευση. Η διαχειριστική αρχή καθορίζει το μέγεθος του δείγματος, προκειμένου να αποκτήσει εύλογη βεβαιότητα ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων, όσον αφορά το επίπεδο κινδύνου που διαπιστώνεται (από τη διαχειριστική αρχή) για τον τύπο των σχετικών δικαιούχων και πράξεων. Η διαχειριστική αρχή επανεξετάζει τη μέθοδο δειγματοληψίας σε ετήσια βάση σύμφωνα με τους κανόνες του ΣΔΕ.

Σε ότι αφορά στα δημόσια έργα ο έλεγχος που διενεργείται από τον Ειδικό Σύμβουλο Ποιοτικού Ελέγχου (ΕΣΠΕΛ) μπορεί να αντικαταστήσει επιτόπιες επαληθεύσεις της διαχειριστικής αρχής και συνυπολογίζεται σε ότι αφορά στην εκτίμηση του δείγματος.

- Τηρεί αρχείο των διενεργούμενων επαληθεύσεων στο ΟΠΣ, όπου για κάθε επαλήθευση αναφέρονται οι εργασίες που υλοποιήθηκαν για την επαλήθευση, η ημερομηνία και τα αποτελέσματα της επαλήθευσης και τα μέτρα που ελήφθησαν στις περιπτώσεις ανεύρεσης παρατυπιών. Τα πορίσματα των επιτόπιων επαληθεύσεων καταχωρούνται στο ΟΠΣ και κοινοποιούνται στο δικαιούχο και στο φορέα που είναι αρμόδιος για τη χορήγηση ενισχύσεων στην περίπτωση κρατικών ενισχύσεων.
- Στην περίπτωση που η διαχειριστική αρχή ή ο ενδιαμέσος φορέας διαχείρισης είναι και δικαιούχος στο πλαίσιο του ίδιου ΕΠ, η υλοποίηση της πράξης θα γίνεται από μονάδα διαφορετική από τη μονάδα που είναι αρμόδια για τη διενέργεια των επαληθεύσεων, ώστε να διασφαλίζεται η απαιτούμενη διάκριση καθηκόντων.

Στις περιπτώσεις πράξεων κρατικών ενισχύσεων η διαχειριστική αρχή:

- διενεργεί διοικητικές και επιτόπιες επαληθεύσεις, οι οποίες καλύπτουν κατάλληλα τις διοικητικές, δημοσιονομικές, τεχνικές και φυσικές πτυχές των υλοποιούμενων πράξεων. Ειδικότερα διενεργεί διοικητικές και επιτόπιες επαληθεύσεις για κάθε δήλωση δαπανών που υποβάλλεται από τους δικαιούχους, κατά τις οποίες επιβεβαιώνονται με τα κατάλληλα έγγραφα, ότι:
 - η δηλωθείσα δαπάνη είναι πραγματική,
 - τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες έχουν παραδοθεί σύμφωνα με την απόφαση ένταξης,
 - οι δηλώσεις δαπανών από τους δικαιούχους είναι ακριβείς,
 - η πράξη και η δαπάνη είναι σύμφωνες με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο
 - τηρήθηκαν οι κατάλληλες διαδικασίες για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης της δαπάνης από άλλα κοινοτικά ή εθνικά χρηματοδοτικά μέσα ή από άλλη προγραμματική περίοδο.

Στην περίπτωση μεγάλου πλήθους δικαιολογητικών εγγράφων είναι δυνατόν να πραγματοποιούνται δειγματοληπτικές επαληθεύσεις βάσει μεθόδου δειγματοληψίας.

Για τις πράξεις που η επαλήθευσή τους επιτοπίως, γίνεται δειγματοληπτικά, η διαχειριστική αρχή τηρεί αρχεία που περιγράφουν και δικαιολογούν τη δειγματοληπτική μέθοδο που καθορίζει τις πράξεις ή τις συναλλαγές που επιλέγονται προς επαλήθευση. Η διαχειριστική αρχή καθορίζει το μέγεθος του δείγματος, προκειμένου να αποκτήσει εύλογη βεβαιότητα ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων όσον αφορά το επίπεδο κινδύνου που διαπιστώνεται για τον τύπο των σχετικών δικαιούχων και πράξεων. Η διαχειριστική αρχή επανεξετάζει τη μέθοδο δειγματοληψίας σε ετήσια βάση σύμφωνα με τους κανόνες του ΣΔΕ.

- Τηρεί αρχείο των διενεργούμενων επαληθεύσεων, όπου για κάθε επαλήθευση αναφέρονται οι εργασίες που υλοποιήθηκαν για την επαλήθευση, η ημερομηνία και τα αποτελέσματα της επαλήθευσης και τα μέτρα που ελήφθησαν στις

περιπτώσεις ανεύρεσης παρατυπιών. Τα πορίσματα των επιτόπιων επαληθεύσεων κοινοποιούνται στο δικαιούχο και στο φορέα που είναι αρμόδιος για τη χορήγηση των ενισχύσεων.

- (iii) διασφαλίζει τη συλλογή, καταχώρηση και αποθήκευση στο ΟΠΣ λογιστικών εγγραφών για κάθε πράξη στο πλαίσιο του ΕΠ καθώς και τη συλλογή και καταχώρηση στο ΟΠΣ των δεδομένων υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους και την αξιολόγηση, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που ορίζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του Καν. (ΕΚ) 1828/2006. Μεριμνά για την πληρότητα και επάρκεια των στοιχείων που καταχωρούνται στο ΟΠΣ.

Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:

- Συλλέγει μέσω περιοδικών αναφορών βάσει τυποποιημένων εντύπων και τηρεί στο ΟΠΣ και στο φάκελο της πράξης, λογιστικές εγγραφές για κάθε πράξη, καθώς και δεδομένα υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους και την αξιολόγηση. Στις περιπτώσεις πράξεων κρατικών ενισχύσεων τα δεδομένα υλοποίησης που απαιτούνται για την παρακολούθηση και τις επαληθεύσεις τηρούνται σε αρχεία.
 - Παρακολουθεί την τήρηση των υποχρεώσεων των δικαιούχων για την υποβολή όλων των δεδομένων υλοποίησης των πράξεων που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους και την αξιολόγηση των δράσεων,
 - έχει την ευθύνη της ποιότητας και πληρότητας των στοιχείων που καταχωρούνται στο ΟΠΣ.
 - διασφαλίζει την πρόσβαση της αρχής πιστοποίησης και της αρχής ελέγχου στα εν λόγω στοιχεία.
- (iv) παρέχει στην Επιτροπή, κατόπιν γραπτού σχετικού αιτήματός της, τις πληροφορίες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του Καν. (ΕΚ) 1828/06 εντός δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από την παραλαβή του αιτήματος ή εντός οποιασδήποτε άλλης συμφωνημένης περιόδου, με σκοπό τον έλεγχο εγγράφων και τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων.
- (v) διασφαλίζει ότι οι δικαιούχοι και οι άλλοι φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση πράξεων τηρούν είτε χωριστό λογιστικό σύστημα, είτε επαρκή λογιστική κωδικοποίηση για όλες τις συναλλαγές που έχουν σχέση με την πράξη, με την επιφύλαξη των εθνικών λογιστικών κανόνων,

Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε:

- οι δικαιούχοι που υποχρεούνται από την ελληνική νομοθεσία να τηρούν ενιαίο λογιστικό σύστημα (το Γενικό ή τα Κλαδικά Λογιστικά Σχέδια) να δημιουργήσουν ειδική λογιστική μερίδα για το συγχρηματοδοτούμενο έργο,
- οι δικαιούχοι που δεν είναι υποχρεωμένοι από την ελληνική νομοθεσία στην τήρηση του Γενικού ή των Κλαδικών Λογιστικών Σχεδίων, να εφαρμόζουν

κατάλληλη λογιστική κωδικοποίηση για το συγχρηματοδοτούμενο έργο, όπως αυτή θα οριστεί από τη διαχειριστική αρχή κατά την έναρξη υλοποίησής του,

- (vi) διασφαλίζει ότι οι αξιολογήσεις του ΕΠ που αναφέρονται στο άρθρο 48(3) του Καν. (ΕΚ) 1083/2006 εκτελούνται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 47 του ίδιου Κανονισμού,

Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:

- προετοιμάζει και οργανώνει τις αξιολογήσεις που προβλέπονται στο υποκεφάλαιο 4 του παρόντος κεφαλαίου κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου, μεριμνώντας ιδιαίτερα για τη διεξαγωγή των αξιολογήσεων σύμφωνα με οδηγίες και κατευθύνσεις της εθνικής αρχής συντονισμού,
- οργανώνει την παραγωγή και τη συλλογή των απαραίτητων δεδομένων για την διεξαγωγή των αξιολογήσεων, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων τύπων πληροφοριών που παρέχονται από το σύστημα παρακολούθησης,
- κοινοποιεί τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων στην εθνική αρχή συντονισμού και στην ΕΥΣΕΚΤ, εφόσον το ΕΠ συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ ή υλοποιεί δράσεις τύπου ΕΚΤ μέσω χρήσης της ρήτρας ευελιξίας του 10% (ή 15%), στην επιτροπή παρακολούθησης και την Επιτροπή,
- εξασφαλίζει την κατάλληλη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων, με βάση τους κανόνες που αφορούν στην πρόσβαση στα έγγραφα,
- λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την αξιοποίηση των συμπερασμάτων των αξιολογήσεων,
- προτείνει στην επιτροπή παρακολούθησης τη διεξαγωγή αξιολογήσεων ιδιαιτέρως στις περιπτώσεις που η παρακολούθηση αναδεικνύει σημαντικές αποκλίσεις από τους στόχους που έχουν τεθεί σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της εθνικής αρχής συντονισμού,

- (vii) καθορίζει διαδικασίες, σύμφωνα με τους κανόνες του συστήματος διαχείρισης & ελέγχου, για τη διασφάλιση της τήρησης όλων των εγγράφων σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους που απαιτούνται για τη διασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου. Οι διαδικασίες αυτές πρέπει να διασφαλίζουν ότι:

- τηρούνται όλα τα απαραίτητα έγγραφα (πρωτότυπα ή επικυρωμένα αντίγραφα) στο κατάλληλο επίπεδο (διαχειριστική αρχή, ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης, δικαιούχος) για την εξασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 15 του Καν. (ΕΚ) 1828/2006,
- στην περίπτωση τήρησης εγγράφων σε ηλεκτρονική μορφή, τα ηλεκτρονικά συστήματα τήρησης των εγγράφων συμμορφώνονται με αποδεκτά πρότυπα ασφάλειας ώστε να διασφαλίζεται ότι τα ηλεκτρονικά έγγραφα πληρούν τους εθνικούς κανόνες και είναι αξιόπιστα,
- όλα τα έγγραφα τηρούνται για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών ετών από τη γνωστοποίηση της γνώμης της Επιτροπής σχετικά με το περιεχόμενο της

δήλωσης κλεισίματος του ΕΠ ή μερικού κλεισίματος, με την επιφύλαξη των κανόνων που διέπουν τις κρατικές ενισχύσεις,

- ο δικαιούχος παρέχει πρόσβαση στα τηρούμενα από αυτόν έγγραφα που σχετίζονται με την υλοποίηση της συγχρηματοδοτούμενης πράξης αλλά και αντίγραφα ή αποσπάσματα αυτών σε εξουσιοδοτημένα για το σκοπό αυτό άτομα της διαχειριστικής αρχής, του ενδιαμέσου φορέα διαχείρισης, της αρχής πιστοποίησης, της αρχής ελέγχου, της Επιτροπής και των εξουσιοδοτημένων αυτής εκπροσώπων,
 - τα ονόματα των φορέων που διαθέτουν τα πρωτογενή έγγραφα που απαιτούνται για την εξασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου, και η τοποθεσία που βρίσκονται οι έδρες των φορέων αυτών είναι γνωστά στη διαχειριστική αρχή, τον ενδιαμέσο φορέα διαχείρισης και τηρούνται στο ΟΠΣ.
- (viii) διασφαλίζει ότι η αρχή πιστοποίησης λαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και τις επαληθεύσεις για σκοπούς πιστοποίησης,
Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:
- μεριμνά για την έγκαιρη ενημέρωση του ΟΠΣ με όλα τα στοιχεία που απαιτούνται προκειμένου η αρχή πιστοποίησης να εκτελέσει τους απαραίτητους ελέγχους για την πιστοποίηση των δαπανών,
 - συνεργάζεται με την αρχή πιστοποίησης προκειμένου να αποσαφηνιστεί οποιοδήποτε θέμα ανακύπτει σχετικά με την πιστοποίηση εγκεκριμένων δαπανών,
- (ix) υποστηρίζει τις εργασίες της επιτροπής παρακολούθησης και τον εφοδιασμό της με τα απαιτούμενα έγγραφα τα οποία καθιστούν δυνατή την παρακολούθηση της ποιότητας υλοποίησης του ΕΠ σε σχέση με τους στόχους του,
Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:
- μεριμνά για τη συλλογή και επεξεργασία όλων των στοιχείων που απαιτούνται για την παρακολούθηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της υλοποίησης του ΕΠ από την επιτροπή παρακολούθησης και τη λήψη αποφάσεων από αυτήν,
 - μεριμνά για την υλοποίηση των αποφάσεων της επιτροπής παρακολούθησης,
- (x) συντάσσει και υποβάλλει στην Επιτροπή, μετά την έγκριση της επιτροπής παρακολούθησης, την ετήσια και τελική έκθεση εκτέλεσης του ΕΠ σχετικά με την υλοποίηση, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 67 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006, με βάση τα στοιχεία του ΟΠΣ και τις οδηγίες της εθνικής αρχής συντονισμού,
- (xi) διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας που ορίζονται στο άρθρο 69 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006,
Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:
- εκπονεί επικοινωνιακό σχέδιο του ΕΠ σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. 2 του Καν. (ΕΚ) 1828/2006 και το πλαίσιο αρχών δημοσιότητας και πληροφόρησης που διαμορφώνει η εθνική αρχή συντονισμού, σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ εφόσον το ΕΠ συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ ή υλοποιεί δράσεις

τύπου ΕΚΤ μέσω της χρήσης της ρήτηρας ευελιξίας του 10% (ή 15%), το οποίο οριστικοποιείται με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής,

- υλοποιεί τις προβλεπόμενες στο εγκεκριμένο σχέδιο επικοινωνίας δράσεις, ενημερώνει σχετικά την επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ και την Επιτροπή και αξιολογεί την αποτελεσματικότητά τους σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καν. (ΕΚ) 1828/2006,
 - παρακολουθεί την πορεία της υλοποίησης των δράσεων δημοσιότητας, η υλοποίηση των οποίων έχει αναληφθεί από ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης,
 - ενημερώνει τους δικαιούχους για τις ενέργειες δημοσιότητας που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο εκτέλεσης πράξεων και παρακολουθεί την ορθή τήρηση των υποχρεώσεων αυτών,
- (xii) υποβάλλει στην Επιτροπή, τις αναγκαίες πληροφορίες προκειμένου να αξιολογήσει τα μεγάλα έργα και να προσδιορίσει τη συνδρομή των Ταμείων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Καν. (ΕΚ) 1828/2006,
- (xiii) συντονίζει την εξειδίκευση του ΕΠ και παρακολουθεί την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της υλοποίησης του ΕΠ, συμπεριλαμβανομένου του κανόνα $v+3/v+2$,
- (xiv) συντάσσει και υποβάλλει στην επιτροπή παρακολούθησης προτάσεις για αναθεώρηση του ΕΠ σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 33 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006 και τις κατευθύνσεις της εθνικής αρχής συντονισμού,
- (xv) παρακολουθεί τα έσοδα που προκύπτουν από έργα που παράγουν έσοδα και ενημερώνει σχετικά την αρχή πιστοποίησης, ιδίως για τα έργα των οποίων τα έσοδα δεν είναι δυνατό να εκτιμηθούν εκ των προτέρων,
- (xvi) συμμετέχει στην από κοινού με την Επιτροπή ετήσια εξέταση της υλοποίησης του ΕΠ, ενημερώνει την επιτροπή παρακολούθησης για τα αποτελέσματά της και παρακολουθεί τη συνέχεια που δίδεται στα σχόλιά της,
- (xvii) προβαίνει σε ακύρωση μέρους ή του συνόλου της κοινοτικής συνεισφοράς της πράξης η οποία επιβάλλεται βάσει πορίσματος επαλήθευσης ή πορίσματος ελέγχου της αρχής ελέγχου,
- (xviii) εισηγείται στον αρμόδιο υπουργό για την έκδοση απόφασης ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών τα οποία διαπιστώνονται βάσει των επαληθεύσεων που διενεργεί,
- (xix) μεριμνά για την εφαρμογή και εξειδίκευση των οριζόμενων στην κοινή υπουργική απόφαση έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του ΕΠ στο πλαίσιο της υλοποίησης του ΕΠ.

Επιπλέον των ανωτέρω αρμοδιοτήτων, η διαχειριστική αρχή του ΕΠ συντονίζει και εποπτεύει την άσκηση των αρμοδιοτήτων των ενδιάμεσων φορέων διαχείρισης της ενότητας 1.4 και έχει την τελική ευθύνη έναντι της Επιτροπής. Ειδικότερα:

- (xx) συντονίζει και εποπτεύει την άσκηση των αρμοδιοτήτων των ενδιάμεσων φορέων διαχείρισης της ενότητας 1.4 του παρόντος κεφαλαίου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του

συστήματος διαχείρισης και ελέγχου και έχει την τελική ευθύνη έναντι της Επιτροπής για το ΕΠ. Στο πλαίσιο αυτό:

- μεριμνά για την ύπαρξη και πλήρη εφαρμογή συστήματος αναφοράς και παρακολούθησης των δράσεων, η διαχείριση των οποίων έχει εκχωρηθεί σε ενδιαμέσους φορείς διαχείρισης,
 - παρακολουθεί την ορθή και έγκαιρη ενημέρωση του ΟΠΣ με τα απαραίτητα δεδομένα και έγγραφα από τους ενδιαμέσους φορείς διαχείρισης,
- (xxi) διασφαλίζει ότι η αρχή πιστοποίησης λαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και τις επαληθεύσεις για σκοπούς πιστοποίησης. Στο πλαίσιο αυτό εποπτεύει και συντονίζει πριν από κάθε αίτημα πληρωμής την πληρότητα των πληροφοριών που παρέχονται στην αρχή πιστοποίησης,
- (xxii) παρέχει κατευθύνσεις για προτάσεις αναθεώρησης του ΕΠ τις οποίες συνθέτει, επεξεργάζεται και τις υποβάλλει στην οικεία επιτροπή παρακολούθησης.

1.4 Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης

Στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση», ορίζονται οι ακόλουθοι ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6 και το άρθρο 59 παράγραφος 2 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006:

- (α) Η νέα οργανωτική δομή «Ψηφιακές Ενισχύσεις Α.Ε.» που θα υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών για δράσεις που στοχεύουν απευθείας σε πολίτες και επιχειρήσεις (κρατικές ενισχύσεις),
- (β) Η Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, ορίζεται ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης δράσεων κρατικών ενισχύσεων του επενδυτικού νόμου, αρμοδιότητάς της.

Με κοινή απόφαση των καθ' ύλην αρμόδιων υπουργών προσδιορίζονται:

- οι πράξεις ή κατηγορίες πράξεων των οποίων αναλαμβάνεται η διαχείριση και ο συνολικός προϋπολογισμός αυτών
- οι υποχρεώσεις του ενδιάμεσου φορέα και της διαχειριστικής αρχής.

Οι ανωτέρω ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης αναλαμβάνουν σύμφωνα με το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο, τις αρμοδιότητες διαχείρισης (i), (ii), (iii), (v), (vii), (viii), (xvi), (xvii) και (xviii) όπως έχουν οριστεί στην ενότητα 1.3 του παρόντος κεφαλαίου.

Ο ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης συνεργάζεται με τη διαχειριστική αρχή και παρέχει σε αυτή όλα τα αναγκαία στοιχεία για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων της συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων για τη σύνταξη των ετήσιων και τελικής έκθεσης εκτέλεσης του ΕΠ, τη διενέργεια των προβλεπόμενων αξιολογήσεων, των στοιχείων που αιτείται η Επιτροπή κλπ. Επιπλέον ο ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης:

- Διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας που ορίζονται στο άρθρο 69 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006.

Στο πλαίσιο αυτό ο ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης:

- υλοποιεί τις προβλεπόμενες στο εγκεκριμένο σχέδιο επικοινωνίας δράσεις,
- ενημερώνει τους δικαιούχους για τις ενέργειες δημοσιότητας που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο εκτέλεσης πράξεων και παρακολουθεί την ορθή τήρηση των υποχρεώσεων αυτών.

- Συντάσσει και υποβάλλει στη διαχειριστική αρχή προτάσεις για αναθεώρηση του ΕΠ σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 33 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006.

1.4.1 Άλλοι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης

Με κοινή απόφαση των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών, μετά από εισήγηση της διαχειριστικής αρχής, δύναται να ορίζονται άλλοι ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης, οι οποίοι αναλαμβάνουν την άσκηση μέρους των αρμοδιοτήτων της διαχειριστικής αρχής του ΕΠ, ενεργώντας σε σχέση με δικαιούχους που εκτελούν πράξεις για λογαριασμό και υπό την ευθύνη της διαχειριστικής αρχής. Στην ως άνω απόφαση καθορίζονται:

- (α) ο φορέας ο οποίος αναλαμβάνει τη διαχείριση πράξεων του οικείου ΕΠ
- (β) οι πράξεις που αναλαμβάνονται, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός αυτών
- (γ) οι αρμοδιότητες διαχείρισης που ανατίθενται με την αναγκαία εξειδίκευση ανάλογα με το είδος των δράσεων
- (δ) οι υποχρεώσεις του ενδιάμεσου φορέα και της διαχειριστικής αρχής
- (ε) το αρμόδιο για την ένταξη των πράξεων όργανο.

Με την ίδια απόφαση ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνει ο φορέας ανάλογα με τον τύπο και το είδος των δράσεων.

Ως ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης δύναται να οριστεί δημόσια υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή άλλο κρατικό νομικό πρόσωπο, το οποίο ασκεί αρμοδιότητες διαχείρισης βάσει δικαιώματος που του παρέχεται δυνάμει νομοθετικής ή κανονιστικής ρυθμίσεως.

Σε κάθε άλλη περίπτωση ο ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης επιλέγεται μετά από ανοικτή ή κλειστή διαγωνιστική διαδικασία. Στην περίπτωση που ο ενδιάμεσος φορέας επιλέγεται μετά από διαγωνιστική διαδικασία απαιτείται σύναψη σύμβασης ανάθεσης. Η σύμβαση ανάθεσης υπογράφεται μεταξύ της οικείας διαχειριστικής αρχής και του ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης.

Ενδεχόμενες αλλαγές στο κοινοποιηθέν Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου συμπεριλαμβανομένου και του ορισμού νέων ενδιάμεσων φορέων διαχείρισης, αποτυπώνονται στην ετήσια έκθεση ελέγχου του ΕΠ, σύμφωνα με το άρθρο 18, παρ.2 του Καν. (ΕΚ) 1828/2006.

1.4.2 Ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης και υλοποίησης συνολικών επιχορηγήσεων

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού, η διαχειριστική αρχή δύναται να αναθέτει σε ενδιάμεσους φορείς αρμοδιότητες διαχείρισης και υλοποίησης συνολικών επιχορηγήσεων, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 42 και 43 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006. Στην ως άνω απόφαση καθορίζονται:

- (α) τα είδη των πράξεων που πρόκειται να καλυφθούν από τη συνολική επιχορήγηση
- (β) τα κριτήρια επιλογής των δικαιούχων
- (γ) τα ποσοστά συνδρομής από τα Ταμεία και οι κανόνες που διέπουν τη συνδρομή αυτή
- (δ) οι ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την εξασφάλιση του δημοσιονομικού ελέγχου της συνολικής επιχορήγησης έναντι της διαχειριστικής αρχής, συμπεριλαμβανομένων των διευθετήσεων για την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και την παρουσίαση των λογαριασμών
- (ε) τυχόν χρήση οικονομικής εγγύησης ή ισοδύναμου μέτρου.

Ο ενδιάμεσος φορέας πρέπει να παρέχει εγγυήσεις για τη φερεγγυότητά του, την ικανότητα διαχείρισης στο σχετικό αντικείμενο, καθώς επίσης και για την επάρκειά του όσον αφορά τη διοικητική και την οικονομική διαχείριση. Ο φορέας αυτός, κατά κανόνα, εδρεύει ή εκπροσωπείται στην ή στις περιφέρειες που καλύπτονται από το ΕΠ.

Ο ορισμός ενδιάμεσων φορέων διαχείρισης ή/και διαχείρισης και υλοποίησης συνολικών επιχορηγήσεων σε ένα ΕΠ, συνεπάγεται την παροχή στην Επιτροπή των πληροφοριών που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καν. (ΕΚ) 1083/06 και τα άρθρα 21 και 22 του Καν. (ΕΚ) 1828/2006.

1.5 Αρχή πιστοποίησης

Η αρχή πιστοποίησης είναι υπεύθυνη για την πιστοποίηση των καταστάσεων δαπανών και αιτήσεων πληρωμών πριν αυτές διαβιβαστούν στην Επιτροπή. Στο πλαίσιο αυτό η αρχή πιστοποίησης εκτελεί τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 61 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006. Ειδικότερα:

- (i) καταρτίζει και υποβάλλει ηλεκτρονικά πιστοποιημένες δηλώσεις δαπανών και αιτήσεις πληρωμών στην Επιτροπή σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος Χ του Καν. (ΕΚ) 1828/06 και κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 78 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006.
- (ii) πιστοποιεί ότι:
 - η δήλωση δαπανών είναι ακριβής, ότι είναι προϊόν αξιόπιστων λογιστικών συστημάτων και ότι στηρίζεται σε επαληθεύσιμα δικαιολογητικά,
 - οι δηλωθείσες δαπάνες συμμορφώνονται προς τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες και ότι διενεργήθηκαν για πράξεις που επελέγησαν για χρηματοδότηση σύμφωνα με τα κριτήρια που εφαρμόζονται στο πρόγραμμα και πληρούν τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες, στο πλαίσιο αυτό δύναται:
 - να εξαιρεί προσωρινά από τις δηλώσεις δαπανών τις δαπάνες που παρουσιάζουν προβλήματα σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και ενημερώνει γραπτώς τη διαχειριστική αρχή σχετικά με τα ποσά αυτά. Για την προσωρινή εξαίρεση πληρωμών από την πιστοποίηση της Αρχής Πιστοποίησης λαμβάνεται υπόψη και αξιολογείται η ενδεχόμενη δημοσιονομική επίπτωση ή το εύρος του κινδύνου για τις κοινοτικές χρηματοδοτήσεις που συνεπάγονται τα παρακάτω:
 - i. τα ευρήματα των επιθεωρήσεων για το επίπεδο λειτουργίας της διαχειριστικής αρχής ή/και των ενδιάμεσων φορέων που λειτουργούν εξ' ονόματος ή για λογαριασμό της,
 - ii. τα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων της Αρχής Πιστοποίησης,
 - iii. τα ευρήματα των ελέγχων της Αρχής Ελέγχου,
 - iv. τα ευρήματα των επιτόπου επαληθεύσεων της διαχειριστικής αρχής,
 - v. τα ευρήματα από ελέγχους ποιότητας του ΕΣΠΕΛ,
 - vi. τα ευρήματα από ελέγχους των ελεγκτικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
 - vii. τα ευρήματα από άλλα ελεγκτικά όργανα (Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων, Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, Ελεγκτικό Συνέδριο),
 - viii. κάθε άλλη τεκμηριωμένη πληροφορία που έρχεται σε γνώση της Αρχής Πιστοποίησης. (καταγγελίες, δημοσιεύσεις κλπ),
 - να διενεργεί επιτόπιες επιθεωρήσεις στις διαχειριστικές αρχές, τους ενδιάμεσους φορείς και στους δικαιούχους,
- (iii) διασφαλίζει για σκοπούς πιστοποίησης, ότι έχει λάβει επαρκείς πληροφορίες από τη διαχειριστική αρχή σχετικά με τις διαδικασίες που εφαρμόστηκαν, τα διαθέσιμα στο

ΟΠΣ και στο φάκελο πράξης στοιχεία και λογιστικές εγγραφές και τις επαληθεύσεις που πραγματοποιήθηκαν όσον αφορά τις δαπάνες που περιλαμβάνονται στις δηλώσεις δαπανών,

- (iv) συνυπολογίζει για σκοπούς πιστοποίησης, τα αποτελέσματα όλων των ελέγχων που διενεργήθηκαν υπό την ευθύνη της αρχής ελέγχου,
- (v) τηρεί σε ηλεκτρονική μορφή, λογιστικά μητρώα για τις δαπάνες που υποβάλλονται στην Επιτροπή,
- (vi) τηρεί μητρώο των ποσών που μπορούν να ανακτηθούν και των ποσών που αποσύρονται μετά από ακύρωση του συνόλου ή μέρους της συνεισφοράς για μια πράξη. Τα ανακτηθέντα ποσά επιστρέφονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν από το κλείσιμο του ΕΠ, με αφαίρεσή τους από την επόμενη κατάσταση δαπανών.
- (vii) υποβάλλει στην Επιτροπή προσωρινές προβλέψεις για τις μελλοντικές αιτήσεις πληρωμών σύμφωνα με το άρθρο 76, παρ.3 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006.
- (viii) αποστέλλει στην Επιτροπή, έως τις 31 Μαρτίου κάθε έτους αρχής γενομένης από το 2008, δήλωση, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παρ. XI του Καν. (ΕΚ) 1828/06, στην οποία αναφέρονται, για κάθε άξονα προτεραιότητας των ΕΠ, τα εξής:
 - Τα ποσά τα οποία αποσύρθηκαν από δηλώσεις δαπανών που υποβλήθηκαν κατά το προηγούμενο έτος μετά την ακύρωση του συνόλου ή μέρους της δημόσιας συνεισφοράς για μια πράξη,
 - Τα ανακτηθέντα ποσά που αφαιρέθηκαν από αυτές τις δηλώσεις δαπανών,
 - Δήλωση των ποσών που πρέπει να ανακτηθούν στις 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους, ταξινομημένων κατά το έτος έκδοσης των ενταλμάτων είσπραξης,
- (ix) αποστέλλει στην Επιτροπή την κατάσταση δαπανών που αναφέρεται στο άρθρο 88 του Καν. (ΕΚ) 1083/06, με βάση το υπόδειγμα του Παρ. XIV του Καν. (ΕΚ) 1828/06, προκειμένου να προβεί στο μερικό κλείσιμο ενός ΕΠ,
- (x) συνεργάζεται με τους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες για τον καθορισμό των κανόνων λειτουργίας του ΟΠΣ ως προς την επεξεργασία των πληροφοριών τις οποίες χρησιμοποιεί κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Ως αρχή πιστοποίησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το άρθρο 61 του Καν.1083/2006 ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των κοινοτικών πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής του ΚΠΣ 2000-2006, η οποία υπάγεται στο Γενικό Γραμματέα Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και μετονομάζεται σε αρχή πιστοποίησης.

1.6 Αρχή ελέγχου

Η αρχή ελέγχου έχει την ευθύνη για την επαλήθευση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του ΕΠ. Στο πλαίσιο αυτό η αρχή ελέγχου αναλαμβάνει τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 62 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006. Ειδικότερα:

- (i) Διασφαλίζει την εκτέλεση των ελέγχων για την επαλήθευση της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του ΕΠ,
- (ii) Διασφαλίζει ότι οι έλεγχοι των πράξεων πραγματοποιούνται σε κατάλληλο δείγμα για την επαλήθευση των δηλωνόμενων στην Επιτροπή δαπανών, για το σκοπό αυτό διαμορφώνει μεθοδολογία δειγματοληψίας πράξεων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Καν. (ΕΚ) 1828/2006,
- (iii) Υποβάλλει στην Επιτροπή, εντός εννέα μηνών από την έγκριση του ΕΠ, στρατηγική ελέγχου, η οποία καλύπτει τους φορείς που θα εκτελέσουν τους ελέγχους, τη μέθοδο ελέγχου που θα χρησιμοποιηθεί σύμφωνα με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου, τη μέθοδο δειγματοληψίας για τους ελέγχους των πράξεων, καθώς και ενδεικτικό προγραμματισμό των ελέγχων προκειμένου να διασφαλίζεται ο έλεγχος των κυριότερων φορέων καθώς και η ομοιόμορφη κατανομή των ελέγχων καθ' όλη την περίοδο προγραμματισμού.
- Στην περίπτωση που εφαρμόζεται κοινό σύστημα σε περισσότερα του ενός επιχειρησιακά προγράμματα, είναι δυνατόν να υποβάλλεται, ενιαία στρατηγική ελέγχου.
- (iv) Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους από το 2008 έως το 2015 υποβάλλει στην Επιτροπή:
- ετήσια έκθεση ελέγχου στην οποία παρατίθενται τα πορίσματα των ελέγχων (συστημάτων και πράξεων) που πραγματοποιήθηκαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο που λήγει στις 30 Ιουνίου του συγκεκριμένου έτους σύμφωνα με την στρατηγική ελέγχου του ΕΠ, και αναφέρονται οι τυχόν ελλείψεις που διαπιστώθηκαν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος. Η πρώτη έκθεση, που θα υποβληθεί στις 31 Δεκεμβρίου 2008 το αργότερο, καλύπτει την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2007 μέχρι τις 30 Ιουνίου 2008. Οι πληροφορίες που αφορούν τους ελέγχους που διεξάγονται μετά την 1η Ιουλίου 2015 περιλαμβάνονται στην τελική έκθεση ελέγχου η οποία υποστηρίζει τη δήλωση κλεισίματος,
 - γνωμοδότηση, βάσει των ελέγχων που έχουν πραγματοποιηθεί υπό την ευθύνη της και άλλων ελέγχων, ως προς το κατά πόσον το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου λειτουργεί ουσιαστικά ώστε να διασφαλίζει επαρκώς το γεγονός ότι οι καταστάσεις δαπανών που υποβάλλονται στην Επιτροπή είναι ορθές και, συνεπώς, ότι οι σχετικές συναλλαγές είναι νόμιμες και κανονικές,
 - δήλωση μερικού κλεισίματος, ανάλογα με την περίπτωση δυνάμει του άρθρου 88, παρ.2, σημείο(β) του Καν.1083/2006, η οποία αξιολογεί τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών δαπανών.
- (v) Υποβάλλει στην Επιτροπή, το αργότερο έως την 31η Μαρτίου 2017, δήλωση κλεισίματος του προγράμματος, στην οποία αξιολογείται η εγκυρότητα της αίτησης πληρωμής του τελικού υπολοίπου καθώς και η νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών συναλλαγών που καλύπτονται από την τελική κατάσταση δαπανών η οποία υποστηρίζεται από τελική έκθεση ελέγχου,

- (vi) Μεριμνά για την ηλεκτρονική διαβίβαση στην Επιτροπή των παρατυπιών, οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο διοικητικών και δικαστικών προσφυγών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 27 έως 36 του Καν. (ΕΚ) 1828/2006.

Η αρχή ελέγχου διασφαλίζει ότι το έργο του ελέγχου ασκείται λαμβάνοντας υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου.

Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της η αρχή ελέγχου διασφαλίζει τη διαφύλαξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και εμπιστευτικών πληροφοριών, για τα οποία λαμβάνουν γνώση αυτή ή/και τα όργανα ελέγχου που λειτουργούν υπό την ευθύνη της.

Ως αρχή ελέγχου, κοινή για όλα τα ΕΠ του ΕΣΠΑ, ορίζεται η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ), η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών - Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους). Η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου είναι επταμελής και είναι ανεξάρτητη από τις διαχειριστικές αρχές των ΕΠ, τους ενδιαμέσους φορείς διαχείρισης και την αρχή πιστοποίησης.

1.6.1 Έλεγχοι υπό την ευθύνη της αρχής ελέγχου

Για τις ανάγκες της εκτέλεσης των ελέγχων και τη λειτουργία της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου, συνιστώνται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΓΛΚ) οι Διευθύνσεις:

- (i) Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ελέγχων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και έργων που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, αρμόδια για τον προγραμματισμό και τη διενέργεια ελέγχων Προγραμμάτων και έργων που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής,
- (ii) Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ελέγχων Προγραμμάτων και έργων που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας και επιχειρησιακών προγραμμάτων που εντάσσονται στο στόχο Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία, αρμόδια για τον προγραμματισμό και τη διενέργεια ελέγχων Προγραμμάτων και έργων που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας και επιχειρησιακών προγραμμάτων που εντάσσονται στο στόχο Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία,
- (iii) Διεύθυνση Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων, αρμόδια για την ανάπτυξη μεθοδολογίας επιλογής δείγματος, την διαχείριση της έκθεσης ελέγχου, την παροχή γνωμοδοτήσεων, την παρακολούθηση των προτεινόμενων διορθωτικών μέτρων, καθώς και για την αξιολόγηση των ελέγχων και τη δήλωση κλεισίματος ΕΠ.

Η αξιοπιστία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου εκτιμάται με βάση κριτήρια που καθορίζονται από την αρχή ελέγχου για τους ελέγχους των συστημάτων. Περιλαμβάνει επίσης ποσοτική αξιολόγηση όλων των καίριων στοιχείων των συστημάτων και καλύπτει τις βασικές αρχές και τους ενδιαμέσους φορείς που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο του επιχειρησιακού προγράμματος. Στο φάκελο ελέγχου τηρείται αρχείο των αξιολογήσεων που διενεργήθηκαν.

Οι έλεγχοι των πράξεων πραγματοποιούνται επιτόπου, βάσει εγγράφων και αρχείων που τηρούνται από το δικαιούχο. Οι έλεγχοι επαληθεύουν ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) η πράξη ικανοποιεί τα κριτήρια επιλογής για το ΕΠ, υλοποιήθηκε σύμφωνα με την απόφαση ένταξης και πληροί οποιονδήποτε ισχύοντα όρο ως προς τη λειτουργικότητα και τη χρήση της ή σχετικά με τους επιδιωκόμενους στόχους·
- (β) οι δηλωθείσες στην Επιτροπή δαπάνες αντιστοιχούν στα λογιστικά έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τηρούνται από το δικαιούχο·

- (γ) οι δηλωθείσες στην Επιτροπή δαπάνες συνάδουν προς τους κοινοτικούς και τους εθνικούς κανόνες
- (δ) η δημόσια συνεισφορά έχει καταβληθεί στο δικαιούχο σύμφωνα με το άρθρο 80 του Κανονισμού.

Οι έλεγχοι διενεργούνται βάσει ετήσιου προγραμματισμού που εγκρίνεται από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου στο πλαίσιο της στρατηγικής ελέγχου, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ελέγχων. Επίσης διενεργούνται έκτακτοι έλεγχοι εκτός προγραμματισμού, όταν αυτό απαιτείται.

Όταν τα προβλήματα που διαπιστώνονται εντοπίζονται στη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και ως εκ τούτου συνεπάγονται κίνδυνο για άλλες πράξεις στο πλαίσιο του ΕΠ, η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου εξασφαλίζει τη διενέργεια περαιτέρω εξέτασης, συμπεριλαμβανομένων πρόσθετων ελέγχων όπου κρίνεται απαραίτητο, προκειμένου να προσδιοριστεί το μέγεθος αυτών των προβλημάτων.

1.6.2 Όργανα ελέγχου

Οι έλεγχοι διενεργούνται από ελεγκτικές ομάδες που συγκροτούνται από υπαλλήλους των τριών Διευθύνσεων της παραγράφου 1.6.1 και υπαλλήλους των λοιπών υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής. Οι ανωτέρω ελεγκτικές ομάδες δύναται να συνεπικουρούνται στο έργο τους από εμπειρογνώμονες. Οι εμπειρογνώμονες μπορεί να είναι δημόσιοι υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ και ιδιώτες. Οι ιδιώτες εμπειρογνώμονες είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο εμπειρογνώμόνων.

Στο μητρώο εμπειρογνώμόνων, που καταρτίζεται και τηρείται από την Γενική Διεύθυνση Διοίκησης και Ελέγχου συγχρηματοδοτούμενων από την ΕΕ προγραμμάτων, εγγράφονται με απόφαση του προϊσταμένου αυτής, ύστερα από δημόσια πρόσκληση και αξιολόγηση από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου, πρόσωπα, τα οποία έχουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία σχετική με τους διενεργούμενους υπό την ευθύνη της ελέγχους. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ορίζονται επιμέρους θέματα για την κατάρτιση του μητρώου εμπειρογνώμόνων.

Με απόφαση της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου μετά από εισήγηση του αρμόδιου προϊσταμένου Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ελέγχων, οι έλεγχοι δύναται να ανατίθενται σε ελεγκτικές εταιρείες.

Στην περίπτωση που οι έλεγχοι διενεργούνται από φορείς διαφορετικούς από την αρχή ελέγχου, η αρχή ελέγχου διασφαλίζει ότι οι φορείς αυτοί διαθέτουν την αναγκαία λειτουργική ανεξαρτησία από τις διαχειριστικές αρχές των ΕΠ, τους ενδιαμέσους φορείς διαχείρισης και την αρχή πιστοποίησης.

1.7 Φορέας Υπεύθυνος για την έκθεση και παροχή γνώμης του άρθρου 71(3)

Σύμφωνα με το άρθρο 71(2) του Καν. (ΕΚ) 1083/06 η κοινοποίηση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΠ στην Επιτροπή πρέπει να συνοδεύεται από έκθεση στην οποία να αποτυπώνονται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του συστήματος και διατύπωση γνώμης σχετικά με τη συμμόρφωσή του συστήματος με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 58-62 του ίδιου κανονισμού.

Η έκθεση και η γνώμη σχετικά με τα παραπάνω θα συνταχθούν είτε από την αρχή ελέγχου είτε από ιδιωτικό φορέα αποδεδειγμένης εμπειρίας, μετά από αξιολόγηση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος, κατά την οποία θα έχουν ληφθεί υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου. Στην περίπτωση ιδιωτικού φορέα, αυτός θα επιλεγεί μετά από διαγωνισμό που θα γίνει με βάση τις κείμενες διατάξεις. Αναθέτουσα αρχή θα είναι η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου.

1.8 Φορέας υπεύθυνος για την είσπραξη των πληρωμών από την Επιτροπή

Φορέας υπεύθυνος για την είσπραξη των πληρωμών από την Επιτροπή είναι η αρχή πιστοποίησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ, η οποία προσδιορίστηκε στο υποκεφάλαιο 1.5 του παρόντος. Η Επιτροπή παραλαμβάνοντας τις αιτήσεις, βεβαιώσεις και πιστοποιήσεις από την αρχή πιστοποίησης, ανταποκρινόμενη βάσει των εσωτερικών της διαδικασιών, καταθέτει

την αιτηθείσα συμμετοχή της στην Τράπεζα της Ελλάδος, στους ειδικούς λογαριασμούς που έχει ανοίξει για το σκοπό αυτό η αρχή πιστοποίησης. Η αρχή πιστοποίησης:

- (i) είναι αποδέκτης των εγκρίσεων πληρωμών των Ταμείων που πραγματοποιούνται από την Επιτροπή
- (ii) ενημερώνει το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για τη διάθεση των πιστώσεων που εισπράχθηκαν ανά ΕΠ και Ταμείο,
- (iii) παρακολουθεί τη διαδικασία μεταφοράς των σχετικών πιστώσεων στους δικαιούχους και μεριμνά ώστε αυτή να πραγματοποιείται το συντομότερο δυνατό και χωρίς καμία κράτηση

1.9 Φορέας/είς υπεύθυνος/οι για τη διενέργεια πληρωμών στους δικαιούχους

Η εθνική και κοινοτική συμμετοχή για όλες τις πράξεις που εντάσσονται στο ΕΠ αποτελούν δημόσιες επενδύσεις και χρηματοδοτούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Φορείς υπεύθυνοι για τη διενέργεια πληρωμών στους δικαιούχους (φορείς χρηματοδότησης) είναι κατά περίπτωση τα Υπουργεία, οι Περιφέρειες και οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι οποίοι είναι αρμόδιοι για την υποβολή πρότασης κατάρτισης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Η πληρωμή στους δικαιούχους γίνεται τμηματικά με αποφάσεις χρηματοδότησης που εκδίδονται από τη Δ/ση Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και έγκριση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ύστερα από αίτημα των φορέων χρηματοδότησης.

Η απόδοση στους δικαιούχους γίνεται σε κάθε περίπτωση χωρίς καμία μείωση ή κράτηση ή μεταγενέστερη ειδική επιβάρυνση που επιφέρει μείωση των ποσών αυτών.

2. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

2.1 Διυπουργική Επιτροπή κοινοτικών προγραμμάτων (ΔΕΠ)

Για την επίτευξη της πολιτικής για τη συνοχή και των στρατηγικών στόχων που περιγράφονται στο ΕΣΠΑ, έχει συσταθεί Διυπουργική Επιτροπή κοινοτικών προγραμμάτων (Νόμος 3483/2006, άρθρο 20), έργο της οποίας είναι ο συντονισμός και η παρακολούθηση της εφαρμογής των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων με στόχο τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων και τη μεγιστοποίηση της απορροφητικότητας των κοινοτικών κονδυλίων.

Η ΔΕΠ αποτελεί στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 ένα ολιγομελές σχήμα διοίκησης του ΕΣΠΑ και των προγραμμάτων, το οποίο εξασφαλίζει την απαραίτητη ευελιξία και επιτάχυνση της διαδικασίας λήψης πολιτικών αποφάσεων σε στρατηγικό, διαχειριστικό και επιχειρησιακό επίπεδο, σε συνέργεια με τις πολιτικές του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ). Η ΔΕΠ εκφράζει γνώμη επί των εκθέσεων στρατηγικής παρακολούθησης του ΕΣΠΑ που υποβάλλονται στην Επιτροπή δυνάμει του Καν. (ΕΚ) 1083/2006 και δίνει κατευθύνσεις στην ετήσια διάσκεψη των Προέδρων των επιτροπών παρακολούθησης ΕΠ.

Στην Επιτροπή συμμετέχουν ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών ως πρόεδρος και οι υπουργοί Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος-Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων, Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας, ως μέλη. Ως εισηγητής συμμετέχει επιπλέον ο υφυπουργός Οικονομίας & Οικονομικών, αρμόδιος για θέματα κοινοτικών προγραμμάτων.

Τη διοικητική υποστήριξη της Διυπουργικής Επιτροπής και την παρακολούθηση της υλοποίησης των αποφάσεων της αναλαμβάνει η Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπ.Οι.Ο. μέσω της εθνικής αρχής συντονισμού.

2.2 Ετήσια διάσκεψη Προέδρων επιτροπών παρακολούθησης επιχειρησιακών προγραμμάτων (ΕΔΠ)

Η παρακολούθηση της εκπλήρωσης των στόχων των Ταμείων και των ΕΠ στο σύνολό τους γίνεται από την ετήσια διάσκεψη των Προέδρων των επιτροπών παρακολούθησης των ΕΠ.

Η διάσκεψη των Προέδρων των επιτροπών παρακολούθησης συγκροτείται εντός 3 μηνών από τη συγκρότηση των επιτροπών παρακολούθησης του συνόλου των ΕΠ. Της διάσκεψης των Προέδρων των επιτροπών παρακολούθησης των ΕΠ προεδρεύει ο υπουργός Οικονομίας & Οικονομικών.

Η διάσκεψη θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό μετά από εισήγηση της εθνικής αρχής συντονισμού. Συνέρχεται ετησίως μετά από πρόσκληση του προέδρου της με αντικείμενο την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των στρατηγικών στόχων του ΕΣΠΑ και της συμβολής κάθε ΕΠ στους στόχους αυτούς.

Ως μέλη συμμετέχουν

- Οι Πρόεδροι των επιτροπών παρακολούθησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ (συμπεριλαμβανομένων όλων των Γενικών Γραμματέων των Περιφερειών), του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και του ΕΠ Αλιεία
- Εκπρόσωποι της εθνικής αρχής συντονισμού και της ΕΥΣΕΚΤ
- Εκπρόσωπος της αρχής πιστοποίησης
- Εκπρόσωπος της αρχής ελέγχου (με ρόλο παρατηρητή)
- Εκπρόσωποι των ειδικών υπηρεσιών συντονισμού δράσεων (π.χ. Υπουργείο Πολιτισμού, Υπουργείο Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κλπ)
- Εκπρόσωπος της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος
- Εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων

- Εκπρόσωποι των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων
- Εκπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας Ισότητας
- Εκπρόσωποι αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων (εκπρόσωπος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία, κλπ)
- Αντιπροσωπεία της Επιτροπής με ρόλο παρατηρητή.

Στη Διάσκεψη των προέδρων των επιτροπών παρακολούθησης των ΕΠ μπορούν να προσκληθούν μη μόνιμα μέλη π.χ. ειδικοί επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα ανάλογα με την ημερήσια διάταξη της διάσκεψης.

Η διάσκεψη των Προέδρων των επιτροπών παρακολούθησης των ΕΠ:

- Παρακολουθεί τα αποτελέσματα της εφαρμογής των προγραμμάτων και τη συμβολή τους στους στρατηγικούς στόχους που περιλαμβάνονται στο ΕΣΠΑ και υποβάλλει σχετική έκθεση στη Διυπουργική Επιτροπή Κοινοτικών Προγραμμάτων.
- Παρακολουθεί την πορεία υλοποίησης των εφαρμοζόμενων πολιτικών και διαμορφώνει προτάσεις για το συντονισμό τους και την ευρεία εφαρμογή τους.
- Παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών για τη διασφάλιση του συντονισμού και της συμπληρωματικότητας των δράσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων με το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας.

Η ΕΔΙΠ δεν υποκαθιστά τις Επιτροπές Παρακολούθησης των ΕΠ στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών είναι δυνατή η συγκρότηση επιτροπών συμβουλευτικού χαρακτήρα για το συντονισμό των παρεμβάσεων σε ειδικούς τομείς, στις οποίες προεδρεύουν μέλη της Διάσκεψης.

Για την υποβοήθηση του έργου της ΕΔΙΠ, η παρακολούθηση της εκπλήρωσης των στόχων του ΕΚΤ γίνεται από την ετήσια διάσκεψη των Προέδρων των επιτροπών παρακολούθησης των ΕΠ αρμοδιότητας ΕΚΤ και των ΕΠ τα οποία υλοποιούν δράσεις τύπου ΕΚΤ μέσω της χρήσης της ρήτρας ευελιξίας του 10% (ή 15%) (ΕΔΙΠΕΚΤ). Η ΕΔΙΠΕΚΤ συνέρχεται ετησίως πριν από την ΕΔΙΠ και έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα.

Για την υποβοήθηση του έργου της ΕΔΙΠ, συνιστάται τεχνική επιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρα στην οποία μετέχουν εκπρόσωποι των Υπουργείων που εμπλέκονται στο σχεδιασμό και υλοποίηση των ΕΠ του ΕΣΠΑ και εκπρόσωποι της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ). Η επιτροπή εισηγείται στην ΕΔΙΠ προτάσεις αναφορικά με την οριζόντια ενσωμάτωση και εφαρμογή των αρχών της προσβασιμότητας και μη διάκρισης των Ατόμων με Αναπηρία στα ΕΠ του ΕΣΠΑ.

Τη γραμματειακή υποστήριξη της διάσκεψης αναλαμβάνει η εθνική αρχή συντονισμού, η οποία επιφορτίζεται με την προετοιμασία της σχετικής τεκμηρίωσης για τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων καθώς και της ημερήσιας διάταξης και των πρακτικών που τηρούνται.

2.3 Επιτροπή παρακολούθησης επιχειρησιακού προγράμματος

Σύμφωνα με το άρθρο 63 του Καν. (ΕΚ) 1083/06 για κάθε ΕΠ συστήνεται επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ με αποστολή την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας υλοποίησης του ΕΠ.

Η επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ συστήνεται εντός 3 μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης από την Επιτροπή της απόφασης έγκρισης του ΕΠ.

Η σύνθεση της επιτροπής παρακολούθησης του ΕΠ ορίζεται με τη σύμφωνη γνώμη της διαχειριστικής αρχής, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της εταιρικής σχέσης στη διαχείριση,

παρακολούθηση και αξιολόγηση των παρεμβάσεων σε όλα τα στάδια υλοποίησης του προγράμματος.

Πρόεδρος της επιτροπής παρακολούθησης του ΕΠ είναι ο Ειδικός Γραμματέας Ψηφιακού Σχεδιασμού του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών.

Ως μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης συμμετέχουν:

- Ο προϊστάμενος της διαχειριστικής αρχής του ΕΠ
- Εκπρόσωπος της εθνικής αρχής συντονισμού
- Εκπρόσωπος της ΕΥΣΕΚΤ, εφόσον το ΕΠ συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ ή υλοποιεί δράσεις τύπου ΕΚΤ μέσω της χρήσης της ρήτρας ευελιξίας του 10% (ή 15%)
- Εκπρόσωπος της αρχής πιστοποίησης
- Εκπρόσωπος της αρχής ελέγχου (με ρόλο παρατηρητή)
- Εκπρόσωποι των ενδιαμέσων φορέων διαχείρισης του ΕΠ
- Εκπρόσωποι Υπουργείων ή άλλων κρατικών αρχών
- Εκπρόσωποι δημόσιων αρχών και ειδικών υπηρεσιών συντονισμού που είναι αρμόδιες για θέματα κρατικών ενισχύσεων, απασχόλησης, περιβάλλοντος, υγείας–κοινωνικής αλληλεγγύης, έρευνας και τεχνολογίας, δημόσιας διοίκησης, πολιτισμού κλπ.
- Εκπρόσωπος της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος
- Εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων
- Εκπρόσωποι των Οικονομικών και Κοινωνικών Εταίρων. Ενδεικτικά: Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.), Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.), Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (Ε.Σ.Ε.Ε.), Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.), Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.), Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.) κλπ.
- Εκπρόσωπος της Επιτροπής ή και των ΕΤΕ ή ΕΤΕπ στην περίπτωση που οι τελευταίες συνεισφέρουν στο ΕΠ (με συμβουλευτικό ρόλο).
- Εκπρόσωποι αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων (Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, περιβαλλοντικές οργανώσεις κλπ.).

Στη σύνθεση της επιτροπής παρακολούθησης διασφαλίζεται, κατά το δυνατόν, η ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών.

Κατά τις συνεδριάσεις της επιτροπής παρακολούθησης μπορούν να προσκληθούν μη μόνιμα μέλη π.χ. ειδικοί επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα ανάλογα με την ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης.

Την υποστήριξη των εργασιών της επιτροπής παρακολούθησης αναλαμβάνει η διαχειριστική αρχή του ΕΠ, η οποία επιφορτίζεται με την προετοιμασία της σχετικής τεκμηρίωσης για τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων καθώς και της ημερήσιας διάταξης και των πρακτικών που τηρούνται.

Η επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ λειτουργεί με βάση εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξης. Ο κανονισμός λειτουργίας καθορίζεται σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή του ΕΠ, ώστε να εξασφαλίζεται η εκπλήρωση των καθηκόντων της επιτροπής που απορρέουν από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1083/2006. Στην πρώτη συνεδρίασή της η Επιτροπή εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της.

Η επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ έχει τις αρμοδιότητες που ορίζονται στο άρθρο 65 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006. Ειδικότερα :

- εξετάζει και εγκρίνει τα κριτήρια για την επιλογή των προς χρηματοδότηση πράξεων εντός έξι μηνών από την έγκριση του ΕΠ και εγκρίνει τις τυχόν αναθεωρήσεις των κριτηρίων αυτών σύμφωνα με τις ανάγκες του προγραμματισμού,
- επανεξετάζει σε περιοδική βάση την πρόοδο που σημειώθηκε στην επίτευξη των ειδικών στόχων του ΕΠ με βάση τα έγγραφα που υποβάλλει η διαχειριστική αρχή,
- εξετάζει τα αποτελέσματα της υλοποίησης, ιδίως δε την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται για κάθε άξονα προτεραιότητας και τη συμβολή στους στόχους της στρατηγικής της Λισσαβόνας και παρέχει κατευθύνσεις στην οικεία διαχειριστική αρχή για την επίτευξή τους, καθώς και τις αξιολογήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 48, παράγραφος 3, του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 και στο υποκεφάλαιο 3,
- εξετάζει και εγκρίνει τις ετήσιες και την τελική έκθεση υλοποίησης που αναφέρονται στο άρθρο 67 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006,
- ενημερώνεται σχετικά με την ετήσια έκθεση ελέγχου ή με το τμήμα της έκθεσης που αφορά το οικείο ΕΠ, καθώς και για τυχόν σχετικά σχόλια τα οποία μπορεί να διατυπώσει η Επιτροπή μετά την εξέταση της εν λόγω έκθεσης ή του σχετικού τμήματός της,
- προτείνει στη διαχειριστική αρχή οποιαδήποτε αναθεώρηση ή εξέταση του ΕΠ η οποία ενδεχομένως μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων του ή στη βελτίωση της διαχείρισής τους, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοοικονομικής διαχείρισής του,
- εξετάζει και εγκρίνει οποιαδήποτε πρόταση για την τροποποίηση του περιεχομένου της απόφασης της Επιτροπής σχετικά με τη συνεισφορά των Ταμείων,
- προτείνει στην ετήσια διάσκεψη των προέδρων των επιτροπών παρακολούθησης τροποποιήσεις που επιφέρουν αλλαγή στη συνολική και την ετήσια συμμετοχή των Ταμείων.

2.4 Δείκτες παρακολούθησης

Σύμφωνα με το άρθρο 66 παρ.2 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006, η παρακολούθηση του ΕΠ διενεργείται από τη διαχειριστική αρχή και την επιτροπή παρακολούθησης του προγράμματος, κυρίως με βάση τους δείκτες (χρηματοοικονομικούς και δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων) που έχουν καθορισθεί για κάθε άξονα προτεραιότητας του ΕΠ σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ. 1, περ. (γ) του ίδιου κανονισμού.

Οι δείκτες του ΕΠ έχουν αναπτυχθεί και με βάση την προτεινόμενη από την Επιτροπή μεθοδολογία που αναπτύσσεται στο σχετικό έγγραφο εργασίας για την προγραμματική περίοδο 2007-2013, *«Δείκτες για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση: Οδηγός Εφαρμογής»*

Οι δείκτες που επιλέχθηκαν για την παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων του ΕΠ ανταποκρίνονται στον ιδιαίτερο χαρακτήρα του ΕΠ, στους στόχους του καθώς και στις κοινωνικοοικονομικές και περιβαλλοντικές συνθήκες που επικρατούν στο γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του. Η παρακολούθηση των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων πράξεων ψηφιακής σύγκλισης, θα γίνεται με την υποστήριξη του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Τα δεδομένα που απαιτούνται για τον υπολογισμό των τιμών των δεικτών κατά την υλοποίηση του προγράμματος συλλέγονται σε επίπεδο έργου και συναθροίζονται σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας και τέλος σε επίπεδο προγράμματος.

Στο πλαίσιο της τακτικής αξιολόγησης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της υλοποίησης του ΕΠ, η διαχειριστική αρχή διαβιβάζει στην επιτροπή παρακολούθησης τα δεδομένα που προκύπτουν από το σύστημα παρακολούθησης και αφορούν κυρίως σε συγκεντρωτικά οικονομικά στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με τους δείκτες κυρίως εκρών και αποτελεσμάτων.

Για τη συλλογή αξιόπιστων χρηματοοικονομικών και στατιστικών δεδομένων σχετικών με την υλοποίηση του προγράμματος θα χρησιμοποιηθεί το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα στο οποίο θα τηρούνται πληροφορίες για όλες τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα.

2.5 Ετήσια έκθεση

Στο πλαίσιο της παρακολούθησης του ΕΠ η διαχειριστική αρχή συντάσσει ετήσια έκθεση υλοποίησης του προγράμματος την οποία αποστέλλει στην Επιτροπή μετά την έγκρισή της από την επιτροπή παρακολούθησης (άρθρο 67 παρ. 1 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006). Η έκθεση περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου και συντάσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Καν. (ΕΚ) 1828/2006 και τις οδηγίες της εθνικής αρχής συντονισμού.

Στο παραπάνω πλαίσιο η διαχειριστική αρχή μεριμνά σε συνεργασία με την εθνική αρχή συντονισμού και την ΕΥΣΕΚΤ, εφόσον το ΕΠ συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ ή υλοποιεί δράσεις τύπου ΕΚΤ μέσω χρήσης της ρήτρας ευελιξίας του 10% (ή 15%), για τη συνεχή παρακολούθηση και βελτίωση των δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του ΕΠ.

2.6 Ετήσια εξέταση ΕΠ

Σύμφωνα με το άρθρο 68 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006, κάθε χρόνο μετά την υποβολή της ετήσιας έκθεσης, η διαχειριστική αρχή του ΕΠ και η Επιτροπή εξετάζουν από κοινού την πρόοδο υλοποίησης του ΕΠ, τα κύρια αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν κατά το προηγούμενο έτος, τη χρηματοοικονομική υλοποίηση καθώς και οποιοδήποτε παράγοντα μπορεί να οδηγήσει σε βελτίωση της υλοποίησης προκειμένου να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Είναι δυνατόν επίσης να εξετάζονται θέματα λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου που επισημαίνονται στην τελευταία ετήσια έκθεση ελέγχου που προβλέπεται στο άρθρο 62 παρ.1 περ. δ-ι του Καν. (ΕΚ) 1083/2006.

Για οποιοδήποτε σχόλιο διατυπώσει η Επιτροπή μετά την ετήσια εξέταση του προγράμματος, η διαχειριστική αρχή σε συνεργασία με την εθνική αρχή συντονισμού ενημερώνει την επιτροπή παρακολούθησης και την Επιτροπή για τα μέτρα που ελήφθησαν αναφορικά με τα σχόλια αυτά.

2.7 Παρακολούθηση των πιστώσεων των Περιφερειών μεταβατικής στήριξης

Για τις πέντε περιφέρειες που εμπίπτουν στο άρθρο 8 του Κανονισμού 1083/06 επιβάλλονται υποχρεωτικές πιστώσεις και διακριτή παρακολούθησή των πιστώσεων αυτών στα ΕΠ (πόροι που προέρχονται από το ΕΤΠΑ και ΕΚΤ). Οι Περιφέρειες αυτές χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: στις Περιφέρειες στατιστικής σύγκλισης (Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Αττική) και στις Περιφέρειες σταδιακής εισόδου (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο).

Οι συγχρηματοδοτούμενες αναπτυξιακές παρεμβάσεις στις Περιφέρειες αυτές (εκτός του Ταμείου Συνοχής) θα υλοποιηθούν μέσω:

- των αντίστοιχων περιφερειακών ΕΠ (συγχρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΤΠΑ) και
- των τριών (3) τομεακών ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ.

Επισημαίνεται ότι οι ανάγκες των οκτώ Περιφερειών αμιγούς Στόχου Σύγκλισης θα καλυφθούν από όλα τα τομεακά ΕΠ όσο και από τα περιφερειακά ΕΠ με απόλυτα διακριτές πιστώσεις.

Η τήρηση των πιστώσεων για τις περιφέρειες μεταβατικής στήριξης διασφαλίζεται πλήρως σε προγραμματικό επίπεδο με την ύπαρξη διακριτών αξόνων προτεραιότητας για κάθε τύπο Περιφερειών, ως εξής:

- Τα περιφερειακά ΕΠ έχουν διακριτούς Άξονες Προτεραιότητας για κάθε Περιφέρεια που περιλαμβάνουν.
- Τα τρία (3) τομεακά ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ και καλύπτουν και τους τρεις τύπους Περιφερειών (αμιγής στόχος 1, στατιστική σύγκλιση, σταδιακή είσοδος) έχουν διακριτούς θεματικούς Άξονες Προτεραιότητας που επαναλαμβάνονται για κάθε έναν από τους τρεις τύπους Περιφερειών.

Όλα τα παραπάνω επιβεβαιώνονται κατά την υλοποίηση, με τη σύνθεση και παρακολούθηση των σχετικών πληροφοριών στο ΟΠΣ.

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

3.1 Γενικά

Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών και εθνικών πόρων που συνδράμουν την πολιτική για τη συνοχή, προβλέπεται η διεξαγωγή αξιολογήσεων πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του ΕΠ (άρθρα 47-49 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006). Οι αξιολογήσεις αυτές, στρατηγικής ή επιχειρησιακής φύσης, λαμβάνουν υπόψη το στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης και τη σχετική κοινοτική νομοθεσία όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τη στρατηγική περιβαλλοντική αξιολόγηση. Πραγματοποιούνται με ευθύνη του κράτους μέλους ή της Επιτροπής και διεξάγονται από εμπειρογνώμονες ή φορείς λειτουργικά ανεξάρτητους από την αρχή πιστοποίησης και την αρχή ελέγχου που έχουν οριστεί στο πλαίσιο του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων δημοσιοποιούνται με βάση τους εφαρμοστέους κανόνες για την πρόσβαση στα έγγραφα.

3.2 Αξιολογήσεις επιχειρησιακής φύσης

Σύμφωνα με το άρθρο 48 παρ.3 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006 τα κράτη μέλη πραγματοποιούν αξιολογήσεις που συνδέονται με την παρακολούθηση ΕΠ, ιδίως όταν, κατά την εν λόγω παρακολούθηση διαπιστωθεί σημαντική απόκλιση από τους στόχους που τέθηκαν αρχικά ή όταν υποβάλλονται προτάσεις για την αναθεώρηση των προγραμμάτων αυτών (αξιολογήσεις επιχειρησιακής φύσης).

Επιπλέον σύμφωνα με τον προαναφερόμενο Κανονισμό, τα κράτη μέλη μπορούν για τα ΕΠ του στόχου «Σύγκλιση» και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, να συντάσσουν σχέδιο αξιολόγησης που περιλαμβάνει τις ενδεικτικές δραστηριότητες αξιολόγησης που σκοπεύει να πραγματοποιήσει το κράτος μέλος κατά τις διάφορες φάσεις της υλοποίησης.

Στο πλαίσιο αυτό η Ελλάδα αξιοποιώντας και τις οδηγίες της Επιτροπής για την αξιολόγηση των ΕΠ και του ΕΣΠΑ κατά την διάρκεια της προγραμματικής περιόδου (Draft Working Paper No 5: Evaluation during the programming period: on going evaluation –An integrated management tool) διαμόρφωσε ενδεικτικό σχέδιο αξιολογήσεων της περιόδου 2007-2013, όπου αποτυπώνεται ο προγραμματισμός των αξιολογήσεων σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο στο πλαίσιο των στόχων της «Σύγκλισης» και της «Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας και Απασχόλησης».

Οι αξιολογήσεις που συνδέονται με την παρακολούθηση του ΕΠ πραγματοποιούνται με ευθύνη της διαχειριστικής αρχής και σύμφωνα με τις γενικές αρχές που καθορίζονται από την εθνική αρχή συντονισμού για την αξιολόγηση όλων των ΕΠ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ και σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ, εφόσον το ΕΠ συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ ή υλοποιεί δράσεις τύπου ΕΚΤ μέσω της χρήσης της ρήτρας ευελιξίας του 10% (ή 15%).

Εκτός από τις προτεινόμενες στο σχέδιο, αξιολογήσεις, είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν, κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου και άλλες αξιολογήσεις, σε περιπτώσεις που θα κριθεί αυτό αναγκαίο, λόγω τροποποιήσεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων ή του ΕΣΠΑ. Τροποποιήσεις του ΕΠ που θα απαιτήσουν πιθανά αξιολόγηση αφορούν τροποποιήσεις στη χρηματοδοτική κατανομή των διατιθέμενων πόρων μεταξύ των Αξόνων προτεραιότητας, τροποποιήσεις στους στόχους ή/και το περιεχόμενο των Αξόνων του ΕΠ, και τέλος τροποποιήσεις στις Διατάξεις Εφαρμογής. Οι παραπάνω αξιολογήσεις δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθούν χρονικά στην παρούσα φάση σχεδιασμού.

Για τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων αυτών η διαχειριστική αρχή ενημερώνει την επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ, την Επιτροπή, την εθνική αρχή συντονισμού και την ΕΥΣΕΚΤ, εφόσον το ΕΠ συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ ή υλοποιεί δράσεις τύπου ΕΚΤ μέσω της χρήσης της ρήτρας ευελιξίας του 10% (ή 15%).

Το ενδεικτικό σχέδιο των αξιολογήσεων με τον προγραμματισμό της περιόδου 2007-2013 παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

3.3 Εκ των υστέρων αξιολόγηση

Σύμφωνα με το άρθρο 49 παρ.3 του Καν. (ΕΚ) 1083/06, η εκ των υστέρων αξιολόγηση αποτελεί ευθύνη της Επιτροπής. Κατά την εκ των υστέρων αξιολόγηση εξετάζονται ζητήματα όπως η έκταση χρήσης των πόρων, η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του προγραμματισμού των Ταμείων και οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του προγράμματος με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων για την πολιτική στους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Τέλος προσδιορίζονται οι παράγοντες που συνέβαλαν στην επιτυχία ή την αποτυχία της υλοποίησης των ΕΠ και εντοπίζονται οι ορθές πρακτικές.

Η εκ των υστέρων αξιολόγηση είναι στρατηγικής φύσης, διεξάγεται από ανεξάρτητους αξιολογητές και ολοκληρώνεται το αργότερο μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2015. Η διαχειριστική αρχή και η εθνική αρχή συντονισμού συνεργάζονται με την Επιτροπή για τη διενέργεια της αξιολόγησης παρέχοντας τα απαραίτητα στοιχεία

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007 - 2013

ΕΙΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΚΥΡΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΑΝΤΑ	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΧΡΟΝΟ-ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ Ή ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗ	ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	Τεκμηρίωση της συμβολής των ΕΠ στην εφαρμογή του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων	Απαίτηση άρθρου 29 του Καν. 1083/2006 για τη στρατηγική υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη	Στα σημεία α, β, γ και δ της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του Καν. 1083/2006	Συμβολή στην υποβολή των στρατηγικών εκθέσεων του άρθρου 29 του Καν. 1083/2006	2ο εξάμηνο 2007 2ο εξάμηνο 2009 2ο εξάμηνο 2012	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	Τεχνική Βοήθεια	Γραφείο Προϋπουργού, Ειδική Τεχνική Επιτροπή για την Αξιολόγηση, Ε.Ε., αρχή συντονισμού, Διαβουλευσεις με αρχές διαχείρισης ΕΠ
ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΣΠΑ)	Αξιολόγηση της πορείας εκτέλεσης του ΕΣΠΑ στο μέσο της προγραμματικής περιόδου	Επιβεβαίωση της επικαιρότητας της στρατηγικής και της επιτευξιμότητας των στόχων του ΕΣΠΑ	Ποια είναι τα αποτελέσματα από την υλοποίηση του ΕΣΠΑ έως τώρα; Που εντοπίζονται οι μεγαλύτερες αποκλίσεις των πραγματοποιήσεων σε σχέση με τους προγραμματικούς στόχους και ποιες είναι οι βασικές αιτίες; Για ποιους στόχους εκτιμάται χαμηλός βαθμός επίτευξης για το τέλος της προγραμματικής περιόδου και ποιες είναι οι απαραίτητες διορθωτικές παρεμβάσεις προκειμένου να ανατραπεί η τάση αυτή; Πως αποτιμάται η ποιότητα της στοχοθεσίας στο ΕΣΠΑ; Με ποιους τρόπους μπορεί να υπάρξει βελτίωση του προγραμματισμού και της στοχοθεσίας;	Λήψη απόφασης για πιθανή αναθεώρηση του ΕΣΠΑ και των ΕΠ του	1ο εξάμηνο 2011	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	Τεχνική Βοήθεια	Ειδική Τεχνική Επιτροπή για την Αξιολόγηση, Ε.Ε., αρχή συντονισμού, Διαβουλευσεις με αρχές διαχείρισης ΕΠ
	Αξιολόγηση της πορείας εκτέλεσης του ΕΣΠΑ πριν τη λήξη της προγραμματικής περιόδου	Επιβεβαίωση της επικαιρότητας της στρατηγικής και της επιτευξιμότητας των στόχων του ΕΣΠΑ	Ποια είναι τα αποτελέσματα από την υλοποίηση του ΕΣΠΑ έως τώρα; Που εντοπίζονται οι μεγαλύτερες αποκλίσεις των πραγματοποιήσεων σε σχέση με τους προγραμματικούς στόχους και ποιες είναι οι βασικές αιτίες; Για ποιους στόχους εκτιμάται χαμηλός βαθμός επίτευξης και ποιες είναι οι απαραίτητες διορθωτικές παρεμβάσεις προκειμένου να ανατραπεί η τάση αυτή; Πως αποτιμάται η ποιότητα της στοχοθεσίας στο ΕΣΠΑ; Υπάρχει δυνατότητα και αν ναι με ποιους τρόπους μπορεί να υπάρξει βελτίωση του προγραμματισμού και της στοχοθεσίας, ενόψει και της νέας προγραμματικής περιόδου;	Λήψη απόφασης για πιθανή αναθεώρηση του ΕΣΠΑ και των ΕΠ του	1ο εξάμηνο 2013	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	Τεχνική Βοήθεια	Ειδική Τεχνική Επιτροπή για την Αξιολόγηση, Ε.Ε., αρχή συντονισμού, Διαβουλευσεις με αρχές διαχείρισης ΕΠ
ΕΙΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΚΥΡΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΑΝΤΑ	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΧΡΟΝΟ-ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ Ή ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗ	ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :								
1. ΕΠ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ								
2. ΕΠ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ								
3. ΕΠ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	Αξιολόγηση της πορείας εκτέλεσης του ΕΠ στο μέσο της προγραμματικής περιόδου	Επιβεβαίωση της επικαιρότητας της στρατηγικής και της επιτενξιμότητας των στόχων του ΕΠ	Ποια είναι τα αποτελέσματα από την υλοποίηση του ΕΠ έως τώρα; Που εντοπίζονται οι μεγαλύτερες αποκλίσεις των πραγματοποιήσεων σε σχέση με τους προγραμματικούς στόχους και ποιες είναι οι βασικές αιτίες; Για ποιους στόχους εκτιμάται χαμηλός βαθμός επίτευξης για το τέλος της προγραμματικής περιόδου και ποιες είναι οι απαραίτητες διορθωτικές παρεμβάσεις προκειμένου να ανατραπεί η τάση αυτή; Πως αποτιμάται η ποιότητα της στοχοθεσίας στο ΕΠ; Με ποιους τρόπους μπορεί να υπάρξει βελτίωση του προγραμματισμού και της στοχοθεσίας ;	Λήψη απόφασης για πιθανή αναθεώρηση του ΕΠ	1ο εξάμηνο 2011	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	Τεχνική Βοήθεια	Αρχή συντονισμού, Ε.Ε., αρχή διαχείρισης του κάθε ΕΠ
4. ΕΠ ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ								
5. ΕΠ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ								
6. ΕΠ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ								
7. ΕΠ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	Αξιολόγηση της πορείας εκτέλεσης του ΕΠ πριν την λήξη της προγραμματικής περιόδου	Επιβεβαίωση της επικαιρότητας της στρατηγικής και της επιτενξιμότητας των στόχων του ΕΠ	Ποια είναι τα αποτελέσματα από την υλοποίηση του ΕΠ έως τώρα; Που εντοπίζονται οι μεγαλύτερες αποκλίσεις των πραγματοποιήσεων σε σχέση με τους προγραμματικούς στόχους και ποιες είναι οι βασικές αιτίες; Για ποιους στόχους εκτιμάται χαμηλός βαθμός επίτευξης και ποιες είναι οι απαραίτητες διορθωτικές παρεμβάσεις προκειμένου να ανατραπεί η τάση αυτή; Πως αποτιμάται η ποιότητα της στοχοθεσίας στο ΕΠ; Υπάρχει δυνατότητα και αν ναι με ποιους τρόπους μπορεί να υπάρξει βελτίωση του προγραμματισμού και της στοχοθεσίας, ενόψει και της νέας προγραμματικής περιόδου ;	Λήψη απόφασης για πιθανή αναθεώρηση του ΕΠ	1ο εξάμηνο 2013	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	Τεχνική Βοήθεια	Αρχή συντονισμού, Ε.Ε., αρχή διαχείρισης του κάθε ΕΠ
8. ΕΠ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ								
9. ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ - ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ								
10. ΕΠ ΚΡΗΤΗΣ & ΝΗΣΩΝ ΑΙΓΑΙΟΥ								
11. ΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ- ΗΠΕΙΡΟΥ								
12. ΕΠ ΑΤΤΙΚΗΣ								

Παρατήρηση : Στην περίπτωση σημαντικών αλλαγών στην κοινωνικοοικονομική κατάσταση της χώρας ή/και αν διαπιστωθεί απόκλιση από τους στόχους που τέθηκαν αρχικά, είναι δυνατόν να διενεργηθούν αξιολογήσεις του ΕΣΠΑ και των ΕΠ επιπλέον των αναφερομένων στο χρονοδιάγραμμα

4. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 69 του κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 «το κράτος μέλος και η διαχειριστική αρχή για το επιχειρησιακό πρόγραμμα παρέχουν πληροφορίες όσον αφορά τις πράξεις και τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και εξασφαλίζουν τη σχετική δημοσιότητα. Η πληροφόρηση απευθύνεται στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στους δικαιούχους με στόχο την προβολή του ρόλου της Κοινότητας και τη διασφάλιση της διαφάνειας της συνδρομής των Ταμείων». Η εξειδίκευση της εφαρμογής των απαιτήσεων δημοσιότητας και πληροφόρησης περιγράφεται στις διατάξεις (άρθρα 2 έως και 10) του Καν. (ΕΚ) 1828/2006.

Για την παροχή των πληροφοριών αυτών αναλαμβάνονται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος μέτρα δημοσιότητας και πληροφόρησης τα οποία αποτυπώνονται με δομημένο τρόπο στο επικοινωνιακό σχέδιο του ΕΠ. Το επικοινωνιακό σχέδιο περιλαμβάνει τους στόχους και το στοχοθετούμενο κοινό, τη στρατηγική και το περιεχόμενο των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας που θα αναληφθούν για κάθε ομάδα στόχο (δυνητικοί δικαιούχοι, δικαιούχοι, κοινό), τον ενδεικτικό προϋπολογισμό για την εφαρμογή του επικοινωνιακού σχεδίου, τα διοικητικά τμήματα ή τους διοικητικούς φορείς που θα είναι αρμόδια για την εφαρμογή των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας, ενδεικτικούς τρόπους αξιολόγησης των μέτρων δημοσιότητας και πληροφόρησης αναφορικά με την προβολή και τη γνώση του ΕΠ και το ρόλο της Κοινότητας. Αναλόγως με τις ανάγκες του ΕΠ για πληροφόρηση και δημοσιότητα δύναται να προβλεφθεί η ανάθεση σχετικών δράσεων σε εξωτερικούς εξειδικευμένους σύμβουλους.

Κατά την έναρξη των ΕΠ η διαχειριστική αρχή επιλέγει να υλοποιήσει μια ενέργεια δημοσιοποίησης σύμφωνα με τη φύση και τους στόχους του ΕΠ. Αναφέρονται ενδεικτικά: ημερίδα, δημοσιότητα στον τύπο. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΕΠ πραγματοποιούνται ενέργειες πληροφόρησης και δημοσιότητας εκ των οποίων μια σημαντική ενέργεια ετησίως που θα επικοινωνεί τα επιτεύγματα και τα έργα του ΕΠ. Ενδεικτικά αναφέρονται ημερίδες, συνέδρια, σεμινάρια, δελτία τύπου, εκθέσεις, παραγωγή έντυπου και ηλεκτρονικού ενημερωτικού υλικού καθώς και προβολή στα ΜΜΕ. Τα ΕΠ διατηρούν ιστοσελίδες καθώς και άλλα μέσα πληροφόρησης έντυπα ή ηλεκτρονικά.

Τα μέτρα δημοσιότητας και πληροφόρησης θα κάνουν αναφορά στην προστιθέμενη αξία της κοινοτικής συνδρομής σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Δύναται να εμπλακεί στα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας ένας τουλάχιστον πολλαπλασιαστής πληροφόρησης, αναλόγως με το περιεχόμενο του ΕΠ ή τις Περιφέρειες που καλύπτει, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 5 παρ.3 του Καν. (ΕΚ) 1828/06.

Το επικοινωνιακό σχέδιο, καθώς και οποιαδήποτε σημαντική τροποποίησή του, εκπονείται από τη διαχειριστική αρχή του ΕΠ με βάση τις κατευθύνσεις της εθνικής αρχής συντονισμού και σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ εφόσον το ΕΠ συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ ή υλοποιεί δράσεις τύπου ΕΚΤ μέσω της χρήσης της ρήτρας ευελιξίας του 10% (ή 15%) και υποβάλλεται προς εξέταση στην Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 3 του Καν. (ΕΚ) 1828/2006.

Για την εξασφάλιση της ομοιογένειας, συνοχής και συνέργιας μεταξύ των μέτρων δημοσιότητας και πληροφόρησης των ΕΠ που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία που συνδράμουν στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή, η εθνική αρχή συντονισμού παρέχει ενιαίες αρχές προς τις διαχειριστικές αρχές των ΕΠ και μεριμνά για τη συνολική παρακολούθηση, εποπτεία και συντονισμό τους.

Τα ποσά που προβλέπονται για την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα περιλαμβάνονται στη χρηματοδότηση του ΕΠ στο πλαίσιο της Τεχνικής Υποστήριξης Εφαρμογής (άρθρο 46 παρ. 1 του κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006).

Η διαχειριστική αρχή ορίζει τουλάχιστον ένα πρόσωπο επαφής υπεύθυνο για την πληροφόρηση και την δημοσιότητα βάσει του άρθρου 10 του Καν. (ΕΚ) 1828/06 και ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή.

5. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ

Η εθνική και κοινοτική συμμετοχή για όλες τις πράξεις που εντάσσονται στα ΕΠ του ΕΣΠΑ αποτελούν δημόσιες επενδύσεις και μπορούν να χρηματοδοτούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Οι πιστώσεις των Ταμείων εγγράφονται στο Τμήμα Εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων). Στο τμήμα δαπανών του ΠΔΕ εγγράφονται οι προβλέψεις μεταφοράς πιστώσεων προς τους φορείς χρηματοδότησης του ΠΔΕ. Οι πιστώσεις προς τους δικαιούχους αφορούν την προβλεπόμενη δημόσια δαπάνη (κοινοτική και εθνική). Τυχόν ιδιωτική συμμετοχή παρακολουθείται μέσω του ΟΠΣ.

Στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων τηρούνται τα απαιτούμενα στοιχεία προκειμένου να είναι δυνατή η πρόβλεψη απαιτήσεων χρηματοδότησης για την υλοποίηση των ΕΠ του ΕΣΠΑ.

Η διαδικασία για τη διενέργεια πληρωμών στους δικαιούχους είναι η ακόλουθη:

1. Εγγραφή της δημόσιας δαπάνης της πράξης (εθνική και κοινοτική συμμετοχή) στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων μετά την ένταξή της σε ΕΠ σε συλλογική απόφαση του φορέα χρηματοδότησης
2. Υποβολή αιτήματος διάθεσης χρηματοδότησης από το δικαιούχο ή ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης στις περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων προς τον φορέα χρηματοδότησης
3. Υποβολή αιτήματος από τον φορέα χρηματοδότησης προς το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών για τη διάθεση χρηματοδότησης
4. Έκδοση απόφασης διάθεσης χρηματοδότησης από το Υπ.Οι.Ο. με βάση το αίτημα και το διαθέσιμο όριο πληρωμών, και κοινοποίησή της στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, στην Τράπεζα της Ελλάδος και στο φορέα χρηματοδότησης
5. Εντολή κατανομής των πιστώσεων στην πράξη από το φορέα χρηματοδότησης προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και την Τράπεζα της Ελλάδος η οποία κοινοποιείται στο δικαιούχο ή ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης

Με την κατανομή χρηματοδότησης στην πράξη οι πιστώσεις είναι διαθέσιμες στο δικαιούχο, ο οποίος μπορεί να προχωρήσει σε χρεώσεις του λογαριασμού της πράξης εκδίδοντας επιταγές προς τους αναδόχους. Οι πληρωμές προς τους αναδόχους βαρύνουν άμεσα το λογαριασμό της πράξης.

Στις περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων οι πιστώσεις είναι διαθέσιμες στον ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης ο οποίος μπορεί να προχωρήσει σε χρεώσεις του λογαριασμού

της πράξης εκδίδοντας επιταγές προς τους δικαιούχους. Οι πληρωμές προς τους δικαιούχους βαρύνουν άμεσα το λογαριασμό της πράξης.

Στην περίπτωση που οι δικαιούχοι ή οι ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου μετά την ολοκλήρωση των βημάτων 1 έως 4 εκδίδεται εντολή μεταφοράς των πιστώσεων από το φορέα χρηματοδότησης στο λογαριασμό του Νομικού Προσώπου προκειμένου να διενεργηθούν πληρωμές. Η μεταφορά των ποσών γίνεται υπό μορφή άμεσης επιχορήγησης ή αύξησης μετοχικού κεφαλαίου (περιπτώσεις Ανωνύμων Εταιρειών του δημοσίου).

Μετά την μεταφορά στο λογαριασμό του Νομικού Προσώπου, ο δικαιούχος ή ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης προβαίνει στις πληρωμές των αναδόχων ή δικαιούχων αντιστοίχως. Κατά την πληρωμή στους αναδόχους ή δικαιούχους κανένα ποσό δεν αφαιρείται, ούτε παρακρατείται, ούτε εισπράττεται οποιαδήποτε ειδική επιβάρυνση ή άλλο τέλος ισοδύναμου αποτελέσματος, το οποίο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των ποσών αυτών.

Οι δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκαν οι δικαιούχοι καταχωρούνται στο ΟΠΣ μετά την επαλήθευσή τους από τη διαχειριστική αρχή και δικαιολογούνται από εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας .

Η αρχή πιστοποίησης συγκεντρώνει τις καταχωρηθείσες δαπάνες μέσω του ΟΠΣ προκειμένου να πιστοποιήσει τις δαπάνες και να συντάξει τη δήλωση δαπανών που προβλέπεται στο άρθρο 78.

Τυχόν τόκοι που παράγονται από πιστώσεις για χρηματοδότηση πράξεων στο πλαίσιο του ΕΠ, θεωρούνται εθνικοί πόροι και καλύπτουν εθνική δημόσια δαπάνη. Οι φορείς που διαχειρίζονται τα ανωτέρω ποσά έχουν υποχρέωση να δηλώνουν ετησίως τους δημιουργούμενους τόκους στη διαχειριστική αρχή του οικείου ΕΠ. Τα τραπεζικά ή πιστωτικά ιδρύματα, μέσω των οποίων κινούνται τα ανωτέρω ποσά υποχρεούνται στην παροχή στοιχείων κίνησης των σχετικών λογαριασμών στην αρχή πιστοποίησης, μετά από αίτημά της.

6. ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Για τους σκοπούς των άρθρων 66 και 76 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, η διαχειριστική αρχή του ΕΠ, θα ενημερώνει το σύστημα πληροφορικής το οποίο καθιερώνεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (SFC 2007), για την ανταλλαγή στοιχείων που αφορούν το ΕΠ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 39, 40, 41 και 42 του του Καν. (ΕΚ) 1828/2006.

Η διαχειριστική αρχή του ΕΠ διασφαλίζει, επίσης, την ύπαρξη συστήματος καταχώρισης και αποθήκευσης, σε ηλεκτρονική μορφή, λογιστικών εγγραφών για κάθε πράξη στο πλαίσιο του ΕΠ καθώς και της συλλογής δεδομένων υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις, τους λογιστικούς ελέγχους και την αξιολόγηση, σύμφωνα με το άρθρο 60 στοιχείο γ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006. Για το σκοπό αυτό, στο πλαίσιο της περιγραφής των Συστημάτων Διαχείρισης και Ελέγχου, θα υποβληθεί στην Επιτροπή περιγραφή του εν λόγω συστήματος, συμπεριλαμβανομένου του οργανογράμματος ροής (κεντρικό ή κοινό σύστημα δικτύου ή αποκεντρωμένο σύστημα με συνδέσεις μεταξύ των συστημάτων), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 71 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 και κατ' αντιστοιχία στο άρθρο 21 και στο παράρτημα XII παράγραφος 6 του του Καν. (ΕΚ) 1828/2006.

Για τους ανωτέρω σκοπούς, θα προσαρμοστεί κατάλληλα το υφιστάμενο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, που έχει δημιουργηθεί για τις απαιτήσεις του ΚΠΣ 2000-2006.

Το ΟΠΣ θα καλύπτει, επίσης, τις απαιτήσεις συλλογής και καταχώρισης δεδομένων που αφορούν στις αρμοδιότητες των αρχών ελέγχου και πιστοποίησης του προγράμματος και θα υποστηρίζει τις εν λόγω Αρχές στις υποχρεώσεις ανταλλαγής ηλεκτρονικών δεδομένων με την Επιτροπή. Προς αυτή την κατεύθυνση θα καταβληθεί προσπάθεια να αναπτυχθεί σύστημα συμβατό με το ΟΠΣ για την εισαγωγή της χρήσης ηλεκτρονικών μέσων στις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων.

Το ΟΠΣ βρίσκεται ήδη σε λειτουργία για την κάλυψη των απαιτήσεων του ΚΠΣ 2000-2006 και με την ολοκλήρωση των απαραίτητων προσαρμογών, οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη, θα αποτελεί την έγκυρη βάση οικονομικών και στατιστικών δεδομένων, η οποία θα καλύπτει και τις ανάγκες ηλεκτρονικής ενημέρωσης της Επιτροπής.

Η διαχείριση και λειτουργία του ΟΠΣ καθώς και θέματα οργάνωσης, λειτουργίας και ανάπτυξής του προσδιορίζονται στο νόμο και στις ειδικές κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού.

Για την αντιμετώπιση τεχνικών και διαχειριστικών θεμάτων σχετικά με το ΟΠΣ, λειτουργεί πλήρης δικτυακή εφαρμογή Helpdesk.

7. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ της ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

Στο άρθρο 11 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006 διατυπώνεται η απαίτηση της επίτευξης των στόχων των Ταμείων στο πλαίσιο στενής συνεργασίας, *εταιρική σχέση*, τόσο μεταξύ της Επιτροπής και του κράτους μέλους, όσο και μεταξύ του κράτους μέλους και των ενδιαφερόμενων φορέων σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο (κάθετη και οριζόντια διάσταση της εταιρικής σχέσης). Η διασφάλιση της εταιρικής σχέσης σε όλα τα επίπεδα υλοποίησης του ΕΠ, αντανακλάται από τα μέτρα που έχουν ληφθεί όπως:

- (i) Η εφαρμογή διαδικασιών ευρείας διαβούλευσης σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού με στόχο τη διαμόρφωση πολύπλευρης προσέγγισης των εναλλακτικών επιλογών ανάπτυξης των περιφερειών της χώρας, μέσω γόνιμου και αποτελεσματικού διαλόγου με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.
- (ii) Η εκπροσώπηση των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, των αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων, των εκπροσώπων των ΟΤΑ ά και β' βαθμού στη σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠ, η οποία αποτελεί τον κύριο μηχανισμό για την διασφάλιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του προγράμματος, όπου αντιπροσωπεύονται όλοι οι σχετικοί με τους στόχους και τις δράσεις του προγράμματος φορείς.

Η επιλογή των σχετικών εταίρων σε κάθε επίπεδο υλοποίησης του ΕΠ λαμβάνει υπόψη το βαθμό της συνεισφοράς των Ταμείων στην περιοχή που αντιπροσωπεύουν οι εταίροι, την εμπειρία και ικανότητα των εταίρων στους τομείς που εστιάζει το ΕΠ και την ανάγκη προώθησης της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών καθώς της βιώσιμης ανάπτυξης. Η μέριμνα για την αποτελεσματική λειτουργία της αρχής της εταιρικής σχέσης, ώστε να προσφέρει την αναμενόμενη προστιθέμενη αξία, αποτελεί ευθύνη του κράτους μέλους και υλοποιείται μέσω της ακριβούς και επαρκούς διάκρισης των ρόλων και αρμοδιοτήτων των διαφόρων εταίρων στο κατάλληλο κάθε φορά επίπεδο.

8. ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΜΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006 τα Κ-Μ και η Επιτροπή διασφαλίζουν την προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου κατά τη διάρκεια των διαφόρων σταδίων υλοποίησης των δράσεων των Ταμείων. Επίσης λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αποτρέψουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της ύπαρξης αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά τα διάφορα στάδια υλοποίησης των δράσεων των Ταμείων και ειδικότερα της πρόσβασης σε αυτά. Ειδικότερα, η δυνατότητα πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρίες αποτελεί ένα από τα κριτήρια που πρέπει να τηρούνται κατά τον καθορισμό πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ταμεία και που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις διάφορες φάσεις υλοποίησης. Τα μέτρα που προβλέπονται για την προαγωγή της ισότητας των δύο φύλων και την αποτροπή διακρίσεων στα διάφορα στάδια υλοποίησης του ΕΠ περιλαμβάνουν:

- (i) Την ισόρροπη κατά το δυνατόν συμμετοχή ανδρών και γυναικών στην επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ και την εκπροσώπηση σε αυτή κρατικών αρχών που είναι αρμόδιες για θέματα ισότητας καθώς και κοινωνικών οργανώσεων ειδικών πληθυσμιακών ομάδων (Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, Δίκτυο ROM κλπ)
- (ii) Τη λήψη κατάλληλων μέτρων για τη δημοσιοποίηση του προγράμματος και των ειδικότερων δράσεων που περιλαμβάνονται σε αυτό, ώστε να διασφαλίζεται η κατά το δυνατό ευρύτερη δυνατότητα πρόσβασης στην κοινοτική συγχρηματοδότηση. Στα μέτρα αυτά συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η αποστολή των προκηρύξεων σε όλα τα μέλη της επιτροπής παρακολούθησης του ΕΠ αλλά και σε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, οι οποίοι μπορούν να εξασφαλίσουν ευρεία διάδοση τόσο των ευκαιριών χρηματοδότησης όσο και των ειδικών όρων και προϋποθέσεων για τη λήψη της.
- (iii) Την παρακολούθηση και τη σχετική ενημέρωση της επιτροπής παρακολούθησης του ΕΠ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μέσω της ετήσιας έκθεσης, όσον αφορά τα μέτρα που έχουν ληφθεί σε σχέση με την παροχή ίσων ευκαιριών στο πλαίσιο του ΕΠ, την αποτελεσματικότητα τους και τις διορθωτικές παρεμβάσεις που απαιτούνται ώστε να διασφαλίζεται η αρχή της μη διάκρισης.
- (iv) Τη χρήση εξειδικευμένων κριτηρίων προσβασιμότητας ατόμων με αναπηρίες κατά την διαδικασία επιλογής πράξεων για συγχρηματοδότηση.

9. ΡΗΤΡΑ ΕΥΕΛΙΞΙΑΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 34 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006, τα ΕΠ λαμβάνουν χρηματοδότηση μόνο από ένα Ταμείο, με εξαίρεση ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής. Ωστόσο μπορούν, με την επιφύλαξη των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στους ειδικούς κανονισμούς των Ταμείων, να χρηματοδοτούν, κατά συμπληρωματικό τρόπο και εντός του ορίου του 10% της κοινοτικής χρηματοδότησης του κάθε άξονα προτεραιότητας (ρήτρα ευελιξίας), δράσεις που εμπίπτουν στο πεδίο συνδρομής του άλλου Ταμείου, εφόσον οι δράσεις αυτές απαιτούνται για την ικανοποιητική υλοποίηση της πράξης και συνδέονται άμεσα με αυτή.

Για την υλοποίηση των ΕΠ προβλέπεται η αξιοποίηση κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου της ρήτρας ευελιξίας. Η χρηματοδότηση κατά συμπληρωματικό τρόπο του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ μπορεί να φτάσει μέχρι και 10% της κοινοτικής χρηματοδότησης ανά άξονα προτεραιότητας κατά μέγιστο (ή μέχρι 15% για τον άξονα προτεραιότητας Κοινωνική Ενσωμάτωση του ΕΚΤ για όλες τις Περιφέρειες και τον άξονα προτεραιότητας Αειφόρος Αστική Ανάπτυξη του ΕΤΠΑ που αφορά στις Περιφέρειες σταδιακής εισόδου).

Στο πλαίσιο αυτό έχουν ήδη περιγραφεί στα ΕΠ οι κατηγορίες παρεμβάσεων τις οποίες οι αρμόδιες αρχές θα υλοποιήσουν μέσω της χρήσης της ανωτέρω ρήτρας. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Δράσεις για τον εμπλουτισμό, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την αύξηση της κινητικότητας του ανθρώπινου δυναμικού που εμπίπτουν στην στρατηγική του υπουργείου Ανάπτυξης και περιλαμβάνονται στο ΕΠ «Επιχειρηματικότητα-Ανταγωνιστικότητα» για τις 8 περιφέρειες αμιγούς Στόχου Σύγκλισης και στα ΠΕΠ για τις 5 περιφέρειες μεταβατικής στήριξης (π.χ. θεματικά δίκτυα Ε&Α, δημιουργία περιφερειακών πόλων καινοτομίας, δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, βελτίωση της εποπτείας της αγοράς και στήριξη του καταναλωτή, ενίσχυση των δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας).
- Παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο μέσω των ΠΕΠ (προγράμματα τύπου «Βοήθεια στο σπίτι»), που εντάσσονται στη στρατηγική των αξόνων προτεραιότητας «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ποιότητα Ζωής» για την ενίσχυση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των περιφερειών και την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής.
- Παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται σε όλους τους άξονες προτεραιότητας του ΕΠ «Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση» για την προμήθεια εξοπλισμού με στόχο τη χρήση νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία (π.χ. εξοπλισμός εργαστηρίων φυσικών επιστημών ιδιαίτερα για ΑμεΑ, εξοπλισμός εργαστηρίων για επαγγελματικά λύκεια και σχολές, εξοπλισμός για τις δομές εκπαίδευσης ενηλίκων, εξοπλισμός για την τριτοβάθμια εκπαίδευση).
- Παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στους άξονες προτεραιότητας 1 και 2 του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» (π.χ. εκπαίδευση στη χρήση πληροφοριακών συστημάτων όπως TAXIS).

- Παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στους άξονες προτεραιότητας 1, 2 και 3 του ΕΠ «Διοικητική Μεταρρύθμιση» για την προμήθεια ηλεκτρονικού εξοπλισμού, δικτύωσης, διαμόρφωσης χώρων, προμήθειας έτοιμου λογισμικού κλπ.

Επισημαίνεται ότι όμοιες ή ομοειδείς κατηγορίες παρεμβάσεων θα υλοποιούνται κάτω από ένα και το αυτό θεσμικό πλαίσιο, ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησής τους (επιχειρησιακό πρόγραμμα ή Διαρθρωτικό Ταμείο).

Κατά τη διαδικασία αναθεώρησης των ΕΠ θα εξετάζεται από τα αρμόδια όργανα το ενδεχόμενο και η αναγκαιότητα αξιοποίησης της ρήτρας ευελιξίας και σε πρόσθετες κατηγορίες παρεμβάσεων (όπως π.χ. ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε τοπικό ή κλαδικό επίπεδο, ολοκληρωμένες παρεμβάσεις με στόχευση σε συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες, ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης).

Η χρησιμοποίηση της ρήτρας ευελιξίας παρακολουθείται από τη διαχειριστική αρχή μέσω του ΟΠΣ στο επίπεδο του άξονα προτεραιότητας, ώστε να διασφαλίζεται ότι το ποσοστό συμπληρωματικής χρηματοδότησης από το αντίστοιχο Ταμείο δεν υπερβαίνει το καθορισμένο ποσοστό-κατώφλι του 10% (ή 15%).

Η διαχειριστική αρχή ενημερώνει την Επιτροπή, στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης, σχετικά με τη χρησιμοποίηση της ρήτρας ευελιξίας παρέχοντας πληροφορίες σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας που να επιτρέπουν την επαλήθευση των προϋποθέσεων χρησιμοποίησης της ρήτρας ευελιξίας καθώς και της μη υπέρβασης του ανώτατου επιτρεπτού ορίου συνδρομής του αντίστοιχου Ταμείου.

10. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ⁶²

Η αρχή της εταιρικής σχέσης εφαρμόσθηκε πλήρως από το Υπουργείο Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας στις διαδικασίες κατάρτισης του τομεακού ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», με την κινητοποίηση του συνόλου των τομέων πολιτικής και των κοινωνικών εταίρων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς και βασιζόμενη στην αρχή της διαφάνειας. Η συμμετοχή των εταίρων στη διαδικασία προέκυψε με βάση την αντιπροσωπευτική εκπροσώπηση και των κοινωνικών ομάδων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, την πλήρη κάλυψη του εύρους των πολιτικών και ειδικών οριζόντιων θεμάτων που αναπτύσσονται στο ΕΠ.

Ήδη σήμερα οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν με αποφασιστικό ρόλο:

- στην Επιτελική Επιτροπή του Εθνικού Συστήματος Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (ΕΣΣΕΕΚΑ).
- στις διαδικασίες εκπόνησης και ανάπτυξης των επαγγελματικών περιγραμμάτων
- στο Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Πολιτικής (ΕΣΥΚΠ).

Στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2007-2013, το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας προτίθεται να προχωρήσει σε διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους για την εκπόνηση ολοκληρωμένου επιχειρησιακού σχεδιασμού με στόχο την ενίσχυση του ρόλου τους, προκειμένου να αποκτήσει η εμπλοκή τους μόνιμο και βιώσιμο χαρακτήρα.

Το Υπουργείο Απασχόλησης, μέσω «προγραμματικής συμφωνίας», προτίθεται να διαθέσει έως το 2% των πόρων του ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», για συγκεκριμένες ενέργειες στήριξης παρεμβάσεων και ευαισθητοποίησης των ωφελουμένων, για την υλοποίηση κοινών δράσεων, καθώς και την ενδυνάμωση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων των κοινωνικών εταίρων, ειδικότερα όσον αφορά την προσαρμοστικότητα των εργαζομένων και των επιχειρήσεων.

⁶² Η συγκεκριμένη ενότητα αφορά μόνο στο Στόχο Σύγκλιση στο πλαίσιο του ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού».

11. ΜΕΣΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ

Στο πλαίσιο του ΕΠ δύναται να χρηματοδοτηθούν πράξεις που αφορούν στην ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία ταμείων ή ταμείων χαρτοφυλακίου όπως ορίζονται στο άρθρο 44 του Κανονισμού. Τα ταμεία ιδρύονται με Προεδρικό Διάταγμα, το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού προσδιορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη συνεισφορά από ΕΠ σε ταμεία της προηγούμενης παραγράφου.

12. ΕΡΓΑ ΓΕΦΥΡΕΣ

Ως έργα-γέφυρες χαρακτηρίζονται έργα των οποίων μέρος του φυσικού αντικείμενου συγχρηματοδοτείται από ΕΠ της περιόδου 2000-2006 και μέρος από ΕΠ της προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

Τα έργα αυτά μπορούν να χρηματοδοτηθούν από ΕΠ της περιόδου 2007-2013 εφόσον πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- η αρμόδια αρχή κατανέμει τις πράξεις σε δύο χωριστά, σαφώς διακριτά στάδια ή τμήματα για κάθε ΕΠ της αντίστοιχης περιόδου με αντίστοιχο διακριτό οικονομικό και φυσικό αντικείμενο,
- πληρούνται οι όροι επιλεξιμότητας του ΕΠ της περιόδου 2007-2013 από το οποίο πρόκειται να συγχρηματοδοτηθεί ως έργο-γέφυρα,
- πληρούνται οι όροι επιλεξιμότητας του ΕΠ της περιόδου 2000-2006, υπό το οποίο είχε αρχικά συγχρηματοδοτηθεί. Στην περίπτωση που, βάσει εκθέσεων ελέγχου ή άλλων μέσων, προκύπτει ότι η δαπάνη ενός έργου δεν είναι επιλέξιμη για συγχρηματοδότηση κατά την περίοδο 2000-2006, η δαπάνη αυτή δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή για συγχρηματοδότηση ούτε κατά την περίοδο 2007-2013,
- αιτιολογείται επαρκώς η μη ολοκλήρωση του έργου κατά την περίοδο 2000-2006,
- για το τμήμα του έργου που θα ενταχθεί στο ΕΣΠΑ θα ισχύσουν τα ποσοστά συγχρηματοδότησης του σχετικού ΕΠ του ΕΣΠΑ 2007 – 2013 ανά περίπτωση,
- στις περιπτώσεις μεγάλων έργων γεφυρών, για τα οποία το συνολικό κόστος επένδυσης και από τις δύο προγραμματικές περιόδους είναι άνω των είκοσι πέντε εκατ. (25.000.000) ευρώ στην περίπτωση του περιβάλλοντος και άνω των πενήντα εκατ. (50.000.000) ευρώ σε άλλους τομείς, σύμφωνα με το άρθρο 39 του Καν. (ΕΚ) 1083/06, στις πληροφορίες που υποβάλλονται στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 40 του ίδιου Κανονισμού, συμπεριλαμβάνονται τα στοιχεία διακρίτοτητας φυσικού και οικονομικού αντικείμενου μεταξύ των δύο προγραμματικών περιόδων.

Σε κάθε ΕΠ του ΕΣΠΑ προσδιορίζονται τα μεγάλα έργα γέφυρες (κατά την έννοια του άρθρου 39 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006) που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν από αυτό.

Στις τελικές εκθέσεις εκτέλεσης των ΕΠ της περιόδου 2000-2006 θα δοθούν αναλυτικά στοιχεία σε ότι αφορά στα έργα-γέφυρες που δεν αποτελούν μεγάλα έργα κατά την έννοια του Καν. (ΕΚ) 1083/2006. Έργα που κατά τη λήξη της προγραμματικής περιόδου

2000-2006 προσδιοριστούν ως ημιτελή ή μη-λειτουργικά και τα οποία σύμφωνα με τους στόχους και τις προτεραιότητες των ΕΠ 2007-2013 δεν είναι επιλέξιμα, το κράτος μέλος υποχρεούται να τα ολοκληρώσει και να τα καταστήσει λειτουργικά με εθνικούς πόρους. Η χρηματοδότηση των έργων γεφυρών δεν αναιρεί τις υποχρεώσεις της χώρας για την περίοδο 2007-2013, ως προς την τήρηση των περιφερειακών κατανομών και των στόχων της Λισσαβόνας.

13. ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ

13.1 Κανόνες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, τις κρατικές ενισχύσεις, τις ίσες ευκαιρίες και το περιβάλλον

Οι οδηγίες και οι κατευθύνσεις σχετικά με τους ισχύοντες κανόνες στους ανωτέρω τομείς θα προσδιοριστούν κατά την περιγραφή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των ΕΠ σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 21 του Καν.1828/2006 της Επιτροπής. Στο πλαίσιο αυτό θα εκδοθούν και οδηγίες για την τήρηση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις συμπεριλαμβανομένων οδηγιών για τη σώρευση των ενισχύσεων και της αποφυγής διπλής χρηματοδότησης.

Η διαχειριστική αρχή διασφαλίζει την τήρηση του κοινοτικού θεσμικού πλαισίου σε ότι αφορά τον ανταγωνισμό και τις δημόσιες συμβάσεις, τις κρατικές ενισχύσεις, το περιβάλλον, τις μεταφορές και την ενέργεια, την διασφάλιση της υγείας του πληθυσμού και την κοινωνική φροντίδα, τις ίσες ευκαιρίες. Η διαχειριστική αρχή διασφαλίζει ότι εφαρμόζονται οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων που ισχύουν κατά την έγκριση της απόφασης χορήγησης της ενίσχυσης.

Προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι πιθανότητες παρατυπιών στη διαδικασία ανάθεσης και υλοποίησης των δημοσίων συμβάσεων, οι ελληνικές αρχές θα προχωρήσουν στην κωδικοποίηση και απλοποίηση του νομικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις έργων. Επίσης, θα εξετασθούν και εναλλακτικές μεθοδολογίες ανάθεσης έργων που προβλέπονται από την Κοινοτική Οδηγία, οι οποίες θα βοηθήσουν στην επιτάχυνση της διαγωνιστικής διαδικασίας.

13.2 Διαχειριστική Επάρκεια Δικαιούχων ΕΠ

Στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 ενισχύεται η διοικητική αποτελεσματικότητα των φορέων υλοποίησης (δικαιούχων) συγχρηματοδοτούμενων έργων, με τη θέσπιση κανόνων επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειάς τους, πριν από την ανάληψη της ευθύνης εκτέλεσης έργων. Προβλέπεται ειδική διαδικασία με την οποία καθορίζονται οι απαιτήσεις ή το πρότυπο διαχείρισης έργων, οι διαδικασίες και οι αρμόδιοι φορείς για την επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων, λαμβάνοντας μέριμνα του μεγέθους και των ιδιομορφιών των έργων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, καθώς και των δικαιούχων που θα τα υλοποιήσουν.

Μέχρι την έναρξη εφαρμογής της ανωτέρω διαδικασίας, η οποία προβλέπεται να γίνει την 1.1.2009, και για ειδικές κατηγορίες πράξεων και ιδίως για τα συνεχιζόμενα από το ΚΠΣ 2000-2006 έργα, η διαχειριστική επάρκεια των δικαιούχων επιβεβαιώνεται σύμφωνα με οδηγίες της εθνικής αρχής συντονισμού και με τα όσα προβλέπονται στην επιστολή με αρ. πρωτ. ΕΥΣΣΑΑΠ1469/04.05.2007 του Υπουργού Οικονομίας & Οικονομικών.

Σε περίπτωση δικαιούχων για τους οποίους δεν επιβεβαιώνεται η διαχειριστική τους επάρκεια, η αρμοδιότητα υλοποίησης δύναται να μεταβιβαστεί με προγραμματική συμφωνία των δύο μερών στην αρχή στην οποία υπάγονται ή από την οποία εμποτεύονται ή σε συναφή δημόσια υπηρεσία ή ανώνυμη εταιρεία του ευρύτερου

δημόσιου τομέα, η οποία ικανοποιεί τα κριτήρια διαχειριστικής επάρκειας δικαιούχων. Στην περίπτωση που στον φορέα που αναλαμβάνει υλοποίηση έργου σύμφωνα με τα προηγούμενα, προκαλούνται πρόσθετες δαπάνες για τις υπηρεσίες διοίκησης που παρέχει, αυτές περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του έργου και καλύπτονται απολογιστικά είτε από το ίδιο το έργο είτε από την τεχνική βοήθεια του ΕΠ στο οποίο εντάσσεται. Μετά την παραλαβή προς χρήση, το έργο παραδίδεται στον δικαιούχο μαζί με πλήρη τεχνική και οικονομική τεκμηρίωση.

5. Χρηματοδοτικοί Πίνακες

Πίνακας 5.1: Ενδεικτική Ετήσια Κατανομή Κοινοτικής Συνδρομής

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα:	Ψηφιακή Σύγκλιση			
		ΕΤΠΑ	Ταμείο Συνοχής	ΣΥΝΟΛΟ
		1	2	(3) = (1) + (2)
2007	περιφέρειες χωρίς μεταβατική στήριξη	115.680.282 €	0 €	115.680.282 €
	περιφέρειες με μεταβατική στήριξη	0 €	0 €	0 €
	σύνολο	115.680.282 €	0 €	115.680.282 €
2008	περιφέρειες χωρίς μεταβατική στήριξη	117.993.887 €	0 €	117.993.887 €
	περιφέρειες με μεταβατική στήριξη	0 €	0 €	0 €
	σύνολο	117.993.887 €	0 €	117.993.887 €
2009	περιφέρειες χωρίς μεταβατική στήριξη	120.353.765 €	0 €	120.353.765 €
	περιφέρειες με μεταβατική στήριξη	0 €	0 €	0 €
	σύνολο	120.353.765 €	0 €	120.353.765 €
2010	περιφέρειες χωρίς μεταβατική στήριξη	122.760.840 €	0 €	122.760.840 €
	περιφέρειες με μεταβατική στήριξη	0 €	0 €	0 €
	σύνολο	122.760.840 €	0 €	122.760.840 €
2011	περιφέρειες χωρίς μεταβατική στήριξη	125.216.060 €	0 €	125.216.060 €
	περιφέρειες με μεταβατική στήριξη	0 €	0 €	0 €
	σύνολο	125.216.060 €	0 €	125.216.060 €
2012	περιφέρειες χωρίς μεταβατική στήριξη	127.720.380 €	0 €	127.720.380 €
	περιφέρειες με μεταβατική στήριξη	0 €	0 €	0 €
	σύνολο	127.720.380 €	0 €	127.720.380 €
2013	περιφέρειες χωρίς μεταβατική στήριξη	130.274.786 €	0 €	130.274.786 €
	περιφέρειες με μεταβατική στήριξη	0 €	0 €	0 €
	σύνολο	130.274.786 €	0 €	130.274.786 €
Γενικό σύνολο	περιφέρειες χωρίς μεταβατική στήριξη	860.000.000 €	0 €	860.000.000 €
2007 - 2013	περιφέρειες με μεταβατική στήριξη	0 €	0 €	0 €
	ΣΥΝΟΛΟ	860.000.000 €	0 €	860.000.000 €

Πίνακας 5.2: Χρηματοδοτικό Σχήμα ΕΠ ανά Άξονα Προτεραιότητας

¹ Η βάση υπολογισμού της Κοινοτικής Συνδρομής είναι η Δημόσια Δαπάνη (Στήλη 8)

² Η Στήλη 11^α περιλαμβάνει άλλους εθνικούς πόρους, προβλεπόμενα έσοδα, μη επιλέξιμες δαπάνες

³ Το ποσοστό συγχρηματοδότησης έχει οριστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 52B του Κανονισμού 1083/2006

⁴ Η Στήλη 11^β περιλαμβάνει ενδεικτική ιδιωτική συμμετοχή στο πλαίσιο εκτιμώμενων δράσεων κρατικών ενισχύσεων

	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ				ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ		ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗ ΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤ ΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ			ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	
	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ		ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗ ΣΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ			ΣΥΝΕΙΣΦΟΡ Α ΕΤΕ	ΑΛΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ			
											11α	11β		11γ=11α+11β
	1	2	3	4=1+2+3	5=6+7	6	7	8=4+5	9=1/8	10	11α	11β	11γ=11α+11β	12=4+5+11α
Άξονας 1 - Βελτίωση Παραγωγικότ ητας με Αξιοποίηση ΤΠΕ	402.000.000 €			402.000.000 €	100.500.000 €	100.500.000 €		502.500.000 €	80,00%		45.000.000 €	120.000.000 €	165.000.000 €	547.500.000 €
Άξονας 2 - ΤΠΕ και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής	442.000.000 €			442.000.000 €	110.500.000 €	110.500.000 €		552.500.000 €	80,00%		27.000.000 €	201.000.000 €	228.000.000 €	579.500.000 €
Άξονας 3 - Τεχνική Βοήθεια	16.000.000 €			16.000.000 €	4.000.000 €	4.000.000 €		20.000.000 €	80,00%		0 €	0 €	0 €	20.000.000 €
Σύνολο	860.000.000 €			860.000.000 €	215.000.000 €	215.000.000 €		1.075.000.000 €	80,00%		72.000.000 €	321.000.000 €	393.000.000 €	1.147.000.000 €

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ
ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ-ΠΙΝΑΚΕΣ**

Επιλέξιμες Περιφέρειες - Διαρθρωτικά ΧαρακτηριστικάΠίνακας 1.1: Πληθυσμός Χώρας ανά Περιφέρεια και Φύλο

Συνολικός πληθυσμός ανά Περιφέρεια και φύλο (2005)					
			% ποσοστό στο σύνολο του πληθυσμού		% ποσοστό στο σύνολο του πληθυσμού
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΣ	
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	607.847	303.975	50,00%	303.873	50,00%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	737.583	364.904	49,50%	372.679	50,50%
ΗΠΕΙΡΟΣ	341.851	169.031	49,40%	172.820	50,60%
ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	220.398	109.022	49,50%	111.376	50,50%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	732.292	370.554	50,60%	361.738	49,40%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	598.156	303.025	50,70%	295.131	49,30%
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	202.402	104.573	51,70%	97.829	48,30%
ΚΡΗΤΗ	601.263	303.672	50,50%	297.591	49,50%
Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης	4.041.792	2.028.756	50,20%	2.013.037	49,80%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1.911.508	939.008	49,10%	972.500	50,90%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	294.508	148.352	50,40%	146.156	49,60%
ΑΤΤΙΚΗ	3.973.326	1.929.539	48,60%	2.043.787	51,40%
Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης (Phasing Out)	6.179.342	3.016.899	48,80%	3.162.443	51,20%
Περιφέρειες Στόχου 1	10.221.134	5.045.655	49,40%	5.175.480	50,60%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	558.503	284.216	50,90%	274.287	49,10%
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	303.114	156.761	51,70%	146.353	48,30%
Περιφέρειες Στατιστικής Εισόδου (Phasing In) (Στόχου 2)	861.617	440.977	51,20%	420.640	48,80%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	11.082.751	5.486.632	49,50%	5.596.119	50,50%
Πηγή: Γ.Γ. Ε.Σ.Υ.Ε.					

Πίνακας 1.2: Πληθυσμιακός Δυναμισμός και Κοινωνικά Βάρη ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια (NUTS II)	Συνολικός Πληθυσμός			Δείκτης Αντικατάστασης	Δείκτης Κοινωνικών Βαρών
	0-14	15-64	65+		
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	15,74	66,48	17,79	0,88	0,5
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	15,77	65,85	18,38	0,86	0,52
ΗΠΕΙΡΟΣ	14,24	65,36	20,41	0,70	0,53
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	15,22	64,39	20,39	0,75	0,55
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	16,35	66,17	17,47	0,94	0,51
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	14,84	63,86	21,3	0,70	0,57
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	14,64	63,99	21,37	0,69	0,56
ΚΡΗΤΗ	17,08	66,56	16,36	1,04	0,5
Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης	15,71	65,6	18,69	0,84	0,52
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	15,57	68,66	15,77	0,99	0,46
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	16,24	65,23	18,53	0,88	0,53
ΑΤΤΙΚΗΣ	14,25	70,94	14,81	0,96	0,41
Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης (Phasing Out)	14,75	69,96	15,29	0,96	0,43
Περιφέρειες Στόχου 1	15,14	68,22	16,64	0,91	0,47
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	14,92	65,7	19,38	0,77	0,52
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	17,55	68,42	14,03	1,25	0,46
Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου (Phasing In) (Στόχου 2)	15,84	66,65	17,52	0,90	0,5
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	15,19	68,1	16,71	0,91	0,47
Πηγή: Γ.Γ. Ε.Σ.Υ.Ε., Απογραφή 2001					

Πίνακας 1.3: ΑΕΠ & ΜΑΔ σε Περιφερειακό Επίπεδο

Γεωγραφική Ενότητα	ΑΕΠ σε εκατ. ευρώ (2002)	ως % συμμετοχής στο ΑΕΠ	κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ευρώ (2002)	κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης (2002)
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	5.961,30	4,21%	9.829,40	12.521,50
Θεσσαλία	7.949,50	5,61%	10.762,00	13.709,50
Ήπειρος	3.476,50	2,45%	10.296,20	13.116,20
Ιόνια Νησιά	2.410,30	1,70%	11.227,70	14.302,80
Δυτική Ελλάδα	7.035,50	4,97%	9.685,80	12.338,60
Πελοπόννησος	7.716,60	5,45%	12.850,90	16.370,50
Βόρειο Αιγαίο	2.693,90	1,90%	13.183,70	16.794,50
Κρήτη	7.463,60	5,27%	12.487,40	15.907,50
Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης	44.707,20	31,56%	11.061,23	
Κεντρική Μακεδονία	24.861,70	17,55%	13.117,70	16.710,40
Δυτική Μακεδονία	3.946,60	2,79%	13.391,40	17.059,10
Αττική	53.467,80	37,74%	13.674,30	17.419,50
Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης (Phasing Out)	82.276,10	58,08%	13.314,70	
Περιφέρειες Στόχου 1	126.983,30	89,63%	12.423,60	
Στερεά Ελλάδα	10.135,70	7,15%	18.090,20	23.044,90
Νότιο Αιγαίο	4.549,70	3,21%	15.122,80	19.264,70
Περιφέρειες Στατιστικής Εισόδου (Phasing In) (Στόχου 2)	14.685,40	10,37%	17.044,00	
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	141.668,70	100,00%	12.893,60	16.424,90
Πηγή: New Cronos, Eurostat, Μάιος 2006				

Πίνακας 1.4: Επίπεδο Εκπαίδευσης ανά Περιφέρεια

Γεωγραφική Ενότητα 2004	Πρωτοβάθμια & Γυμνασιακή Εκπαίδευση			Δευτεροβάθμια & Μετα-δευτεροβάθμια Εκπαίδευση			Τριτοβάθμια Εκπαίδευση		
	(χιλ.)	στη Χώρα	% συμμετοχής στην Περιφέρεια	(χιλ.)	στη Χώρα	% συμμετοχής στην Περιφέρεια	(χιλ.)	στη Χώρα	% συμμετοχής στην Περιφέρεια
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	295,1	6,60%	60,60%	142,2	4,50%	29,20%	50	3,70%	10,30%
Θεσσαλία	350,7	7,80%	58,50%	175,4	5,80%	29,30%	73,5	5,40%	12,30%
Ήπειρος	168,4	3,80%	60,00%	75,4	2,40%	26,90%	37	2,70%	13,20%
Ιόνια Νησιά	113,8	2,50%	62,80%	53,4	1,70%	29,50%	14	1,00%	7,70%
Δυτική Ελλάδα	336,6	7,50%	57,10%	185,7	5,90%	31,50%	66,7	4,90%	11,30%
Πελοπόννησος	303,6	6,80%	61,00%	140,3	4,40%	28,20%	54,1	4,00%	10,90%
Βόρειο Αιγαίο	93,1	2,10%	57,50%	49,3	1,60%	30,40%	19,6	1,40%	12,10%
Κρήτη	249,9	5,60%	52,40%	158,8	5,00%	33,30%	68,5	5,00%	14,40%
Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης	1911,2	42,69%	58,36%	980,5	31,09%	29,94%	383,4	28,18%	11,71%
Κεντρική Μακεδονία	798,4	17,80%	51,00%	532,5	16,90%	34,00%	235,8	17,30%	15,10%
Δυτική Μακεδονία	148	3,30%	61,60%	67,4	2,10%	28,10%	24,7	1,80%	10,30%
Αττική	1.208,10	27,00%	37,60%	1.354,60	42,90%	42,10%	652,1	47,90%	20,30%
Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης (Phasing Out)	2154,5	48,13%	42,90%	1954,5	61,97%	38,92%	912,6	67,07%	18,17%
Περιφέρειες Στόχου 1	4065,7	90,82%	49,00%	2935	93,06%	35,38%	1296	95,25%	15,62%
Στερεά Ελλάδα	282,2	6,30%	61,00%	138,3	4,40%	29,90%	41,8	3,10%	9,00%
Νότιο Αιγαίο	128,7	2,90%	55,50%	80,4	2,50%	34,70%	22,8	1,70%	9,80%
Περιφέρειες Στατιστικής Εισόδου (Phasing In) (Στόχου 2)	410,9	9,18%	59,19%	218,7	6,93%	31,50%	64,6	4,75%	9,31%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4.476,60	100,00%	49,80%	3.153,90	100,00%	35,10%	1.360,70	100,00%	15,10%
Πηγή: Γ.Γ. Ε.Σ.Υ.Ε., Έρευνα Εργατικού Δυναμικού									

Πίνακας 1.5: Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής – Τομεακή Διάρθρωση & Περιφερειακή Κατανομή

	Α.Π.Α. Πρωτογενή Τομέα			Α.Π.Α. Δευτερογενή Τομέα			Α.Π.Α. Τριτογενή Τομέα			Σύνολο Α.Π.Α.		
	2003	2004	% μεταβολής	2003	2004	% μεταβολής	2003	2004	% μεταβολής	2003	2004	% μεταβολής
Αν. Μακεδονία & Θράκη	895	818	-8,60%	1.559	1.599	2,60%	3.377	3.732	10,50%	5.831	6.149	5,50%
Θεσσαλία	1.234	1.135	-8,10%	2.254	2.508	11,30%	5.005	5.571	11,30%	8.494	9.214	8,50%
Ήπειρος	299	276	-7,90%	601	653	8,70%	2.636	2.903	10,10%	3.537	3.832	8,40%
Ιόνια Νησιά	192	175	-8,60%	301	327	8,60%	1.986	2.220	11,80%	2.478	2.722	9,80%
Δυτική Ελλάδα	856	794	-7,30%	1.216	1.307	7,50%	4.999	5.630	12,60%	7.071	7.730	9,30%
Πελοπόννησος	998	917	-8,10%	2.024	2.128	5,10%	4.002	4.434	10,80%	7.024	7.479	6,50%
Βόρειο Αιγαίο	277	250	-9,70%	705	795	12,70%	1.596	1.785	11,90%	2.578	2.831	9,80%
Κρήτη	751	693	-7,80%	727	713	-1,90%	5.810	6.629	14,10%	7.287	8.034	10,30%
Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης	7.585	7.062	-5,90%	11.390	12.034	5,65%	31.414	34.908	11,12%	46.303	49.995	7,97%
Κεντρική Μακεδονία	1.717	1.579	-8,00%	5.030	5.409	7,50%	16.497	18.266	10,70%	23.244	25.254	8,60%
Δυτική Μακεδονία	485	443	-8,60%	1.142	1.279	12,00%	2.241	2.462	9,90%	3.868	4.184	8,20%
Αττική	294	277	-5,60%	9.967	10.358	3,90%	41.871	46.905	12,00%	52.132	57.540	10,40%
Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης (Phasing Out)	2.496	2.299	-7,89%	32.502	34.350	5,69%	110.416	123.239	11,61%	151.985	165.769	9,07%
Περιφέρειες Στόχου 1	10.001	9.361	-6,40%	64.703	68.373	5,67%	210.846	244.258	11,61%	301.492	328.816	9,08%
Στερεά Ελλάδα	893	816	-8,60%	4.271	4.485	5,00%	4.681	5.198	11,10%	9.844	10.499	6,60%
Νότιο Αιγαίο	342	321	-6,20%	291	282	-3,30%	3.399	3.700	8,80%	4.033	4.302	6,70%
Περιφέρειες Στατιστικής Εισόδου (Phasing In) (Στόχου 2)	1.235	1.137	-7,94%	130.023	137.283	5,58%	435.175	485.565	11,58%	600.188	654.393	9,03%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	9.233	8.492	-8,00%	30.089	31.844	5,80%	98.099	109.435	11,60%	137.421	149.771	9,00%

Πηγή: New Cronos, Eurostat, 2005

Πίνακας 1.6: Παραγωγή Εργασίας ανά Περιφέρεια

	Παραγωγικότητα εργασίας (2002)			Ωριαία παραγωγικότητα εργασίας (2002)		Μέσος όρος εργατοωρών πλήρους απασχόλησης ανά εβδομάδα
	ΑΕΠ σε ΜΑΔ ανά απασχολούμενο	% του Μ.Ο. της Ε.Ε.-25	% απόκλισης από το Μ.Ο. της χώρας	ΑΕΠ σε ΜΑΔ ανά σύνολο εργατοωρών έτους	% απόκλισης από το Μ.Ο. της Χώρας	
Αν. Μακεδονία & Θράκη	27.805	55,60%	-22,70%	64.774	-19,80%	44,8
Θεσσαλία	31.951	63,90%	-11,20%	74.434	-7,90%	44,8
Ήπειρος	31.376	62,70%	-12,70%	71,3	-11,70%	43,7
Ιόνια Νησιά	38.017	76,00%	5,70%	87.774	8,70%	44,4
Δυτική Ελλάδα	31.777	63,50%	-11,60%	70.889	-12,20%	42,9
Πελοπόννησος	34.327	68,60%	-4,50%	77,29	-4,30%	43,3
Βόρειο Αιγαίο	40.632	81,30%	13,00%	94.656	17,20%	44,8
Κρήτη	34.003	68,00%	-5,40%	76.384	-5,40%	43,2
Κεντρική Μακεδονία	38.725	77,40%	7,70%	87.194	7,90%	43,3
Δυτική Μακεδονία	42.075	84,10%	17,00%	91.453	13,20%	41,8
Αττική	34.354	68,70%	-4,50%	75.385	-6,70%	42,2
Στερεά Ελλάδα	57.199	114,40%	59,10%	134.738	66,80%	45,3
Νότιο Αιγαίο	45.181	90,30%	25,60%	106.193	31,50%	45,2
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	35.961	71,90%	0	80.783	0	43,2

Πηγή: New Cronos, Eurostat, 2005

Πίνακας 1.7: Απασχόληση – Ανεργία ανά Περιφέρεια

Απασχόληση	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥ ΜΕΝΟΙ (2005)	ΑΝΕΡΓΟΙ (2005)	ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓ.		
			ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (2005)	% ΑΠΑΣΧΟΛΗΣ ΗΣ (2005)	% ΑΝΕΡΓΙΑΣ (2005)
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	222.545	30.612	373.803	59,54	12,09
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	279.916	30.438	463.523	60,39	9,81
ΗΠΕΙΡΟΣ	119.768	15.979	212.810	56,28	11,77
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	88.520	8.478	138.187	64,06	8,74
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	263.573	31.648	465.299	56,65	10,72
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	235.368	23.171	369.973	63,62	8,96
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	68.175	7.927	119.977	56,82	10,42
ΚΡΗΤΗ	247.686	19.558	381.545	64,92	7,32
Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης	1.525.550	167.811	2.525.118	60,42	9,91
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	721.383	90.790	1.246.475	57,87	11,18
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	95.135	21.432	182.765	52,05	18,39
ΑΤΤΙΚΗ	1.612.988	157.301	2.628.195	61,37	8,89
Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης (Phasing Out)	2.429.507	269.523	4.057.435	59,88	9,99
Περιφέρειες Στόχου 1	3.955.057	437.334	6.582.553	60,08	9,96
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	213.096	26.527	355.163	60,00	11,07
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	118.550	12.334	194.327	61,01	9,42
Περιφέρειες Στατιστικής Εισόδου (Phasing In) (Στόχου 2)	331.646	38.861	549.490	60,36	10,49
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4.286.703	476.194	7.132.043	60,10	10,00
Πηγή: Γ.Γ. Ε.Σ.Υ.Ε., Έρευνα Εργατικού Δυναμικού					

Πίνακας 1.8: Ποσοστό Απασχόλησης ανά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας και ανά Περιφέρεια

	δραστηριότητας και ανά περιφέρεια (2004)		
	Πρωτογενής τομέας	Δευτερογενής τομέας	Τριτογενής τομέας
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	28,04	20,52	51,43
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	24,6	21,29	54,11
ΗΠΕΙΡΟΣ	19,01	21,5	59,49
ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	15,36	14,19	70,45
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	23,86	18,09	58,04
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	29,05	18,67	52,28
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	16,35	16,57	67,08
ΚΡΗΤΗ	20,68	15,73	63,59
Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης	23,7	18,75	57,55
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	13,69	24,21	62,1
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	17,68	34,18	48,15
ΑΤΤΙΚΗ	0,67	23,81	75,52
Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης (Phasing Out)	5,22	24,36	70,42
Περιφέρειες Στόχου 1	12,44	22,17	65,39
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	17,64	29,76	52,6
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	9,43	20,52	70,05
Περιφέρειες Στατιστικής Εισόδου (Phasing In) (Στόχου 2)	14,58	26,32	59,11
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	12,6	22,48	64,92
Πηγή: Γ.Γ. Ε.Σ.Υ.Ε., Έρευνα Εργατικού Δυναμικού			

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ**

Στρατηγική της Λισσαβόνας

Η **Στρατηγική της Λισσαβόνας** αποτελεί μία δέσμευση–συμφωνία των Ευρωπαϊκών κυβερνήσεων, με σκοπό να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους σε ένα ενιαίο στόχο. Ο στόχος αυτός είναι να γίνει η Ε.Ε. η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης παγκοσμίως, μία οικονομία που θα χαρακτηρίζεται από ανάπτυξη, κοινωνική συνοχή, σεβασμό προς το περιβάλλον και πλήρη απασχόληση. Η Στρατηγική της Λισσαβόνας αποτυπώνει τις προτεραιότητες και προτείνει κατευθύνσεις στις οποίες θα πρέπει να κινηθούν οι μεταρρυθμίσεις, σύμφωνα με τις ανάγκες και τα ειδικότερα προβλήματα του κάθε κράτους μέλους.

Το Μάρτιο του 2000, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας ενέκρινε μία δεκαετή στρατηγική, ώστε να υλοποιηθεί ο προαναφερόμενος στόχος. Με αυτόν τον τρόπο, η δημιουργούμενη ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία θα αποτελούσε την ευρωπαϊκή απάντηση στις επείγουσες προκλήσεις που αντιμετώπιζε και συνεχίζει να αντιμετωπίζει η Ευρώπη.

Πέντε χρόνια μετά την αρχική ατζέντα των μεταρρυθμίσεων της στρατηγικής της Λισσαβόνας, διαπιστώθηκε ότι η κατάσταση που διαμορφώθηκε με τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες, την αβεβαιότητα διεθνώς, την αργή πρόοδο των κρατών - μελών και τη σταδιακή απώλεια ευδιάκριτου στόχου, είχε ως αποτέλεσμα να καθυστερήσει η υλοποίηση της στρατηγικής αυτής.

Έτσι το 2005, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων πρότεινε ένα «νέο ξεκίνημα» για τη στρατηγική της Λισσαβόνας, επικεντρώνοντας τις προσπάθειες της Ε.Ε. σε δύο κύριους στόχους:

- επίτευξη ισχυρότερης, βιώσιμης, οικονομικής μεγέθυνσης, και
- δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης.

Αυτή η ενδιάμεση αναθεώρηση δε φιλοδοξεί να καταρτίσει από την αρχή τη στρατηγική της Λισσαβόνας αλλά εισηγείται νέες ενέργειες σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο που θα βοηθήσουν την υλοποίηση του οράματος που απορρέει από τη στρατηγική. Ειδικότερα, έχει σκοπό να επανεξετασθούν **τρεις βασικές αρχές** :

- 1) **Καλύτερη στοχοθέτηση των ενεργειών της Ευρώπης** – η επικέντρωση όλων των προσπάθειών των Ευρωπαϊκών χωρών στην εφαρμογή των πολιτικών με τις μεγαλύτερες επιπτώσεις. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη – μέλη θα πρέπει να τηρήσουν τις ανειλημμένες υποσχέσεις, να στηρίξουν τις μεταρρυθμίσεις που ήδη εκτελούνται, και να αναλάβουν ενεργότερο ρόλο στην επίτευξη των γενικών στόχων.
- 2) **Κινητοποίηση για τη στήριξη της αλλαγής** - η αποτελεσματική υιοθέτηση των στόχων της Λισσαβόνας είναι ο καλύτερος τρόπος για να εφαρμοστούν στην πράξη οι σχεδιαζόμενες πολιτικές. Όλοι όσοι ενδιαφέρονται για την επιτυχία της στρατηγικής της Λισσαβόνας, σε οποιοδήποτε επίπεδο, οφείλουν να συμμετέχουν στην εφαρμογή αυτών των μεταρρυθμίσεων, οι οποίες αναμένεται να ενταχθούν και στις εθνικές πολιτικές συζητήσεις.
- 3) **Απλούστευση και ορθολογική οργάνωση της στρατηγικής της Λισσαβόνας** - η διευκρίνιση των αρμοδιοτήτων κάθε εμπλεκόμενου φορέα, η απλούστευση της διαδικασίας υποβολής εκθέσεων και η ενίσχυση της εφαρμογής της στρατηγικής της Λισσαβόνας μέσω προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εθνικών προγραμμάτων δράσεως. Ακολουθείται πλέον η ανάπτυξη μιας ενιαίας σειράς «κατευθυντηρίων γραμμών» για τη στρατηγική της Λισσαβόνας που θα πλαισιώνει τη δράση των κρατών μελών, με τη βοήθεια μιας μόνο έκθεσης σε επίπεδο Ε.Ε. και μιας μόνο έκθεσης σε εθνικό επίπεδο για την παρουσίαση της προόδου.

Στο επίκεντρο της προτεινόμενης εταιρικής σχέσης για τη μεγέθυνση και την απασχόληση βρίσκεται το πρόγραμμα δράσης της Λισσαβόνας. Το πρόγραμμα αυτό καθορίζει τις προτεραιότητες που θα βοηθήσουν την Ε.Ε. και τα κράτη - μέλη της να αυξήσουν την παραγωγικότητα και να δημιουργήσουν περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας, καλύπτοντας δράσεις σε τρεις βασικούς τομείς:

- να καταστεί η Ευρώπη ελκυστικότερος τόπος επενδύσεων και εργασίας,
- γνώση και καινοτομία ως παράγοντες μεγέθυνσης, και
- δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης.

Η Στρατηγική της Λισσαβόνας δίνει ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο των ΤΠΕ, την εκπαίδευση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην χρήση τους καθώς και στην επιχειρηματικότητα. Συνεπώς οι στρατηγικές ΤΠΕ που αναπτύσσονται σε Ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο αποτελούν βασικά εργαλεία για την επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας για ανάπτυξη και απασχόληση.

i2010 και Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική 2006 - 2013

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε στη **Στρατηγική i2010** για την προώθηση των ΤΠΕ. Η συγκεκριμένη στρατηγική έχει ως στόχο την παροχή μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης σε επίπεδο πολιτικής για την Κοινωνία της Πληροφορίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία θα καλύπτει το θεσμικό πλαίσιο καθώς και την έρευνα και την ανάπτυξη, προωθώντας την πολιτισμική διαφοροποίηση.

Ειδικότερα, η στρατηγική που απορρέει από την Στρατηγική i2010 προσανατολίζεται σε τρεις προτεραιότητες:

1. Δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου της πληροφορίας,
2. Επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογική καινοτομία για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ε.Ε. , και
3. Δημιουργία μιας κοινωνίας της πληροφορίας χωρίς αποκλεισμούς που προάγει την ποιότητα ζωής.

Ακολουθεί ανάλυση των παραπάνω προτεραιοτήτων:

Δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου της πληροφορίας

Για τη δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου της πληροφορίας που θα παρέχει οικονομικά προσιτές και ασφαλείς επικοινωνίες υψηλών ταχυτήτων, καθώς και πλούσιες, ποικίλου περιεχομένου ψηφιακές υπηρεσίες, πρέπει εξ αρχής να αντιμετωπιστούν τρεις κύριες προκλήσεις που προέρχονται από την ψηφιακή σύγκλιση:

1. Ταχύτερες ευρυζωνικές υπηρεσίες στην Ευρώπη για τη διανομή περιεχομένου,
2. Αυξημένη διαλειτουργικότητα μεταξύ υπηρεσιών Δημοσίου τομέα τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και μεταξύ χωρών-μελών, και
3. Ασφάλεια: το διαδίκτυο να καταστεί ασφαλέστερο από απειλές απάτης, επιβλαβές περιεχόμενο και τεχνολογικές αστοχίες, ώστε να αυξηθεί η εμπιστοσύνη μεταξύ των επενδυτών και των καταναλωτών.

Το θεματολόγιο της στρατηγικής i2010 για τον ενιαίο ευρωπαϊκό χώρο της πληροφορίας θα επιταχύνει την οικονομική αξιοποίηση των ΤΠΕ χάρη στα ακόλουθα μέτρα:

- Αναθεώρηση του πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (2006), συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού αποτελεσματικής στρατηγικής για τη διαχείριση του ραδιοφάσματος (2005),
- Δημιουργία συνεκτικού πλαισίου εσωτερικής αγοράς για ψηφιακές υπηρεσίες και μέσων επικοινωνίας, με:
 - Εκσυγχρονισμό του νομικού πλαισίου για τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες, αρχίζοντας με πρόταση της Επιτροπής το 2005 για αναθεώρηση της οδηγίας 'τηλεόραση χωρίς σύνορα',
 - Προσαρμογές στο κοινοτικό κεκτημένο, και
 - Προώθηση ταχείας και αποτελεσματικής υλοποίησης του υφιστάμενου και επικαιροποιημένου κεκτημένου που διέπει τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας και των μέσων επικοινωνίας.
- Υποστήριξη για τη δημιουργία και διάθεση ευρωπαϊκού περιεχομένου,
- Καθορισμός και εφαρμογή στρατηγικής για ασφαλή ευρωπαϊκή Κοινωνία της Πληροφορίας (2006), και
- Στοχοθετημένες δράσεις για την προώθηση διαλειτουργικότητας, ιδίως για διαχείριση ψηφιακών δικαιωμάτων (2006/2007).

Επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογική καινοτομία, για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ε.Ε.

Η δεύτερη προτεραιότητα στοχεύει σε κορυφαίες σε παγκόσμιο επίπεδο επιδόσεις σε έρευνα και καινοτομία ΤΠΕ κλείνοντας το χάσμα με τους ανταγωνιστές της Ευρώπης. Η στρατηγική της Λισσαβόνας προβάλλει τη σημασία των επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία για τη δημιουργία ανάπτυξης και απασχόλησης. Η Ευρώπη είναι επιτυχής στην εφεύρεση και την επινόηση, παρουσιάζει όμως υστέρηση στην καινοτομία. Με τη στρατηγική i2010 θα επιδιωχθεί επομένως ενεργά η άρση φραγμών μεταξύ ερευνητικών αποτελεσμάτων και οικονομικής ανταπόδοσης.

Για την αύξηση των επενδύσεων σε έρευνα και καινοτομία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- Προτείνει την αύξηση κατά 80%, έως το 2010, της υποστήριξης για έρευνα σε κοινοτικό επίπεδο στις ΤΠΕ και καλεί τα κράτη μέλη να πράξουν το ίδιο,
- Ορίζει ως προτεραιότητα στρατηγικής την έρευνα σε ΤΠΕ γύρω από τους βασικούς τεχνολογικούς πυλώνες του 7ου Προγράμματος Πλαισίου (2007),
- Δρομολογεί πρωτοβουλίες έρευνας και εγκατάστασης για την αντιμετώπιση βασικών προβλημάτων για τα οποία απαιτούνται τεχνολογικές και οργανωτικές λύσεις (2006),
- Ορίζει συμπληρωματικά μέτρα για την ενθάρρυνση των ιδιωτικών επενδύσεων σε έρευνα και καινοτομία στις ΤΠΕ (2006),
- Διατυπώνει συγκεκριμένες προτάσεις σχετικά με τις νέες τεχνολογίες για όλους, στο πλαίσιο των στρατηγικών κατευθύνσεων της Κοινότητας για την σύγκλιση, 2007-2013,
- Ορίζει πολιτικές ηλεκτρονικού επιχειρείν που στοχεύουν στην άρση τεχνολογικών, οργανωτικών και νομικών φραγμών για υιοθέτηση ΤΠΕ με εστίαση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, και
- Αναπτύσσει εργαλεία για την υποστήριξη νέων μοντέλων εργασίας που βελτιώνουν την καινοτομία σε επιχειρήσεις και την προσαρμογή σε ανάγκες νέων δεξιοτήτων.

Δημιουργία μιας κοινωνίας της πληροφορίας χωρίς αποκλεισμούς, που προάγει την ποιότητα ζωής

Η τρίτη προτεραιότητα αφορά στη δημιουργία μιας κοινωνίας της πληροφορίας, χωρίς αποκλεισμούς που θα προάγει την ποιότητα ζωής. Είναι αποδεκτό πως η επίδραση των ΤΠΕ στην κοινωνία αυξάνεται καθώς αυξάνεται η χρήση τους. Η στρατηγική i2010 αναγνωρίζει την επίδραση αυτή με τρεις τρόπους: εξασφαλίζοντας κατ' αρχήν ότι από τις ΤΠΕ επωφελούνται όλοι οι πολίτες, καθιστώντας τις δημόσιες υπηρεσίες καλύτερες, οικονομικά αποτελεσματικότερες και πιο προσιτές βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής.

Οι ΤΠΕ χρησιμοποιούνται ευρύτερα και από τη χρήση τους επωφελούνται περισσότερα άτομα. Σήμερα όμως περισσότερος από τον μισό πληθυσμό της ΕΕ είτε δεν επωφελείται πλήρως από τη χρήση των ΤΠΕ είτε είναι ουσιαστικά αποκομμένος. Η ενίσχυση της κοινωνικής, οικονομικής και χωρικής σύγκλισης, καθιστώντας προσιτά τα προϊόντα και τις υπηρεσίες ΤΠΕ, συμπεριλαμβανομένων και καθυστερημένων περιφερειών, συνιστά οικονομική, κοινωνική, ηθική και πολιτική επιταγή. Στην στρατηγική i2010 υπογραμμίζεται ιδιαίτερα η πλήρης συμμετοχή καθώς και η παροχή στους πολίτες βασικών ψηφιακών ικανοτήτων.

Για την προώθηση αυτής της προτεραιότητας του στόχου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- Εκδίδει κατευθύνσεις πολιτικής για την ηλεκτρονική προσβασιμότητα και την ευρυζωνική κάλυψη (2005),
- Προτείνει ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για την ηλεκτρονική ένταξη (2008),
- Εγκρίνει σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και τους στρατηγικούς προσανατολισμούς για δημόσιες υπηρεσίες που χρησιμοποιούν ΤΠΕ (2006),
- Δρομολογεί έργα επίδειξης για να δοκιμαστούν, σε επιχειρησιακή κλίμακα, τεχνικές, νομικές και οργανωτικές λύσεις για επιγραμματικές δημόσιες υπηρεσίες (2007), και
- Ως αρχικό βήμα, συγκροτεί τρεις πρωτοβουλίες 'ποιότητας ζωής' στις ΤΠΕ (2007).

Ψηφιακή Στρατηγική 2006 – 2013

Η **Ψηφιακή Στρατηγική 2006 – 2013** αποτελεί μια συνεκτική και ολοκληρωμένη στρατηγική για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη χώρα. Έχει ως στόχο να ενεργοποιήσει πολίτες και επιχειρήσεις και να απελευθερώσει το δυναμικό καθενός εξ' αυτών, προς όφελος όλων, σε ορατό χρονικό ορίζοντα.

Αναγνωρίζει πως κάθε πολίτης είναι ξεχωριστός, με ιδιαίτερες ανάγκες, δυνάμεις αλλά και δυνατότητες που μπορούν και πρέπει να αξιοποιηθούν ως κινητήριος δύναμη για την πρόοδο της κοινωνίας. Παράλληλα, αντιμετωπίζει την κάθε επιχείρηση, μικρή ή μεγάλη, ως το κύριο συστατικό στοιχείο για την οικονομική ανάπτυξη και ως απαραίτητη πηγή παραγωγής πλούτου στη χώρα. Επίσης, η Ψηφιακή Στρατηγική βασίζεται στην αντίληψη ότι δεν μπορεί να υπάρξει κοινωνική πολιτική και κοινωνική συνοχή χωρίς την εξασφάλιση υψηλής παραγωγικότητας και οικονομικής ανάπτυξης που θα τη χρηματοδοτήσει με βιώσιμο τρόπο.

Ο ρόλος του κράτους σε αυτή την προσπάθεια μετατοπίζεται. Η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013 επιθυμεί να αλλάξει το χαρακτήρα του κράτους από καθοδηγητή, σε κράτος που προσφέρει πολλαπλές δυνατότητες και ευκαιρίες, αφήνοντας τη δύναμη της επιλογής σε πολίτες και επιχειρήσεις. Για το λόγο αυτό η Ψηφιακή Στρατηγική αντιμετωπίζει το κράτος όχι με εσωστρέφεια ή ως αυτοσκοπό, αλλά μόνο μέσα από την οπτική εξυπηρέτησης πολιτών και επιχειρήσεων, εστιάζοντας στις δυνατότητες και στις ευκαιρίες που μπορεί να προσφέρει σε αυτούς.

Η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013 αποσκοπεί στη δυναμική συμμετοχή της Ελλάδας σε αυτές τις εξελίξεις, προκειμένου να ανακτήσει το χαμένο έδαφος και να καρπωθεί τα οφέλη που προκύπτουν από τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

Κατανοώντας σε βάθος τις δυνατότητες των ΤΠΕ και αξιοποιώντας αυτές με δυναμικό τρόπο ως εργαλείο, η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013 επιθυμεί να δώσει τη σκυτάλη της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης σε αυτούς που έχουν τη δύναμη και τη δυνατότητα να ωθήσουν την Ελλάδα μπροστά: σε κάθε πολίτη και σε κάθε επιχείρηση.

Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις για τη Συνοχή

Σύμφωνα με τις ενοποιημένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση του ανανεωμένου θεματολογίου της Λισσαβόνας, τα προγράμματα που υποστηρίζονται από την πολιτική συνοχής θα πρέπει να επιδιώκουν τη διάθεση πόρων για τις ακόλουθες τρεις προτεραιότητες :

1. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ: Να γίνουν η Ευρώπη και οι περιφέρειές της πιο ελκυστικοί τόποι για επενδύσεις και απασχόληση

Επέκταση και βελτίωση των μεταφορικών υποδομών,
Ενίσχυση των συνεργιών ανάμεσα στην προστασία του περιβάλλοντος και στην Ανάπτυξη, και
Αντιμετώπιση του θέματος της εντατικής χρησιμοποίησης παραδοσιακών πηγών ενέργειας στην Ευρώπη.

2. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ: Βελτίωση των γνώσεων και της καινοτομίας με στόχο την ανάπτυξη

Αύξηση και βελτίωση των επενδύσεων στην Ε&ΤΑ,
Διευκόλυνση της καινοτομίας και προώθηση της επιχειρηματικότητας,
Προώθηση της κοινωνίας των πληροφοριών για όλους, και
Βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση.

3. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ : Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

Προσέλκυση και διατήρηση περισσότερων ανθρώπων στην αγορά εργασίας και εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας,
Βελτίωση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων και αύξηση της ευελιξίας της αγοράς εργασίας,
Αύξηση των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο μέσω της βελτίωσης της εκπαίδευσης και της ειδίκευσης,
Διοικητικές ικανότητες (ενίσχυση των δημόσιων διοικήσεων και των υπηρεσιών τους σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο), και
Προστασία της υγείας των εργαζομένων.

Οι ανωτέρω κατευθυντήριες γραμμές και οι επιμέρους προτεραιότητές τους αποτελούν ένα ενιαίο πλαίσιο το οποίο καλούνται να χρησιμοποιήσουν τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες όταν καταρτίζουν τα εθνικά, περιφερειακά και τοπικά τους προγράμματα καθώς και για να εκτιμήσουν τη συνεισφορά τους στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας όσον αφορά στη συνοχή, την ανάπτυξη και την απασχόληση.

ΕΣΠΑ 2007 – 2013

Το **Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 – 2013** (ΕΣΠΑ) αποτελεί την αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας για τη νέα προγραμματική περίοδο. Λόγω της σημασίας αυτής, ο σχεδιασμός του ΕΣΠΑ αποτέλεσε και αποτελεί βασική προτεραιότητα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, στο οποίο ανατέθηκε η συγκεκριμένη αρμοδιότητα, σε συνεργασία με τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία και τις Περιφερειακές και Τοπικές Αρχές. Σε όλη τη διάρκεια του σχεδιασμού τηρούνται οι διαδικασίες διαβούλευσης, οριζόντια και κάθετα, με τους αρμόδιους φορείς και οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους.

Τον Οκτώβριο του 2006 οριστικοποιήθηκε το ΕΣΠΑ για την περίοδο 2007-2013 και το οποίο εστιάζει στην ανάγκη άσκησης πολιτικής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Στόχος είναι *«η διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας, η επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και η αύξηση της παραγωγικότητας σε επίπεδα υψηλότερα του μέσου κοινοτικού όρου, για την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς»*. Η αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας έχει έντονη περιφερειακή διάσταση και αποβλέπει στην ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των περιφερειών της χώρας. Για την επίτευξη του στόχου αυτού η στρατηγική ανάπτυξης για την περίοδο 2007-2013 εστιάζει στους ακόλουθους στρατηγικούς στόχους:

- **Στην προώθηση της καινοτομίας, της έρευνας και της επιχειρηματικότητας καθώς και στη διασύνδεσή τους.** Η διαρκής βελτίωση της παραγωγής γνώσης και η γενικότερη υποστήριξη της οικονομίας της γνώσης θα ενδυναμωθεί από την κινητοποίηση του συνόλου του παραγωγικού ιστού της χώρας και θα εστιάσει

στην κάλυψη του ελλείμματος στην έρευνα, καινοτομία και τεχνολογία με έμφαση στη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και στον προσανατολισμό στην αριστεία και στην Κοινωνία της Γνώσης. Στόχος είναι η ανάπτυξη των τομέων εκείνων στους οποίους οι καινοτόμες ιδέες μπορούν να αξιοποιηθούν εμπορικά και να μετατραπούν κατά την παραγωγή σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

- **Στην επένδυση σε βιώσιμες υποδομές**, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη βελτίωση της ελκυστικότητας της χώρας, καθώς επίσης και τη συνεπαγόμενη προσέλκυση των επενδύσεων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Βασικές προτεραιότητες κατέχουν η ολοκλήρωση έργων, οι λειτουργικές διασυνδέσεις των μεταφορών (δίκτυα) η βέλτιστη αξιοποίηση των ήδη υλοποιούμενων έργων και η ανάπτυξη και παροχή συναφών υπηρεσιών. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον τομέα της ενέργειας και στην ανάπτυξη φιλικών προς το περιβάλλον μορφών ενέργειας καθώς και στη βελτίωση του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας.
- **Στην επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο**. Η στρατηγική της χώρας αποσκοπεί στη δημιουργία καλύτερων και περισσότερων θέσεων εργασίας και υπογραμμίζει τη σημασία της **Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση (ΕΣΑ)**. Η ανάπτυξη ποιοτικού ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί προτεραιότητα και συνδέεται με την εισαγωγή νέων μορφών οργάνωσης της εργασίας, όπου το ανθρώπινο κεφάλαιο συνδέεται άμεσα με τη γνώση, τις δεξιότητες και τη δυνατότητα ευέλικτης προσαρμογής και ενσωμάτωσης καλών πρακτικών. Η «Δια Βίου μάθηση», η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και κατάρτισης και η διευκόλυνση της πρόσβασης στην εργασία αποτελούν βασικούς στρατηγικούς άξονες.

Με βάση τους ανωτέρω στρατηγικούς στόχους, την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και την ευρύτερη διαβούλευση προκύπτουν **πέντε (5) θεματικές προτεραιότητες** (που εξειδικεύονται περαιτέρω σε δεκαοχτώ (18) επιμέρους Γενικούς Στόχους), οι οποίες αναλύονται ως ακολούθως:

1. Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας,
2. Κοινωνία της γνώσης και καινοτομίας,

3. Απασχόληση και Κοινωνική Συνοχή,
4. Θεσμικό Περιβάλλον, και
5. Ελκυστικότητα της Ελλάδας και των Περιφερειών, ως τόπου επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης.

Με γνώμονα τα παραπάνω, το ΕΣΠΑ έχει προσδιορίσει τομεακά και περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα για την περίοδο 2007–2013, έτσι ώστε να υλοποιηθούν με το βέλτιστο τρόπο οι στρατηγικές κατευθύνσεις της χώρας. Επιπλέον, μια βασική παράμετρος στην οποία στηρίχθηκε η αρχιτεκτονική των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013 αποτελούν και τα νέα δεδομένα της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 καθώς το 63% του πληθυσμού της χώρας βρίσκεται σε καθεστώς μεταβατικής στήριξης. Συνέπεια αυτού αποτελεί το γεγονός πως το ΕΣΠΑ 2007-2013 περιλαμβάνει το μικρότερο, σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο, πλήθος Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Συγκεκριμένα, στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 θα υλοποιηθούν οκτώ (8) Τομεακά Ε.Π. και πέντε (5) Περιφερειακά Ε.Π., τα οποία έχουν ως ακολούθως:

Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα:

1. Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη,
2. Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας ,
3. Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα,
4. Ψηφιακή Σύγκλιση,
5. Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας Δημόσιας Διοίκησης,
6. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
7. Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση, και
8. Τεχνική Υποστήριξης Εφαρμογής.

Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα στο πλαίσιο των νέων χωρικών ενοτήτων έχουν ως ακολούθως:

1. ΠΕΠ Μακεδονίας – Θράκης,
2. ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων,
3. ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου,

4. ΠΕΠ Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου, και
5. ΠΕΠ Αττικής.

Το ΕΣΠΑ και η Ψηφιακή Σύγκλιση

Ο Γενικός Στόχος 7 της στρατηγικής πολιτικής για την περίοδο 2007 – 2013 εστιάζει στην ψηφιακή σύγκλιση και φέρει τον τίτλο: **«Η ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με την ενσωμάτωση και τη συστηματική χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στους τομείς κοινωνικής και οικονομικής δραστηριοποίησης».**

Ο γενικός αυτός στόχος εξειδικεύεται περαιτέρω στα ακόλουθα:

- Βελτίωση της παραγωγικότητας μέσω της χρήσης των ΤΠΕ και νέων δεξιοτήτων, και
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής με τη χρήση των ΤΠΕ.

Η «βελτίωση της παραγωγικότητας μέσω της χρήσης των ΤΠΕ» εστιάζει στη χρήση ΤΠΕ και στην παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, στην ενίσχυση της συμβολής του κλάδου ΤΠΕ στην ελληνική οικονομία, στην προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες και στην περαιτέρω προώθηση ενός σύγχρονου περιβάλλοντος ηλεκτρονικών και ευρυζωνικών υποδομών που θα προάγει τη «δικτυακή ετοιμότητα» της χώρας. Επιπλέον, θα δοθεί έμφαση σε θεσμικές παρεμβάσεις που θα επιταχύνουν τη μετάβαση στην ψηφιακή ευρυεκπομπή.

Η «βελτίωση της ποιότητας ζωής αξιοποιώντας ΤΠΕ» εστιάζει στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε τομείς που βελτιώνουν την καθημερινή ζωή των πολιτών ενισχύοντας παράλληλα την ισότιμη πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες, στην ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών εξυπηρέτησης του πολίτη, στην προώθηση της πρόσβασης των πολιτών σε ευρυζωνικές και καινοτόμες υπηρεσίες.

Η δυνατότητα της Δημόσιας Διοίκησης να βελτιώσει το επίπεδο εξυπηρέτησης επιχειρήσεων και πολιτών με το συνδυασμό της αξιοποίησης των νέων τεχνολογικών μέσων και των απαραίτητων διαρθρωτικών αλλαγών, αποτελεί παράγοντα αποφασιστικής σημασίας για την πορεία της χώρας προς μια «Ψηφιακή Ελλάδα». Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η Ελλάδα έχει σχεδιάσει μια ολοκληρωμένη και συνεκτική «Ψηφιακή Στρατηγική» έως το 2013. Η στρατηγική αυτή εστιάζει σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση και αντιμετώπιση με παρεμβάσεις για την πληροφορική και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες που θα εφαρμοσθούν σε όλο το εύρος της οικονομίας και της κοινωνίας. Η στρατηγική αυτή αποσκοπεί στο να πραγματοποιηθεί ένα «Ψηφιακό Άλμα στην Παραγωγικότητα και ένα Ψηφιακό Άλμα στην Ποιότητα Ζωής» και έχει σχεδιασθεί έτσι ώστε να είναι συμβατή με το σχέδιο δράσης «Jobs and Growth» της Ε.Ε. αλλά και με τη νέα Ευρωπαϊκή πολιτική για τις νέες τεχνολογίες «i2010».

Η Περιφερειακή διάσταση των θεματικών προτεραιοτήτων

Η αναπτυξιακή στρατηγική για το 2007-2013 καθορίζει τη διαμόρφωση πέντε (5) προγραμματικών / αναπτυξιακών χωρικών ενοτήτων:

1. *Χωρική ενότητα Μακεδονίας – Θράκης (Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας),*
2. *Χωρική ενότητα Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων,*
3. *Χωρική ενότητα Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Ηπείρου,*
4. *Χωρική ενότητα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου (Περιφέρειες Κρήτης, Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου), και*
5. *Χωρική ενότητα Αττικής.*

Οι συνιστώσες της χωρικής διάστασης του αναπτυξιακού προγραμματισμού αφορούν σε συγκεκριμένα χωρικά σύνολα δηλαδή, πόλεις, ορεινές περιοχές, νησιωτικές περιοχές, αγροτικές περιοχές και περιοχές που συνδέονται με την αλιεία.

Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων

Με βάση το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, το κάθε κράτος-μέλος προχώρησε στην προσαρμογή των γενικών κατευθύνσεων στα εθνικά δεδομένα με βάση τις ιδιαιτερότητες και τις επικρατούσες συνθήκες σε κάθε κράτος-μέλος. Με αυτόν τον τρόπο εκπονήθηκαν τα Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων, τα οποία εγκρίθηκαν και δημοσιεύθηκαν σαν Ολοκληρωμένες Κατευθυντήριες Γραμμές⁶³ που συμφωνήθηκαν και εγκρίθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Στόχος του ελληνικού Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων είναι η ενίσχυση της Απασχόλησης, της Ανάπτυξης και της Κοινωνικής Συνοχής. Πιο συγκεκριμένα, οι προτεραιότητες είναι:

- (α) Η αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας και η εξασφάλιση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, με άμεση προτεραιότητα τον περιορισμό του ελλείμματος κάτω από το 3% μέχρι το τέλος του 2006 και περαιτέρω περιορισμό του τα επόμενα χρόνια,
- (β) Η αύξηση της παραγωγικότητας, μέσα από την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων στη λειτουργία των αγορών, τις επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο και την προώθηση της Κοινωνίας της Γνώσης,
- (γ) Η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η ενίσχυση του ανταγωνισμού, το άνοιγμα των αγορών, η αύξηση της εξωστρέφειας και η αξιοποίηση της γεωπολιτικής θέσης της χώρας ως πόλου έλξης επενδυτικών δραστηριοτήτων με προοπτικές επέκτασης στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης,
- (δ) Η αύξηση της απασχόλησης, η μείωση της ανεργίας, καθώς και η αποτελεσματικότερη λειτουργία των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με μια σειρά από στοχευμένες δράσεις που περιορίζουν παράλληλα τον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού.

Σχετικά με τον ρόλο των ΤΠΕ στο ΕΠΜ, όπως αποτυπώνεται και στην πρόσφατη Έκθεση Προόδου που υποβλήθηκε στην Ε.Ε. (Οκτώβριος 2006), η Ψηφιακή Στρατηγική

⁶³ COM 2005/141

2006 – 2013 αποτελεί διακριτό και αυτοτελές τμήμα του ελληνικού Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων.

Το 7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Σύνδεση του με ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ αποτελούν έναν από τους εννιά θεματικούς τομείς του σκέλους «συνεργασία» του 7^{ου} Προγράμματος – Πλαισίου Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης της Ε.Ε. Το 7^ο ΠΠ είναι ένα φιλόδοξο σχέδιο για την επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας με βασικές αρχές του τη διεξαγωγή έρευνας αιχμής, την παραγωγή καινοτόμων ερευνητικών αποτελεσμάτων καθώς και την ανάδειξη της αριστείας που διαθέτουν τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα.

Στόχος του θεματικού τομέα «Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας» είναι η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ικανότητας ελέγχου και διαμόρφωσης των μελλοντικών εξελίξεων στον τομέα ΤΠΕ προς ικανοποίηση των αναγκών και αιτημάτων της ευρωπαϊκής κοινωνίας και οικονομίας. Οι σχετικές δραστηριότητες αναμένεται να ενισχύσουν την επιστημονική και τεχνολογική βάση της Ευρώπης στον τομέα των ΤΠΕ, να συμβάλλουν στην προαγωγή και τόνωση της καινοτομίας μέσω χρήσης ΤΠΕ και να διασφαλίσουν την ταχεία μετατροπή των εξελίξεων ΤΠΕ σε πρακτικά οφέλη για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τη βιομηχανία και τις κυβερνήσεις της Ευρώπης.

Ως ενδεικτικές δραστηριότητες του 7^{ου} ΠΠ καταγράφονται οι ακόλουθες:

- Τεχνολογικοί πυλώνες των ΤΠΕ:

Νανοηλεκτρονική, φωτονική και ολοκληρωμένα μικρο/νανο-συστήματα,
Δίκτυα επικοινωνιών πανταχού παρουσίας και απεριόριστης δυναμικότητας,
Ενσωματωμένα συστήματα, υπολογιστική και έλεγχος,
Λογισμικό, εφαρμογές και υπηρεσίες πλέγματος, ασφάλεια και αξιοπιστία,
Γνωσιακά, γνωστικά και εκπαιδευσιμα συστήματα,
Προσομοίωση, απεικόνιση, διάδραση και μεικτή πραγματικότητα.

- Ολοκλήρωση τεχνολογιών

Προσωπικά περιβάλλοντα,
Οικιακά περιβάλλοντα,
Ρομποτικά συστήματα,
Νοήμονες υποδομές.

- Έρευνα εφαρμογών:

Ανταπόκριση των ΤΠΕ στις κοινωνικές προκλήσεις,
ΤΠΕ στην υπηρεσία του περιεχομένου, της δημιουργικότητας και της
προσωπικής εξέλιξης,
ΤΠΕ προς υποστήριξη των επιχειρήσεων και της βιομηχανίας,
ΤΠΕ προς ενίσχυση της εμπιστοσύνης των χρηστών.

- Μελλοντικές και αναδυόμενες τεχνολογίες

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ Ε.Π. «ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ»

ΑΠ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΥΠΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ- ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ
1	Χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις για ενσωμάτωση ΤΠΕ στην καθημερινή τους λειτουργία	Εκρών	Καταγράφει το πλήθος των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων των 8 Περιφερειών του Στόχου Σύγκλισης που μέσω των δράσεων του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» χρηματοδοτήθηκαν για την ενσωμάτωση εξοπλισμού ή εφαρμογών ΤΠΕ στην καθημερινή τους λειτουργία. Η χρηματοδότηση θα αφορά διαφορετικούς τύπους εφαρμογών και συστημάτων (ERP, CRM, MIS, SCM κ.λ.π.) καθώς και εξοπλισμού ανάλογα με τις ανάγκες της εκάστοτε επιχείρησης. Στην χρηματοδότηση θα μπορούν να συμμετέχουν και επιχειρήσεις οι οποίες είχαν χρηματοδοτηθεί και από ανάλογες δράσεις στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο (Μετέχω, Επιχειρείτε Ηλεκτρονικά, Δικτυωθείτε κ.λ.π.)	Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο
1	Βασικές Υπηρεσίες του Δημοσίου για Επιχειρήσεις που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	Εκρών	Καταγράφει το πλήθος των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης που αφορούν στις επιχειρήσεις και είναι πλήρως διαθέσιμες ηλεκτρονικά. Για την μέτρηση του λαμβάνονται υπόψη 8 βασικές δημόσιες υπηρεσίες που αποτελούν μέρος των 20 βασικών δημόσιων υπηρεσιών (12 προς πολίτες και 8 προς επιχειρήσεις) που καταγράφονται και παρακολουθούνται από το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για το eGovernment (IDABC eGovernment Observatory). Η πλήρης ηλεκτρονική διαθεσιμότητα για τις εν λόγω υπηρεσίες περιγράφεται με τον βαθμό επίτευξης του μέγιστου σταδίου εξέλιξης της εκάστοτε υπηρεσίας ενώ για τις 20 βασικές δημόσιες υπηρεσίες που λαμβάνουν μέρος στην μέτρηση, ο μέγιστος αριθμός σταδίων εξέλιξης μιας υπηρεσίας είναι 4 και ο ελάχιστος 0 και διαφοροποιείται ανάλογα με την φύση της παρεχόμενης υπηρεσίας	Εθνικό επίπεδο
1	Δημιουργούμενες και νέες Επιχειρήσεις σε τομείς που παράγουν ή αξιοποιούν ΤΠΕ και Χρηματοδοτούνται από venture capital και άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία	Εκρών	Καταγράφει το πλήθος των δημιουργούμενων και νέων επιχειρήσεων των 8 Περιφερειών του Στόχου Σύγκλισης σε τομείς που παράγουν ή αξιοποιούν σε σημαντικό βαθμό ΤΠΕ και χρηματοδοτούνται από venture capital και άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία. (startups)	Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο
1	Χρηματοδοτούμενοι κόμβοι παροχής ψηφιακών υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις	Εκρών	Καταγράφει το πλήθος των χρηματοδοτούμενων κόμβων παροχής ψηφιακών υπηρεσιών, όπου θα είναι δυνατή η παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις που παρέχονται μέσω διαφορετικών φορέων. Ενδεικτικά τέτοιοι κόμβοι παροχής υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις θα μπορούσαν να δημιουργηθούν στα επιμελητήρια των 8 Περιφερειών του Στόχου Σύγκλισης.	Εθνικό επίπεδο.
1	ICT projects που θα χρηματοδοτηθούν	Εκρών	Καταγράφει το σύνολο των έργων που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΠ ΨΣ στις 8 Περιφέρειες του Στόχου Σύγκλισης και αφορούν σε Υποδομές, Ψηφιακές Υπηρεσίες και κόμβους παροχής ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις, ενίσχυση της χρήσης ΤΠΕ στο Δημόσιο Τομέα καθώς και τις δράσεις ενισχύσεων.	Εθνικό επίπεδο και Περιφερειακό επίπεδο
1	Χρηματοδοτούμενες Επιχειρήσεις με δυνατότητα υποδοχής Ηλεκτρονικών Παραγγελιών	Αποτελέσματος	Καταγράφει το ποσοστό των επιχειρήσεων των 8 Περιφερειών του Στόχου Σύγκλισης που μέσω του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» χρηματοδοτήθηκαν για την ενσωμάτωση ΤΠΕ στην καθημερινή τους λειτουργία και ως αποτέλεσμα έχουν τη δυνατότητα αποδοχής ηλεκτρονικών παραγγελιών, σε σχέση με τον αριθμό των συνολικά χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων από το ΕΠ. Στην ουσία μετρά αποτέλεσμα της εκροής: «Χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις για ενσωμάτωση ΤΠΕ στην καθημερινή τους λειτουργία»	Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο
1	Χρηματοδοτούμενες Επιχειρήσεις με δυνατότητα υποδοχής Ηλεκτρονικών Πληρωμών για Πωλήσεις μέσω Διαδικτύου	Αποτελέσματος	Καταγράφει το ποσοστό των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων των 8 Περιφερειών του Στόχου Σύγκλισης που μέσω των δράσεων του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» ενσωμάτωσαν ΤΠΕ στην καθημερινή τους λειτουργία και ως αποτέλεσμα έχουν τη δυνατότητα να υποδέχονται ηλεκτρονικές πληρωμές για πωλήσεις που πραγματοποιούν μέσω του διαδικτύου, προς τον αριθμό των συνολικά χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων από το ΕΠ. Στην ουσία μετρά αποτέλεσμα της εκροής: «Χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις για ενσωμάτωση ΤΠΕ στην καθημερινή τους λειτουργία»	Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο

ΑΠ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΥΠΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ- ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ
1	Επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν τις Δημιουργούμενες Υπηρεσίες του Δημοσίου που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	Αποτελέσματος	Καταγράφει το ποσοστό των επιχειρήσεων (>10 εργαζόμενους) των 8 Περιφερειών του Στόχου Σύγκλισης που αξιοποιούν τις νέες και χρηματοδοτούμενες μέσω των δράσεων του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση», ψηφιακές υπηρεσίες του Δημοσίου. Μέσω του δείκτη θα καταγράφεται η αξιοποίηση υπηρεσιών που θα λαμβάνονται υπόψη στον δείκτη εκρών: «Βασικές Υπηρεσίες του Δημοσίου για Επιχειρήσεις που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά»	Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο
1	Επιπρόσθετος πληθυσμός ο οποίος καλύπτεται από ευρυζωνικές υποδομές	Αποτελέσματος	Καταγράφει το επιπλέον ποσοστό πληθυσμιακής κάλυψης με ευρυζωνικές υποδομές που οφείλεται στις παρεμβάσεις του ΕΠ ΨΣ. Το ποσοστό υπολογίζεται στο σύνολο του πληθυσμού των Περιφερειών Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης. Ουσιαστικά αφορά το ποσοστό των πολιτών των ΠΑΣΣ που αποκτούν δυνατότητα ευρυζωνικής σύνδεσης, λόγω της επέκτασης των ευρυζωνικών υποδομών που χρηματοδοτούνται από δράσεις του ΕΠ ΨΣ.	Εθνικό επίπεδο
2	ICT projects που θα χρηματοδοτηθούν	Εκρών	Καταγράφει το σύνολο των έργων που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΠ ΨΣ στις 8 Περιφέρειες του Στόχου Σύγκλισης και αφορούν σε υποδομές, ψηφιακές υπηρεσίες για τους πολίτες καθώς και τις δράσεις ενισχύσεων.	Εθνικό επίπεδο και Περιφερειακό επίπεδο
2	Δημιουργούμενες Βασικές Υπηρεσίες Δημόσιας Διοίκησης για Πολίτες που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	Εκρών	Καταγράφει το πλήθος των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης που αφορούν τους πολίτες και είναι πλήρως διαθέσιμες ηλεκτρονικά. Για την μέτρηση του λαμβάνονται υπόψη οι 12 βασικές δημόσιες υπηρεσίες που αποτελούν μέρος των 20 βασικών δημόσιων υπηρεσιών (12 προς πολίτες και 8 προς επιχειρήσεις) που καταγράφονται και παρακολουθούνται από το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για το eGovernment (IDABC eGovernment Observatory). Η πλήρης ηλεκτρονική διαθεσιμότητα για τις εν λόγω υπηρεσίες περιγράφεται με τον βαθμό επίτευξης του μέγιστου σταδίου εξέλιξης της εκάστοτε υπηρεσίας ενώ για τις 20 βασικές δημόσιες υπηρεσίες που λαμβάνουν μέρος στην μέτρηση, ο μέγιστος αριθμός σταδίων εξέλιξης μιας υπηρεσίας είναι 4 και ο ελάχιστος 0 και διαφοροποιείται ανάλογα με την φύση της παρεχόμενης υπηρεσίας	Εθνικό επίπεδο
2	Δημιουργούμενες Υπηρεσίες που εξυπηρετούν την καθημερινή ζωή των Πολιτών και είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	Εκρών	Καταγράφει το πλήθος άλλων (εκτός της Δημόσιας Διοίκησης) δημιουργούμενων ψηφιακών υπηρεσιών που αφορούν την καθημερινή ζωή των πολιτών και είναι πλήρως διαθέσιμες ηλεκτρονικά όπως π.χ. η παροχή πληροφόρησης μετακινήσεων με τα ΜΜΜ, υπηρεσίες εικονικής περιήγησης σε μουσεία/ αρχαιολογικούς χώρους κ.λ.π. Αφορά αποκλειστικά και μόνο τις νέες υπηρεσίες οι οποίες δημιουργούνται χρησιμοποιώντας πόρους του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση 2007- 2013. Για την μέτρηση του δείκτη θα πρέπει να καθοριστούν εκ των προτέρων οι κατηγορίες ή τα κριτήρια επιλογής των υπηρεσιών που θα καταγράφει ο δείκτης (στην λογική των αντίστοιχων βασικών υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης) έτσι ώστε να καταγράφονται ομοειδείς και ανάλογης βαρύτητας υπηρεσίες.	Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο
2	Επωφελούμενοι πολίτες από χρηματοδοτούμενους εξοπλισμούς ΤΠΕ	Εκρών	Καταγράφει το πλήθος των πολιτών των 8 Περιφερειών του Στόχου Σύγκλισης που μέσω των δράσεων του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» επιδοτήθηκαν για την αγορά εξοπλισμού ΤΠΕ Ο δείκτης προτείνεται να αξιοποιηθεί από τις Περιφέρειες Μεταβατικής Στήριξης	Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο
2	Ποσοστό πολιτών που χρησιμοποιούν τις Δημιουργούμενες Βασικές Υπηρεσίες Δημόσιας Διοίκησης που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	Αποτελέσματος	Καταγράφει το ποσοστό των πολιτών των 8 Περιφερειών του Στόχου Σύγκλισης που αξιοποιούν τις νέες ψηφιακά παρεχόμενες υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης που χρηματοδοτούνται μέσω του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση 2007- 2013 και όχι των συνολικών διαθέσιμων ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Ο δείκτης αφορά αποτέλεσμα της εκροής: «Δημιουργούμενες Βασικές Υπηρεσίες Δημόσιας Διοίκησης για Πολίτες που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά»	Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο
2	Ποσοστό πολιτών που χρησιμοποιούν τις Δημιουργούμενες Υπηρεσίες που	Αποτελέσματος	Καταγράφει το ποσοστό των πολιτών των 8 Περιφερειών του Στόχου Σύγκλισης που αξιοποιούν στην καθημερινή τους ζωή τις νέες ψηφιακά παρεχόμενες υπηρεσίες εκτός Δημόσιας Διοίκησης. Ο δείκτης	Εθνικό και Περιφερειακό

ΑΠ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΥΠΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ- ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ
	εξυπηρετούν την καθημερινή ζωή των Πολιτών και είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά		εστιάζει στην αποδοχή και χρήση μόνο των χρηματοδοτούμενων από το πρόγραμμα υπηρεσιών και ουσιαστικά αφορά στο αποτέλεσμα της εκροής: «Δημιουργούμενες Υπηρεσίες που εξυπηρετούν την καθημερινή ζωή των Πολιτών και είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά»	επίπεδο

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΣΠΑ
ΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ**

Δημόσια Δαπάνη ανά Γενικό Στόχο για το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» και στις 5 Περιφέρειες Μεταβατικής Στήριξης (για πληροφοριακούς σκοπούς μόνο*)

(σε εκ €)

Γενικός Στόχος	Ψηφιακή Σύγκλιση**	Κ. Μακεδονία	Δ. Μακεδονία	Σ. Ελλάδα	Αττική	Ν. Αιγαίο
Γενικός Στόχος / ΑΠ 1	€547,5	€131	€28	€43	€181	€16
Γενικός Στόχος / ΑΠ 2	€579,5	€145	€31	€47	€199	€17
Σύνολο	€1.127	€276	€59	€90	€380	€33

*Τα ποσά του πίνακα αφορούν στην περίοδο έγκρισης του ΕΠ, είναι ενδεικτικά και ενδέχεται να μεταβάλλονται κατά την υλοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Σε κάθε περίπτωση τα ισχύοντα στοιχεία που αφορούν στις 5 μεταβατικές είναι αυτά που συμπεριλαμβάνονται στα σχετικά ΠΕΠ

**Η στήλη δεν περιλαμβάνει τα ποσά τα οποία αφορούν στην τεχνική υποστήριξη της εφαρμογής των δράσεων

Ποσοτικοποιημένοι στόχοι ΕΣΠΑ στο ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» και στις 5 περιφέρειες μεταβατικής στήριξης (για πληροφοριακούς λόγους μόνον)*

Δείκτης ΕΣΠΑ	Ψηφιακή Σύγκλιση	Κ. Μακεδονία	Δ. Μακεδονία	Σ. Ελλάδα	Αττική	Ν. Αιγαίο	Σύνολο	Παρατηρήσεις
Χρηματοδοτούμενες Επιχειρήσεις με δυνατότητα υποδοχής Ηλεκτρονικών Παραγγελιών	3,05%	2,04%	0,45%	0,07%	4,05%	0,35%	10%	
Χρηματοδοτούμενες Επιχειρήσεις με δυνατότητα υποδοχής Ηλεκτρονικών Πληρωμών για Πωλήσεις μέσω Διαδικτύου	0,46%	0,31%	0,07%	0,01%	0,61%	0,05%	1,5%	
Επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν Δημιουργούμενες Υπηρεσίες του Δημοσίου που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	27,86%	17,54%	2,78%	4,00%	33,45%	4,37%	90%	
Ποσοστό πολιτών που χρησιμοποιούν τις Δημιουργούμενες Υπηρεσίες Δημόσιας Διοίκησης που είναι Πλήρως Διαθέσιμες Ηλεκτρονικά	3,94%	2,43%	0,43%	0,53%	7,31%	0,36%	15%	
ICT projects που θα χρηματοδοτηθούν	455	119	25	39	164	14	816	
Επιπρόσθετος πληθυσμός ο οποίος καλύπτεται από ευρυζωνικές υποδομές	3,84%	0,08%	0,46%	0,65%	0,02%	0,08%	5,1%	

*Οι τιμές του πίνακα αφορούν στην περίοδο έγκρισης του ΕΠ, είναι ενδεικτικές και ενδέχεται να μεταβάλλονται κατά την υλοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Σε κάθε περπτωση, τα ισχύοντα στοιχεία είναι αυτά που περιλαμβάνονται στα σχετικά ΠΕΠ. Τα ποσοστά εκφράζουν τη συμβολή των περιφερειών στην επίτευξη της τιμής στόχου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Οριζόντια Έργα	Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου 1	Αττική	Δυτική Μακεδονία	Κεντρική Μακεδονία	Στερεά Ελλάδα	Νότιο Αιγαίο	Συνολο Μεταβατικών Περιφερειών
Γενικός Στόχος 1	57,0%	21,0%	3,0%	15,0%	3,0%	1,0%	43,0%
Γενικός Στόχος 2	57,0%	21,0%	3,0%	15,0%	3,0%	1,0%	43,0%

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ
ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΟ ΕΠ «ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ»**

Τίτλος Έργου	Περιγραφή
Μαθητικός Υπολογιστής	Στόχος της δράσης είναι η αξιοποίηση «φορητού μαθητικού υπολογιστή» ως εργαλείου εκπαίδευσης στην τάξη. Ωστόσο, η δράση για την αξιοποίηση του «φορητού μαθητικού υπολογιστή» δεν αφορά μόνο στις διαδικασίες απόκτησης και διανομής του υπολογιστή αλλά σε συνδυασμό με άλλες παρεμβάσεις, θα εστιασθεί στην ενσωμάτωσή του με αρμονικό τρόπο στην εκπαιδευτική διαδικασία, ώστε να καταστεί ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό εργαλείο στα χέρια μαθητών
Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα για Τομέα Υγείας	Στόχος της δράσης είναι η ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος που θα υποστηρίξει την αποδοτικότερη λειτουργία των ΔΥΠΕ καθώς και την παροχή βελτιωμένου επιπέδου υπηρεσιών υγείας, σύμφωνα με τους στόχους για την υγεία που περιγράφονται στο ΕΣΠΑ 2007-2013

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ: ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΟΡΜΟΥ (CORE INDICATORS)

Στο Παράρτημα αυτό παρουσιάζονται οι θεματικοί δείκτες κορμού (core indicators) που αφορούν το παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Οι εν λόγω δείκτες αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Εγγράφου Εργασίας Νο. 2 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο “Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Monitoring and Evaluation Indicators”.

Κατεβλήθη προσπάθεια ώστε να υπολογιστούν οι τιμές βάσης και στόχου για όσο το δυνατόν περισσότερους δείκτες κορμού. Για περιορισμένο αριθμό δεικτών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα του Εγγράφου Εργασίας Νο. 2 και που έχουν εφαρμογή στο Πρόγραμμα, δεν κατέστη δυνατόν στην παρούσα φάση του σχεδιασμού να υπολογιστούν τιμές. Οι τιμές αυτές θα επιδιωχθεί να συμπληρωθούν μετά την εξειδίκευση των αντίστοιχων δράσεων ή/και μετά την ανάπτυξη εξειδικευμένης μεθοδολογίας.

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Έγγραφο Εργασίας Νο. 2, οι τιμές των δεικτών κορμού θα επικαιροποιούνται στις υποβαλλόμενες ετήσιες εκθέσεις.

Δείκτης Κορμού	Τιμή Βάσης	Τιμή Στόχου
ICT projects που θα χρηματοδοτηθούν	0	455
Επιπρόσθετος πληθυσμός ο οποίος καλύπτεται από ευρυζωνικές υποδομές	0% ⁶⁴	14%

⁶⁴ Τιμή βάσης (2006) πληθυσμιακής κάλυψης από ευρυζωνικές υποδομές 55%

ΛΙΣΤΑ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

1. ΕΠ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
2. Ψ.Σ.: Ψηφιακή Σύγκλιση
3. ΚτΠ: Κοινωνία της Πληροφορίας
4. ΕΤΠΑ: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
5. ΤΠΕ: Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
6. ΤΠ: Τεχνολογίες Πληροφορικής
7. ΤΕ: Τεχνολογίες Επικοινωνιών
8. Ε.Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση
9. ΕΣΠΑ: Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
10. ΑΕΠ: Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
11. ΜΑΔ: Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης
12. ΑΠΑ: Ακαθάριστη Παραγωγική Αξία
13. ΑΑΠ: Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής
14. ΠΠ: Πρόγραμμα Πλαίσιο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης
15. ΕΠΜ: Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων
16. Ε&ΤΑ: Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη
17. ΜΜΕ: Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις
18. Η/Υ: Ηλεκτρονικός Υπολογιστής
19. ΟΣΠ: Ομάδα Προγραμματικού Σχεδιασμού
20. ΕΥΔ: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
21. ΕΚΤ: Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
22. ΕΥΣΣΑΑΠ: Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων
23. ΜΚΟ: Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί / Οργανώσεις
24. ΕΓΤΑ Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Ανάπτυξης
25. ΠΑΑ: Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
26. ΕΠΑ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας